

CVRIA

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

Éves jelentés
2012

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA

ÉVES JELENTÉS 2012

Az Európai Unió Bírósága, az Európai Unió Törvényszéke
és az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke tevékenységének áttekintése

Luxembourg, 2013

www.curia.europa.eu

Bíróság
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

Törvényszék
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

Közzolgálati Törvényszék
L-2925 Luxembourg
Tel. (352) 43 03-1

A Bíróság honlapja: <http://www.curia.europa.eu>

Szerkesztés lezárva: 2013. január 1-jén

A kiadvány csak a forrás megjelölésével sokszorosítható. A képek kizárólag jelen kiadvánnyal összefüggésben jelentethetők meg. Minden egyéb felhasználáshoz az Európai Unió Kiadóhivatalának engedélyét kell kérni.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Katalógusadatok a kiadvány végén található.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2013

ISBN 978-92-829-1271-3

doi:10.2862/86535

© Európai Unió, 2013

Printed in Luxembourg

FEHÉR KLÓRMENTES PAPIRRA NYOMTATVA

Tartalomjegyzék

Oldal

Vassilios Skouris, a Bíróság elnökének előszava	5
--	---

I. fejezet

Bíróság

A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2012-ben	9
B – A Bíróság ítélkezési gyakorlata 2012-ben	13
C – A Bíróság összetétele	65
1. A Bíróság tagjai	67
2. A Bíróság összetételének változásai 2012-ben	83
3. Protokolláris sorrendek	85
4. A Bíróság korábbi tagjai	87
D – A Bíróság igazságügyi statisztikái	91

II. fejezet

Törvényszék

A – A Törvényszék tevékenysége 2012-ben	123
B – A Törvényszék összetétele	165
1. A Törvényszék tagjai	167
2. A Törvényszék összetételének változásai 2012-ben	179
3. Protokolláris sorrendek	181
4. A Törvényszék korábbi tagjai	185
C – A Törvényszék igazságügyi statisztikái	187

III. fejezet*Közzszolgálati Törvényszék*

A – A Közzszolgálati Törvényszék tevékenysége 2012-ben	211
B – A Közzszolgálati Törvényszék összetétele	223
1. A Közzszolgálati Törvényszék tagjai	225
2. A Közzszolgálati Törvényszék összetételének változása 2012-ben	229
3. Protokolláris sorrend	231
4. A Közzszolgálati Törvényszék korábbi tagjai	233
C – A Közzszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái	235

IV. fejezet*Találkozók és látogatások*

A – Hivatalos látogatások és rendezvények a Bíróságon, a Törvényszéken és a Közzszolgálati Törvényszéken 2012-ben	249
B – Tanulmányi látogatások	253
C – Ünnepélyes ülések	257
D – Látogatások és hivatalos rendezvényeken való részvételek	259
<i>Egyszerűsített szervezeti ábra</i>	<i>264</i>

Előszó

1952–2012: az elmúlt év volt a Bíróság fennállásának és a közös Európa létrehozására irányuló vállalkozáshoz való hozzájárulásának 60. éve. Ezen évfordulóról, amelynek nem volt különösebb szimbolikus jellege, a Bíróság a formális ünneplés helyett inkább kézzelfogható formában emlékezett meg. Ennek keretében – többek között – megjelentetett egy több szerző hozzájárulásával készült kiadványt, amelyet az intézmény és ítélkezési gyakorlata által az európai építkezésben játszott szerepnek szentelt, és amelyet az Európai Unió tagállamai alkotmánybíróságai és legfelsőbb bíróságai elnökeinek részvételével megrendezett fórumon mutatott be.

2012 a Bíróság új eljárási szabályzata, valamint az alapokmányára vonatkozó módosítások hosszú, de eredményes jogalkotási eljárás nyomán történő elfogadásának éve is volt. E reformok célja, hogy egyrészt a Bíróság előtti eljárások nagyobb mértékben megfeleljenek a kor követelményeinek, másrészt a Bíróság tovább fokozhassa hatékonyságát.

Ez az utóbbi években állandónak mondható hatékonyságnövekedés 2012 vonatkozásában is megfigyelhető. Az előzetes döntéshozatal iránti eljárások tartama a 80-as évek vége óta mért legalacsonyabb, és a Törvényszék egy különösen hatékony évet követően mind a folyamatban lévő ügyekből adódó hátralékot, mind az eljárások időtartamát csökkenteni tudta; utóbbit ebben az évben két hónappal.

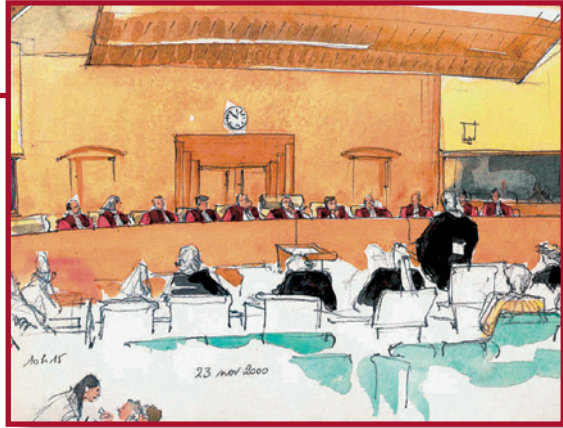
Ezenfelül 2012-ben a Bíróság részlegesen megújult, illetve négy tagja távozott. A részleges megújítás keretében kinevezett bírák vonatkozásában a tagállamok kormányai ebben az évben is figyelembe vették azt a törekvést, hogy a kinevezésekre haladéktalanul sor kerüljön, és az intézmény stabilitása a lehetőségekhez mérten fennmaradjon, biztosítva számára feladatának zökkenőmentes teljesítését. A Bíróság ezt nagy elégedettséggel nyugtázta.

Ez a jelentés teljes körűen bemutatja az intézmény 2012. évi fejlődését és tevékenységét. Az olvasó tapasztalni fogja, hogy a jelentés nagy része a Bíróság, a Törvényszék és a Közszerzőzeti Törvényszék szűkebb értelemben vett ítélkező tevékenységének tömör, de teljes körű bemutatásáról szól. Ezt egészítik ki és illusztrálják az egyes ítélkező fórumokra vonatkozó statisztikai adatok.

Végül szeretném megragadni az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjak a három ítélkezési fórumon dolgozó kollégáimnak, valamint a Bíróság teljes személyi állományának az e rendkívüli és kihívásokkal teli 2012. évben nyújtott teljesítményükért.

V. Skouris
a Bíróság elnöke

I. fejezet

Bíróság

A – A Bíróság fejlődése és tevékenysége 2012-ben

Vassilios Skouris elnök

Az Éves jelentés ezen első része összefoglaló jelleggel mutatja be az Európai Unió Bíróságának 2012. évi tevékenységét. Először az intézmény elmúlt évi fejlődését tekinti át, kiemelve a Bíróság működését érintő intézményi változásokat, valamint a Bíróság belső szervezetére és munkamódszereire vonatkozó módosításokat. Másodsor elemzi a Bíróság munkaterhének alakulásával és az eljárások átlagos időtartamával kapcsolatos statisztikákat. Harmadszor, mint minden évben, tárgykörönként ismerteti az ítélkezési gyakorlat lényegesebb fejlődési irányait.

1. Az intézmény fejlődésére 2012-ben két fontos esemény volt hatással: az eljárására vonatkozó szabályok jelentős reformja és a Bíróság fennállása 60. évfordulójának megünneplése.

2012. december 4-én volt az Európai Unió Bírósága fennállásának 60. évfordulója. Bár hatvan év nem minősül sem fél, sem háromnegyed évszázadnak, a Bíróság úgy döntött, hogy nem hagyja észrevétlenül eltelni ezt az évfordulót. Ugyanis az Európai Unió igazságszolgáltatási rendszerében az utóbbi tíz évben jelentős változások történtek, amelyek együttesen már teljes átalakulásnak minősülnek. Ezzel kapcsolatban megemlíthető a Nizzai Szerződés hatálybalépése, az Unió két bővítése – amelynek eredményeként majdnem kétszeresére nőtt a Bíróság személyi állománya, és jelentősen megnőtt a használt nyelvek száma –, a Közzolgálati Törvénysszék létrehozása, a belső munkamódszerek jelentős modernizálása, a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése, és ennek következményeként a Bíróságra ruházott hatáskörök bővülése, a sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás bevezetése, valamint az e-curia rendszer beindításával az eljárás informatizálása. Az ezen átalakulás jelentősége előtti tisztelgésre két formában történő megemlékezés tűnt a legalkalmasabbnak: a Bíróság egyrészt rendezett egy fórumot, amelyre meghívta az Európai Unió tagállamai alkotmánybíróságainak és legfelsőbb bíróságainak elnökeit, másrészt megjelentetett egy több szerző hozzájárulásával készült kiadványt, amelyet a saját és az ítélkezési gyakorlata európai építkezésben játszott szerepének szentelt. E kiadványban – amely szerkesztőbizottságának elnöke Allan Rosas bíró, tagjai Egils Levits bíró és Yves Bot főtanácsnok voltak – mind földrajzi szempontból, mind a szakmai és tudományos munkásság szempontjából reprezentatív szerzők által írt tanulmányok vannak egybegyűjtve.

A szűkebb értelemben vett igazságszolgáltatási tevékenységet illetően megemlítenéd, hogy a Bíróság 2012. október 7-i megújításával létrejött egy öt bíróból, illetve egy három bíróból álló új tanács. A tíz tanács egyidejű működése lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy fenntartsa, illetve emelje hatékonyságának szintjét.

Az eljárási szabályokat illetően az elmúlt esztendőben bekövetkezett változások különös figyelmet érdemelnek. Mindenekelőtt megemlítenéd az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló jegyzőkönyv és I. melléklete módosításáról szóló, 2012. augusztus 11-i 741/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 228., 1. o.), amely 2012. szeptember 1-jén lépett hatályba. Az alapokmány e rendeleten alapuló módosítása kiterjed – többek között – a Bíróság elnökhelyettese tisztség létrehozására, a nagytanácsot alkotó bírák számának tizenötre emelésére, az öt bíróból álló tanácsok elnökeinek a nagytanácsban való részvételére vonatkozó korlátozásra¹,

¹ A nagytanács ezentúl az elnökből, az elnökhelyettesből, az öt bíróból álló tanácsok elnökei közül rotációs rendszerben kiválasztott három elnökből és tíz más bíróból áll, akiket szintén rotációs rendszer alapján választanak ki.

valamint az adott ügy előadó bírójának a tárgyalásra készített jelentés összeállítására vonatkozó kötelezettségének megszüntetésére.

Ezenfelül megjegyzendő, hogy 2012. november 1-jén hatályba lépett a Bíróság 2012. szeptember 25-i új eljárási szabályzata (HL L 265., 1. o.). E szabályzat a korábbi eljárási szabályzat teljes átdolgozása. Fő céljai a következők: a korábbi eljárási szabályzatban szereplő szabályok szerkezetének megváltoztatása annak érdekében, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeknek megkülönböztetett helyük legyen, az eljárások időtartamának csökkentése, valamint a korábbi szabályzat egyes rendelkezéseinek egyértelművé és egyszerűbbé tétele. Ezenkívül az új eljárási szabályzatban a korábbiakban használttól eltérő a rendelkezések számozása.

Ezen átdolgozást követően a Bíróság az új szabályokhoz igazította a nemzeti bíróságok által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásról szóló tájékoztatót, és a következő új címet adta neki: „Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan” (HL C 338., 1. o.). Végül meg kell említeni a Bíróság elnökhelyettesének igazgatszolgáltatási feladatairól szóló, 2012. október 23-i bírósági határozatot (HL L 300., 47. o.), amelyben a Bíróság korábban az elnököt megillető, például az ideiglenes intézkedés iránti kérelmekre vonatkozó egyes hatásköröket az elnökhelyettesre ruházott.

2. A Bíróság 2012. évi igazságügyi statisztikái általában véve a működés eredményességi szintjének fenntartásáról és a hatékonyságnak az eljárások időtartama vonatkozásában való igen jelentős fokozásáról tanúskodnak. Ezenfelül meg kell állapítani, hogy a beérkezett ügyek száma kis mértékben csökkent, azonban – figyelembe véve a peres ügyek számának az utóbbi öt évben megfigyelt növekedését – lehetséges, hogy ez csak átmeneti jellegű.

Ennek megfelelően a Bíróság 2012-ben 527 ügyet fejezett be (nettó szám, figyelembe véve az összefüggés miatt egyesített ügyeket), ami valamivel kevesebb, mint a megelőző évben (2011-ben 550 befejezett ügy). Ezen ügyek közül a Bíróság 357-ben ítéletet, 168-ban pedig végzést hozott.

A Bíróságra 632 új ügy érkezett (figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket), ami mintegy 8%-os csökkenés 2011-hez képest (688 érkezett ügy), mindazonáltal a Bíróság fennállása alatt az egy év alatt érkezett ügyek második legmagasabb száma. Az összes érkezett ügy számának említett csökkenése elsősorban a benyújtott fellebbezések számának az előző évhez képesti kismértékű csökkenése következményeként értékelendő. Ami a beérkezett előzetes döntéshozatali ügyeket illeti, a 2012-ben érkezett ilyen ügyek száma a Bíróság történetében a második legmagasabb.

Az eljárások időtartamára vonatkozó statisztikai adatok nagyon kedvezőek. Ami az előzetes döntéshozatali eljárásokat illeti, ezen időtartam 15,7 hónap. Így azon időszakot tekintve, amelyre vonatkozóan a Bíróság megbízható statisztikai adatokkal rendelkezik, az előzetes döntéshozatali ügyek elintézésének átlagos időtartama 2012-ben lett a legrövidebb. A közvetlen keresetek, illetve a fellebbezések elintézésének átlagos időtartama 19,7 hónap, illetve 15,3 hónap volt.

A Bíróság ügyintézési hatékonyságának fenntartása a munkamódszerek elmúlt években megvalósított reformján kívül a bizonyos eljárások gyorsítása érdekében a Bíróság rendelkezésére álló különféle eljárásjogi eszközök (a sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás, a soron kívüli elbírálás, a gyorsított eljárás, az egyszerűsített eljárás és a főtanácsnok indítványa nélküli döntéshozatal) szélesebb körű alkalmazásának is köszönhető.

A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárást 5 ügyben kérték, ebből a kijelölt tanács 4 ügyben ítélte meg úgy, hogy az eljárási szabályzat 104b. cikkében (az új eljárási szabályzat 107. és azt követő cikkeiben) előírt feltételek teljesültek. A Bíróság ezen ügyeket átlagosan 1,9 hónap alatt fejezte be.

Gyorsított eljárás lefolytatását 5 alkalommal kérték, ám az eljárási szabályzat által előírt feltételek csak 2 esetben teljesültek. A 2004-ben kialakított gyakorlatnak megfelelően a gyorsított eljárás iránti kérelmeknek indokolt végzéssel a Bíróság elnöke ad helyt, illetve ő utasítja el azokat. Egyébiránt 2 ügyben rendelték el soron kívüli eljárást.

Ezenkívül a Bíróság egyes előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket az eljárási szabályzat 104. cikkének 3. §-ában – jelenleg az új eljárási szabályzat 99. cikke – szereplő egyszerűsített eljárásban válaszolt meg. E rendelkezés alapján összesen 26 ügyet fejezett be végzéssel.

Végül a Bíróság meglehetősen gyakran alkalmazta az alapokmányának 20. cikke által biztosított azon lehetőséget, hogy a főtanácsnok indítványa nélkül határozzon, ha az ügy semmilyen új jogkérdést nem vet fel. Így megjegyzendő, hogy a 2012-ben kihirdetett ítéletek mintegy 53%-át főtanácsnoki indítvány mellőzésével hozták meg.

Ami az ügyeknek a Bíróság különböző ítélkező testületei közötti megoszlását illeti, megemlítenéd, hogy a 2012-ben ítélettel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyeknek hozzávetőleg 9%-át a Bíróság nagytanácsa, mintegy 54%-át az öt bíróból álló tanácsok, míg megközelítőleg 34%-át a három bíróból álló tanácsok tárgyalták. Az előző évhez képest az állapítható meg, hogy a nagytanács által tárgyalt ügyek aránya (2011-ben 11%) csökkent, a három bíróból álló tanácsok által tárgyalt ügyek aránya (2011-ben 32%) pedig nőtt.

A 2012-es ítélkezési év igazságügyi statisztikai adataival kapcsolatos további, részletesebb információkat a jelentésnek a kifejezetten e statisztikákról szóló része tartalmazza.

B – A Bíróság ítélezési gyakorlata 2012-ben

Alkotmányos, illetve intézményi kérdések

A Bíróság előtti peres eljárásokat, konkrétan a kötelezettségszegési eljárást illetően a C-610/10. sz., *Bizottság kontra Spanyolország* ügyben 2012. december 11-én hozott ítéletet kell megemlíteni, amely a Bíróság azon ítélete Spanyol Királyság általi végrehajtásának elmulasztására vonatkozott, amely megállapította, hogy e tagállam nem teljesítette kötelezettségeit azáltal, hogy nem hozta meg az azon bizottsági határozatnak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, amely bizonyos támogatásokat jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített.

A Bíróság először a pert megelőző azon eljárásra alkalmazandó szabályokról határozott, amelynek meg kell előzniük a Bíróság kötelezettségszegést megállapító ítélete valamely tagállam általi végrehajtásának elmulasztása miatti keresetet. A Lisszaboni Szerződés ugyanis megváltoztatta ezen eljárás menetét, eltörölve az indokolással ellátott vélemény kiadásának szakaszát. A Bíróság az ítéletében megállapította, hogy a módosítást megelőzően indított, de ezen időpontot követően is folyamatban lévő, pert megelőző eljárásra az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdésében szereplő új szabályok irányadók. A kötelezettségszegés fennállásának megítélésére szolgáló referencia-időpontot illetően a Bíróság kimondta, hogy indokolással ellátott vélemény hiányában az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése értelmében kibocsátott felszólító levélben meghatározott határidő lejártát kell ezen időpontnak tekinteni.

A Bíróság másodsorban a kötelezettségszegést megállapító ítélet végrehajtása elmulasztásának szankcionálására irányuló kényszerítő bírságok kiszabásáról határozott. Kimondta, hogy egyrészt az említett szankciót attól függően kell meghatározni, hogy milyen mértékű nyomásgyakorlásra van szükség ahhoz, hogy a kötelezettségszegést megállapító ítélet végrehajtását elmulasztó tagállam változtasson magatartásán, és véget vessen a kifogásolt jogsértésnek, másrészt főszabály szerint figyelembe kell venni a jogsértés időtartamát, súlyát és a szóban forgó tagállam fizetési képességét. E szempontok alkalmazásához a Bíróság figyelembe veszi különösen az ítélet végrehajtása elmaradásának a magán- és közérdekeket érintő következményeit, továbbá azt, hogy a szóban forgó tagállamot milyen sürgősen kell a kötelezettségei teljesítésére szorítani.

Ami az uniós jogrenden belüli jogszabályi hierarchiát és a hatáskörök ezzel összefüggő, intézmények közötti megosztását illeti, a C-355/10. sz., *Parlament kontra Tanács* ügyben 2012. szeptember 5-én hozott ítélet lehetővé tette a Bíróság számára, hogy a Bizottság által az ellenőrzéssel történő szabályozási eljárás keretében gyakorolt végrehajtási hatáskörök terjedelméről határozzon. A Bíróság e tekintetben emlékeztetett arra, hogy mivel az európai jog valamely tárgyköre alapvető fontosságú szabályainak elfogadása az uniós jogalkotó hatáskörébe tartozik, e szabályokat az alapszabályozásban kell elfogadni, és erre vonatkozó hatáskört nem lehet átruházni. Nem képezhetik tehát ilyen hatáskör-átruházás tárgyát olyan rendelkezések, amelyek elfogadásához az uniós jogalkotó saját felelősségi körébe tartozó politikai döntés szükséges. Ebből következően a végrehajtási intézkedések nem módosíthatják az alapszabályozás alapvető fontosságú elemeit, és azt nem is egészíthetik ki új alapvető fontosságú elemekkel.

Az olyan végrehajtási intézkedéseket illetően, mint a külső tengeri határok őrzete tekintetében a schengeni határ-ellenőrzési kódex¹ kiegészítéséről szóló 2010/252 határozat², a Bíróság rámutatott arra, hogy bár a schengeni határ-ellenőrzési kódex, amely az adott tárgykör alapszabályozása, 12. cikkének (4) bekezdésében az szerepel, hogy az őrizet célja a határt jogellenesen átlépő személyek elfogása, nem tartalmaz szabályokat a személyekkel vagy a hajókkal szemben az elfogásuk során, illetve azt követően a határőrök által foganatosítható olyan intézkedésekre vonatkozóan, mint például a kényszer alkalmazása, a fegyverhasználat, az elfogott személyek meghatározott helyre való visszaküldése vagy az emberkereskedelemben részt vevő személyekkel szembeni intézkedések. Ennélfogva a Bíróság kimondta, hogy a 2010/252/EU határozat – mivel az az 562/2006 rendelet³ 12. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott végrehajtási intézkedés – nem tartalmazhat a határőrök számára kényszereszközök alkalmazásának hatáskörét biztosító szabályokat, amelyek elfogadása az uniós jogalkotó saját felelősségi körébe tartozó politikai döntést tesz szükségessé, mivel az ilyen szabályok elfogadása a különböző érintett érdekek többszörös értékelés alapján történő mérlegelését feltételezi. Ezenkívül a határőrök számára közhatalmi jogosítványokat biztosító e rendelkezések olyan jelentős beavatkozást tesznek lehetővé az érintett személyek alapvető jogaiba, amely szükségessé teszi az uniós jogalkotó fellépését. Következésképpen a Bíróság egészében megsemmisítette a 2010/252 határozatot.

Az uniós intézmények dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréshez való jog területén, amely rendszeresen jogviták tárgya, különösen két, ugyanazon a napon kihirdetett ítéletre érdemes felhívni a figyelmet.

A C-404/10. P. sz., *Bizottság kontra Éditions Odile Jacob* ügyben, illetve a C-477/10. P. sz., *Bizottság kontra Agrofert Holding* ügyben 2012. június 28-án hozott ítélet először adott alkalmat a Bíróság számára az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001 rendelet⁴ és a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló 139/2004 rendelet⁵ közötti kapcsolat vizsgálatára.

A Bíróság ebben a két ügyben a Bizottság által a Törvényszék két ítéletével⁶ szemben benyújtott fellebbezés ügyében járt el, amely ítéletekben ez utóbbi az összefonódások ellenőrzésére irányuló két eljárás dokumentumaihoz való hozzáférést megtagadó bizottsági határozatokat semmisített meg.

¹ A személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 105., 1. o.).

² A külső tengeri határoknak az Európai Unió Tagállamai Külső Határain Való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség által koordinált operatív együttműködés keretében történő őrzete tekintetében a Schengeni Határ-ellenőrzési Kódex kiegészítéséről szóló, 2010. április 26-i 2010/252/EU tanácsi határozat (HL L 111., 20. o.).

³ Lásd az 1. lábjegyzetet.

⁴ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréséről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

⁵ A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) (HL L 24., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 40. o.). E rendelet hatályon kívül helyezte a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendeletet (HL L 395., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. o., helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 137. o.). Azonban továbbra is ez utóbbi alkalmazandó a 2004. május 1-je előtt létrejött összefonódásokra, amiről a C-404/10. P. sz. ügyben is szó van.

⁶ A Törvényszék T-237/05. sz., *Éditions Jacob kontra Bizottság* ügyben 2010. június 9-én hozott ítélete és T-111/07. sz., *Agrofert Holding kontra Bizottság* ügyben 2010. július 7-én hozott ítélete.

A Bíróság kimondta, hogy a valamely dokumentumhoz való hozzáférés megtagadásának alátámasztásához főszabály szerint nem elegendő az, hogy ez a dokumentum az 1049/2001 rendelet⁷ 4. cikkének (2) bekezdésében említett tevékenységhez vagy érdekhez, például a vizsgálatok céljának védelméhez kapcsolódik, mivel az érintett intézménynek arra is magyarázatot kell adnia, hogy az említett dokumentumhoz való hozzáférés konkrétan és ténylegesen hogyan sérthetné az e cikkben szereplő kivétellel védett érdeket. Az intézmény azonban alapíthatja ezzel kapcsolatos álláspontját a dokumentumok bizonyos kategóriáira alkalmazandó általános vélelmekre, mivel az azonos természetű dokumentumok hozzáférhetővé tételére irányuló kérelmekre hasonló általános megfontolások alkalmazhatók. A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzésére irányuló eljárás területén amiatt alkalmazhatók ilyen általános vélelmek, hogy az ezen eljárásra irányadó szabályozás – nevezetesen a 139/2004 rendelet⁸ – is szigorú szabályokat ír elő az ilyen eljárás keretében megszerzett vagy keletkezett információk kezelésére vonatkozóan.

Ennélfogva az ilyen eljárás keretében a Bizottság és a bejelentő felek, illetve harmadik személyek által egymásnak küldött dokumentumokhoz való, az 1049/2001 rendeleten alapuló általános hozzáférés veszélybe sodorná az uniós jogalkotó által az összefonódás-ellenőrzési rendeletben a következők között biztosítani kívánt egyensúlyt: egyfelől az érintett vállalkozások azon kötelezettsége, hogy a Bizottsággal esetlegesen érzékeny kereskedelmi információkat közöljenek azzal a céllal, hogy a Bizottság értékelhesse a tervezett összefonódásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét, másfelől pedig a Bizottság részére ily módon továbbított információkat – a szakmai titok és az üzleti titok címén – megillető megerősített védelem garanciája. A dokumentumhoz való hozzáférés megtagadásának alátámasztására vonatkozó ilyen általános vélelem attól a kérdéstől függetlenül érvényes, hogy a hozzáférés iránti kérelem már befejezett ellenőrzési eljárásra vagy folyamatban lévő eljárásra vonatkozik-e. Mindazonáltal ezen általános vélelem nem zárja ki annak bizonyítását, hogy e vélelem nem vonatkozik valamely olyan dokumentumra, amelynek hozzáférhetővé tételét kérik, illetve hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikkének (2) bekezdése értelmében nyomós közérdek fűződik a dokumentum hozzáférhetővé tételéhez.

Az alapjogok védelmének – az e területre vonatkozó jogforrások sokfélesége miatt mindenképpen összetett – kérdése merült fel a 2003/109 irányelv⁹ értelmezésére vonatkozó C-571/10. sz. *Kamberaj*-ügyben 2012. április 24-én hozott ítéletben. A Bíróság ítéletében az EUSZ 6. cikk (3) bekezdésének hatályáról határozott, rámutatva arra, hogy az emberi jogok európai egyezményére történő, e cikkbeli utalás nem kötelezi a nemzeti bíróságot arra, hogy a nemzeti jog valamely szabálya és az egyezmény közötti ütközés esetén közvetlenül alkalmazza ezen egyezmény rendelkezéseit, mellőzve a nemzeti jog azzal összeegyeztethetetlen szabályának az alkalmazását.

Az EU-Szerződés e rendelkezése ugyanis azon elvet fejezi ki, miszerint az alapvető jogok elválaszthatatlan részét képezik a Bíróság által védelemben részesített alapelveknek. Azonban e cikk nem szabályozza az emberi jogok európai egyezménye és a tagállamok jogrendje közötti kapcsolatot, és nem határozza meg a nemzeti bíróság által abban az esetben levonandó következtetéseket, ha az ezen egyezmény által biztosított jogok és a nemzeti jog valamely szabálya ütközik.

⁷ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁸ Lásd az 5. lábjegyzetet.

⁹ A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004., L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.).

Az uniós polgárság terjedelmének és létrehozatala következményeinek kérdése – a peres eljárásokban mára betöltött helyét tekintve – még távolról sem fedte fel valamennyi oldalát. Erről több ügy is tanúskodik, amelyeket érdemes megemlíteni.

A C-348/09. sz. *P. I.* ügyben 2012. május 22-én hozott ítéletben a Bíróság kimondta, hogy a különösen veszélyes bűncselekmények, mint a gyermekek szexuális kizsákmányolása, igazolhatja azon uniós polgár kiutasítását, aki több mint tíz éve él a fogadó tagállamban.

A 2004/38 irányelv¹⁰ 28. cikkének (3) bekezdése értelmében a fogadó tagállam csak „kényszerítő közbiztonsági okokból” hozhat kiutasítási határozatot az uniós polgárokkal szemben, ha azok megszakítás nélkül tíz éve élnek a területén.¹¹ A Bíróság – egy olyan uniós polgárral szemben hozott kiutasítási határozat ellen folyamatban lévő ügy keretében eljárva, aki kitöltötte a kiskorú sérelmére elkövetett megrontás, szemérem elleni erőszak és erőszakos közösülés miatt kiszabott szabadságvesztés-büntetését – kimondta, hogy a tagállamok dönthetnek úgy, hogy az olyan bűncselekmények, mint amelyek az EUMSZ 83. cikkben szerepelnek, különösen súlyos veszélyt jelentenek a társadalom egyik alapvető érdekére, és alkalmasak arra, hogy közvetlenül veszélyeztessék a népesség nyugalma és testi épségét, következésképpen a „kényszerítő közbiztonsági okok” fogalmába tartozzanak. Ezek a bűncselekmények azonban csak azzal a feltétellel igazolhatják a kiutasítási intézkedést, ha az elkövetési módjuk különösen súlyos. Egyébként az uniós jog minden kiutasítási intézkedést annak a feltételnek rendel alá, hogy az érintett egyén személyes magatartása valódi és közvetlen veszélyt jelentsen a társadalom vagy a fogadó tagállam valamely alapvető érdekére, ami általában azt jelenti, hogy az érintett egyénnél fennáll a hajlam arra, hogy a jövőben is fenntartsa e magatartást. Végül a kiutasítási határozat meghozatala előtt a fogadó tagállamnak figyelembe kell vennie olyan megfontolásokat, mint hogy az érintett személy mennyi ideje tartózkodott a területén, az érintett személy életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját e tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak szorosságát.

A *Rahman és társai* ügyben hozott ítéletében¹² a Bíróság fontos pontosításokkal szolgált a fent hivatkozott 2004/38 irányelv szerinti családdegysítési joggal kapcsolatban. Ez az ügy elsősorban az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésére vonatkozott, amelynek értelmében az uniós polgárt fogadó tagállamnak a nemzeti jogszabályaival összhangban meg kell könnyítenie e személy „távolabbi családtagjainak” beutazását és tartózkodását.¹³ A Bíróság az irányelv szövegére és rendszerére támaszkodva előzetesen kiemelte, hogy e jogi aktus nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy minden, a migráns személy „távolabbi családtagjai” által benyújtott beutazási vagy tartózkodási

¹⁰ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 158., 77. o., helyesbítés: HL L 229., 35. o. és HL L 204., 28. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.).

¹¹ A 2004/38 irányelv 28. cikkének (3) bekezdése.

¹² A C-83/11. sz. *Rahman és társai* ügyben 2012. szeptember 5-én hozott ítélet.

¹³ A 2004/38/EK irányelv 2. cikkének 2. pontja kiterjedt jogokat biztosít a jogosultak első körének, amelybe beletartozik az uniós polgár házastársa vagy élettársa, közös vagy nem közös egyenesági leszármazottai, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak, valamint az eltartott egyenesági felmenőik. Az irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja egy másik, az ún. „távolabbi családtagok” jogosult körére vonatkozik, a következő megfogalmazással: „a 2. cikk 2. pontjának hatálya alá nem tartozó más családtagok, állampolgárságukra tekintet nélkül, akik abban az országban, amelyből érkeznek, az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgár eltartottjai, vagy vele egy háztartásban élnek, vagy akik súlyos egészségügyi okokból kifejezetten az uniós polgár személyes gondoskodását igénylik.”

kérelemnek helyt adjanak. Arra viszont kötelezi őket, hogy bizonyos előnyben részesítsék a távolabbi családtagokat a harmadik államok kérelmet benyújtó más olyan állampolgáraival szemben, akik nem állnak semmilyen kapcsolatban uniós polgárokkal. Ezen előnyök azt jelentik, hogy a távolabbi családtagok kérhetik a fogadó államtól, hogy a kérelmükről hozott határozat a személyes körülményeik alapos vizsgálatán alapuljon, és elutasítás esetén megfelelő indokolást tartalmazzon. Vizsgálni kell például a kérelmező és az uniós polgár közötti pénzügyi vagy fizikai függés mértékét, továbbá a köztük lévő rokonsági fokot. A figyelembe veendő tényezők meghatározását illetően minden tagállam széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik, azonban kötelesek tiszteletben tartani az ilyen kérelmezőkkel való preferenciális bánásmód elvét, és nem foszthatják meg ezen irányelv 3. cikkét a hatékony érvényesülésétől. Egyébként a kérelmezőket megilleti annak joga, hogy a bíróság felülvizsgálja, hogy a nemzeti jogszabályok és azok alkalmazása az irányelvben kijelölt mérlegelési jogkör keretein belül maradt-e. A Bíróság továbbá megvizsgálta, hogy az irányelvben a tagállamoknak biztosított széles mérlegelési mozgástér lehetővé teszi-e számukra, hogy a távolabbi családtag európai uniós polgártól való függésének jellegére vagy időtartamára vonatkozóan követelményeket írjanak elő. A Bíróság rámutatott arra, hogy az uniós polgártól való függőségi helyzetnek fenn kell állnia abban az országban, amelyből az érintett családtag érkezik, abban az időpontban, amikor ez a családtag az őt eltartó uniós polgárhoz való csatlakozását kérelmezi. A Bíróság ezzel szemben megállapította, hogy „nem tartozik az említett irányelv hatálya alá” az a kérdés, hogy az ezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében szereplő jogosulti körtől megtagadható-e a tartózkodási kártya a fogadó államban amiatt, hogy a fogadó tagállamba való beutazásukat követően megszűnt az uniós polgártól való függésük.

A C-249/11. sz. *Byankov*-ügyben 2012. október 4-én hozott ítéletében a Bíróság arról a kérdésről határozott, hogy az EUMSZ uniós polgárságról szóló rendelkezéseivel és a fent hivatkozott 2004/38 irányelvvel ellentétes-e az a bolgár szabályozás, amely a biztosítékkal nem biztosított magánjogi tartozás kiegyenlítésének elmulasztása esetén az államterület elhagyását tiltó intézkedés meghozatalát írja elő. A Bíróság kimondta, hogy – még ha feltételezzük is, hogy megalapozottan úgy lehet tekinteni, hogy a közrend fenntartására irányuló egyfajta törekvés indokolja az ilyen szabályozás által kitűzött, a hitelezők védelmére irányuló célkitűzést, nem zárható ki, hogy az e szabályozás alapján meghozott, az államterület elhagyására vonatkozó tilalom kizárólag gazdasági célt szolgál. Márpedig a 2004/38 irányelv 27. cikkének (1) bekezdése kifejezetten kizárja azt, hogy valamely tagállam gazdasági célok érdekében hivatkozzon közrendi okokra. Egyébként az ilyen szabályozás arányosságát illetően a Bíróság kiemelte, hogy az uniós jogban léteznek olyan jogi szabályok, amelyek a hitelezők védelmére irányulnak, de nem korlátozzák feltétlenül az adós mozgásának szabadságát. A Bíróság továbbá úgy ítélte meg, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alapján az a közigazgatási eljárás, amely jogerőssé vált és bíróság előtt meg nem támadott, az államterület elhagyására vonatkozó tilalom megállapításához vezetett, csak a tilalom elrendelésétől számított egy hónapos határidőn belül és kizárólag meghatározott szervek kezdeményezésére nyitható meg újból, amennyiben e jogi aktus az uniós joggal nyilvánvalóan ellentétes, még akkor is, ha egy ilyen tilalom a címzettjére nézve továbbra is joghatásokat vált ki. Az ilyen tilalom ugyanis egyenesen az uniós polgári jogállás által biztosított, a tagállamok területén való mozgás és tartózkodás szabadságának tagadását jelenti.

A C-364/10. sz., *Magyarország kontra Szlovákia* ügyben 2012. október 16-án hozott ítéletben a Bíróság valamely tagállam által egy másik tagállam ellen indított, tagállami kötelezettségszegés

megállapítása iránti keresetet¹⁴ bírált el, amely jogi eszközt ritkán vesznek igénybe.¹⁵ A Bíróság arról a kényes kérdéstről határozott, hogy egy másik tagállam államfőjének az államterületre való belépését megtagadó intézkedés sérti-e az EUMSZ uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseit.

A Bíróság megállapította, hogy a valamely tagállam állampolgárságával rendelkező államfő vitathatatlanul rendelkezik az uniós polgári jogállással, amely az EUMSZ 21. cikk értelmében alapvető és egyéni jogot ruház az Unió valamennyi polgárára annak érdekében, hogy szabadon mozoghasson és tartózkodhasson a tagállamok területén, a Szerződésekben és az alkalmazásokra hozott intézkedésekben megállapított korlátozások és feltételek sérelme nélkül. E korlátozások a nemzetközi jog releváns szabályain is alapulhatnak, amely jog részét képezi az uniós jogrendnek. Erre tekintettel a Bíróság megállapította, hogy az általános nemzetközi jog szokásjogi szabályai, valamint a többoldalú egyezményekben foglalt szabályok alapján az államfő a nemzetközi kapcsolatokban olyan különleges jogállással rendelkezik, amely többek között kiváltságokkal és mentességekkel jár. Az államfői jogállás tehát sajátos jellegű, abból eredően, hogy azt a nemzetközi jog szabályozza, ami azzal a következménnyel jár, hogy e személy nemzetközi szinten tanúsított magatartására – mint a külföldi tartózkodására is – a nemzetközi jog, különösen pedig a diplomáciai kapcsolatok joga irányadó. E sajátosság az ilyen jogállással rendelkező személyt az összes többi uniós polgártól megkülönbözteti, vagyis e személy valamely más tagállam területére történő belépésére nem ugyanazok a feltételek vonatkoznak, mint amelyek a többi polgár belépésére irányadók. Következésképpen az a körülmény, hogy valamely uniós polgár államfői hivatalát tölt be, igazolhatja az EUMSZ 21. cikk által e személy részére biztosított szabad mozgáshoz való jog gyakorlásának a nemzetközi jogon alapuló korlátozását. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az uniós jog nem kötelezi a Szlovák Köztársaságot arra, hogy biztosítsa Magyarország köztársasági elnökének a területére történő belépését, ezért a keresetet teljes egészében elutasította.

A C-40/11. sz. *Iida*-ügyben 2012. november 8-án hozott ítéletében a Bíróságnak arra a kérdésre kellett válaszolnia, hogy a fent hivatkozott 2004/38 irányelv vagy az EUMSZ uniós polgárságra vonatkozó rendelkezései alapján tartózkodási joggal rendelkezhet-e az abban a tagállamban jogszerűen tartózkodó harmadik ország állampolgára, ahonnan a lánya és a házastársa származik, ha ez utóbbiak egy másik tagállamban telepedtek le.

A Bíróság először emlékeztetett arra, hogy ezen irányelv csak azon egyenes ági felmenők számára biztosít tartózkodási jogot, akit uniós polgár gyermekük tart el. A Bíróság mindazonáltal kiemelte, hogy az uniós polgár külön élő, de nem elvált házastársát az említett irányelv 2. cikkének (2) bekezdése értelmében családtagnak kell tekinteni. Ugyanezen irányelv azonban kizárólag az uniós polgár azon családtagjai számára biztosít származékos tartózkodási jogot, akik e személyt kísérik, vagy hozzá csatlakoznak. Végül a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ uniós polgárságra vonatkozó rendelkezései¹⁶ alapján valamely harmadik ország állampolgára csak akkor hivatkozhat a tartózkodási jogra, ha a tartózkodási jogcím megtagadása megfoszthatja az uniós polgárt az uniós polgári jogállásához kapcsolódó jogok lényegének tényleges élvezetétől, vagy akadályozza a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga

¹⁴ Az EUMSZ 259. cikk.

¹⁵ Az európai integráció történetében ez mindössze a hatodik alkalom, hogy valamely tagállam közvetlenül tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet indít egy másik tagállam ellen. A korábbi öt ügy közül mindössze három zárult le ítélettel (a C-141/78. sz., Franciaország kontra Egyesült Királyság ügyben 1979. október 4-én hozott ítélet; a C-388/95. sz., Belgium kontra Spanyolország ügyben 2000. május 16-án hozott ítélet [lásd továbbá a 36/00. sz. sajtóközleményt] és a C-145/04. sz., Spanyolország kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítélet [lásd továbbá a 70/06. sz. sajtóközleményt]).

¹⁶ Az EUMSZ 20. és 21. cikke.

gyakorlását. Az uniós polgárok szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának akadályozására vonatkozó pusztán hipotetikus lehetőség nem jelent olyan elegendő kapcsolatot az uniós joggal, amely igazolná e rendelkezések alkalmazását.

Mezőgazdaság

A mezőgazdasági támogatási rendszerek területén a C-489/10. sz. *Bonda*-ügyben 2012. június 5-én hozott ítéletében a Bíróságnak alkalmá nyílt arra, hogy az 1973/2004 rendelet¹⁷ 138. cikke (1) bekezdésének második és harmadik albekezdésében szereplő intézkedések jogi jellegéről határozzon. Ezen intézkedések arra irányulnak, hogy a mezőgazdasági termelőt kizárják a támogatásból abban az évben, amely tekintetében valótlan tartalmú nyilatkozatot tett a támogatásra jogosult terület vonatkozásában, valamint a bejelentett és a mért terület különbségének megfelelő összegig csökkentik azt a támogatást, amelyre e termelő a következő három naptári évben lenne jogosult. A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy a közös agrárpolitikára vonatkozó szabályozásokban előírt szankciók – mint például a gazdasági szereplő ideiglenes kizárása a támogatási rendszerből – nem büntetőjogi jellegűek. A Bíróság továbbá kifejtette, hogy az uniós támogatási rendszer keretében, amelyben kizárólag akkor nyújtható támogatás, ha annak címzettje teljes körű garanciát nyújt a tisztesség és a megbízhatóság terén, az e követelmények megsértése miatt kiszabott bírság különleges, a támogatási rendszer részét képező közigazgatási eszközt képez, amelynek célja, hogy biztosítsa az uniós közpénzekkel való gondos gazdálkodást. Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy nem minősül büntetőjogi jellegű szankciónak az, ha a mezőgazdasági termelőt kizárják a mezőgazdasági támogatásból azért, mert valótlan tartalmú nyilatkozatot tett az általa művelt terület vonatkozásában. Ennélfogva e kizárás nem akadályozza annak, hogy büntetőjogi szankciót szabjanak ki ugyanazon tények alapján.

A személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása

A személyek szabad mozgása, a szolgáltatások szabad mozgása és a tőke szabad mozgása területén több ítéletre érdemes felhívni a figyelmet. Az egyértelműség érdekében ezen ítéleteket az azok tárgyát képező szabadságnak, továbbá – adott esetben – az érintett tevékenységi területeknek megfelelő csoportosításban ismertetjük.

A munkavállalók szabad mozgása területén két ügy érdemel említést. Először is a C-611/10. és C-612/10. sz., *Hudzinski és Wawrzyniak* egyesített ügyekben 2012. június 12-én hozott ítéletet kell megemlíteni, amely a 647/2005 rendelettel módosított 1408/71 rendelet¹⁸, valamint az EUMSZ 45. cikk és az EUMSZ 48. cikk értelmezésére vonatkozik. Ezekben az ügyekben a német hatóságok – azzal az indokkal, hogy hasonló ellátásokban részesülhettek Lengyelországban – megtagadtak bizonyos családi ellátásokat két olyan lengyel állampolgártól, akik Lengyelországban laktak, és ezen ország társadalombiztosítási rendszerében voltak biztosítva, azonban Németországban dolgoztak idegymunkásként, illetve kiküldött munkavállalóként. Ezzel összefüggésben a Bíróság kimondta, hogy a fent hivatkozott 1408/71 rendelet 14. cikke 1. pontjának a) alpontjával és 14a. cikke 1. pontjának a) alpontjával nem ellentétes, hogy valamely tagállam,

¹⁷ Az 1782/2003/EK tanácsi rendelet IV. és IVa. címeiben meghatározott támogatási rendszereket, továbbá a pihentetett terület alapanyag-termelésre való használatát illetően ugyanezen rendelet alkalmazásának részletes szabályozásáról szóló, 2004. október 29-i 1973/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 345., 1. o.).

¹⁸ Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, valamint a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 117., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL L 149., 2. o., magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.).

amely e rendelkezések alapján nem minősül illetékes államnak, a nemzeti joga alapján gyermekek után járó ellátásokat nyújtson az e tagállam területén ideiglenesen munkát végző és ott teljes körűen jövedelemadó-köteles, ugyanakkor egy másik tagállam társadalombiztosítási rendszerében biztosított migráns munkavállaló számára, ideértve azt, amikor megállapítást nyer egyrészt az, hogy e munkavállalót semmilyen joghátrány nem érte a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlása folytán, mivel az illetékes tagállamban megőrizte a hasonló jellegű családi ellátásokra való jogosultságát, másrészt az, hogy sem e munkavállalónak, sem pedig annak a gyermeknek, aki után az említett ellátást igénylik, nincs szokásos tartózkodási helye abban a tagállamban, amelynek területén az ideiglenes munkavégzésre sor került. A Bíróság ugyanakkor rámutatott arra, hogy az olyan helyzetben, amikor a munkavállaló kiküldött munkavállalóként ideiglenesen dolgozik az illetékes tagállamon kívüli másik tagállamban, az EUM-Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó szabályaival ellentétes a gyermekek után járó ellátások halmozódását tiltó nemzeti jogszabályi rendelkezés alkalmazása, amennyiben nem az ellátás összegének valamely másik államban kapott hasonló ellátás összegével történő csökkenését eredményezi, hanem ezen ellátás kizárását.

Másodszor a C-367/11. sz. *Prete*-ügyben 2012. október 25-én hozott ítéletre hívjuk fel a figyelmet, amely az első állasukat kereső fiatalok részére járó áthidaló járadékra vonatkozott. A Bíróság ezen ítéletében kimondta, hogy az EK 39. cikkel ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely az ezen járadékra való jogosultságot a fogadó tagállam valamely oktatási intézményében legalább hat éven keresztül folytatott tanulmányoktól teszi függővé, amennyiben e feltétel megakadályozza a járadék kérelmezője és a szóban forgó földrajzi munkaerőpiac közötti valós kapcsolat fennállását bizonyító egyéb jellemző tényezők figyelembevételét, és ezáltal meghaladja a hivatkozott rendelkezés által kitűzött és az ilyen kapcsolat fennállásának biztosítására irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket. A Bíróság szerint e feltétel, amely azzal a kockázattal jár, hogy főként a más tagállam állampolgárai számára hátrányos, csak akkor igazolható, ha ezen előírással a nemzeti jogalkotó a járadék kérelmezője és a szóban forgó földrajzi munkaerőpiac közötti valós kapcsolat fennállását kívánta biztosítani. Márpedig nem ez a helyzet az olyan szabályozás esetében, amely az ilyen kapcsolat fennállásának értékelése céljából nem teszi lehetővé annak figyelembevételét, hogy a kérelmező – élve az EK 18. cikk által az uniós polgároknak biztosított mozgási szabadsággal – azért költözött az adott tagállamba, hogy ott ezen állam állampolgárával való házasságkötését követően közös otthont létesítsen, és hogy itt tartózkodott bizonyos ideig, valamint azt, hogy ugyanezen tagállam munkaügyi hivatala már korábban nyilvántartásba vette álláskeresőként, és egyúttal bizonyosságát adta annak, hogy valóban aktívan keres munkát. E különböző körülmények alapján ugyanis megállapítható lenne e kapcsolat.

A letelepedés szabadsága területén a Bíróság pontosította a társaságok székhelyének Unión belüli áthelyezésével kapcsolatban előírt korlátozásokra vonatkozó ítélezési gyakorlatát.

Elsőként, a C-378/10. sz. *VALE Építési Kft.* ügyben 2012. július 12-én hozott ítéletében a Bíróság azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a magyar hatóságok egy Olaszországban létrejött társaságtól – ez utóbbi tagállam cégjegyzékéből való törlését és a magyar jog szerinti társasággá való átalakulása iránti kérelmét követően – megtagadták a magyar cégjegyzékbe való bejegyzését. Ezzel összefüggésben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 54. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a belső jog szerinti társaságok számára biztosítja az átalakulás lehetőségét, azonban a valamely másik tagállam joga alá tartozó társaság számára nem teszi lehetővé általános jelleggel a nemzeti jog szerinti társasággá való átalakulást ilyen társaság létrehozása révén. A Bíróság szerint az olyan közérdeken alapuló nyomós indokok, mint például a hitelezők, a kisebbségi részvényesek és munkavállalók érdekeinek védelme, valamint az adófelügyelet hatékonyságának és a kereskedelmi tevékenység tisztességének biztosítása, nem igazolják az ilyen szabályozást, mivel az általános jelleggel elutasítja a nemzetközi átalakulásokat,

és így akkor is megakadályozza az ilyen jogügyletek megvalósítását, ha a fent említett érdekek nincsenek veszélyben. Mindenesetre az ilyen szabály meghaladja az említett érdekek védelmére irányuló célok eléréséhez szükséges mértéket. A Bíróság egyébként emlékeztetett arra, hogy a fogadó tagállam jogosult az ilyen jogügyletre irányadó belső jogi szabályok meghatározására, és ezáltal a nemzeti jogának a társaságok létrehozását és működését szabályozó, a belföldi átalakulásokra vonatkozó rendelkezéseinek az alkalmazására. Mindazonáltal az egyenértékűség, illetve a tényleges érvényesülés elvével ellentétes az, hogy e tagállam a nemzetközi átalakulások esetén megtagadja az átalakulást kérő társaság „jogelődként” történő feltüntetését, ha a belföldi átalakulások esetén lehetséges a jogelőd társaság cégjegyzékben való feltüntetése, és a cégbejegyzési kérelem vizsgálata során megtagadja a származási tagállam hatóságaitól származó iratok kellő figyelembevételét.

Másodsorban a C-380/11. sz. *DI VI Finanziaria di Diego della Valle* ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy azzal összefüggésben, ha valamely társaság más tagállamba helyezi át székhelyét, az EUMSZ 49. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a vagyonadó-csökkentés biztosítását ahhoz a feltételhez köti, hogy a következő öt adóév alatt ezen adó alanyának kell maradni. A Bíróság szerint az ilyen korlátozást nem lehet az adóztatási joghatóság tagállamok közötti kiegyensúlyozott megosztásának követelményével igazolni. Az ugyanis, hogy a társaságtól visszavonják azt a vagyonadó-csökkentést, amelyben részesült, és a székhelyének az egyik tagállamból egy másik tagállamba történő áthelyezése időpontjában azonnali fizetésre kötelezik, nem biztosítja sem a származási tagállam adóztatási joghatóságát, sem az adóztatási joghatóságnak az érintett tagállamok közötti kiegyensúlyozott megosztását, ugyanis a kedvezmény visszavonásának mechanizmusa természetéből fakadóan feltételezi, hogy a tagállam előzőleg elfogadta e kedvezmény megadását, és így a honos adóalanyok vagyonadójának a nemzeti szabályozásban előírt feltételek teljesülése esetén való csökkentését. Ez a korlátozás továbbá a nemzeti adórendszer koherenciája biztosításának szükségességével sem igazolható.

A Szerződésnek a letelepedés szabadságára és a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó szabályait illetően a C-72/10. és C-77/10. sz., *Costa és Cifone* egyesített ügyekben 2012. február 16-án hozott ítéletet érdemes említeni, amely a C-338/04., C-359/04. és C-360/04. sz., *Placanica* egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet folytatásának tekintendő. A Bíróság – az egyes piaci szereplők szerencsejátékokból való, a Bíróság által 2007-ben jogellenesnek minősített kizárásának orvoslása érdekében az Olasz Köztársaság által hozott intézkedésekkel kapcsolatos több kérdés vizsgálata keretében – kimondta először is azt, hogy az EK 43. cikkel és az EK 49. cikkel, valamint az egyenlő bánásmód és a hatékony jogorvoslat elvével ellentétes, ha az a tagállam, amely az uniós jog említett megsértését kívánja orvosolni jelentős számú új koncesszió pályázatra bocsátásával, a már jelenlévő piaci szereplők által megszerzett kereskedelmi pozíciókat azzal védi, hogy többek között minimális távolságot ír elő az új és a régi koncessziójogosultak létesítményei között. A Bíróság szerint az értékesítőhelyek közötti minimális távolságra vonatkozó szabályozás csak akkor igazolható, ha e szabályoknak nem az volt a tényleges célja, hogy a piacon már jelenlévő szereplők kereskedelmi pozícióit védje, hanem inkább az, hogy a szerencsejátékok iránti keresletet ellenőrzött mederbe terelje. A Bíróság ezt követően kifejtette, hogy az EK 43. cikkel és az EK 49. cikkel ellentétes, ha – akár az uniós jog megsértésének orvoslásaként kiírt új pályázati felhívást követően is – szankciókat alkalmaznak koncesszió vagy rendőrségi engedély hiányában végzett, szervezett tétgyűjtő tevékenység miatt olyan személyekkel szemben, akik a valamely pályázati eljárásból az uniós jog megsértésével kizárt piaci szereplővel állnak kapcsolatban, amennyiben e pályázati eljárás és az új koncessziók ebből következő megadása nem orvosolta hatékonyan e piaci szereplőnek a korábbi pályázati eljárásból történt jogellenes kizárását. Végül a Bíróság szerint az EK 43. cikkből, az EK 49. cikkből, az egyenlő bánásmód elvéből, az átláthatóság követelményéből, valamint a jogbiztonság elvéből következik, hogy a lóverseny-fogadásoktól

eltérő szerencsejátékokra vonatkozó pályázati eljárás feltételeit és részletes szabályait, és különösen az ezen pályázati eljárás során odaítélt koncessziós jogok visszavonásáról szóló rendelkezéseket, világosan, pontosan és egyértelműen kell megfogalmazni.

A letelepedés szabadsága és a tőke szabad mozgása területéről a C-35/11. sz. *Test Claimants in the FII Group Litigation* ügyben 2012. november 13-án hozott ítélet említendő meg, amelynek előzménye egy 2006-ban, a C-446/04. sz. ügyben 2006. december 12-én hozott ítélet. A Bíróság – több, a belföldről származó osztalékra a mentesítés módszerét, a külföldről származó osztalékra pedig a beszámítás módszerét alkalmazó brit adórendszerrel kapcsolatos, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés vizsgálatakor – ismételten pontosította a 2006-ban hozott ítélete terjedelmét. Így különösen kimondta, hogy az EUMSZ 49. cikkel és az EUMSZ 63. cikkel ellentétes a szóban forgó rendszer, amennyiben megállapítják egyrészt azt, hogy az adójóváírás, amelyre az osztalékban részesülő társaság a beszámítási módszer keretében jogosult, megegyezik a juttatott osztalék alapját képező nyereség után ténylegesen fizetett adó összegével, és másrészt azt, hogy az érintett tagállamban a társaságok nyereségére alkalmazandó tényleges adószint általában alacsonyabb, mint az ebben a tagállamban előírt névleges adómérték. A Bíróság továbbá pontosította az EUMSZ 63. cikk hatályát. E tekintetben kimondta, hogy a valamely tagállamban illetőséggel rendelkező társaság, amely harmadik országban illetőséggel rendelkező társaságban olyan részesedéssel rendelkezik, amely számára ez utóbbi társaság döntései tekintetében irányító befolyást biztosít, és lehetővé teszi számára a társaság tevékenységének a meghatározását, hivatkozhat az EUMSZ 63. cikkre abból a célból, hogy vitassa az említett tagállamnak szóban forgó harmadik országból származó osztalékkal való adójogi bánásmódjára vonatkozó olyan jogi szabályozásának a hivatkozott cikkel való összeegyeztethetőségét, amely nem kizárólag olyan helyzetekre alkalmazandó, amelyekben az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol az osztalékot fizető társaságra.

Végül a Bíróság a Szerződésnek a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseit a valamely gépjármű határokon átnyúló használatra történő ingyenes kölcsönbe adásával összefüggésben értelmezte. A C-578/10–C-580/10. sz., *Van Putten és társai* egyesített ügyekben 2012. április 26-án hozott ítéletében a Bíróság – miután megállapította, hogy az ilyen kölcsönbe adás az EK 56. cikk (jelenleg EUMSZ 63. cikk) értelmében vett tőke mozgásnak minősül – kimondta, hogy e cikkel ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely azon lakosait, akik valamely más tagállamban nyilvántartásba vett gépjárművet kölcsönbe vettek, a belföldi közúthálózat használatának megkezdésekor olyan adó teljes összegének megfizetésére kötelezi, amelyet szokásosan a járműveknek az előbbi tagállamban történő nyilvántartásba vételkor kell megfizetni, anélkül hogy figyelembe venné a szóban forgó jármű e közúthálózaton történő használatának időtartamát, és anélkül, hogy e személyek ezen adó alóli mentességhez vagy annak visszatérítéséhez való jogot érvényesíthetnének, amennyiben a szóban forgó járművet nem túlnyomórészt az első tagállam területén történő állandó használatra szánták, vagy ténylegesen nem így használták. A Bíróság szerint e körülmények között ugyanis a szóban forgó járművek e tagállam területével való kapcsolata nem elégséges ahhoz, hogy igazolja a szokásosan valamely gépjárműnek e tagállamban történő nyilvántartásba vételekor fizetendő adó kivetését.

Vízumpolitika, menekültügy és bevándorlás

E különböző területekre vonatkozóan több ítéletre érdemes felhívni a figyelmet. A C-620/10. sz. *Kastrati*-ügyben 2012. május 3-án hozott ítéletében a Bíróságnak a menedékjog iránti kérelemnek

a 343/2003 rendelet¹⁹ szerinti visszavonásának következményeivel kapcsolatos kérdésekre kellett válaszolnia. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a fent hivatkozott rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azt már nem kell alkalmazni, ha a 2. cikkének c) pontja szerinti menedékjog iránti kérelmet az előtt visszavonják, hogy az e kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam elfogadta volna a kérelmező átvételét. Ilyen esetben azon tagállam feladata meghozni az e visszavonás tekintetében szükségessé váló határozatokat, és különösen megszüntetni a kérelem vizsgálatát az ezzel kapcsolatos információknak a kérelmező iratanyagában történő feljegyzése mellett, amelynek területén a kérelmet benyújtották.

Amennyiben ugyanis a kérelmező a menedékjog iránti egyetlen kérelmét azt megelőzően vonja vissza, hogy a megkeresett tagállam elfogadta volna a kérelmező átvételét, már nem érhető el a 343/2003 rendelet fő célja, azaz a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamnak a – kérelmező menekült jogállásának értékeléséhez való hatékony hozzáférés garantálása céljából történő – meghatározása.

A C-71/11–C-99/11. sz., Y és Z egyesített ügyekben 2012. szeptember 5-én hozott ítéletében a Bíróság a menekült jogállás nyújtásának feltételeivel, és különösen a 2004/83 irányelv²⁰ 2. cikkének c) pontja és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti, a vallás miatti üldözésnek minősülő cselekmény fogalmával foglalkozott. A pakisztáni származású Y és X Németországban élt, ahol – mint menekültek – menedékjogot és védelmet kértek. Azt állították, hogy az ahmadi közösséghez való tartozásuk miatt el kellett hagyniuk Pakisztánt.

A Bíróság először is megállapította, hogy a vallásszabadsághoz fűződő jognak csak meghatározott formában történő, súlyos megsértése – és nem e jog bármely megsértése – minősülhet olyan üldözésnek, amely az illetékes hatóságokat arra kötelezi, hogy menekült jogállást adjanak. Így egyfelől az e jog gyakorlásra vonatkozó, törvényben foglalt korlátozások nem tekinthetők üldözésnek, ha e korlátozások tiszteletben tartják a jog tartalmának lényegét. Másfelől e jog megsértése is csak akkor minősül üldözésnek, ha eléggé súlyos, és jelentős mértékben hat az érintett személy helyzetére.

A Bíróság ezt követően megállapította, hogy azok a cselekmények, amelyek „súlyos megsértésnek” minősíthetők, magukban foglalják az érintett személynek a vallása nemcsak magánjellegű, hanem nyilvános gyakorlására vonatkozó szabadságát súlyosan sértő cselekményeket is.

Ezenfelül a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben megállapítható, hogy ha az érintett személy a származási országába való visszatérését követően vallási cselekményeket folytatna, ezzel az üldöztetés valós veszélyének tenné ki magát, e személyt el kell ismerni menekültként. A Bíróság erre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a menekült jogállás iránti kérelem egyedi értékelésekor a nemzeti hatóságok nem várhatják el ésszerűen a kérelmezőtől azt, hogy az üldöztetés veszélyének elkerülése érdekében tartózkodjon bizonyos vallási cselekmények kinyilvánításától vagy gyakorlásától.

¹⁹ Az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.).

²⁰ A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.).

Végül azon veszély mértékének értékelését illetően, amelynek a kérelmező a származási országában a vallása miatt ki lenne téve, a Bíróság kifejtette, hogy az e szempontból releváns tényező az a szubjektív körülmény, hogy egy bizonyos vallási gyakorlat nyilvános követése, amelyre a vitatott korlátozások vonatkoznak, különösen fontos legyen az érintett személy számára a vallási identitásának megőrzéséhez.

A C-245/11. sz. K-ügyben 2012. november 6-án hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a 343/2003 rendelet²¹ 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha a valamely tagállamban menedékjogot élvező olyan személy, aki például súlyos betegsége miatt olyan családtagja gondozására szorul, aki menedékjogot kér, de kérelmét az említett rendelet III. fejezetében előírt feltételeknek megfelelően egy másik tagállam vizsgálja meg, az e személyek lakóhelye szerinti tagállam felelős a menedékjog iránti kérelem vizsgálatáért.

A Bíróság úgy ítélte meg, hogy e tagállamnak kell vállalnia az e felelősséggel együtt járó kötelezettségeket, és kell erről tájékoztatnia az eredetileg felelős tagállamot, még ha ez utóbbi nem is terjesztett elő az említett cikk (1) bekezdésének második mondata szerinti, ilyen értelmű kérelmet.

A 343/2003 rendelet 15. cikkének (2) bekezdése ugyanis alkalmazandó az olyan függőségi helyzetben, ahol nem maga a menedékkérő szorul a 343/2003 rendelet III. fejezetében előírt feltételek szerint felelősként megjelölt tagállamtól eltérő tagállamban tartózkodó hozzátartozójának gondozására, hanem az e másik tagállamban tartózkodó hozzátartozó szorul a menedékkérő gondozására.

E rendelkezés alkalmazandó akkor is, ha az abban szereplő humanitárius okok az e rendelkezés értelmében vett gondozásra szoruló olyan személy vonatkozásában állnak fenn, aki – bár az e rendelet 2. cikkének i) pontja értelmében nem családtag – családi kötelékben áll a menedékkérővel, és akinek a menedékkérő ténylegesen gondozást tud nyújtani a 343/2003 rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 1560/2003 bizottsági rendelet²² 11. cikke (4) bekezdésének megfelelően.

A menedékjog területén maradva, a C-364/11. sz. *Abad El Karem El Kott és társai* ügyben 2012. december 19-én hozott ítéletében a Bíróság a 2004/83 irányelv²³ 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képező Genfi Egyezmény²⁴ összhangban értelmezte. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Egyesült Nemzeteknek az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságtól különböző szerve vagy ügynöksége által nyújtott védelem vagy támogatás „bármely okból” való megszűnése az olyan személy helyzetére is vonatkozik, aki miután ténylegesen igénybe vette e védelmet vagy támogatást, abban irányításán kívüli vagy akaratától független ok miatt már nem részesül. Az ilyen személy által benyújtott kérelem elbírálásáért felelős tagállam illetékes nemzeti hatóságainak feladata a kérelem egyedi értékelése alapján ellenőrizni, hogy e személy kénytelen volt-e elhagyni az említett szerv vagy ügynökség működési területét, amely eset fennáll akkor, ha személyes

²¹ Lásd a 19. lábjegyzetet.

²² A 343/2003 rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2003. szeptember 2-i 1560/2003/EK bizottsági rendelet (HL L 222., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 200. o.; helyesbítés: HL 2006. L 215., 48. o.).

²³ Lásd a 20. lábjegyzetet.

²⁴ A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-i Genfi Egyezmény (Recueil des traités des Nations unies [1954.], 189. kötet, 2545. sz., 150. o.; kihirdette az 1989. évi 15. tvr.).

biztonsága komoly veszélyben volt, és az érintett szerv vagy ügynökség nem volt képes biztosítani számára az említett területen azokat az életfeltételeket, amelyek megfelelnek az említett szervre vagy ügynökségre háruló feladatnak.

A Bíróság továbbá megállapította, hogy a 2004/83 irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) pontjának második mondatát úgy kell értelmezni, hogy ha a menedékjog iránti kérelem elbírálásáért felelős tagállam illetékes hatóságai megállapították, hogy az ENSZ Palesztin Menekülteket Segélyező és Támogató Közel-Keleti Ügynöksége (UNRWA) védelmének vagy támogatásának megszűnésére vonatkozó feltétel teljesül a kérelmező vonatkozásában, az a tény, hogy *ipso facto* „megilletik az ezen irányelv által biztosított előnyök”, azt jelenti, hogy az említett tagállam elismeri őt az irányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett menekültként, és *ipso iure* megadja neki a menekült jogállást, feltéve azonban, ha a kérelmező nem tartozik az irányelv 12. cikke (1) bekezdése b) pontjának vagy (2) és (3) bekezdésének hatálya alá.

A bevándorlás területén a C-571/10. sz. *Kamberaj*-ügyben (2012. április 24-én hozott ítélet) a Tribunale di Bolzano tett fel kérdést a Bíróságnak a lakhatási támogatásokra szánt források olyan felosztási mechanizmusának összeegyeztethetőségére vonatkozóan, amely a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárai számára kedvezőtlenebb bánásmódot tartott fenn ahhoz a helyzethez képest, amelyben az uniós polgárok a 2003/109 irányelv²⁵ alapján részesültek.

A Bíróság először is megállapította, hogy a harmadik országok azon állampolgárai, akik valamely tagállamban huzamos tartózkodási engedélyt szereztek, a lakhatási támogatások tekintetében hasonló helyzetben vannak az ugyanazon gazdasági szükséglettel rendelkező uniós polgár helyzetéhez.

A Bíróság szerint továbbá a nemzeti bíróság feladata, hogy az ezen irányelv által kitűzött integrációs célokat, valamint az Alapjogi Charta rendelkezéseit figyelembe véve értékelje, hogy a lakhatási támogatás az ezen irányelvben szereplő területekhez tartozik-e. Ugyanezen irányelv értelmében a tagállamok az alapellátásokra korlátozhatják az egyenlő bánásmód elvének alkalmazását a szociális ellátás és a szociális védelem területén. A Bíróság rámutatott arra, hogy az alapellátások fogalmának értelmét és terjedelmét az ezen irányelv által kitűzött cél, vagyis a harmadik országok azon állampolgárai integrációjának figyelembevételével kell vizsgálni, akik jogszerűen és tartósan tartózkodnak a tagállamokban. E fogalmat az Alapjogi Charta elveit²⁶ tiszteletben tartva kell értelmezni, amely elismeri és tiszteletben tartja a jogot a tisztességes megélhetést célzó szociális támogatásra és lakástámogatásra mindazok esetében, akik nem rendelkeznek az ehhez elégséges pénzeszközökkel.

A Bíróság egyebekben emlékeztetett arra, hogy mivel a harmadik országok állampolgárainak azon joga, hogy az említett irányelvben felsorolt területeken egyenlő bánásmódban legyen részük, általános szabály, hogy minden ettől való eltérést szigorúan kell értelmezni, és csak akkor lehet arra hivatkozni, ha az érintett tagállam ezen irányelv végrehajtására hatáskörrel rendelkező szervei világosan kinyilvánították, hogy ilyen eltéréssel kívánnak élni.

²⁵ A harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (HL 2004. L 16., 44. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 272. o.).

²⁶ Az Alapjogi Charta 34. cikke.

Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a 2003/109 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének d) pontjával ellentétes az olyan nemzeti vagy megyei szabályozás, amely a lakhatási támogatásokra szánt források felosztását illetően eltérő bánásmódot eredményez a harmadik országok állampolgárai és az ezek lakóhelye szerinti tagállam állampolgárai között, amennyiben a lakhatási támogatás a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló irányelvben előírt egyenlőség elve által lefedett területek közé tartozik, és ezen irányelv értelmében vett alapellátásnak minősül, amely tényezőket a nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia.

Ami a határellenőrzést illeti, a Bíróság – több mint két évvel a *Melki és Abdeli* egyesített ügyekben hozott ítélet²⁷ után – a C-278/12. PPU. sz. *Adil*-ügyben 2012. július 19-én hozott ítéletében a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló 562/2006 rendelet²⁸ 20. és 21. cikkét értelmezte, ez alkalommal egy harmadik országnak – a holland területen való jogellenes tartózkodása miatt Hollandiában, a Németországgal határos területen tartott rendőrségi ellenőrzést követően őrizetbe vett – állampolgára és a Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (bevándorlási, integrációs és menekültügyi miniszter) között, ezen ellenőrzés és a vele szemben foganatosított őrizet jogszerűsége tárgyában indult jogvitában a Holland Királyság államtanácsa által előterjesztett előzetes döntéshozatali kérelem keretében.

A Bíróság kimondta, hogy a fenti rendelet 20. és 21. cikkével nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely megengedi, hogy a határőrök és az idegenrendészeti tisztviselők ellenőrzéseket hajtsanak végre a valamely tagállam és a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezményben részes államok közötti szárazföldi határtól húzódó 20 kilométeres földrajzi sávban annak ellenőrzése érdekében, hogy a feltartóztatott személyek eleget tesznek-e az érintett tagállamban alkalmazandó, jogszabályi tartózkodási feltételeknek, ha ezen ellenőrzéseket a személyeknek az ellenőrzés helyén való jogellenes tartózkodásáról szerzett általános információk és tapasztalati adatok alapján folytatják le, ha azokat korlátozott mértékben a jogellenes tartózkodásra vonatkozó általános információk és tapasztalati adatok megszerzése érdekében is végrehajthatják, és az ellenőrzések végrehajtására – különösen azok intenzitását és gyakoriságát tekintve – bizonyos korlátozások vonatkoznak. Ugyanis egyfelől ezek az ellenőrzések nem az 562/2006 rendelet 20. cikke által tiltott határforgalom-ellenőrzéseknek minősülnek, másfelől az e rendelet 21. cikkének a) pontja csak akkor tiltja az ilyen ellenőrzéseket, ha a határforgalom-ellenőrzésekkel azonos hatással rendelkeznek.

Végül a C-83/12. PPU. sz. *Vo*-ügyben 2012. április 10-én hozott ítéletében a Bíróság pontosította a vízumpolitikára vonatkozó ítélezési gyakorlatát a Bundesgerichtshof által egy vietnami állampolgárral szemben amiatt indított büntetőeljárásban előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében, hogy harmadik országok csalárd módon szerzett vízumokkal rendelkező állampolgárait német szövetségi területre juttatta. A Bíróság kimondta, hogy a Közös Vízumkódex létrehozásáról szóló 810/2009 rendelet (vízumkódex)²⁹ 21. és 34. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a külföldiek becsempészése miatt a nemzeti jogszabályok alkalmazásából azokban az esetekben eredő büntethetőség, amelyekben a becsempészett, harmadik országok állampolgárságával rendelkező személyek csalárd módon – a vízumot kiadó

²⁷ A Bíróság C-188/10. és C-189/10. sz. egyesített ügyekben 2010. június 22-én hozott ítélete.

²⁸ A személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 105., 1. o.).

²⁹ A Közös Vízumkódex (vízumkódex) létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 810/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 243., 1. o.).

tagállam illetékes hatóságainak az utazás valódi céljával kapcsolatos megtevése útján – szerzett vízummal rendelkeznek, amelyet előzőleg nem semmisítettek meg.

Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és nemzetközi magánjog

A 2012. év során a Bíróság több határozatot hozott a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén.

A C-92/12. PPU. sz. *Health Service Executive* ügyben 2012. április 26-án sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletében a Bíróság a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003 rendelettel³⁰ kapcsolatos különböző kérdésekről döntött. Először is a Bíróság kimondta, hogy a 2201/2003 rendelet tárgyi hatálya alá tartozik a tagállami bíróságnak a gyermek más tagállamban lévő, zárt terápiás és nevelőintézetben való, védelmi célból határozott ideig tartó szabadságelvonással járó elhelyezését elrendelő határozata. Ezenfelül a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a rendelet 56. cikkének (2) bekezdésében előírt hozzájárulást a gyermek elhelyezését elrendelő határozat elfogadása előtt a hatáskörrel rendelkező hatóságnak kell megadnia. A Bíróság rámutatott arra, hogy ha kétségek állnak fenn arra vonatkozóan, hogy a hozzájárulást érvényesen adta-e meg a megkeresett tagállam, mivel nem lehetett teljes bizonyossággal megállapítani, hogy az utóbbi államban mely hatóság rendelkezett hatáskörrel, lehetőség van a hiánypótlásra a rendelet 56. cikkében előírt hozzájárulási követelmény teljes körű tiszteletben tartásának biztosítása érdekében.

Ami a tagállami bíróság által hozott, a más tagállamban lévő, zárt intézetben való kényszerelhelyezést elrendelő határozat végrehajthatóságát illeti, a Bíróság kimondta, hogy az ilyen határozatot a megkeresett tagállamban való végrehajtását megelőzően végrehajthatóvá kell nyilvánítani. A rendelet hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében a végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelemre vonatkozó határozatot különös gyorsasággal kell meghozni, és a megkeresett tagállam bíróságának ilyen határozata ellen benyújtott jogorvoslat nem bírhat felfüggesztő hatállyal. Végül a Bíróság kimondta, hogy a megkeresett tagállamban való elhelyezéshez adott hozzájárulás kizárólag a kérelmező állam bíróságának határozatában megjelölt időtartamig érvényes, és a határozat időbeli hatályának meghosszabbítása esetén új hozzájárulást kell kérni a megkeresett tagállamtól. Ehhez hasonlóan a végrehajthatóvá nyilvánított, határozott időtartamra szóló elhelyezést elrendelő határozat a megkeresett tagállamban csak az elhelyezést elrendelő határozatban említett időtartam tekintetében végrehajtható.

A C-527/10. sz. *ERSTE Bank Hungary Nyrt.* ügyben 2012. július 5-én hozott ítéletben a Bíróságnak azt kellett meghatároznia, hogy a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló 1346/2000 rendelet³¹ 5. cikkének (1) bekezdése – amely a harmadik személyeknek az adós azon vagyontárgyai feletti dologi jogaira vonatkozik, amelyek a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának helyétől eltérő tagállam területén találhatók – alkalmazható-e abban az esetben is, amikor a szóban forgó vagyontárgy olyan tagállam területén található, amely csak az adóssal szembeni fizetéseképtelenségi eljárás megindítása után lett az Unió tagállama. A Bíróság elsőként emlékeztetett arra, hogy a rendelet

³⁰ A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.).

³¹ A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160. 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.).

4. cikke általános elvként a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása szerinti tagállam jogának alkalmazását írja elő az eljárásra és annak joghatásaira. Ugyanakkor a bizalomvédelem és az eljárást megindító tagállamtól eltérő más tagállamokban folyó ügyletek jogbiztonságának védelme érdekében a rendelet kivételeket határoz meg e szabály alól. E kivételek között szerepel az 5. cikk (1) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása nincs hatással a hitelezők dologi jogaira az adós olyan vagyontárgyai tekintetében, amelyek az eljárás megindításának időpontjában valamely másik tagállam területén találhatók. A Bíróság szerint az 5. cikk (1) bekezdését olyan rendelkezésként kell értelmezni, amely az eljárást megindító állam szerinti jog szabályától eltérve lehetővé teszi, hogy a hitelezőknek vagy harmadik személyeknek az adós bizonyos vagyontárgyai feletti dologi jogai tekintetében annak a tagállamnak a jogát alkalmazzák, amelynek területén a kérdéses dolog fekszik. A Bíróság kimondta, hogy e rendelkezés valamely új tagállam Unióhoz történő csatlakozását megelőzően indított fizetéseképtelenségi eljárásokra is alkalmazandó abban az esetben, amikor a csatlakozás időpontjában az adósnak – egy régi tagállamban székhellyel rendelkező, fizetéseképtelenné vált társaságnak – a szóban forgó dologi joggal érintett vagyontárgyai ezen új tagállam területén voltak.

A Bíróságnak több más határozatban a 44/2001 rendeletet³² kellett értelmeznie, így többek között a C-292/10. sz. *G*-ügyben 2012. március 15-én hozott ítéletében, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a 4. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az ugyanezen rendelet 5. cikke (3) bekezdésének a honlap üzemeltetése miatti felelősség megállapítása iránti, olyan alperessel szembeni keresetre történő alkalmazása, amely alperes valószínűleg uniós polgár, de ismeretlen helyen tartózkodik, ha az ügyben eljáró bíróság nem rendelkezik olyan bizonyítékkal, amely alapján azt állapíthatnák meg, hogy az említett alperesnek ténylegesen az Európai Unió területén kívül van a lakóhelye. A Bíróság azt is kimondta, hogy az uniós jogot akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan alperessel szemben hozott mulasztási ítélet, aki részére – mivel tartózkodási helyét nem lehetett megállapítani – az eljárást megindító iratot a nemzeti jog szerint hirdetmény útján kézbesítették, azzal a feltétellel, hogy az eljáró bíróság előzetesen megbizonyosodott arról, hogy ezen alperes felkutatása érdekében a gondosság és a jóhiszeműség elve által megkövetelt minden intézkedést megtettek. Egyébként a Bíróság ugyanebben a határozatában, de már a 805/2004 rendelettel³³ kapcsolatban kifejtette, hogy az uniós jogot akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan alperessel szemben hozott mulasztási ítéletnek a 805/2004 rendelet szerinti európai végrehajtható okiratként való tanúsítása, akinek a címe ismeretlen.

Egy másik határozatában, a C-133/11. sz., *Folien Fischer* és *Fofitec* ügyben 2012. október 25-én hozott ítéletében a Bíróság pontosította a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának hatályát, kimondva, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik a jogellenes károkozásért, illetve a jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való felelősség hiányának megállapítására irányuló nemleges megállapítási kereset.

A C-619/10. sz. *Trade Agency* ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítéletében a Bíróságnak alkalmazni kellett a határozatok elismerése és végrehajtása megtagadásának a 44/2001 rendelet 34. cikke 1. és 2. pontjában szereplő okait értelmezni.

³² A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o. és HL 2011. L 124., 47. o.).

³³ A nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 143., 2004.4.30., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 38. o.).

A 34. cikk 2. pontja lehetővé teszi a végrehajtás helye szerinti tagállam bíróságának, hogy megtagadja az azon alperessel szemben hozott bírósági határozat elismerését és végrehajtását, akinek az eljárást megindító iratot nem kézbesítették ahhoz megfelelő időben és módon, hogy védelméről gondoskodhasson. Az említett rendelet 54. cikkének megfelelően a bírósági határozat végrehajtását kérő tagállam köteles az eljárást megindító irat kézbesítésének időpontját feltüntető tanúsítványt kiállítani a végrehajtás helye szerinti tagállam részére. A Bíróság emlékeztetett arra, hogy e tanúsítvány szerepe az, hogy az említett rendeletben bevezetett eljárás első szakaszában megkönnyítse azon határozat elfogadását, amely megállapítja a határozathozatal helye szerinti tagállamban elfogadott határozat végrehajthatóságát. Azonban az így kitűzött cél nem járhat a védelemhez való jogok bármilyen módon történő csorbításával. E jogok tiszteletben tartása magában foglalja, hogy az alperesnek adott esetben lehetőséget kell adni arra, hogy mindkét fél meghallgatását biztosító eljárás során jogorvoslatot nyújtson be a végrehajthatóság megállapítása ellen, amennyiben úgy véli, hogy végrehajtást kizáró ok áll fenn. Ha az alperes ilyen keresetet indít arra hivatkozva, hogy nem kapta meg az eljárást megindító iratot, a végrehajtás helye szerinti tagállam bírósága hatáskörrel rendelkezik az összes bizonyíték önálló értékelésére, és annak vizsgálatára, hogy e bizonyítékok megfelelnek-e a tanúsítványban szereplő információknak, annak megítélése céljából, hogy a távollévő alperesnek valóban kézbesítették-e az eljárást megindító iratot, és e kézbesítés megfelelő időben és módon történt-e ahhoz, hogy az alperes a védekezéséről gondoskodhasson.

A Bíróság azon lehetőségről is határozott, hogy a bíróságok a rendelet 34. cikkének 1. pontjában szereplő közrendi okra hivatkozzanak azzal az indokkal, hogy a végrehajtandó határozat sérti az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát. A Bíróság szerint a végrehajtás helye szerinti tagállam bírósága e rendelkezésre hivatkozva nem tagadhatja meg a jogvitát érdemben eldöntő azon mulasztási bírósági határozat végrehajtását, amely nem tartalmaz értékelést sem a kereset tárgyára, sem annak jogalapjára vonatkozóan, és amely semmiféle indokolást nem tartalmaz a kereset megalapozottságát illetően, feltéve hogy számára – figyelembe véve a releváns körülmények összességét – nem tűnik úgy, hogy e határozat nyilvánvalóan és aránytalanul sérti az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát.

Végül a C-190/11. sz. *Mühlleitner*-ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítéletében a Bíróság kimondta, hogy a fogyasztó azon lehetősége, hogy a külföldi kereskedőt a 44/2001 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján a nemzeti bíróság előtt perelje be, nem követeli meg azt, hogy a vitatott szerződés távollévők között megkötött szerződés legyen. Ilyen szerződésről van szó többek között akkor, ha a fogyasztó a kereskedő tagállamába megy a szerződést aláírni. A Bíróság kiemelte, hogy e szabály alkalmazása a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállam felé irányuló kereskedelmi vagy szakmai tevékenységre vonatkozó lényegi feltétel teljesülésétől függ. E tekintetben mind a távollévők közötti kapcsolatfelvétel, mind a valamely dolog vagy szolgáltatás távollévők közötti lefoglalása, illetve szükségszerűen valamely fogyasztói szerződés távollévők közötti megkötése olyan jel, amely ilyen, más tagállamra irányuló tevékenységgel kapcsolatos szerződésre utal.

Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés

E területen az európai elfogatóparancsról szóló 2002/584 kerethatározatra³⁴ vonatkozó két ügyet érdemes kiemelni.

³⁴ Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

Az első határozatában, a C-192/12. PPU. sz. *West*-ügyben 2012. június 28-án hozott ítéletében a Bíróság a kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdése szerinti „végrehajtó tagállam” fogalmával foglalkozott. E cikk kimondja, hogy az európai elfogatóparancs alapján a kibocsátó tagállamnak átadott személyt e tagállam csak a végrehajtó tagállam hozzájárulásával, az átadása előtt elkövetett bűncselekménye miatt kibocsátott európai elfogatóparancs alapján adhatja át a „végrehajtó tagállamon” kívüli más tagállamnak. A *West*-ügyben e „végrehajtó tagállam” meghatározása okozott nehézséget, amelynek hozzájárulását kell adnia az egy másik tagállamnak való további átadáshoz abban az esetben, ha a keresett személyre több egymást követő átadási kérelem vonatkozik. A Bíróság – a kerethatározat által követett, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése térségének létrehozatalára irányuló célra támaszkodva, valamint azon kölcsönös bizalomnak megfelelően, amelynek fenn kell állnia a tagállamok között – kimondta, hogy a kerethatározat 28. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ha valamely személlyel szemben egymást követő európai elfogatóparancsok alapján több átadást foganatosítanak a tagállamok között, e személynek az őt utoljára átadó tagállamtól eltérő tagállamnak való további átadása kizárólag annak a tagállamnak a hozzájárulásától függ, amely ezen utolsó átadást foganatosította.

A második ügyben, a C-42/11. sz. *Lopes Da Silva Jorge* ügyben 2012. szeptember 5-én hozott ítéletében a Bíróság a kerethatározat 4. cikkének 6. pontját értelmezte, amely kimondja, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadható, ha a büntetése végrehajtásának céljából keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, annak állampolgára vagy lakosa, és ezen állam vállalja, hogy saját belső joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést. A Bíróságnak azon francia átültető szabályozás összeegyeztethetőségéről kellett határoznia, amely más tagállamok Franciaország területén tartózkodó vagy lakó állampolgárai számára teljesen és automatikusan kizárta azt a lehetőséget, hogy e tagállamban töltsék ki büntetésüket. Az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetésnek az EUMSZ 18. cikkben foglalt tilalma alapján a Bíróság kimondta, hogy a tagállam nem tarthatja fenn kizárólag a saját állampolgárai számára az európai elfogatóparancs végre nem hajtásának kedvezményét valamely más tagállamban kiszabott szabadságvesztés-büntetésnek a területén való végrehajtása céljából.

Versenyszabályok

A versenyjog terén a Bíróság ebben az évben is több olyan ítéletet hozott, amelyek figyelmet érdemelnek.

A kartellekkel és összehangolt magatartásokkal kapcsolatosan elsősorban a C-17/10. sz., *Toshiba Corporation és társai* ügyben 2012. február 14-én hozott ítélet érdemel említést, amely az uniós versenyszabályok olyan kartellre történő alkalmazására vonatkozik, amely valamely tagállam területén annak az Európai Unióba való belépését megelőzően fejtette ki hatását. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy egy 2004. május 1-jét követően indított eljárás keretében az EK 81. cikk és az 1/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazandók olyan kartellre, amely azt megelőzően fejtette ki hatását egy tagállam területén, hogy e tagállam 2004. május 1-jén csatlakozott volna az Unióhoz. Ezenfelül a Bizottság által az 1/2003 rendelet III. fejezete alapján valamely kartellel szemben történő eljárás megindítása az 1/2003 rendelet 3. cikke (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 11. cikke (6) bekezdésének értelmében nem szünteti meg az érintett tagállam versenyhatóságának hatáskörét a tekintetben, hogy a nemzeti versenyjog alkalmazásával az adott tagállam területén megvalósult kartellnek a tagállam Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszakban kifejtett versenyellenes hatásait szankcionálja. A *ne bis in idem* elvének alkalmazása tekintetében a Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy ezen elv nem képezi akadályát annak, hogy az érintett tagállam nemzeti versenyhatósága valamely kartellben

részt vevő vállalkozásokkal szemben bírságokat szabjon ki a kartellnek az e tagállam területén az Európai Unióhoz történő csatlakozását megelőző időszakban kifejtett versenyellenes hatásai miatt, amennyiben a hivatkozott nemzeti versenyhatóság határozathozatalát megelőzően az Európai Bizottság által elfogadott határozatban e kartelltagokkal szemben korábban kiszabott bírságok célja nem e hatások szankcionálása.

Másodsorban, a C-628/10. P. és C-14/11. P. sz., *Alliance One International és Standard Commercial Tobacco kontra Bizottság és a Bizottság kontra Alliance One International és társai* egyesített ügyekben 2012. július 19-én hozott ítéletben a Bíróság pontosította a leányvállalatában 100%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat által a leányvállalatára gyakorolt meghatározó befolyás vélelmére vonatkozó ítélezési gyakorlatot. E tekintetben kimondta, hogy ugyan a Bizottságot semmi nem akadályozza meg abban, hogy az anyavállalat által a leányvállalatára gyakorolt tényleges befolyást más bizonyítékokkal, vagy az ilyen bizonyítékok és a hivatkozott vélelem együttes figyelembevételével bizonyítsa, mindazonáltal az egyenlő bánásmód elve megköveteli, hogy amikor a Bizottság egyedi módszert fogad el annak meghatározására, hogy meg kell-e állapítani azon anyavállalatok felelősségét, amelyeknek leányvállalata(i) ugyanazon kartellben vett(ek) részt, a Bizottság különleges körülmények hiányában minden anyavállalat esetében ugyanazon kritériumokra támaszkodjon. Ezen túlmenően a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó állításokkal kapcsolatosan a Bizottság védelemhez való joga nem terjed ki annak lehetőségére, hogy a határozata jogszerűségét a bírósági eljárás során a valamely anyavállalat felelősségének bizonyítására irányuló, ám e határozatban nem szereplő bizonyítékokkal védje meg. A Bíróság továbbá kimondta, hogy mind az anyavállalat, mind azon leányvállalata, amely maga is anyavállalata annak a társaságnak, amely a jogsértést elkövette, az utóbbi társasággal gazdasági egységet alkot. Az a megállapítás, hogy e társaságok között gazdasági egység áll fenn, nem ellentétes azzal a puszta ténnyel, hogy az anyavállalat és leányvállalata egy adott időszak során csupán közös irányítást gyakorolt a jogsértést elkövető leányvállalat felett, feltéve, hogy bizonyítható, hogy a két anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt a jogsértést elkövető leányvállalat üzletpolitikájára.

Harmad- és utolsósorban a C-199/11. sz., *Otis és társai* ügyben 2012. november 6-án hozott ítéletet érdemes kiemelni, amely az Európai Bizottság által a belga bíróságok előtt egy, a felvonógyártási ágazatban létrejött olyan kartellel az Uniónak okozott kár megtérítése iránt indított polgári perre vonatkozó ügy keretébe illeszkedik, amely kartell valószínűleg befolyásolta a különböző uniós intézmények és szervek által kötött bizonyos közbeszerzési szerződéseket. A Bíróság a Bizottság hatáskörére és a hatékony bírói jogvédelemhez való jog tiszteletben tartására vonatkozóan előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdések kapcsán megállapította először is, hogy az uniós joggal nem ellentétes, ha az Európai Bizottság anélkül képviseli az Uniót valamely nemzeti bíróság előtt egy ilyen perben, hogy e célból az említett intézményektől és szervektől meghatalmazást kapott volna. Másodszor a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével nem ellentétes, ha a Bizottság az Unió képviseletében valamely nemzeti bíróság előtt kártérítési keresetet indít az Unió által olyan kartell vagy magatartás következtében elszenvedett kár megtérítése iránt, amelynek az EK 81. cikkbe vagy az EUMSZ 101. cikkbe ütközését ezen intézmény határozata állapította meg. Miután ugyanis a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez való jog különösen a bírósághoz fordulás jogából és a fegyveregyenlőség elvéből áll, először is rámutatott arra, hogy az a szabály, miszerint a nemzeti bíróságokat köti a valamely magatartás jogellenességére vonatkozóan a bizottsági határozatban tett megállapítás, nem jelenti azt, hogy a felek ne fordulhatnak bírósághoz, mivel az uniós jog a versenyjogi bizottsági határozatok bírósági felülvizsgálatának olyan rendszeréről rendelkezik, amely az Alapjogi Charta által megkövetelt valamennyi garanciának megfelel. Továbbá a Bíróság szerint ugyan igaz, hogy a nemzeti bíróságokat kötik a Bizottság versenyellenes magatartás fennállására vonatkozó megállapításai, ettől még kizárólag a nemzeti bíróságok feladata, hogy

értékeljék a kár létezését, valamint az elszenvedett kár és a magatartás közötti közvetlen okozati összefüggés meglétét. Ugyanis még abban az esetben is, ha a Bizottság a jogsértés pontos következményeit meghatározta határozatában, a nemzeti bíróság feladata marad, hogy egyénileg meghatározza a kártérítési keresetet előterjesztő egyes személyeket ért kárt. Emiatt a Bizottság nem tekinthető egyszerre bírónak és félnek a saját ügyében. Végül a fegyveregyenlőség elvének kapcsán a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ezen elv célja az eljárásban részt vevő felek közötti egyensúly kialakítása, és ezáltal annak biztosítása, hogy a bírósághoz benyújtott valamennyi dokumentumot az eljárásban részt vevő bármelyik fél megvizsgálhatja és vitathatja. Márpedig a Bíróság megállapította, hogy a Bizottság által a jogsértés miatti eljárás lefolytatása során összegyűjtött információkat nem a Bizottság nyújtotta be a nemzeti bíróságnak. Mindesetre a Bíróság szerint az uniós jog tiltja, hogy a Bizottság valamely versenyjogi ügyben folytatott vizsgálat során gyűjtött információkat más célra használja fel.

Ezt követően az erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozóan a Bíróságnak a C-209/10. sz., *Post Danmark* ügyben 2012. március 27-én hozott ítéletben arra nézve kellett állást foglalnia, hogy mely körülmények között kell az EK 82. cikkbe ütköző visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlatnak tekinteni az erőfölényben lévő vállalkozás – a jelen esetben egy történelmi postai szolgáltató – által valamely versenytárs bizonyos korábbi ügyfeleivel szemben alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politikát. Ítéletében a Bíróság kimondta, hogy az EK 82. cikk többek között tiltja, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás olyan gyakorlatot folytasson, amely kizorító hatást gyakorol a hozzá hasonló hatékonyságúnak tekintett versenytársaira, és amely az érdemeken alapuló verseny eszközein kívüli más eszközök felhasználásával erősíti az erőfölényét. Ennek megfelelően konkrétan a szóban forgó magatartásra vonatkozóan a Bíróság megállapította, hogy az EK 82. cikket úgy kell értelmezni, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által valamely versenytárs bizonyos jelentős korábbi ügyfeleivel szemben alkalmazott alacsony árakra vonatkozó politika nem tekinthető visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlatnak kizárólag azon indokból, hogy az e vállalkozás által ezen ügyfelek egyikével szemben alkalmazott ár az érintett tevékenységgel összefüggő átlagos teljes költségek alatti szinten van, azonban meghaladja e tevékenység átlagos többletköltségeit, vagyis azokat, amelyek rövid vagy középtávon megszűnnének, amennyiben e vállalkozás megszüntetné az érintett tevékenységét. A versenyellenes hatások ilyen körülmények közötti fennállásának értékelése során meg kell vizsgálni, hogy ezen árpolitika objektív igazolás nélkül e versenytárs tényleges vagy valószínű kizorítását eredményezi-e a versenynek, és ennél fogva a fogyasztók érdekeinek a kárára. Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy azon tény, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás gyakorlata „árdiszkriminációnak” minősülhet, önmagában még nem utal visszaélésszerű kizorításra irányuló gyakorlat fennállására. Egyébiránt a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás igazolhatja azon cselekményeit, amelyek az EK 82. cikkben foglalt tilalom hatálya alá eshetnek. Így különösen az ilyen vállalkozás bizonyíthatja vagy azt, hogy magatartása objektíve szükséges, vagy azt, hogy a magatartása által előidézett kizorító hatást ellentételezhetik, esetleg meg is haladhatják a hatékonyságban jelentkező előnyök, amelyekből a fogyasztók is részesülnek.

Az erőfölénnyel való visszaéléssel kapcsolatosan említésre méltó másik ügyben, a C-457/10. P. sz., *AstraZeneca kontra Bizottság* ügyben 2012. december 6-án hozott ítélet a Törvényszék azon ítéletével szembeni fellebbezésre vonatkozott, amely lényegében helyben hagyta az AstraZeneca gyógyszeripari vállalkozásnak betudható visszaélésszerű magatartást megállapító bizottsági határozatot. A Bizottság határozatában azt kifogásolta, hogy e vállalkozás először is olyan visszaélésszerű magatartást tanúsított, amely bizonyos tagállamok szabadalmi hivatalai előtt szándékosan félrevezető nyilatkozatokat tett abból a célból, hogy szabadalmi oltalom meghosszabbítását szolgáló kiegészítő oltalmi tanúsítványokat szerezzen vagy tartson fenn, és ezzel távol tartsa a piactól a generikus termékek gyártóit. A második kifogásolt visszaélésszerű magatartás egy gyógyszer forgalomba hozatali engedélyeinek bizonyos tagállamokban való

visszavonásából állt, amelynek célja a gyógyszerek piacra kerülésének megakadályozása, illetve késleltetése, valamint a párhuzamos behozatal megakadályozása volt.

A kiegészítő oltalmi tanúsítványokkal kapcsolatos első visszaélésre vonatkozóan a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az uniós jog tiltja, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás kizárja valamely versenytársát, és ekképpen az érdemen alapuló verseny eszközeitől eltérő eszközök felhasználásával erősítse a helyzetét. A Bíróság e kérdés tekintetében megállapította, hogy a Törvényszék jogszerűen mondta ki, hogy a gyógyszeripari vállalkozás állandó és folyamatos magatartása, amelyet félrevezető nyilatkozatok szabadalmi hivatalok előtti megtétele, valamint az átláthatóság nyilvánvaló hiánya jellemezett, és amellyel szándékosan megkísérelte tévedésbe ejteni a szabadalmi hivatalokat, valamint a bíróságokat annak érdekében, hogy a lehető leghosszabb ideig megőrizze monopóliumát a gyógyszerpiacon, az érdemen alapuló versenytől idegen magatartásnak, ennél fogva erőfölénnyel visszaélésnek minősül. A második visszaéléssel kapcsolatban a Bíróság szintén megállapította, hogy nem tartozik az érdemen alapuló verseny körébe a forgalomba hozatali engedélyeknek az uniós jog által biztosított kizárólagos jog lejártát követően, objektív igazolás nélkül történő visszavonása, amelynek célja a generikus termékek bevezetésének és a párhuzamos import akadályozása. Végül az érintett vállalkozásokra kiszabott bírság tekintetében a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy enyhítő körülmények, illetve sajátos körülmények fennállása hiányában e visszaélések súlyosnak minősülnek. Következésképpen nem volt helye a bírságösszeg csökkentésének.

Az összefonódások tekintetében a Bíróságnak két, a Törvényszék által hozott ítélettel szembeni fellebbezésben kellett döntenie azon összefonódás vonatkozásában, amely révén a Vivendi Universal egy, az eszközök átmeneti birtoklását biztosító ügyletnek a Natexis Banques Populaires részvételével történő lebonyolítása révén a Lagardère-re ruházta át a kiadói tevékenységével kapcsolatos eszközeit. A Lagardère ezt követően a Bizottság jóváhagyása eredményeképpen az eszközök egy részét az általa az összefonódás engedélyezése érdekében tett kötelezettségvállalások végrehajtásának keretében továbbruházta a Wendel társaságra.

Az első, C-551/10. P. sz., *Éditions Odile Jacob kontra Bizottság* ügyben 2012. november 6-án hozott ítéletében a Bíróság helyben hagyta a Törvényszék ítéletét, amely elutasította a Bizottságnak az összefonódást a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozata elleni keresetet. A Bíróság kimondta többek között, hogy az a körülmény, hogy az összefonódás a Bizottságnak való bejelentését megelőzően megvalósult, nem befolyásolja az említett határozat jogszerűségét. Ugyan e körülmény következményeképpen esetlegesen az uniós jog által előírt szankciók – így különösen bírság – szabhatók ki, ám az nem vezethet a bizottsági határozat megsemmisítéséhez, mivel egyáltalán nem befolyásolja az összefonódás közös piaccal való összeegyeztethetőségét.

A második, C-553/10. P. és C-554/10. P. sz., *Éditions Odile Jacob kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2012. november 6-án hozott ítéletében a Bíróság helyben hagyta a Törvényszék ítéletét, amely megsemmisítette a Bizottságnak az említett összefonódás befejeztével a Lagardère tulajdonába került eszközök egy részének a Wendel társaság általi felvásárlását jóváhagyó határozatát. A Bíróság kimondta, hogy amikor a Bizottság valamely összefonódást azon feltétellel nyilvánít a közös piaccal összeegyeztethetőnek, hogy a felvásárló tegyen eleget bizonyos kötelezettségvállalásoknak, amelyek között az is szerepel, hogy köteles az eszközöket továbbruházni, valamint e továbbruházás megvalósításának felügyelete érdekében megbízottat kinevezni, a megbízottnak a felektől függetlennek kell lennie, és azoktól függetlenül kell eljárnia, ennél fogva a függetlenség hiánya elegendő a Bizottság határozatának megsemmisítéséhez. Annak kérdése, hogy e megbízott függetlenül járt-e el, csupán akkor merül fel, ha előzőleg megállapításra került, hogy a felektől ténylegesen független volt. Ezért, amennyiben az uniós bíróság megalapozottan azt állapítja

meg, hogy a megbízott a felektől nem független, nem köteles megvizsgálni, hogy a megbízott ténylegesen úgy járt-e el, hogy az a függetlenség hiányát igazolta volna.

Végül, a tagállamoknak betudható versenyellenes intézkedéseket, pontosabban a támogatásokat illetően, a C-124/10. P. sz., *Bizottság kontra EDF* ügyben 2012. június 5-én hozott ítélet arra vonatkozott, hogy a Bizottság állami támogatásnak minősítette azt, hogy a Francia Köztársaság lemondott a bizottsági határozat elfogadásakor teljes egészében a tulajdonában álló, állami vállalként működő Électricité de France-szal szemben fennálló adóköveteléséről. A Bíróságnak azon kérdést kellett megvizsgálnia, hogy egy olyan tagállam, amely egyszerre minősül egy állami vállalat adójogi szempontból vett hitelezőjének, illetve egyedüli részvényesének, hivatkozhat-e a „piacgazdasági magánbefektetői” kritérium alkalmazására, és ennél fogva elkerülheti-e ezen követelés állami támogatásnak való minősítését, amennyiben e vállalatban az adókövetelésről való lemondás útján tőkeemelést hajt végre, vagy e kritériumot mellőzni lehet-e – amint azt a Bizottság ebben az ügyben tette –, figyelemmel e követelés adójellegére, valamint arra, hogy az adott állam a közhatalmi jogosítványait gyakorolja, amikor lemond ezen adókövetelésről.

A Bíróság ítéletében emlékeztetett arra, hogy valamely intézkedés akkor nem minősül állami támogatásnak, ha a kedvezményezett állami vállalkozás az állami források felhasználásával rendelkezésére bocsátott előnnyel azonos előnyhöz a rendes piaci feltételeknek megfelelő körülmények között is hozzájuthatott volna. Azon kérdés mérlegelése során, hogy ugyanezen intézkedést rendes piaci feltételek mellett valamely magánbefektető is megtette volna-e, a Bíróság megállapította, hogy kizárólag az érintett állam részvényesi minőségéből adódó helyzethez kapcsolódó előnyöket és kötelezettségeket kell figyelembe venni, tekintet nélkül azokra, amelyek a közhatalmi minőségéhez kapcsolódnak. Következésképpen a magánbefektető kritériumának alkalmazhatósága végeredményben attól függ, hogy az érintett tagállam részvényesi minőségében, ne pedig közhatalmi szervként nyújtson gazdasági előnyt a hozzá tartozó vállalkozásnak. Ezenfelül a Bíróság kiemelte, hogy a kedvezményezett állami vállalkozás pénzügyi helyzete nem ezen előny – bármilyen legyen is annak jellege – rendelkezésre bocsátásának formájától, hanem azon összegtől függ, amelyben a vállalkozás végeredményben részesül. Ezért a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a magánbefektető kritériuma alkalmazható volt még olyan esetben is, amikor adójogi jellegű intézkedésekre került sor.

Mindazonáltal a Bíróság hozzáfűzte, hogy ha valamely tagállam a magánbefektetői kritériumra hivatkozik, kétség esetén az ő feladata egyértelműen, objektív és ellenőrizhető szempontok alapján bizonyítani, hogy a végrehajtott intézkedés a részvényesi minőségéből ered. Így különösen, e szempontokból világosan ki kell tűnnie annak, hogy az érintett tagállam a gazdasági előny nyújtását megelőzően vagy azzal egyidejűleg meghozta azt a döntést, hogy a ténylegesen végrehajtott intézkedéssel befektet az általa irányított állami vállalkozásba. Ha az érintett tagállam ilyen elemeket szolgáltat, a Bizottság feladata olyan átfogó mérlegelés lefolytatása, amely figyelembe vesz minden olyan körülményt, amely lehetővé teszi számára annak eldöntését, hogy a szóban forgó intézkedés az említett tagállam részvényesi vagy közhatalmi minőségéből ered-e. Következésképpen a Bíróság azt állapította meg, hogy a Francia Köztársaság által követett célt figyelembe lehetett venni annak eldöntése érdekében, hogy valóban részvényesi minőségében járt-e el.

Ugyancsak az állami támogatások körében a C-610/10. sz., *Bizottság kontra Spanyolország* ügyben 2012. december 11-én hozott ítélet a Bíróság azon ítéletének a Spanyol Királyság általi végrehajtásának elmulasztásáról szólt, amely megállapította, hogy e tagállam nem teljesítette az azon bizottsági határozatnak való megfeleléshez szükséges intézkedések elfogadására vonatkozó kötelezettségét, amely bizonyos támogatásokat jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített.

A jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek minősített támogatások visszatérítésének tekintetében a Bíróság emlékeztetett arra, hogy amennyiben a támogatásokban részesülő vállalkozás csődöt jelent, az eredeti állapot visszaállítását és a jogellenesen kifizetett támogatásokból eredő versenytorzulás megszüntetését – főszabály szerint – az ilyen támogatások visszatérítésére vonatkozó követelésnek a hitelezői követelések jegyzékébe történő felvételével el lehet érni. Mindazonáltal e követelésnek a hitelezői követelések jegyzékébe való felvétele csak akkor elegendő a visszatérítetési kötelezettség teljesítéséhez, ha – olyan esetben, amikor az állami hatóságok nem tudják visszatéríteni a támogatások teljes összegét – a csődeljárás a jogellenes támogatásban részesülő vállalkozás felszámolását, vagyis a tevékenység végleges beszüntetését eredményezi. Ennélfogva a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amikor a jogellenes támogatásban részesülő vállalkozás csődbe megy, és e csődben lévő vállalkozás tevékenységei egy részének folytatására társaságot alapítanak, e tevékenység folytatása – mindaddig, amíg az érintett támogatásokat teljes egészében vissza nem térítik – továbbra is fenntartja az azon versenyelőny által okozott versenytorzulást, amelyet e vállalkozás a piacon a versenytársaival szemben élvezett. Ilyen esetben a hivatkozott támogatásokra vonatkozó követelésnek a hitelezői követelések jegyzékébe való felvétele önmagában nem elegendő a létrejött versenytorzulás megszüntetéséhez.

Adóügyi rendelkezések

A hozzáadottérték-adóval kapcsolatban a C-500/10. sz. *Belvedere Costruzioni* ügyben 2012. március 29-én hozott ítélet érdemel említést. Az ügy a hozzáadottérték-adóra vonatkozó olasz szabályozás olyan kivételes rendelkezésének alkalmazását érintette, amely a harmadfokú adóügyi bíróság előtt folyamatban lévő eljárások automatikus lezárását írja elő, amennyiben ezen eljárások alapja egy olyan kereset, amelyet első fokon több mint tíz évvel e rendelkezés hatálybalépése előtt nyújtottak be, és az adóhatóság peresztes lett az első két fokon; ezen automatikus lezárás következményeképpen a másodfokon hozott határozat jogerőre emelkedik, az adóhatóság követelése pedig megszűnik. A Bíróság megállapította, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésével és a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388 hatodik irányelv³⁵ 2. és 22. cikkével nem ellentétes az ilyen szabályozás alkalmazása. A Bíróság álláspontja szerint ugyanis az uniós saját források hatékony beszedésére irányuló kötelezettség nem kerülhet szembe a bírósági határozatok ésszerű időn belül való meghozatalára vonatkozó elv tiszteletben tartásával, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése értelmében a tagállamoknak alkalmazniuk kell az uniós jogi szabályozás végrehajtása során, és amelynek védelme az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének (1) bekezdése értelmében szintén kötelességük.

Közlekedés

A légi közlekedés területén három ítélet nyújtott alkalmat a Bíróságnak arra, hogy a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy jelentős késése esetén az utasoknak

³⁵ Atagállamokforgalmiadóravonatkozójogszabályainakösszehangolásáról –közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv (HL L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

nyújtandó kártérítés és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló 261/2004 rendelet³⁶ több rendelkezését is értelmezze.

A *Sturgeon és társai* ügyben hozott ítéletet³⁷ követően a Bíróságnak a C-581/10. és C-629/10. sz., *Nelson és társai* és *TUI Travel és társai* egyesített ügyekben 2012. október 23-án hozott ítéletben alkalma nyílt arra, hogy megerősítse azt az ítélezési gyakorlatát, amely szerint a jelentős késéssel érintett légi járatok utasai kártérítésben részesülhetnek. Ennek megfelelően a Bíróság megállapította, hogy a 261/2004 rendelet³⁸ 5–7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a késéssel érintett légi járatok utasait e rendelet alapján megilleti a kártérítéshez való jog, amennyiben ezen légi járatok miatt legalább három órás időveszteség éri őket, azaz amennyiben a végső célállomásukat az eredeti, a légi fuvarozó menetrendje szerinti érkezési időponthoz képest három vagy annál több órás késéssel éri el. Ez a késés mindazonáltal nem alapozza meg az utasok kártérítéshez való jogát abban az esetben, ha a légi fuvarozó bizonyítani tudja, hogy a járat törlését olyan rendkívüli körülmények okozták, amelyeket minden ésszerű intézkedés ellenére sem lehetett volna elkerülni, tehát olyan körülmények, amelyek kívül esnek a légi fuvarozó tényleges befolyásán. A Bíróság ezenfelül megállapította, hogy a késedelemmel érintett légi járatok utasainak kártérítésére vonatkozó követelmény összeegyeztethető a Montreali Egyezmény³⁹. A Bíróság kimondta továbbá, hogy az említett kötelezettség nem sérti sem a jogbiztonság elvét, sem az arányosság elvét.

Két ugyanazon a napon elbírált ügy lehetővé tette a Bíróság számára, hogy pontosítsa a „visszautasított beszállás” fogalmának terjedelmét.

A Bíróság a C-22/11. sz. *Finnair*-ügyben 2012. október 4-én hozott ítéletében megállapította, hogy a „visszautasított beszállásnak” a 261/2004 rendelet⁴⁰ 2. cikkének j) pontja és 4. cikke értelmében vett fogalmát akként kell értelmezni, hogy az nemcsak az olyan visszautasított beszállásra vonatkozik, amely a túlfoglalás helyzeteire vezethető vissza, hanem az olyan visszautasított beszállásra is, amelynek egyéb, így például működtetési okai vannak. A Bíróság álláspontja szerint a „visszautasított beszállás” fogalma hatályának kizárólag a túlfoglalás eseteire való korlátozása a gyakorlatban azzal a hatással járna, hogy jelentősen csökkenne az utasoknak a 261/2004 rendelet alapján biztosított védelem, ennél fogva ellentétes a rendelet (1) preambulumbekkezdésében foglalt célkitűzéssel, vagyis az utasok magas szintű védelmének biztosításával, ami igazolja a számukra elismert jogok tág értelmezését. A Bíróság ezenfelül megállapította, hogy a 261/2004 rendelet 2. cikkének j) pontját és 4. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a „rendkívüli körülmények” fennállása, amely a légi fuvarozót a légi járatoknak az e körülmények bekövetkezését követő átszervezésére készteti, nem igazolhatja az ezen későbbi légi járatokra való beszállás visszautasítását, és nem mentesítheti e légi fuvarozót az ugyanezen rendelet 4. cikkének (3) bekezdése szerinti, az azon utasnak fizetendő kártérítésre vonatkozó kötelezettsége alól,

³⁶ A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy jelentős késése esetén az utasoknak nyújtandó kártérítés és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.).

³⁷ A C-402/07. és C-432/07. sz., *Ecotrade* egyesített ügyekben 2009. november 19-én hozott ítélet. Lásd a 2009. évi éves jelentés 29. oldalát.

³⁸ Lásd az előző lábjegyzetet.

³⁹ A nemzetközi légi szállítás egyes szabályainak egységesítéséről szóló, 1999. május 28-án Montrealban kötött egyezmény, melyet az Európai Közösség nevében a 2001. április 5-i 2001/539/EK tanácsi határozattal (HL L 194., 38. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 5. kötet, 491. o.; a továbbiakban: Montreali Egyezmény) erősítettek meg.

⁴⁰ Lásd a 37. lábjegyzetet.

akinek az említett körülményeket követően átszervezett légi járatok egyikére való beszállását visszautasítja.

A C-321/11. sz. *Rodríguez Cachafeiro és Martínez-Reboredo Varela-Villamor* ügyben 2012. október 4-én hozott ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a 261/2004 rendelet⁴¹ 2. cikkének a 3. cikke (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett j) pontját akként kell értelmezni, hogy a „visszautasított beszállás” fogalma magában foglalja azt az esetet, amikor a légi fuvarozó egyetlen szállítási szerződés keretében, amely több, közvetlenül egymást követő, olyan járatra vonatkozó foglalást tartalmaz, amelyre az utasfelvétel egy időben történik, azért utasítja vissza egyes utasok beszállását, mert a foglalásukkal érintett első járat e légi fuvarozónak felróhatóan késett, és e légi fuvarozó tévesen arra számított, hogy ezen utasok nem érkeznek meg időben a második járatra való beszálláshoz.

Jogszabályok közelítése

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok közelítésére számos különböző területen kerül sor, nem meglepő, hogy az erre vonatkozó, alábbiakban ismertetett ítélkezési gyakorlat igen heterogén jellegű. A Bíróság két alkalommal határozott a számítógépi programok jogi védelméről az e védelmet érintő 1991.⁴² és 2009. évi⁴³ irányelvek értelmezése útján, egyrészt a védelem tárgyára vonatkozóan, másrészt a számítógépi program példányának terjesztésére vonatkozó kizárólagos jog kimerülésének a terjedelmére vonatkozóan. A Bíróság által a C-406/10. sz. *SAS Institute* ügyben 2012. május 2-án hozott ítélettel elbírált első ügy alapjául szolgáló tényállás arra készítette a brit bíróságot, hogy előzetes döntéshozatal céljából több kérdést terjesszen a Bíróság elé. E kérdések konkrétan a számítógépes programok szerzői jogi védelme tárgyának pontosítására, és különösen arra irányultak, hogy e védelem kiterjed-e a program funkcionalitására és programnyelvére. A Bíróság először is megállapította, hogy sem a számítógépi program funkcionalitása, sem a számítógépi program keretében, a program bizonyos funkcióinak használata céljából alkalmazott programnyelv és adatfájlformátum nem minősül e program kifejezési formájának. Ezért ezek nem részesülnek szerzői jogi védelemben. A Bíróság azonban megállapította, hogy amennyiben valamely harmadik személy megszerezne a számítógépi program keretében használt programnyelv vagy adatfájlformátum forráskódjának vagy tárgykódjának egy részét, és ennek a kódnak a segítségével a saját számítógépi programjában hasonló elemeket hozna létre, e magatartást a program szerzője már megtilthatná. A Bíróság ezt követően megállapította, hogy a 91/250 irányelv szerint a szoftver engedélyének a megvásárlója megfigyelheti, tanulmányozhatja és kipróbálhatja annak működését a program elemeinek alapját képező ötletek és elvek meghatározása céljából, és ezért az e joggal ellentétes mindenfajta szerződéses kikötés semmis. A Bíróság kimondta továbbá, hogy ezen ötletek és elvek meghatározása olyan műveletek keretében végezhető, amelyekre az engedély kiterjed. Következésképpen a Bíróság álláspontja szerint a számítógépi programon fennálló szerzői jog jogosultja a hasznosítási szerződésre hivatkozva nem tilthatja meg, hogy az ezen engedély megvásárlója a program elemeinek alapját képező ötletek és elvek meghatározása céljából e programot megfigyelje tanulmányozza és kipróbálja, ha az engedélyes az említett engedély keretébe tartozó műveleteket, vagy olyan betáplálási és futtatási műveleteket végez, amelyek szükségesek a program használatához, azzal a feltétellel, hogy nem sértheti a szerzői jog jogosultjának a programon fennálló kizárólagos jogait. A Bíróság

⁴¹ Lásd az előző lábjegyzetet.

⁴² A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv (HL L 122., 42. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 114. o.).

⁴³ A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 2009. április 23-i 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 111., 16. o.).

álláspontja szerint továbbá a szerzői jog nem sérül akkor, ha – mint a 2012. május 2-i ítélet alapjául szolgáló ügyben – a jogszerűen engedélyt szerző személynek nem volt hozzáférése a számítógépi program forráskódjához, hanem tevékenysége kizárólag a program abból a célból történő tanulmányozására, megfigyelésére és kipróbálására korlátozódott, hogy annak funkcionalitását egy második program keretében többszörözze. A Bíróság ezt követően megállapította, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló számítógépi program használati kézikönyvében leírt egyes elemeknek valamely más számítógépi programban, vagy e program használati kézikönyvében történő többszörözése az előbbi kézikönyvön fennálló szerzői jog megsértésének minősülhet, ha e többszörözés a kézikönyvet létrehozó szerző saját szellemi alkotása kifejezésének minősül. E tekintetben a Bíróság úgy vélte, hogy a jelen ügyben a kulcsszavak, a szintaxis, a parancsok és parancskombinációk, az opciók és az alapértelmezések, valamint az ismétlések szavakból, számokból és matematikai fogalmakból állnak, amelyek külön-külön, önmagukban véve nem minősülnek a program szerzője szellemi alkotásának, hiszen azok nem a szerző alkotó szellemének kifejeződései. A Bíróság álláspontja szerint ezért a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie, hogy az alapügyben állított többszörözés a szerzői jogi védelem alatt álló számítógépi programra vonatkozó használati kézikönyv szerzője saját szellemi alkotásának a kifejezését képezi-e.

A második ügyben, a C-128/11. sz. *UsedSoft*-ügyben 2012. július 3-án hozott ítéletében a Bíróság a Bundesgerichtshof előzetes döntéshozatal iránti kérelmére megállapította, hogy a terjesztési jog kimerülésének elve nem csak akkor alkalmazandó, ha a szerzői jog jogosultja a szoftverei példányait valamely anyagi adathordozón (CD-ROM vagy DVD útján) forgalmazza, hanem akkor is, ha azokat az internetes oldaláról való letöltés útján terjeszti. Ha ugyanis a szerzői jog jogosultja egy példányt – legyen az akár anyagi vagy immateriális jellegű – az ügyfele rendelkezésére bocsát, ugyanakkor az ár kifizetése ellenében felhasználási szerződést köt, amely az ügyfelet feljogosítja arra, hogy határozatlan időn keresztül használja e példányt, a szerzői jog jogosultja e példányt eladja az ügyfélnek, és a terjesztésre vonatkozó kizárólagos joga ezáltal kimerül. Az ilyen ügylet ugyanis az e példány tulajdonjogának átruházásával jár. Következésképpen, még ha a felhasználási szerződés a továbbértékesítést tiltja is, a szerzői jog jogosultja már nem tiltakozhat e példány továbbértékesítése ellen.

A Bíróság többek közt megállapította, hogy a terjesztési jog kimerülésének kizárólag az anyagi adathordozón eladott számítógépi programok példányaira való korlátozása lehetővé tenné, hogy a szerzői jog jogosultja ellenőrizze az internetről letöltött példányok továbbértékesítését, és minden egyes továbbértékesítés alkalmával újabb díjazást igényeljen, jóllehet az érintett példány első értékesítése az említett jogosult számára már lehetővé tette, hogy megfelelő díjazást kapjon. Az internetről letöltött számítógépi programok példányai továbbértékesítésének ilyen korlátozása meghaladja az érintett szellemi tulajdon sajátos tárgyának megóvásához szükséges mértéket. Ezenfelül a terjesztési jog kimerülése kiterjed a számítógépi programnak a szerzői jog jogosultja által eladott – kijavított és naprakésszé tett – példányára is. Ugyanis meg kell állapítani, hogy még ha a karbantartási szerződés határozott időre szól is, az ilyen szerződés alapján kijavított, megváltoztatott vagy kiegészített funkciók szerves részét képezik az eredetileg letöltött példánynak, amelyeket a példány megszerzője időbeli korlátozás nélkül használhat.

A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy ha az első vevő által megszerzett licenc a szükségleteit meghaladó számú felhasználóra vonatkozik, akkor e vevő a terjesztési jog kimerülésével nem válik jogosulttá arra, hogy a licencet megossa, és azt részben továbbértékesítse. Ezenfelül a Bíróság megállapította, hogy az azon számítógépi program anyagi vagy immateriális példányának eredeti vevője, amely program esetében a szerzői jog jogosultjának terjesztési joga kimerült, a programnak a számítógépére letöltött példányát a továbbértékesítés időpontjában köteles használhatatlanná tenni. Ha ugyanis azt továbbra is használná, megsértené a szerzői jog jogosultjának a számítógépi programja többszörözésére vonatkozó kizárólagos jogát. A kizárólagos terjesztési jogtól eltérően

a kizárólagos többszörözési jog nem merül ki az első eladással. A 2009/24 irányelv ugyanakkor engedélyez minden olyan többszörözést, amely szükséges ahhoz, hogy a számítógépi programot jogszerűen megszerző vevő a programot a rendeltetési célnak megfelelően használhassa. Az ilyen többszörözés szerződésben nem tiltható meg.

Ebben az összefüggésben a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt válaszolta, hogy az olyan példány új vevője, amelynek tekintetében a szerzői jog jogosultjának a terjesztési joga kimerült, ebben az értelemben jogszerű szerző vevőnek minősül. Következésképpen letöltheti a számítógépére azt a példányt, amelyet az első vevő adott el neki. Az ilyen letöltést a számítógépi programpéldány szükséges többszörözésének kell tekinteni, amelynek lehetővé kell tennie, hogy az új vevő a rendeltetési céljának megfelelően használja a programot. Így a felhasználói licenc új vevője, mint az érintett számítógépi program kijavított és naprakésszé tett példányát jogszerű megszerző vevő, letöltheti ezt a példányt a szerzői jog jogosultjának internetes oldaláról.

A Bíróság – még mindig a szerzői jog keretében – egy olyan jogvita tárgyában, amely egy dokumentumfilm főrendezője és előállítója között volt folyamatban egy olyan szerződés végrehajtása tárgyában, amellyel az előbbi átruházta az utóbbira a filmre vonatkozó szerzői jogait és bizonyos felhasználási jogait, értelmezte a szerzői jog jogosultja fogalmát, és az abból eredő jogokat. Az ügyben egy osztrák bíróság által előterjesztett, előzetes döntéshozatal iránti kérelem számos uniós jogi aktust érintett, különösen a 92/100⁴⁴, 93/83⁴⁵, 93/98⁴⁶ és 2001/29⁴⁷ irányelvet.

A Bíróság erre vonatkozóan a C-277/10. sz. *Luksan*-ügyben 2012. február 9-én hozott ítéletében megállapította, hogy egyrészt a 93/83 irányelv 1. és 2. cikkét, másrészt a 2001/29 irányelvnek a 2006/115 irányelv 2. és 3. cikkével, illetve a 2006/116 irányelv⁴⁸ 2. cikkével összefüggésben értelmezett 2. és 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a filmalkotáshoz fűződő felhasználási jogok, (a műholdas sugárzás joga, a többszörözési jog és a nyilvánossághoz hozzáférhetővé tétel útján történő közvetítés egyéb joga), a törvény erejénél fogva, közvetlenül és eredetileg a főrendezőt illetik meg. Következésképpen ezeket a rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az említett felhasználási jogokat a törvény erejénél fogva és kizárólagosan a szóban forgó mű előállítója részére biztosítja. E tekintetben a Bíróság megállapította továbbá, hogy a 93/83 irányelv 2. cikkét, valamint a 2001/29 irányelv 2. és 3. cikkét a Szellemi Tulajdon Világszervezete szerzői jogi szerződése 1. cikkének (4) bekezdésére tekintettel nem lehet úgy értelmezni, hogy a tagállamok az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló Berni Unió Egyezmény 14bis. cikke alapján, az e cikkben számukra biztosított lehetőséggel élve, nemzeti jogszabályban megtagadhatják a főrendezőtől a filmalkotáshoz fűződő, e műhöz kapcsolódó felhasználási jogokat, mivel ez az értelmezés először is nem tartaná tiszteletben

⁴⁴ A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv (HL L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o.).

⁴⁵ A műholdas műsorsugárzásra és a vezetékes továbbközvetítésre alkalmazandó egyes szerzői és szomszédos jogi szabályok összehangolásáról szóló, 1993. szeptember 27-i 93/83/EGK tanácsi irányelv (HL L 248., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 134. o.).

⁴⁶ A szerzői és egyes szomszédos jogok védelmi idejének összehangolásáról szóló, 1993. október 29-i 93/98/EGK tanácsi irányelv (HL L 290., 1993.11.24., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 141. o.).

⁴⁷ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanács irányelv (HL L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.; helyesbítés: HL 2008. L 314., 16. o.).

⁴⁸ A szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről szóló, 2006. december 12-i 2006/116/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 372., 12. o.).

a vonatkozó uniós hatásköröket, továbbá nem lenne összeegyeztethető a 2001/29 irányelvben kitűzött céllal, és végül nem lenne összeegyeztethető az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (2) bekezdéséből eredő, a szellemi tulajdon védelmének biztosítására irányuló követelményekkel sem.

A Bíróság ezt követően megállapította, hogy az uniós jog lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a filmalkotás előállítója részére történő átruházásra vonatkozó vélelmet állítsanak fel a filmalkotáshoz fűződő felhasználási jogok (a műholdas sugárzás joga, a többszörözési jog és a nyilvánossághoz hozzáférhetővé tétel útján történő közvetítés egyéb joga) vonatkozásában, feltéve hogy az ilyen vélelem nem megdönthetetlen, és így nem zárja ki azt, hogy az említett mű főrendezője ettől eltérően is megállapodhasson.

A Bíróság ezzel szemben megállapította, hogy a filmalkotás főrendezője szerzői minőségében a törvény erejénél fogva, közvetlenül és eredetileg jogosult a 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában biztosított méltányos díjazásra.

A Bíróság álláspontja szerint tehát az uniós jog nem teszi lehetővé a tagállamok számára arra irányuló vélelem felállítását, miszerint a filmalkotás főrendezője az őt megillető méltányos díjazáshoz való jogot a film előállítójára ruházta át, függetlenül attól, hogy ez a vélelem megdönthetetlen vagy el lehet térni tőle. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29 irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezések ugyanis – hacsak nem fosztják meg azokat a hatékony érvényesüléstől – azon tagállam számára, amely nemzeti jogába bevezette a magáncélú többszörözésre vonatkozó kivételt, egy olyan eredménykötelmet írnak elő, amelynek értelmében ezen állam a hatásköre keretében köteles biztosítani a jogosultakat érő hátrány megtérítésére szánt méltányos díjazás tényleges beszedését. Márpedig az ilyen eredménykötelem tagállamok számára történő előírása, amely alapján biztosítani kell azt, hogy a jogosultak számára méltányos díjazást fizesse, fogalmilag összeegyeztethetetlen annak lehetőségével, hogy a jogosult lemondjon erről a méltányos díjazásról, és különösen összeegyeztethetetlen a tagállamok azon lehetőségével, hogy ilyen, átruházásra vonatkozó vélelmet állítsanak fel.

A Bíróságnak egy másik ügyben, a C-5/11. sz. *Donner*-ügyben 2012. június 21-én hozott ítéletben arról kellett határoznia, hogy korlátozható-e az áruk szabad mozgása a szerzői jogi védelemhez kapcsolódó indokok alapján. A müncheni 2. sz. tartományi bíróság elítélte egy német állampolgárt szerzői jogi védelem alatt álló művek engedély nélküli kereskedelmi célú hasznosításában részesként való közreműködés miatt. A tartományi bíróság megállapításai szerint az érintett állampolgár 2005 és 2008 között részt vett a Németországban szerzői jogi védelem alatt álló lakberendezési tárgyak többszörözött példányainak németországi terjesztésében. E példányok Olaszországból származtak, ahol 2002 és 2007 között nem álltak szerzői jogi védelem alatt, illetve a tényállás ideje alatt nem álltak teljes mértékű védelem alatt, mivel az olasz ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen védelmet nem lehetett eredményesen érvényesíteni azon gyártókkal szemben, akik ezeket bizonyos idő óta többszörözték és/vagy forgalmazták. A többszörözött példányokat Németországban lakó vásárlók részére kínálták értékesítésre, hirdetések és folyóiratokban elhelyezett prospektusokon, névre szólóan a címzettek részére megküldött postai küldeményeken, és egy német nyelvű honlapon keresztül.

Az olaszországi székhelyű eladó a vásárlóinak egy olasz fuvarozó vállalkozás szolgáltatásait ajánlotta, melynek az érintett német állampolgár volt az igazgatója. Az áruknak a vásárlók számára történő németországi átadásakor a fuvarozó társaság sofőrjei elkérték a vásárlóktól a többszörözött példányok vételárát és a szállítási díjat. Jogi értelemben az eladott tárgyak tulajdonjoga a német vásárlókra Olaszországban szállt át. A tárgyakkal való tényleges rendelkezés joga azonban csak

Németországban került átruházásra a szállítókon keresztül. Ezért a tartományi bíróság álláspontja szerint a szerzői jogi értelemben vett terjesztésre nem Olaszországban, hanem Németországban került sor, ahol az a szerzői jog jogosultjának engedélye nélkül tilos volt.

A felülvizsgálati kérelem ügyében eljáró Bundesgerichtshof azt kívánta megtudni, hogy a német büntetőjog szabályainak alkalmazása a jelen ügyben az áruk az uniós jog által biztosított szabad mozgása indokolatlan korlátozásának minősül-e.

A Bíróság először is megállapította, hogy a büntetőjogi jogszabálynak a jelen ügyben való alkalmazása előfeltételezi, hogy Németországban az uniós jog értelmében vett „nyilvános terjesztésre” került sor.⁴⁹ E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az a kereskedő, aki reklámanyagaival egy adott tagállam vásárlóközönségének tagjait célozza meg, továbbá speciális szállítási rendszert, illetve fizetési módot dolgoz ki és biztosít a részükre, vagy lehetővé teszi, hogy ezeket valamely harmadik személy alkalmazza helyette, és ezáltal az ugyanezen tagállamban szerzői jogi védelem alatt álló művek többszörözött példányainak a vásárlóközönség említett tagjai számára történő kiszállítását biztosítja, ilyen terjesztést valósít meg abban a tagállamban, amelyben a szállítás teljesült. A Bíróság tehát a nemzeti bíróságra hagyta annak az értékelését, hogy fennállnak-e arra utaló ténykörülmények, hogy az említett kereskedő ilyen nyilvános terjesztést valósított meg.

Másodszor a Bíróság megállapította, hogy a Németországban történő terjesztés büntetőjogilag büntetni rendelt tilalma az áruk szabad mozgása korlátozásának minősül. E korlátozást ugyanakkor az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme igazolhatja. A kérdéses korlátozás ugyanis a vonatkozó szerzői jogok védelméhez szükséges gyakorlati feltételeknek az egyes tagállamok közötti eltérésein alapul. Ezek az eltérések elválaszthatatlanul kötődnek magukhoz a kizárólagos jogokhoz. A jelen ügyben a terjesztési jog védelme nem tekinthető olyanak, amely a piacok aránytalan vagy mesterséges feldarabolását eredményezi. Ugyanis a büntetőjogi jogszabály alkalmazása szükségesnek tekinthető többek között a hasznosításra kizárólagos jogot adó szerzői jog speciális tárgyának védelme érdekében. A kérdéses korlátozás ezért igazolható, és a kitűzött jogszerű céllal arányos.

A Bíróság így azt válaszolta, hogy az uniós joggal nem ellentétes, ha valamely tagállam a nemzeti büntetőjog eszközeivel üldözi azt, ha egy fuvarozó a szerzői jogi védelem alatt álló művek másolatainak engedély nélküli terjesztésében részesként közreműködik, ha e művek másolatait e tagállam területén terjesztik adásvétel útján, főként az említett tagállam vásárlóközönsége részére, és az adásvételi szerződés létrejöttére egy másik, olyan tagállamban kerül sor, ahol e művek nem állnak szerzői jogi védelem alatt, vagy ahol a szerzői jogi védelmük harmadik személyekkel szemben nem érvényesíthető eredményesen.

A Bíróságnak két alkalommal lehetősége volt arra, hogy a 2006/115 irányelvvel⁵⁰ összefüggésben határozzon a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalmáról, amely – a magáncélú felhasználással ellentétben – kötelezővé teszi a közvetített műhöz kapcsolódó felhasználói jogok jogosultja számára történő díjfizetést. A két ügy hangfelvételeknek szolgáltatók – az első ügyben egy

⁴⁹ Lásd a 47. lábjegyzetet.

⁵⁰ A bérleti jogról és a használati jogokról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 2006. december 12-i 2006/115 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 376., 28. o.). Az irányelv 2007. január 16-án lépett hatályba, és egységes szerkezetbe foglalta, valamint hatályon kívül helyezte a bérleti jogról és a használati jogokról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelvet (HL L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o.).

szálloda üzemeltetője, a második ügyben egy fogorvos – által az üzlethelyiségekben történő sugárzását érintette. A Bíróság mindkét, ugyanazon a napon meghozott ítéletében (a C-135/10. sz. SCF-ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet, és a C-162/10. sz. *Phonographic Performance (Ireland)* ügyben 2012. március 15-én hozott ítélet) az annak meghatározása tekintetében alkalmazandó kritériumokat vizsgálta, hogy a mű nyilvánossághoz közvetítése megvalósult-e, vagy sem.

A Bíróság elsőként emlékeztetett arra, hogy korábban már megállapította, hogy a „nyilvánossághoz közvetítés” fogalma egyedi értékelést feltételez, és ennek megítéléséhez több, nem önálló jellegű és egymástól függő kiegészítő kritériumot kell figyelembe venni. E kritériumok között szerepel először is a felhasználó megkerülhetetlen szerepe. E felhasználó ugyanis közvetítést valósít meg akkor, amikor magatartása következményeinek teljes tudatában, közvetítőként jár el vendégei irányában a védelem alatt álló művet tartalmazó, sugárzott műsor hozzáférhetővé tételével. A Bíróság tisztázott néhány, a nyilvánosság fogalmához szorosan hozzátartozó elemet. E tekintetben a „nyilvánosság” kifejezést meghatározatlan számú lehetséges címzettként és egyébként viszonylag jelentős számú egyénként kell értelmezni. A Bíróság hozzáfűzte, hogy releváns kritériumnak minősül a „nyilvánossághoz közvetítés” haszonszerző jellege is. Ebbe az is beleértendő, hogy a közvetítéssel érintett nyilvánosságot a felhasználó egyrészt megcélozta, másrészt e nyilvánosság valamilyen módon fogékony a közvetítésre, és nem csak véletlenül „fogták be”.

A lehetséges címzettek számának jelentőségét érintően a Bíróság már megállapította, hogy egyrészt a szálloda vendégei elég jelentős számú személyt jelentenek, így azokat nyilvánosságnak kell tekinteni, másrészt a hangfelvételek szállodaüzemeltető általi sugárzásának haszonszerző jellege van. A szállodaüzemeltető arra irányuló cselekménye ugyanis, hogy a sugárzott művet hozzáférhetővé tegye a vendégei számára, olyan kiegészítő szolgáltatás nyújtásának tekintendő, amely hatással van a szálloda kategóriába sorolására, és ezáltal a szobák árára. Ezenkívül e cselekmény arra is alkalmas, hogy e kiegészítő szolgáltatás iránt érdeklődő további vendégeket szerezzen.

Következésképpen az ilyen üzemeltető az uniós jog értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a sugárzott hangfelvételeket.

Az ilyen üzemeltető ezért köteles a műsorsugárzó által fizetett díjazáson felül méltányos díjat fizetni a sugárzott hangfelvételek közvetítéséért. Amikor ugyanis a szállodaüzemeltető sugárzott hangfelvételt közvetít a szállodai szobákban, akkor ezt a hangfelvételt önálló módon használja fel, és az eredeti közvetítéssel célba vett közönségtől eltérő és ahhoz képest további közönség számára közvetíti azt. Ezenkívül a szállodaüzemeltető ezzel a közvetítéssel olyan gazdasági előnyre tesz szert, amely független a műsorsugárzó, illetve a hangfelvétel-előállító bevételeitől.

A Bíróság azt is megállapította, hogy az a szállodaüzemeltető, aki a szállodai szobákban nem televízió-, illetve rádiókészülékeket biztosít, hanem egyéb berendezést, valamint e berendezésen lejátszható, illetve meghallgatható, analóg vagy digitális formátumú hangfelvételeket bocsát rendelkezésre, az uniós jog értelmében olyan „felhasználónak” minősül, aki „nyilvánossághoz közvetíti” a hangfelvételeket. Ennélfogva köteles az említett hangfelvételek közvetítéséért „méltányos díjat” fizetni.

Ráadásul a Bíróság álláspontja szerint, bár az uniós jog korlátozza a méltányos díjazásra vonatkozó jogot „magáncélú felhasználás” esetén, nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy a hangfelvétel „nyilvános közvetítését” megvalósító szállodaüzemeltetőt mentesítsék a méltányos díj fizetésére vonatkozó kötelezettség alól.

Ebben az összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy annak eldöntésénél, hogy a szállodaüzemeltető hivatkozhat-e a „magáncélú felhasználáson” alapuló korlátozásra, nem annak van jelentősége, hogy a szállodai vendégek a művet magáncélra használják-e fel, hanem hogy maga a szállodaüzemeltető magáncélra használja-e fel a művet. Márpedig a nyilvánosságához közvetített, védelem alatt álló mű „magáncélú felhasználása” szövegét tekintve ellentmondást eredményez, mivel a „nyilvános” szó meghatározása szerint „nem magáncélút” jelent.

A Bíróság ugyanezen kritériumok alapján, és ugyanezen okfejtés nyomán állapította meg, hogy a szálloda üzemeltetőjével ellentétben nem valósít meg az uniós jog értelmében vett „nyilvánosságához közvetítést” az a fogorvos, aki a rendelőjében ingyenesen hangfelvételeket sugároz a páciensei számára, akik ebben akaratuktól függetlenül részesülnek.

Ugyanis, még ha a fogorvos szándékosan sugározza is a hangfelvételeket, a páciensei általában személyek olyan összességét alkotják, amelynek összetétele nagyban megszilárdult, és ezért meghatározott lehetséges címzettek összességét képezik, nem pedig általánosságban meghatározott személyekről van szó. Másfelől annak jelentőségével kapcsolatban, hogy a fogorvos hány személy számára tette hallhatóvá a sugárzott hangfelvételt, a Bíróság megállapította, hogy a fogorvosi pácienseket illetően ez a szám alacsony, sőt jelentéktelen, mivel a rendelőben egyidejűleg jelen lévő személyek köre általában igen behatárolt. Ezenkívül, bár a páciensek egymás után következnek, egymást váltják, és főszabály szerint nem ugyanannak a hangfelvételnek a címzettjei, különösen ha sugározzák a hangfelvételeket. Végezetül az ilyen sugárzásnak nincsen haszonszerző jellege. A fogorvos páciensei ugyanis kizárólag abból a célból jelennek meg a fogorvosi magánrendelőben, hogy kezelésben részesüljenek, míg a hangfelvételek sugárzása nem tartozik szorosan hozzá a fogorvosi kezelés elvégzéséhez. Véletlenszerűen és akaratuktól függetlenül kapnak hozzáférést bizonyos hangfelvételekhez aszerint, hogy mikor érkeznek meg a rendelőbe, mennyi ideig várakoznak, és milyen kezelésben részesülnek. E körülmények között a Bíróság arra a megállapításra jutott, hogy nem feltételezhető, hogy az átlagos fogorvosi páciéntúra fogékony lenne a szóban forgó sugárzásra, és kimondta, hogy az ilyen sugárzás a hangfelvétel-előállítók számára nem keletkeztet jogot díjazásra.

A Bíróság a fogyasztókkal kötött szerződésekben foglalt tisztességtelen kikötések kérdését is több alkalommal vizsgálta, mégpedig három ügyben, a C-453/10. sz. *Pereničová és Perenič* ügyben, amelyben 2012. március 15-én hozott ítéletet, a C-472/10. sz. *Invitel*-ügyben, amelyben 2012. április 26-án hozott ítélet, valamint a C-618/10. sz. *Banco Español de Crédito* ügyben, amelyben 2012. június 14-én hozott ítéletet; ezen ítéletek közül kettő alapjául a nemzeti jognak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét érintő, egynek pedig a nemzeti bíróság jogköreit érintő, előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések szolgáltak.

Az első ügyben a szlovák bíróság azt kérte a Bíróságtól, hogy a 93/13 irányelv⁵¹ rendelkezéseire tekintettel elemezze egy magánszeméllyel kötött hitelszerződés kikötéseit annak megállapítása érdekében, hogy ezen irányelv rendelkezései megengedik-e egy tisztességtelen feltételeket tartalmazó fogyasztói szerződés semmisségének megállapítását abban az esetben, ha ez a megoldás a fogyasztó számára előnyösebb. A kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy a hitelszerződés egészének a szerződés egyes feltételei tisztességtelen jellege miatti semmissé nyilvánítása a felperesek számára kedvezőbb lenne, mint az említett szerződés nem tisztességtelen feltételeinek hatályban tartása. Az első esetben ugyanis az érintett fogyasztóknak kizárólag

⁵¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

a 9%-os késedelmi kamatot kellene megfizetniük, és nem a nyújtott hitellel összefüggő valamennyi költséget, amelyek sokkal magasabbak lennének, mint az említett kamat.

Ítéletében a Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az irányelv célja a fogyasztói szerződésekben foglalt tisztességtelen feltételeknek a kiküszöbölése a szerződés egésze érvényességének lehetőség szerinti fenntartásával, nem pedig az ilyen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítása. Azon szempontokat illetően, amelyek lehetővé teszik annak értékelését, hogy egy szerződés valóban teljesíthető-e a tisztességtelen feltételek kihagyásával is, a Bíróság megállapította, hogy objektív megközelítést kell alkalmazni, melynek értelmében a szerződő felek valamelyikének, a szóban forgó esetben a fogyasztónak a helyzete nem tekinthető a szerződés jövőjét meghatározó szempontnak. Következésképpen az említett irányelvvel ellentétes, ha annak értékelése során, hogy az egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés az említett feltételek kihagyásával is teljesíthető-e, kizárólag arra támaszkodnak, hogy az említett szerződés egészének semmissé nyilvánítása a fogyasztó számára esetleg kedvező.

A Bíróság azonban megállapította, hogy ez az irányelv a tisztességtelen feltételekre vonatkozó nemzeti jogszabályoknak csak részleges és minimális harmonizációját végzi el, miközben elismeri a tagállamok azon lehetőségét, hogy a fogyasztók számára az irányelvben előírtaknál magasabb szintű védelmet biztosítsanak. Következésképpen ugyanezen irányelvvel nem ellentétes az, ha valamely tagállam az uniós jog tiszteletben tartásával olyan szabályozást ír elő, amely lehetővé teszi az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött, egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződésnek a maga egészében történő semmissé nyilvánítását, amennyiben ez a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosítja.

Végezetül a Bíróság azt válaszolta, hogy az olyan kereskedelmi gyakorlat, amely egy hitelszerződésben a valósánál alacsonyabb mértékű teljeshiteldíj-mutató megjelöléséből áll, hamis információt jelent a hitel teljes költségét illetően, amelyet a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv⁵² értelmében megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak kell minősíteni, amennyiben ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti az átlagos fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. A Bíróság álláspontja szerint ez a körülmény – bár azt egyéb elemek között figyelembe lehet venni a szerződéses kikötések tisztességtelenségének a tisztességtelen feltételekről szóló irányelv alapján történő megállapítása során – nem olyan, mint amely automatikusan és önmagában megalapozza a vitatott feltételek tisztességtelen jellegét. Ugyanis a kérdéses kikötések minősítését megelőzően meg kell vizsgálni az adott ügy összes sajátos körülményét. Ugyanígy, valamely kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen jellegének megállapítása nem gyakorol közvetlen hatást arra, hogy a szerződés egészében érvényes-e.

Egy másik ügy – amelyet már egy magyar bíró terjesztett a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra utalás keretében – szolgált alapjául annak az ítéletnek (a C-472/10. sz. *Invitel*-ügyben 2012. április 26-án hozott ítélet), amelyben a Bíróság a fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen kikötéseivel kapcsolatos nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetlenségéről határozott.

A magyar fogyasztóvédelmi hatóság jogosult arra, hogy a bíróságtól kérje a fogyasztói szerződés részét képező tisztességtelen kikötés érvénytelenségének megállapítását abban az esetben, ha az

⁵² A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, továbbá a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”; HL L 149., 22. o.).

ilyen kikötésnek az eladó vagy szolgáltató általi alkalmazása a fogyasztók széles körét érinti, illetőleg jelentős hátrányt okoz. A magyar szabályozás szerint a tisztességtelen kikötés érvénytelenségének bíróság által az ilyen közérdekű kereset (*popularis actio*) nyomán történő megállapítása minden olyan fogyasztó tekintetében alkalmazandó, aki az eladóval vagy a szolgáltatóval olyan szerződést kötött, melyben e kikötés szerepel.

Ehhez a magyar hatósághoz a fogyasztók nagy számban nyújtottak be panaszt egy olyan vezetéktelefon-szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás ellen, aki az előfizetést érintő általános szerződési feltételei közé egy olyan kikötést illesztett be, amely feljogosította arra, hogy készpénz-átutalási megbízással történő fizetés esetén annak költségeit utólagosan kiszámlázza az ügyfeleinek. E szerződések továbbá ugyanakkor semmiféle rendelkezést nem tartalmaznak a tekintetben, hogy miként kell kiszámítani e megbízási díjat.

A hatóság, mivel úgy vélte, hogy a kérdéses kikötés tisztességtelen szerződéses kikötésnek minősül, a magyar bíróságot arra kérte, hogy állapítsa meg annak érvénytelenségét, és rendelje el az e költségek címén jogosulatlanul beszedett díjak összegének a telefon-szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás ügyfelei számára való visszatérítését.

A jogvita tárgyában eljáró magyar megyei bíróság azt kérdezte a Bíróságtól, hogy összeegyeztethető-e a tisztességtelen feltételekről szóló irányelvvel⁵³ az olyan nemzeti rendelkezés, amely valamennyi érintett fogyasztó számára lehetővé teszi, hogy a tisztességtelen kikötés közérdekű kereset nyomán megállapított érvénytelenségéhez kapcsolódó joghatások kiterjedjenek rá.

A Bíróság ítéletében először is emlékeztetett arra, hogy az említett irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy a fogyasztók érdekének védelmére jogos érdekekkel rendelkező személyek vagy szervezetek számára biztosítsák annak a lehetőségét, hogy a jogsértő magatartás abbahagyására való kötelezés iránti keresettel bírósághoz forduljanak annak megállapítása végett, hogy az általános alkalmazás céljából előírt feltételek tisztességtelenek-e, illetve, hogy – adott esetben – kimondassák e kikötések alkalmazásának tilalmát. E tekintetben azonban a Bíróság kimondta, hogy ugyanezen irányelv nem a valamely kikötés tisztességtelen jellegének az ilyen személyek vagy szervezetek által indított eljárás keretében történő elismerése esetén alkalmazandó szankciók harmonizálására irányul.

A Bíróság ezt követően megállapította, hogy a közérdekű keresetek visszatartási céljának hatékony megvalósítása megköveteli, hogy azon kikötések, amelyeket az érintett eladóval vagy szolgáltatóval szemben indított ilyen eljárásban tisztességtelennek minősítettek, ne jelentsenek kötelezettséget sem az adott esetben az eljárásban részt vevő fogyasztókra, sem pedig azon fogyasztókra nézve, akik az eljárásban nem vesznek részt, de ezen eladóval vagy szolgáltatóval ugyanezen általános szerződési feltételeket alkalmazó szerződést kötöttek. Ebben az összefüggésben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetését célzó közérdekű keresetet az ezen feltételeknek a szerződésben való alkalmazását megelőzően is be lehet nyújtani.

E körülmények között a Bíróság megállapította, hogy a vitatott magyar szabályozás éppen az említett irányelv azon céljának keretében illeszkedik, amely arra irányul, hogy a tagállamok kötelesek legyenek gondoskodni arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre a tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetésére. Következésképpen ez a szabályozás összeegyeztethető az említett irányelvvel.

⁵³ Lásd a 51. lábjegyzetet.

A Bíróság ezt követően hozzátette, hogy a nemzeti bíróságok a jövőre nézve is kötelesek hivatalból alkalmazni az érvénytelenségnek a jogsértő magatartás abbahagyására való kötelezés iránti eljárásban való megállapításából származó jogkövetkezményeket abból a célból, hogy a tisztességtelen kikötés ne jelentsen kötelezettséget az ilyen feltételt tartalmazó szerződést megkötő fogyasztóra, és az ugyanezen általános feltételek által kötelezett fogyasztóra nézve.

Végezetül a Bíróság a vizsgálata tárgyát képező feltétel tisztességtelen jellegének értékelését illetően azt válaszolta, hogy az a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik. A magyar bíróságnak ezen értékelés keretében a szerződésben szereplő valamennyi kikötés, valamint a vonatkozó nemzeti szabályozás fényében különösen azt kell megvizsgálnia, hogy a nyújtandó szolgáltatáshoz kapcsolódó díjak változtatásának okait vagy módját egyértelműen és érthetően fogalmazták-e meg, illetve azt, hogy a fogyasztók jogosultak-e a szerződés felmondására.

A fogyasztókkal kötött szerződésekben szereplő tisztességtelen feltételeket érintő harmadik ügy Spanyolországból származik, ahol a bíróságokhoz lehet fordulni a pénzbeli, lejárt és követelhető, 30 000 eurót meg nem haladó értékű tartozás megfizetésére való kötelezés iránt abban az esetben, ha e tartozás összegét megfelelően igazolják. Ha e követelményekkel összhangban ilyen kérelmet terjesztenek elő, az adósnak meg kell fizetnie a tartozást, vagy 20 napos határidőn belül ellentmondással élhet, és kérheti, hogy az ügyet rendes polgári eljárás keretében bírálják el. A spanyol szabályozás azonban nem jogosítja fel a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróságot arra, hogy hivatalból megállapítsa az eladók vagy szolgáltatók és a fogyasztók közötti szerződésekben foglalt tisztességtelen kikötések semmisségét. Ezért az ilyen szerződések feltételei tisztességtelen jellegének az értékelése csak abban az esetben megengedett, ha a fogyasztó ellentmondással él.

Ezenfelül, ha a spanyol bíróság jogosult a fogyasztási szerződésbe felvett tisztességtelen feltétel érvénytelenségének a megállapítására, a nemzeti szabályozás lehetővé teszi a számára, hogy a szerződést e feltétel tartalmának a módosítása útján kiegészítse a tisztességtelen jelleg kiküszöbölése érdekében.

Egy magánszemély 30 000 eurós összegű kölcsönszerződést kötött egy spanyol bankkal egy gépjármű megvétele céljából. Bár a vitatott szerződés lejáratának időpontjaként 2014-et határozták meg, a hitelező bank úgy vélte, hogy e szerződés ezen időpontot megelőzően lejárt, mivel 2008 szeptemberében hét havi törlesztőrészlet még nem került megfizetésre. A bank ezért az elsőfokú bírósághoz fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtott be a meg nem fizetett havi törlesztőrészleteknek a felek által kikötött kamatokkal és költségekkel növelt összegének megfizetése iránt. A bíróság egyrészt hivatalból megállapította a késedelmi kamatokra vonatkozó kikötés semmisségét azzal az indokkal, hogy az tisztességtelen jellegűnek minősül, mivel a kamat mértékét 29%-ban állapították meg, másrészt a törvényes és késedelmi kamatlábakra hivatkozva az említett kamatláb mértékét 19%-ban állapította meg. A bíróság ezenfelül arra kötelezte a hitelintézetet, hogy számolja újra a kamatok összegét.

Az e határozat elleni fellebbezési eljárás keretében a spanyol bíróság a Bíróságtól egyrészt azt kérdezte, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvvel⁵⁴ ellentétes-e az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy hivatalból értékelje a fogyasztási szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen jellegét; a spanyol bíróság másrészt azt kívánta megtudni, hogy ugyanezen irányelvvel összeegyeztethető-e az a spanyol

⁵⁴ Lásd az 51. lábjegyzetet.

szabályozás, amely a bíróságok számára nemcsak azt teszi lehetővé, hogy eltekintsenek a tisztességtelen feltételek alkalmazásától, hanem azt is, hogy azok tartalmát módosítsák. A Bíróság az ítéletében egyrészt megállapította, hogy a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni a fogyasztási szerződésekben foglalt feltételek tisztességtelen jellegét, ha az ehhez szükséges valamennyi jogi és ténybeli elem e bíróság rendelkezésére áll. Márpedig a Bíróság megállapította, hogy a spanyol szabályozás a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy hivatalból értékelje az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen jellegét, jóllehet az ehhez szükséges valamennyi jogi és ténybeli elem e bíróság rendelkezésére áll. E körülmények között a Bíróság megállapította, hogy az ilyen eljárásjogi szabályozás csökkenti a tisztességtelen feltételekről szóló irányelv által a fogyasztók számára biztosítani kívánt védelem hatékonyságát. A Bíróság végezetül arra a következtetésre jutott, hogy a spanyol eljárásjogi szabályozás nem összeegyeztethető az említett irányelvvel, mivel az eladók vagy szolgáltatók által indított, fogyasztók elleni jogvitákban lehetetlenné vagy túlzottan nehézvé teszi annak a védelemnek a biztosítását, amelyben ez az irányelv e fogyasztókat részesíteni kívánja. A Bíróság másrészt azonban emlékeztetett arra, hogy ezen irányelv szerint az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel a fogyasztóra nem kötelező, és az ilyen feltételt tartalmazó szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket, ha a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy az említett irányelvvel ellentétes a spanyol szabályozás, mivel a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy a tisztességtelen feltétel érvénytelenségének a megállapítása esetén e feltétel tartalmát módosítsa.

A Bíróság álláspontja szerint e lehetőségnek a nemzeti bíróság számára történő elismerése a tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való egyszerű alkalmazhatatlansága következtében megszüntethetné az eladókra vagy szolgáltatókra gyakorolt visszatartó hatást. Emiatt e lehetőség nem tudna a fogyasztók számára olyan hatékony védelmet biztosítani, mint amelyet e feltételek alkalmazhatatlansága eredményez. Ha ugyanis a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnának ilyen feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is kellene állapítani, a szerződést a nemzeti bíróság kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érdekei biztosítva legyenek.

Következésképpen a nemzeti bíróságok abban az esetben, ha a tisztességtelen feltétel fennállását megállapítják, csak arra kötelesek, hogy az ilyen feltétel alkalmazásától eltekintsenek annak érdekében, hogy az ne váltson ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, de nem jogosultak arra, hogy a feltétel tartalmát módosítsák. A feltétel kereténél szolgáló szerződésnek ugyanis főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása jelentsen módosulást, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés hatályban tartása jogilag lehetséges.

Egy egészen eltérő területen a Bíróságnak a géntechnológiával módosított szervezeteket érintő ügyet kellett elbírálnia a C-36/11. sz. *Pioneer Hi Bred Itali* ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítéletében, amelynek alapjául egy olasz bíróság előtt folyamatban levő, a géntechnológiával módosított szervezetek termesztése iránti engedélyt érintő jogvita szolgált.

A Bizottság a 90/220 irányelv⁵⁵ alapján, a Monsanto Europe nevű társaság kérelmére fogadott el egy olyan határozatot, amely engedélyezte a MON 810 kukoricából származó tiszta és hibrid

⁵⁵ A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról szóló, 1990. április 23-i 90/220/EGK tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.).

vonalak forgalomba hozatalát. E társaság – többek közt a 1829/2003 rendelet⁵⁶ rendelkezései alapján – „létező termékként” bejelentette a Bizottságnak a MON 810 kukoricafajtákat, a Bizottság pedig ezt követően jóváhagyta a MON 810 kukoricából származó 17 fajtának a közös jegyzékbe történő felvételét. A Monsanto Europe ugyanakkor az előírt határidőn belül nem tett bejelentést a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságnál a 2001/18 irányelv⁵⁷ rendelkezései alapján, de a későbbiekben a 1829/2003 rendelet rendelkezései alapján kérte a MON 810 kukoricafajták forgalomba hozatalára vonatkozó engedély megújítását.

Egy világszintű, főbb tevékenységeit tekintve hagyományos és géntechnológiával módosított vetőmagok termesztésével és forgalmazásával foglalkozó társaság a közös jegyzékbe felvett MON 810 kukoricafajtákat kívánt termesztetni. Ezért a hatáskörrel rendelkező olasz minisztériumtól a releváns olasz szabályozás alapján kérte e fajták termesztésének az engedélyezését. E minisztérium közleményben úgy nyilatkozott, hogy nem tudja elbírálni a közös jegyzékbe már felvett, géntechnológiával módosított hibridkukorica termesztésének az engedélyezése iránti kérelmét „a hagyományos vagy biogazdálkodással termesztett és a géntechnológiával módosított növényi kultúrák együttes jelenlétét biztosító szabályok régiók általi elfogadásáig, amint azt a Mipaaf [Mezőgazdaság-, Élelmiszer- és Erdészeti politikai Minisztérium] 2006. március 31-i körlevele előírja”.

E közlemény megsemmisítése iránti keresetének keretében a társaság vitatta az olyan növények termesztésére irányuló nemzeti engedélyezés követelményét, mint a közös jegyzékbe felvett, géntechnológiával módosított szervezetek. Vitatta továbbá a 2001/18 irányelv 26a. cikkének olyan értelmezését, miszerint a géntechnológiával módosított szervezetek Olaszországban történő termesztése nem engedélyezett az olyan regionális normatív jogi aktusok elfogadásáig, amelyek a géntechnológiával módosított, valamint a hagyományos és a bionövények együttes jelenlétét biztosító intézkedések végrehajtását szolgálják.

Ilyen körülmények között az olasz államtanács úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a géntechnológiával módosított szervezetek termesztésének nemzeti engedélyezésére vonatkozó szabályozást érintő kérdést terjeszt a Bíróság elé.

A Bíróság megállapította, hogy a géntechnológiával módosított olyan szervezetek termesztése, mint a MON 810 kukoricafajták, nem tartozik a nemzeti engedélyezési eljárás hatálya alá, ha e fajták felhasználását és forgalmazását az 1829/2003 rendelet alapján engedélyezték, és e fajtákat felvették a mezőgazdasági növényfajoknak az 1829/2003 rendelettel módosított, a mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló 2002/53 irányelvben⁵⁸ előírt közös fajtajegyzékébe. Ugyanis mind az 1829/2003 rendelet, mind a 2002/53 irányelv arra irányul, hogy a géntechnológiával módosított szervezeteknek az Unió egész területén történő szabad felhasználását és szabad forgalmazását lehetővé tegye attól kezdve, hogy azokat e rendelettel összhangban engedélyezték, és ezen irányelvnek megfelelően felvették a közös jegyzékbe. A Bíróság ezenfelül megállapította, hogy az e két jogszabályban az engedélyezésre, illetve a közös jegyzékbe való felvételre vonatkozóan előírt feltételek magukban foglalják az egészség- és környezetvédelem követelményeit.

⁵⁶ A géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.).

⁵⁷ A géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.).

⁵⁸ A mezőgazdasági növényfajok közös fajtajegyzékéről szóló, 2002. június 13-i 2002/53/EK tanácsi irányelv (HL L 193., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 36. kötet, 281. o.).

A Bíróság ezt követően megállapította, hogy a 2001/18 irányelv 26a. cikke nem teszi lehetővé valamely tagállamnak, hogy általános jelleggel megtiltsa az ilyen, géntechnológiával módosított szervezeteknek a saját területén történő termesztését az együttes jelenlétre vonatkozó olyan intézkedések elfogadásáig, amelyek a géntechnológiával módosított szervezetek más növényi kultúrákban való nem szándékos jelenlétét kívánják megakadályozni. E cikk olyan értelmezése ugyanis, amely szerint az lehetővé teszi a tagállamok számára egy ilyen tilalom megállapítását, ellentétes lenne az 1829/2003 rendelettel bevezetett rendszerrel, amelynek célja, hogy biztosítsa a közösségi szinten engedélyezett és a közös jegyzékbe felvett termékek azonnali szabad mozgását, miután az engedélyezési és felvételi eljárások során figyelembe vették az egészség- és környezetvédelmi követelményeket. A Bíróság álláspontja szerint így a 2001/18 irányelv 26a. cikke csak az együttes jelenlétre vonatkozó olyan intézkedéseken keresztül szolgálhat korlátozások, vagy akár földrajzilag körülhatárolt tilalom alapjául, amelyeket ténylegesen ezen intézkedések céljának tiszteletben tartásával fogadtak el.

A korábbi ügygel össze nem függő másik területen az Audiencia Provincial de Barcelona (Spanyolország) azt kérdezte a Bíróságtól, hogy a 2002/20 irányelv („engedélyezési irányelv”)⁵⁹ lehetővé teszi-e a tagállamok számára, hogy a mobiltelefon-szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúráknak az önkormányzati tulajdonban álló területeken való elhelyezéseért a mobiltelefon-hálózat használói számára díjfizetési kötelezettséget írjanak elő. A Bíróság a C-55/11., C-57/11. és C-58/11. sz., *Vodafone España és France Telecom España* egyesített ügyekben 2012. július 12-én hozott ítéletében először is megállapította, hogy az „engedélyezési irányelv” szerint a tagállamok az irányelvben említetteken kívül nem vethetnek ki az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosításáért egyéb díjakat és illetékeket. Ebben az összefüggésben a Bíróság álláspontja szerint a tagállamok többek közt olyan díjakat vethetnek ki, amelyek létesítményeknek az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt történő telepítésére vonatkozó jogok ellentételezésére szolgálnak. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy ezen irányelvben sem az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon vagy azok alatt történő létesítménytelepítés, sem az e telepítéssel kapcsolatos jogokért kivetett díj megfizetésére kötelezett személy fogalma nincs meghatározva. Ugyanakkor a Bíróság kimondta, hogy a 2002/21 irányelv⁶⁰ szerint a létesítményeknek – azaz tárgyi infrastruktúráknak – állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt történő telepítésére vonatkozó jogokat annak a cégnek adják meg, amely engedélyt szerzett a hírközlő hálózat üzemeltetésére, vagyis annak a cégnek, amelynek így joga van a szükséges létesítmények telepítésére. Következésképpen a létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért kivetett díj csak e jogok jogosultjaira, azaz az érintett köz- vagy magántulajdonban lévő ingatlanon vagy az alatt elhelyezett infrastruktúrák tulajdonosára vethetők ki.

E körülmények között a Bíróság megállapította, hogy az uniós jog nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy e díjat olyan szolgáltatókra vessék ki, akik anélkül, hogy ezen infrastruktúrák tulajdonosai lennének, azokat mobiltelefon-szolgáltatások nyújtásához használják. A Bíróság ezt követően kimondta, hogy az „engedélyezési irányelv” a díjak beszedésére vonatkozó 13. cikkének közvetlen hatálya van, mivel feltétlen és pontos módon fogalmaz, és így arra a magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtti eljárásban – valamely hatóság e rendelkezéssel összeegyeztethetetlen határozata végrehajtásának megtámadása érdekében – közvetlenül hivatkozhatnak.

⁵⁹ Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK parlamenti és tanácsi irányelv („engedélyezési irányelv”; HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.).

⁶⁰ Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”; HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.).

Végezetül a Bundesgerichtshof arra kérte a Bíróságot, hogy értelmezze a „pontos információ” fogalmát, amely a 2003/6 irányelvben⁶¹ szerepel, amely az európai uniós pénzügyi piacok integritásának biztosítása és az e piacok iránti befektetői bizalom erősítése céljából tiltja a bennfentes kereskedelmet, és arra kötelezi a pénzügyi eszközök kibocsátóit, hogy a lehető leghamarabb hozzák nyilvánosságra az őket közvetlenül érintő bennfentes információkat. A „bennfentes információ” a meghatározás szerint pontos információ, amelyet még nem hoztak nyilvánosságra, közvetlenül vagy közvetve pénzügyi eszközök egy vagy több kibocsátójával, illetve egy vagy több pénzügyi eszközzel kapcsolatos, és a nyilvánosságra hozatala valószínűleg jelentős hatást gyakorolna a szóban forgó pénzügyi eszközök vagy a kapcsolódó származtatott pénzügyi eszközök ára. A 2003/124 irányelv⁶² a „pontos információ” fogalmának részletesebb meghatározását adja. Ennek megfelelően az információnak különösen létező vagy alappal várhatóan létrejövő körülményekre, vagy olyan eseményre kell vonatkoznia, amely megtörtént, vagy alappal várható, hogy meg fog történni.

A német bíróság előzetes döntéshozatalra utalásának keretében egy olyan jogvita szolgált, amely egy német állampolgár, valamint a Daimler AG elnevezésű társaság között volt folyamatban olyan kár tárgyában, amely ezen állampolgárt állítása szerint annak következtében érte, hogy e társaság később hozta nyilvánosságra az igazgatósága elnökének idő előtti távozásával kapcsolatos információkat. A társaság részvényeinek árfolyama erőteljes növekedésnek indult azt követően, hogy közzétették a Daimler felügyelőbizottságának azon határozatát, mely szerint az igazgatóság elnöke az év végét megelőzően távozik a posztjáról, és őt helyettesíteni fogják, márpedig az érintett állampolgár a Daimler-részvényeit röviddel ezt megelőzően értékesítette.

A nemzeti bíróságban az a kérdés merült fel, hogy az igazgatóság elnökének távozására vonatkozó pontos információ ismert volt-e a felügyelőbizottság határozatát megelőzően, hiszen az elnök már bejelentette a távozási szándékát a felügyelőbizottság elnökének, valamint erről ezt követően a felügyelőbizottság és az igazgatóság további tagjai is értesültek.

A Bíróság a C-19/11. sz. *Geltl*-ügyben 2012. június 18-án hozott ítéletében azt a választ adta, hogy az időben elhúzódó, bizonyos körülmény megvalósítására vagy bizonyos esemény kiváltására irányuló folyamattal kapcsolatban nem csupán az említett körülmény vagy esemény tekinthető pontos információnak, hanem e folyamat azon köztes szakaszai is, amelyek összefüggenek e körülmény vagy esemény megvalósulásával. Az időben elhúzódó folyamat köztes szakasza ugyanis maga is körülménynek vagy eseménynek minősülhet az e fogalmaknak tulajdonított köznyelvi jelentés alapján. Ez az értelmezés nem csupán a már fennálló vagy már megtörtént szakaszokra érvényes, hanem azokat a szakaszokat is érinti, amelyekkel kapcsolatban alappal várható, hogy létrejönnek vagy meg fognak történni.

Minden ettől eltérő értelmezés veszélyeztetheti az említett irányelv azon célját, hogy biztosítsa az uniós pénzügyi piacok integritásának védelmét, és erősítse az e piacokba befektetők bizalmát. Annak kizárása ugyanis, hogy az időben elhúzódó folyamatba illeszkedő köztes szakaszra vonatkozó információ pontos jellegűnek tekinthető, megszüntetné az említett információ nyilvánosságra hozatalára irányuló kötelezettséget annak ellenére, hogy egyrészt ez az információ teljesen önálló jellegű is, másrészt a bennfentes információ egyéb fogalmi elemei rá vonatkozóan

⁶¹ A bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés) szóló, 2003. január 28-i 2003/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 96., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás, 6. fejezet, 4. kötet, 367. o.).

⁶² A 2003/6 irányelvnek a bennfentes információ meghatározása és közzététele, valamint a piaci manipuláció meghatározása tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2003. december 22-i 2003/124/EK bizottsági irányelv (HL L 339., 70. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 6. kötet, 348. o.).

fennállnak. Ilyen esetben egyesek, akik ilyen információval rendelkeznek, kedvezőbb helyzetbe kerülhetnének a többi befektetőhöz képest, és az információt nem ismerő más személyek rovására ebből hasznot húzhatnának.

Az „alappal várhatóan létrejövő körülmények, vagy olyan esemény, amely alappal várható, hogy meg fog történni” fogalmát illetően a Bíróság megállapította, hogy az olyan jövőbeli körülményekre vagy eseményekre vonatkozik, amelyek kapcsán a már rendelkezésre álló adatok átfogó mérlegelése alapján úgy tűnik, hogy tényleges kilátás van arra, hogy létre fognak jönni vagy meg fognak történni. Ezért nem szükséges bizonyítani a szóban forgó körülmények vagy események nagyfokú valószínűségét. Ezenfelül e fogalom értelmezése szempontjából irreleváns, hogy e körülmények vagy esemény milyen mértékben gyakorolhat hatást az érintett pénzügyi eszközök árfolyamára.

Védjegyek

A Bíróság egy védjegyekre vonatkozó ügyben, a C-307/10. sz., *Chartered Institute of Patent Attorneys* ügyben 2012. június 19-én hozott ítéletében a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosításához szükséges követelményeket vizsgálta.

Az Egyesült Királyságban bejelentési kérelmet terjesztettek elő egy megjelölés nemzeti védjegyként történő lajstromozása iránt, és a bejelentő a lajstromoztatni kért szolgáltatások feltüntetésénél olyan általános kifejezéseket alkalmazott, amelyek pontosan az érintett áruosztály fejezetcímének feleltek meg. A védjegylajstromozásra illetékes nemzeti hatóság elutasította e kérelmet a 2008/95 irányelvet⁶³ átültető nemzeti rendelkezések alapján. Megállapította, hogy a kérelem nem csupán a védjegybejelentő által leírt jellegű szolgáltatásokra, hanem az érintett osztályba tartozó valamennyi egyéb szolgáltatásra is kiterjed. Következésképpen egyrészt a kérdéses megjelölés nem alkalmas a megkülönböztetésre, másrészt pedig leíró jellegű. Ezenfelül szerint nem volt bizonyíték arra, hogy az érintett szómegjelölés a védjegybejelentés időpontja előtt a kérdéses szolgáltatások tekintetében a használat révén megszerezte volna a megkülönböztető képességet. Továbbá a bejelentő nem kérte, hogy ezen egyéb szolgáltatásokat vegyék ki a védjegy-bejelentési kérelméből.

A védjegybejelentő által a lajstromozást megtagadó határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró High Court of Justice azt kérdezte a Bíróságtól, hogy milyen követelmények vonatkoznak a védjegybejelentés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások egyértelműségére és pontosságára, illetve alkalmazhatók-e e célból az áruk és szolgáltatások hivatalos besorolási osztályai fejezetcímének általános kifejezései.

A Bíróság ítéletében hangsúlyozta, hogy először is az említett irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező árukat és szolgáltatásokat a bejelentő kellően egyértelműen és pontosan jelölje meg, annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők pusztán ennek alapján is meg tudják határozni a védjegy oltalmának terjedelmét. Egyrésztől ugyanis a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak kellő egyértelműséggel és pontosan ismerniük kell a védjegyet képező megjelölés által érintett áruk és szolgáltatások természetét annak érdekében, hogy teljesíthessék a bejelentések előzetes vizsgálatára, valamint a megfelelő és pontos védjegylajstrom közzétételére és vezetésére irányuló kötelezettségeiket. Másrésztől a gazdasági szereplőknek tudniuk kell világosan és pontosan megbizonyosodni az

⁶³ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 25. o.).

aktuális vagy potenciális versenytársaik oltalomban részesülő védjegyeiről vagy az általuk tett bejelentésekről, hogy így a harmadik személyek jogairól érdemi információhoz juthassanak.

Másodszor a Bíróság megállapította, hogy az irányelvvel nem ellentétes a Nizzai Osztályozás fejezetcímei általános kifejezéseinek használata a védjegybejelentés tárgyát képező áruk és szolgáltatások azonosítása céljából. E leírásnak azonban eléggé egyértelműnek és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők számára a bejelentett védjegy oltalma terjedelmének meghatározását. Ebben az összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy a hivatalos osztályozás fejezetcímeiben szereplő általános kifejezések közül egyesek már önmagukban is kellően egyértelműek és pontosak, míg mások túl általánosak és túl sokféle árut vagy szolgáltatást foglalnak magukban ahhoz, hogy megfeleljenek a védjegy származást jelölő funkciójának. Ennélfogva az illetékes hatóságok feladata az egyes konkrét esetekben a védjegybejelentésben szereplő áruktól vagy szolgáltatásoktól függően elvégezni az értékelést, annak eldöntéséhez, hogy e leírások megfelelnek-e az előírt egyértelműségi és pontossági követelményeknek.

Végezetül a Bíróság megállapította, hogy a nemzeti védjegy bejelentőjének, aki valamely osztály fejezetcímében szereplő általános kifejezések összességét használja a védjegybejelentés tárgyát képező áruk vagy szolgáltatások azonosítására, pontosítani kell, hogy kérelme az ezen osztály betűrend szerinti jegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egészére, vagy azok közül csupán bizonyos árukra, illetve szolgáltatásokra vonatkozik-e. Amennyiben a bejelentés csak bizonyos árukra és szolgáltatásokra vonatkozik, a bejelentő köteles pontosítani, hogy az említett osztályba tartozó áruk, illetve szolgáltatások közül melyekre vonatkozik a kérelme.

Így a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak eldöntése, hogy a védjegybejelentő, amikor a Nizzai Osztályozás valamely osztályának fejezetcímében szereplő általános kifejezések összességét használta, kérelmében meghatározta-e azt, hogy a kérelem ezen osztály szolgáltatásainak egészére vonatkozik-e, vagy sem.

Gazdaság- és monetáris politika

A Bíróság az ír Supreme Court 2012. augusztus 3-i kérelme alapján, a C-370/12. sz., *Pringle*-ügyben 2012. november 27-én teljes ülésben és gyorsított eljárást alkalmazva hozott ítéletében kimondta, hogy az uniós joggal nem ellentétes az európai stabilitási mechanizmus létrehozásáról szóló szerződés (a továbbiakban: ESM-Szerződés) azon tagállamok általi megkötése és ratifikálása, amelyek pénzneme az euró.

A Tanács 2011. március 25-én a Szerződéseknek a Lisszaboni Szerződéssel⁶⁴ bevezetett egyszerűsített módosítási eljárását alkalmazva elfogadta a 2011/199 határozatot⁶⁵, amely új rendelkezéssel⁶⁶ egészíti ki az Európai Unió működéséről szóló szerződést, amely rendelkezés kimondja, hogy azon tagállamok, amelyek pénzneme az euró, stabilizációs mechanizmust hozhatnak létre, amelyet akkor hoznak működésbe, ha ez nélkülözhetetlen az euróövezet egésze

⁶⁴ Az EUSZ 48. cikk (6) bekezdése.

⁶⁵ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 136. cikkének módosításáról azon tagállamok stabilizációs mechanizmusa tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euró című, 2011. március 25-i 2011/199/EU európai tanácsi határozat (HL L 91., 1. o.; helyesbítések: HL L 220., 2011.8.26., 24. o.; és HL L 303., 2011.11.22., 49. o.).

⁶⁶ Az EUMSZ 136. cikk új (3) bekezdése.

stabilitásának megőrzése érdekében. Az euróövezet tagállamai ezt követően 2012. február 2-án megkötötték az ESM-Szerződést.

A 2011/99 határozat érvényességére vonatkozó kérdésre válaszolva a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az egyszerűsített módosítási eljárás csupán az Unió belső politikáira és tevékenységeire vonatkozhat, és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatásköröket nem bővítheti.

E feltételek közül az elsővel kapcsolatban a Bíróság először is megállapította, hogy a vitatott módosítás nem sérti az Uniót a monetáris politika területén azon tagállamokra vonatkozóan megillető kizárólagos hatáskört, amelyek pénzneme az euró. Ugyanis míg az Unió monetáris politikájának elsődleges célja az árstabilitás fenntartása, az ESM-Szerződés egyértelműen más célra irányul, mégpedig az euróövezet egésze stabilitásának megőrzésére. Önmagában az a tény, hogy e gazdaságpolitikai intézkedés közvetett hatásokat fejthet ki az euró stabilitására, nem teszi lehetővé, hogy azt a monetáris politika valamely intézkedéséhez lehessen hasonlítani. Másfelől az ESM-Szerződés az Unió gazdaságirányításának megerősítésére vonatkozó új szabályozási keret kiegészítő részének minősül, amely keret a tagállamok által folytatott gazdaság- és költségvetési politikák szorosabb összehangolását és felügyeletét vezeti be. Az ESM-Szerződés létrehozásának célja pénzügyi válságok kezelése, amelyek azon megelőző fellépések ellenére is kialakulhatnak, amelyekre az új szabályozási keret alapján sor kerülhet. Következésképpen az ESM-Szerződés a gazdaságpolitika területére tartozik, nem pedig a monetáris politikára. A vitatott módosítás nem érinti az Unió a tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolása területén fennálló hatáskörét sem. Mivel az EU-Szerződés és az EUM-Szerződés rendelkezései nem biztosítanak külön hatáskört az Uniónak egy olyan stabilizációs mechanizmus létrehozása érdekében, mint amelyet a 2011/199 határozat előír, azon tagállamok, amelyek pénzneme az euró, hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy egymás között stabilizációs mechanizmus létrehozásáról szóló megállapodást kössenek. Emellett azon szigorú feltételrendszer, amelynek az EUMSZ vitatott módosítása a stabilizációs mechanizmus által történő pénzügyi segítségnyújtást alárendeli, annak biztosítására irányul, hogy e mechanizmus működése során tiszteletben tartja majd az uniós jogot, beleértve az Unió által a tagállamok gazdaságpolitikáinak összehangolása során hozott intézkedéseket is.

Az egyszerűsített módosítási eljárás második feltételével kapcsolatban a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ módosítása nem keletkeztet olyan jogalapot, amely lehetővé tenné az Unió számára, hogy olyan intézkedést tegyen, amely korábban nem volt lehetséges, és nem bővíti a Szerződésekben az Unióra ruházott hatásköröket.

Másfelől a Bíróság kimondta, hogy sem az EU-Szerződés és az EUM-Szerződés különböző, a Supreme Court által említett rendelkezéseivel, sem a hatékony bírói jogvédelem elvével nem ellentétes olyan megállapodás megkötése, mint az ESM-Szerződés.

A Bíróság többek között megállapította, hogy a „ki nem segítési” kikötés⁶⁷, melynek értelmében az Unió vagy valamely tagállam „nem felel egy másik tagállam kötelezettségeiért, és nem vállalja át azokat, annak biztosítására irányul, hogy a tagállamok hatékony és eredményes költségvetési politikát folytassanak, garantálva, hogy a tagállamokra továbbra is a piaci logika vonatkozzon, amikor adósságokat vállalnak. Ennélfogva e kikötés nem tiltja meg az egy vagy több tagállam által valamely tagállamnak történő pénzügyi segítségnyújtást, amely továbbra is felel a hitelezői felé a kötelezettségvállalásaiért, feltéve hogy az ilyen segítségnyújtáshoz fűzött feltételek arra ösztönzik a tagállamot, hogy hatékony és eredményes költségvetési politikát folytasson. Másfelől új feladatoknak az ESM-Szerződés által a Bizottságra, az Európai Központi Bankra és az Európai

⁶⁷ Az EUMSZ 125. cikk.

Bíróságra történő ruházása összeegyeztethető a Szerződésekben meghatározott hatásköreikkel⁶⁸. Végül amikor olyan stabilizációs mechanizmust hoznak létre, mint az ESM, amelynek érdekében az EU- és az EUM-Szerződés nem ruház külön hatáskört az Unióra, a tagállamok nem az uniós jogot hajtják végre, így az Európai Unió Alapjogi Chartája⁶⁹ – amely mindenkinek biztosítja a hatékony bírói jogvédelmet – nem alkalmazandó.

Szociálpolitika

A szociálpolitika terén két ítéletet kell kiemelni, melyek közül az egyik az éves rendes szabadságra, a másik az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozik.

A fizetett éves rendes szabadsággal kapcsolatban a C-282/10. sz., *Dominguez*-ügyben 2012. január 24-én hozott ítéletében a Bíróságnak lehetősége nyílt a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88 irányelv⁷⁰ 7. cikke (1) bekezdésének értelmezésére. Először is a Bíróság megállapította, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével ellentétesek az olyan nemzeti rendelkezések vagy gyakorlatok, amelyek előírják, hogy a fizetett éves szabadsághoz való jog feltétele legalább tíz nap vagy egy hónap tényleges munkavégzéssel töltött idő a referencia-időszak alatt. Ugyanis noha a tagállamok számára kétségtelenül megengedett, hogy a belső szabályozásuk keretében meghatározzák a fizetett éves szabadsághoz való jog gyakorlási és alkalmazási feltételeit, magát a jog keletkezését nem köthetik semmilyen feltételhez. Másodszorban a Bíróság kimondta, hogy magánszemélyek közötti jogvita esetén, amikor a nemzeti jog miatt, hogy a nemzeti bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy a fizetett éves rendes szabadsághoz való jog megnyílása szempontjából a munkavállaló úti baleset miatti távollétét az üzemi baleset miatti távolléttel azonos módon ítélje meg, ellentétes a 2003/88 irányelv 7. cikkével, a nemzeti bíróság feladata, hogy a belső jog egészére – különösen az irányadó munkajogra – tekintettel és a belső jog által elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával, a 2003/88 irányelv teljes érvényesülésének biztosítása és a céljával összhangban álló eredmény elérése érdekében megvizsgálja, hogy kialakíthatja-e a belső jog olyan értelmezését, amely lehetővé teszi, hogy a munkavállaló úti baleset miatti távollétét a nemzeti munkajog releváns rendelkezéseiben említett esetek valamelyikével azonos módon ítélje meg. Amennyiben ilyen értelmezés nem lehetséges, a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni, hogy figyelembe véve az alapügy alpereseinek jogállását, velük szemben lehet-e hivatkozni a 2003/88 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének közvetlen hatályára. Ugyanakkor, amennyiben a nemzeti bíróság nem érheti el a 2003/88 irányelv 7. cikkében meghatározott eredményt, az a fél, akit a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetlensége következtében sérelem ért, hivatkozhat a *Francovich és Bonifaci kontra Olaszország* egyesített ügyekben hozott ítéletre⁷¹ annak érdekében, hogy adott esetben kártérítést kapjon. Harmadszorban a Bíróság megállapította, hogy a 2003/88 irányelv 7. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti rendelkezés, amely a betegszabadságon lévő munkavállaló távollétének okától függően a fizetett éves szabadság időtartamát az ezen irányelv által biztosított négyhetes minimumnál hosszabb vagy azzal megegyező időtartamban állapítja meg.

A C-286/12. sz., *Bizottság kontra Magyarország* ügyben, amelyben a Bíróság 2012. november 6-án hozott ítéletet, a bírák, ügyészek és közjegyzők szolgálati jogviszonyának 62 éves korban történő megszüntetését előíró nemzeti szabályozásról volt szó. A Bíróság először is a 2000/78

⁶⁸ EUSZ 13. cikk.

⁶⁹ Az Alapjogi Charta 47. cikke

⁷⁰ A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 381. o.).

⁷¹ A C-6/90. és C-9/90. sz. egyesített ügyekben 1991. november 19-én hozott ítélet.

irányelv⁷² 2. cikkének (1) bekezdésére tekintettel megállapította, hogy az ilyen szabályozás eltérő bánásmódban részesíti az e foglalkozásokat űző 62. életévüket betöltő személyeket a náluk fiatalabb, ugyanezen foglalkozásokat űző személyekhez képest, mivel az előbbiek szolgálati jogviszonya életkoruk miatt kötelezően megszűnik. A Bíróság szerint e hátrányos megkülönböztetés nem igazolható, mivel az ilyen szabályozás nem megfelelő, és nem is szükséges eszköze a jogszerű célok elérésének. Tény, hogy a 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a szolgálati jogviszony kötelező megszűnésével járó korhatárnak a közszolgálati hivatások tekintetében történő egységesítése jogszerű célnak minősülhet. Mindazonáltal a szolgálati jogviszony kötelező megszűnésével járó korhatár átmeneti intézkedések nélküli, hirtelen és jelentős csökkentését előíró rendelkezések túllépik az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket. A fiatal jogászok bíróvá, ügyésszé és közjegyzővé válását megkönnyítő és számukra gyorsabb előmenetelt biztosító kiegyensúlyozottabb korstruktúra kialakítására vonatkozó cél ugyancsak a foglalkoztatáspolitikai és a munkaerőpiaci jogszerű célkitűzésének minősülhet. Mindazonáltal a rövidtávon pozitívnak tűnő hatással járó rendelkezések, amelyek azonban közép- és hosszútávon veszélyeztethetik a valóban kiegyensúlyozott „korstruktúra” kialakítását, nem megfelelőek e cél elérésére. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy Magyarország nem teljesítette a 2000/78 irányelv 2. cikkéből és 6. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

Környezetvédelem

Akárcsak az elmúlt években, a Bíróságnak számos alkalma nyílt arra, hogy az Európai Unió által folytatott környezetvédelmi politikához kapcsolódó kérdésekről határozzon.

Először is a hulladékokról szóló szabályozás kapcsán a C-1/11. sz., *Interseroh Scrap and Metals Trading*-ügyben 2012. március 29-én hozott ítélet szolgáltatott lehetőséget a Bíróság számára arra, hogy döntsön a nem veszélyes hulladékok szállítását kísérő információk vonatkozásában az üzleti titok védelméhez való jog terjedelméről. A Bíróság kimondta, hogy az 1013/2006 rendelet⁷³ 18. cikkének (4) bekezdése, amely előírja, hogy bizonyos hulladékok szállítását kísérő információkat bizalmasan kell kezelni, ha a közösségi és nemzeti jogszabályok ezt megkövetelik, nem teszi lehetővé a hulladékszállítást szervező közvetítő kereskedő számára, hogy ne hozza a hulladéktermelő kilétét a szállítmány címzettjének tudomására – ahogyan azt az 1013/2006 rendelet előírja –, még akkor sem, ha ez e közvetítő kereskedő üzleti titkainak védelme érdekében szükséges lenne. Másfelől a Bíróság azt is kimondta, hogy az 1013/2006 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése az e rendelkezés hatálya alá tartozó hulladékszállítmányok összefüggésében, kötelezővé teszi a közvetítő kereskedő számára a hulladékszállítmányt kísérő okmány 6. rovatának kitöltését – amelyben a hulladéktermelő nevét kell feltüntetni – és a címzettnek való megküldését, anélkül hogy e kötelezettség hatályát az üzleti titok védelméhez való jog korlátozhatná. Ugyanis még ha feltételezzük is, hogy a hulladéktermelő kilétének a hulladékszállítmány címzettjének részére való felfedésére vonatkozó kötelezettség a közvetítő kereskedők üzleti titkai védelmének sérelmét valósítja meg, ezen megállapításnak nem lehet a következménye egy egyértelmű és feltétel nélküli másodlagos jogi rendelkezés hatályának korlátozása.

⁷² A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.).

⁷³ A hulladékszállításról szóló 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet IIIA. és VI. mellékletének a tudományos és technikai haladáshoz igazodó módosításáról szóló 2009. április 15-i 308/2009/EK bizottsági rendelettel (HL L 97., 8. o.) módosított, a hulladékszállításról szóló, 2006. június 14-i 1013/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 190., 1. o.).

Továbbmenve több olyan ügyet is meg kell említeni, amelyekben pontosítani kellett a környezetvédelem terén a nyilvánosság információhoz és részvételhez való jogának terjedelmét.

A C-182/10. sz., *Solvay*-ügyben 2012. február 16-án hozott ítéletében a Bíróság a környezetre gyakorolt hatások vizsgálatáról szóló, 85/337 irányelv⁷⁴, a 92/43 irányelv⁷⁵ és az Aarhusi egyezmény⁷⁶ végrehajtására vonatkozóan foglalt állást, a jogalkotó által engedélyezett létesítmény-projektek, valamint a valamely védelmi terület épségét sértő, de nyomós közérdeken alapuló kényszerítő okkal indokolt projektre vonatkozó szabályok tekintetében.

Először is a Bíróság megerősítette, hogy a 85/337 irányelv és az Aarhusi egyezmény hatálya alól csupán azok a projektek vannak kizárva, amelyek teljesítik azt a kettős feltételt, hogy egyrészt azok részleteit egyedi jogalkotási aktussal fogadták el, másrészt oly módon fogadták el őket, hogy az említett jogszabályok a jogalkotási folyamaton keresztül megvalósították a céljukat; ezt követően emlékeztetett arra, hogy bíróságnak vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testületnek meg kell tudnia vizsgálnia azt, hogy a jogalkotási aktus megfelel-e ezeknek a feltételeknek. Ennek hiányában a hatáskörükben eljáró nemzeti bíróságok feladata e felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.

Ezt követően a Bíróság a 92/43 irányelvre vonatkozóan kimondta, hogy ezen irányelv nem teszi lehetővé, hogy valamely nemzeti hatóság – ideértve a jogalkotót is – anélkül engedélyezzen valamely tervet vagy projektet, hogy megbizonyosodott volna arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett védelmi terület épségét. Az említett irányelv ugyanis egyetlen különös szabályt sem ír elő a jogalkotó által jóváhagyott tervek vagy projektekre vonatkozóan. Azokat tehát alá kell vetni a 92/43 irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelési eljárásnak.

Végül, továbbra is a 92/43 irányelvvel kapcsolatban a Bíróság pontosította azon feltételeket, amelyek mellett valamely nyomós közérdeken alapuló kényszerítő indok ezen irányelv 6. cikkének (4) bekezdése alapján igazolhatja a valamely védelmi terület épségét sértő projekt megvalósítását. A Bíróság kimondta, hogy ilyen esetben a projekt megvalósítását igazoló jellegű érdekek egyszerre kell „közérdeknek” és „nyomósnak” lenni, ami azt jelenti, hogy olyan jelentőséggel kell bírnia, amely ugyanezen irányelvnek a természetes élőhelyek, a vadon élő állatok és növények védelmére irányuló céljával egyensúlyban áll. Következésképpen valamely vállalkozás létrehozatalára vagy kibővítésére szolgáló munkálatok főszabály szerint csak kivételes körülmények között felelnek meg e feltételeknek. E helyzet fennállása nem zárható ki, amennyiben egy – bár magánjellegű – projekt jellegénél fogva, valamint azon gazdasági és társadalmi összefüggések miatt, amelybe illeszkedik, valóban nyomós közérdekkel bír, és ha az alternatív megoldások hiánya bizonyított. Mindazonáltal valamely társaság központi ügyvezetésének helyt adó létesítmény létrehozása főszabály szerint nem tekinthető olyan nyomós közérdeken alapuló kényszerítő

⁷⁴ A 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 156., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 466. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.).

⁷⁵ A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.).

⁷⁶ Az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én aláírt és az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal (HL L 124., 1. o.) jóváhagyott egyezmény (kihirdette a 2001. évi LXXXI. törvény).

indoknak – ideértve a társadalmi vagy gazdasági jellegű indokokat –, amely igazolhatja az érintett természeti terület épségét hátrányosan befolyásoló terv vagy projekt megvalósítását.

A C-204/09. sz. *Flachglas Torgau*-ügy, amelyben a Bíróság 2012. február 14-én hozott ítéletet, arra vonatkozott, hogy a tagállamok a 2003/4 irányelv⁷⁷ tekintetével mennyiben korlátozhatják a nemzeti hatóságok birtokában lévő környezeti információkhoz való hozzájutás jogát. Határozatában a Bíróság először is kimondta, hogy a tagállamok előírhatják, hogy a minisztériumok megtagadják a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférést, amennyiben részt vesznek a jogalkotási eljárásban, például törvénytervezetek vagy állásfoglalások előterjesztése révén. Azonban, ha a jogalkotási eljárás véget ért, az abban részt vevő minisztérium többé nem hivatkozhat e kivételre, mivel a környezeti információk rendelkezésre bocsátása főszabály szerint már nem akadályozhatja a jogalkotási eljárás megfelelő lefolytatását. A tagállamok tehát akkor írhatják elő a környezeti információkhoz való hozzáférés iránti kérelem elutasítását, ha azok hozzáférhetővé tétele hátrányosan befolyásolná a hatóságok tanácskozásának titkosságát, feltéve, hogy e titkosságot „jogszabály írja elő”. A Bíróság kimondta, hogy ez utóbbi feltételt teljesültnak lehet tekinteni, ha az érintett tagállam nemzeti jogában van olyan szabály, amely általánosan úgy rendelkezik, hogy a hatóságok tanácskozásainak titkossága az e hatóság birtokában lévő környezeti információkhoz való hozzáférésre irányuló kérelem elutasítási okának tekinthető, amennyiben a nemzeti jog egyértelműen meghatározza a tanácskozás fogalmát. Másfelől a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az a hatóság, amely a tanácskozások titkosságára kíván hivatkozni a környezeti információkhoz való hozzáférés iránti kérelem elutasítása céljából, minden esetben köteles elvégezni a fennálló érdekek összehasonlító értékelését.

A C-567/10. sz. *Inter-Environnement Bruxelles és társai* ügyben 2012. március 22-én hozott ítéletében a Bíróság tisztázta a 2001/42 irányelvben⁷⁸ szereplő „tervek és programok” fogalmát és így az ezen irányelvben szereplő, a környezeti hatásvizsgálattal kapcsolatos szabályok hatályát. A Bíróság először is kifejtette, hogy a „törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések által előírt” tervek és programok fogalma kiterjed a területhasznosításra vonatkozó egyedi tervekre is, amelyek elfogadása nem kötelező. Ezt követően a Bíróság kimondta, hogy a területhasznosításra vonatkozó terv teljes vagy részleges hatályon kívül helyezésére irányuló nemzeti eljárás főszabály szerint a 2001/42 irányelv hatálya alá tartozik. Mindazonáltal a Bíróság arra is rámutatott, hogy főszabály szerint nem ez a helyzet, ha a hatályon kívül helyezett aktus a területrendezési aktusok hierarchiájába tartozik, mivel egyrészt ezen aktusok kellően részletes területhasznosítási szabályokat írnak elő, másrészt maguknak ezen aktusoknak a környezetre gyakorolt hatásait is értékelték, végül ésszerűen úgy tekinthető, hogy a 2001/42 irányelv által védett érdekeket ennek keretében megfelelően figyelembe vették.

Végül a C-41/11. sz. *Inter-Environnement Wallonie és Terre wallonne* ügyben, amelyben 2012. február 28-án hozott ítéletet, a Bíróságot arról kérdezték, hogy mi a teendője a nemzeti bíróságnak, amelyhez a 2001/42 irányelvben⁷⁹ előírt, bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak előzetes vizsgálatára vonatkozó kötelezettség megsértésével elfogadott nemzeti aktus megsemmisítése iránti keresettel fordultak, ha az említett nemzeti aktus valamely

⁷⁷ A környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről és a 90/313/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. január 28-i 2003/4/EK európai parlamenti és tanács irányelv (HL L 41., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 375. o.).

⁷⁸ A tervek és programok típusának a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.).

⁷⁹ Lásd az előző lábjegyzetet.

más környezetvédelmi irányelv – a jelen esetben a 91/676 „nitrát”-irányelv⁸⁰ – átültetéséről gondoskodik. Határozatában a Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy ha valamely nemzeti bíróság előtt keresetet indítanak a 2001/42 irányelv értelmében vett „tervnek” vagy „programnak” minősülő nemzeti aktus megsemmisítése iránt, amelyet az előzetes környezeti vizsgálat lefolytatására irányuló kötelezettség megsértésével fogadtak el, e bíróság köteles megtenni a nemzeti jogában szabályozott minden intézkedést annak érdekében, hogy orvosolja az ilyen vizsgálat elmulasztását, ideértve a megtámadott „terv” vagy „program” esetleges felfüggesztését vagy megsemmisítését is. Ugyanakkor a Bíróság kimondta, hogy egyrészt figyelembe véve az elé terjesztett jogvita sajátos körülményeit, a kérdést előterjesztő bíróság számára kivételesen engedélyezhető azon nemzeti rendelkezés alkalmazása, amely feljogosítja őt a megsemmisített nemzeti aktus bizonyos joghatásainak fenntartására, amennyiben e nemzeti aktus a 91/676 irányelv helyes átültetésére irányuló intézkedést képez, másrészt az időközben elfogadott és ezen irányelv átültetésére szolgáló új nemzeti aktus elfogadása és hatálybalépése nem teszi lehetővé a megtámadott rendelet megsemmisítéséből eredő, a környezetre gyakorolt káros hatások elkerülését, harmadrészt e megtámadott aktus megsemmisítésének következményeként a 91/676 irányelv átültetésével kapcsolatban olyan joghézag keletkezne, amely a környezetre nézve károsabb lenne abban az értelemben, hogy e megsemmisítés alacsonyabb szintű védelmet eredményezne a mezőgazdasági forrásokból származó nitrátok által okozott vízszennyezés ellen, ezáltal pedig ellentétbe kerülne magával az irányelv alapvető célkitűzésével, valamint az ilyen aktus joghatásainak kivételes fenntartása csak a megállapított szabálytalanság orvoslását szolgáló intézkedések elfogadásához feltétlenül szükséges időre terjed ki.

Európai közszolgálat

A C-566/10. P. sz., *Olaszország kontra Bizottság* ügyben 2012. november 27-én hozott ítéletében a Bíróság az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO)⁸¹ által az uniós intézményekhez való felvétel céljából az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétett versenyvizsga-kiírásokkal kapcsolatos nyelvhasználatra vonatkozó szabályokról foglalt állást. Az Olasz Köztársaság a kizárólag angol, francia és német nyelven közzétett versenyvizsga-kiírások⁸² miatt fordult a Bírósághoz. Az előválogató tesztekre bocsátást és e tesztek lebonyolítását illetően követelmény volt fő nyelvként az Unió egyik hivatalos nyelvének alapos ismerete, illetve a fő nyelvtől eltérő második nyelvként az angol, a francia vagy a német kielégítő ismerete. Másfelől előírták, hogy a vizsgákra szóló meghívók, a pályázók és az EPSO közötti levelezés, valamint az előválogató tesztek nyelve kizárólag az angol, a francia vagy a német. Ugyanezen feltételeket írták elő az írásbeli vizsgákra bocsátás és azok lebonyolítása esetében is. Mivel a Törvényszék e keresetet elutasította⁸³, az Olasz Köztársaság fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz.

A Bíróság elsősorban emlékeztetett arra, hogy az Európai Unió nyelvhasználatra vonatkozó szabályai hivatalos nyelvként és az uniós intézmények munkanyelveként jelölik meg az Unió 23

⁸⁰ A vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelv (HL L 375., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 68. o.).

⁸¹ A European Personnel Selection Office-t (Európai Személyzeti Felvételi Hivatal) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bíróságnak, a Számvevőszéknek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Ombudsmannak az Európai Községek Személyzeti Felvételi Hivatalának létrehozásáról szóló, 2002. július 25-i 2002/620/EK határozata (HL 197., 53. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 46. o.) hozta létre.

⁸² Az EPSO/AD/94/07, EPSO/AST/37/07 és EPSO/AD/95/07 versenyvizsgák vizsgakiírásai.

⁸³ A T-166/07. és T-285/07. sz., *Olaszország kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2010. szeptember 13-án hozott ítélet.

jelenlegi nyelvét; hogy a Hivatalos Lapnak minden hivatalos nyelven meg kell jelennie⁸⁴ és hogy az Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzata szerint a nyíltversenyvizsga-kiírást közzé kell tenni az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*.⁸⁵ E rendelkezések együttes olvasatából következik, hogy a vitatott versenyvizsga-kiírásokat teljes terjedelemben közzé kellett volna tenni valamennyi hivatalos nyelven.

Másodsorban a Bíróság megvizsgálta a versenyvizsgán való részvétel során a második nyelv választásának korlátozását. A Bíróság megállapította, hogy a valamely versenyvizsga-kiírásban meghatározott, nyelvismeretre vonatkozó sajátos követelményeket igazolhatja a szolgálati érdek, amely jogszerű célnak minősülhet. A Bíróság ugyanakkor kifejtette, hogy e szolgálati érdeknek objektív módon igazolhatónak kell lennie, illetve a megkövetelt nyelvismeret szintjének a szolgálat valós igényeivel arányosnak kell bizonyulnia. Emellett a személyzeti szabályzat 27. cikke első bekezdésének megfelelően a felvétel során arra kell törekedni, hogy az intézmények részére olyan tisztviselők munkáját biztosítsák, akik megfelelnek az alkalmasság, a teljesítmény és a tisztesség legmagasabb követelményeinek. Mivel e célt hatékonyabban meg lehet valósítani, ha a pályázók a válogató vizsgákat az anyanyelvükön vagy az általuk legjobban ismertnek gondolt második nyelven tehetik le, e tekintetben az intézmények feladata, hogy egymásra tekintettel mérlegeljék a versenyvizsga nyelvei számának korlátozását igazoló jogszerű célt és az alkalmasság legmagasabb követelményeinek megfelelő pályázók kiválasztására vonatkozó célt. Ebből következően a Bíróság hatályon kívül helyezte a Törvényszék ítéletét és megsemmisítette a vitatott versenyvizsga-kiírásokat.

Közös kül- és biztonságpolitika

A közös kül- és biztonságpolitika terén négy 2012-ben hozott határozatot érdemes megemlíteni.

Az Iráni Iszlám Köztársasággal szemben az atomfegyverek elterjedésének megakadályozása érdekében hozott korlátozó intézkedésekkel kapcsolatosan a Melli Bank – amely felett teljes mértékben az iráni állam ellenőrzése alatt álló iráni bank, a Bank Melli Iran gyakorol tulajdonjogot – nyújtott be fellebbezést a Bírósághoz. A C-380/09. P. sz., *Melli Bank kontra Tanács* ügyben 2012. március 13-án benyújtott fellebbezés a Törvényszék azon ítéletének⁸⁶ hatályon kívül helyezésére irányult, amelyben a Törvényszék elutasította a Melli Bank által előterjesztett, a 2008/475/EK határozat⁸⁷ rá vonatkozó részének megsemmisítése iránti keresetet. Néhány hónappal korábban a C-548/09. P. sz., *Bank Melli Iran kontra Tanács* ügyben, amelyben a Bíróság 2011. november 16-án hozott ítéletet⁸⁸, a Bank Melli Iran, a Melli Bank anyavállalata fordult a Bírósághoz a Törvényszék azon ítéletének⁸⁹ hatályon kívül helyezését kérve, amelyben elutasították az ugyanezen 2008/475/EK határozat rá vonatkozó részének megsemmisítése iránti

⁸⁴ Az Európai Gazdasági Közösség által használt nyelvek meghatározásáról szóló, 1958. április 15-i 1. tanácsi rendelet (HL 1958. 17., 385. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 3. o.).

⁸⁵ Az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának, valamint az Európai Közösségek egyéb alkalmazottainak alkalmazási feltételeiről és a Bizottság tisztviselőire vonatkozó egyedi átmeneti intézkedések bevezetéséről szóló, 1968. február 29-i 259/68/EGK, Euratom, ESZAK tanácsi rendelet (HL L 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 5. o.).

⁸⁶ A T-246/08. és T-332/08. sz., *Melli Bank kontra Tanács* egyesített ügyekben 2009. július 9-én hozott ítélet.

⁸⁷ Pontosabban az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 423/2007/EK rendelet 7. cikke (2) bekezdésének végrehajtásáról szóló, 2008. június 23-i 2008/475/EK tanácsi határozat (HL L 163., 29. o.) melléklete B. része 4. pontja.

⁸⁸ A 2011. évi éves beszámoló 66. oldala.

⁸⁹ A T-390/08. sz., *Bank Melli Iran kontra Tanács* ügyben 2009. október 14-én hozott ítélet.

keresetét. A Bíróság elutasította a fellebbezést és ennek megfelelően hatályban tartotta a Melli Bank Iran pénzeszközeinek befagyasztásáról szóló határozatot.

A szóban forgó *Melli Bank kontra Tanács* ügyben a Bíróság megállapította, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot amikor kimondta, hogy az Iráni Iszlám Köztársasággal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 423/2007 rendelet⁹⁰ 7. cikkének (2) bekezdése kötelezi a Tanácsot valamely olyan jogalany „tulajdonában vagy ellenőrzése alatt” álló jogalany pénzeszközeinek befagyasztására, amelyet az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek minősítettek. Ennélfogva az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek tekintett Bank Melli Iran 100%-os tulajdonában álló Melli Bank pénzeszközeinek befagyasztását nem kellett azzal indokolni, hogy a Melli Bank maga részt vett az atomfegyverek elterjedésében. Emellett az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek minősített jogalany kizárólagos tulajdonában álló jogalany pénzeszközeinek befagyasztása nem sértheti az ártatlanság vélelmét. A pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedésnek a 423/2007 rendelet 7. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján történő meghozatala ugyanis nem konkrétan az ilyen jogalany önálló magatartására vonatkozik, ezen intézkedések meghozatalához tehát nem szükséges az említett rendelet előírásaival ellentétes magatartás.

Emellett a Bíróság szerint a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy a Melli Bank pénzeszközeinek befagyasztása megfelelt az arányosság elvének, mivel megfelelő és szükséges volt a nemzetközi béke és biztonság fenntartása jogszerű céljának eléréséhez. Amikor valamely, az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek minősített jogalany pénzeszközeit befagyasztják, nem elhanyagolható mértékű veszély áll fenn arra, hogy az nyomást gyakorol a tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló jogalanyokra a rá vonatkozó intézkedések hatásának megkerülése érdekében. Ilyen körülmények között az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek minősített jogalany tulajdonában álló vagy általa ellenőrzött jogalanyok pénzeszközeinek befagyasztása szükséges és megfelelő volt az említett jogalannal szemben elfogadott intézkedések hatékonyságának biztosítása, és annak garantálása érdekében, hogy ezen intézkedéseket ne kerüljék meg. A Bíróság a Törvényszék azon következtetését is megerősítette, amely szerint nem léteznek az ugyanezen cél elérésére alkalmas alternatív intézkedések. Tekintettel a nemzetközi béke és biztonság fenntartásának elsődleges jelentőségére, valamely gazdasági tevékenység szabad gyakorlásának, valamint a valamely letelepedett bank tulajdonhoz való jogának a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések által okozott korlátozásai nem aránytalanok a kitűzött célokhoz képest.

Végül a Bíróság arra is rámutatott, hogy egyrészt a Biztonsági Tanács határozatai, másfelől a Tanács közös álláspontjai és rendeletei külön jogrendszerekbe tartoznak. Az egyrészt az Egyesült Nemzetek, másrészt pedig az Unió keretében elfogadott jogi aktusokat olyan szervek fogadták el, amelyek az alapokmányaik – az alapító szerződések – által számukra biztosított önálló hatáskörrel rendelkeznek. Ugyanakkor a Biztonsági Tanács valamely közös álláspont által hivatkozott határozatának végrehajtására irányuló közösségi intézkedések kidolgozása során az Uniónak megfelelően figyelembe kell vennie az érintett határozat szövegét és céljait. Ugyancsak figyelembe kell venni a Biztonsági Tanács határozatának szövegét és célját azon rendelet értelmezése céljából, amely e határozat végrehajtására vonatkozik.

A C-376/10. P. sz., *Tay Za kontra Tanács* ügyben 2012. március 13-án hozott ítéletében a Bíróságnak egy fellebbezés elbírálása keretében arról kellett határoznia, hogy a Tanács által harmadik országokkal szemben alkalmazott szankciók rendszere milyen feltételek mellett irányulhat természetes személyek ellen, és milyen szoros kapcsolat szükséges e személyek és a hatalmon lévő rendszer között. E tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ahhoz, hogy a természetes személyekkel

⁹⁰ Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 2007. április 19-i 423/2007/EK tanácsi rendelet (HL L 103., 1. o.).

szembeni intézkedéseket az EK 60. cikk és EK 301. cikk alapján harmadik országokat érintő korlátozó intézkedéseként lehessen elfogadni, azoknak kizárólag az említett országok vezetőire és az e vezetőkkel kapcsolatban álló személyekre szabad irányulniuk. A Bíróság kifejtette, hogy a *Kadi*-ügyben hozott ítéletben⁹¹ annak kimondásával, hogy a valamely harmadik országgal szemben hozott korlátozó intézkedések nem irányulhatnak az ezen országgal „más módon” kapcsolatban álló személyekre, a természetes személyek azon kategóriáit, akiket a célzott korlátozó intézkedések érinthetnek, a természetes személyek azon kategóriáira kívánta korlátozni, amelyeknek a szóban forgó harmadik országgal meglévő kapcsolata teljesen nyilvánvaló, azaz a harmadik országok vezetőire és az e vezetőkkel kapcsolatban álló személyekre. Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy az ilyen intézkedéseknek a természetes személyekre való – pusztán az érintett harmadik ország vezetőivel kapcsolatban álló személyekkel meglévő családi kapcsolatuk miatti, személyes magatartásuktól független – alkalmazása ellentétes a Bíróságnak az EK 60. cikkel és az EK 301. cikkel kapcsolatos ítélezési gyakorlatával. Következésképpen a *Pye Phyo Tay Za* pénzeszközeinek és gazdasági forrásainak befagyasztására irányuló intézkedést csak az annak megállapítását lehetővé tevő, pontosan meghatározott és konkrét tényezők alapján lehetett elfogadni, hogy az érintett előnyben részesült a Mianmari Államszövetség Köztársasága vezetőinek gazdaságpolitikája révén.

A C-130/10. sz., *Parlament kontra Tanács* ügyben, amelyben a Bíróság 2012. július 19-én hozott ítéletet, az Európai Parlament azért fordult keresettel a Bírósághoz, hogy az semmisítse meg az Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott korlátozó intézkedések bevezetéséről szóló 881/2002/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló 1286/2009 rendeletet⁹².

Keresetének alátámasztására a Parlament elsődlegesen azzal érvelt, hogy a megtámadott rendelet tévesen alapul az EUMSZ 215. cikkben, mivel a megfelelő jogalap az EUMSZ 75. cikk. Ebből következően a Bíróság annak – a megtámadott rendelet céljára és tartalmára tekintettel történő – meghatározása előtt, hogy az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése képezi-e az említett rendelet megfelelő jogalapját, megvizsgálta az említett cikk szövegét, amelynek összefüggésébe ez a rendelkezés illeszkedik, továbbá megvizsgálta az e rendelkezés által elérni kívánt célkitűzéseket az EUMSZ 75. cikkel elérni kívántak tükrében.

E vizsgálat eredményeként a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdésének kell a korlátozó intézkedések – köztük a természetes és jogi személyekkel, csoportokkal vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitásokkal szemben az Unió által meghozott, a terrorizmus elleni küzdelemre irányuló intézkedések – jogalapját kell képeznie akkor, amikor az említett intézkedések elfogadására irányuló határozat az Uniónak a KKBP területén végzett tevékenységébe tartozik. Ugyanis, noha a terrorizmus és annak finanszírozása elleni küzdelem minden bizonnyal alkalmas arra, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel elérni kívánt célkitűzések közé tartozzon – amint ez többek között az EUSZ 3. cikk (2) bekezdéséből kitűnik – a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében a nemzetközi terrorizmus és annak finanszírozása elleni küzdelemre irányuló célkitűzés viszont a Szerződéseknek az Unió külső tevékenységével kapcsolatos rendelkezései célkitűzéseinek felel meg. Ennélfogva a terrorizmus elleni küzdelem az Uniónak a KKBP keretében végzett tevékenységei, valamint az e politika alkalmazása céljából az Unió külső tevékenységének keretében megtett intézkedések

⁹¹ A C-402/05. P. és C-415/05. P. sz., *Kadi és Al Barakat International Foundation kontra Tanács és Bizottság* egyesített ügyekben 2008. szeptember 3-án hozott ítélet (EBHT 2008., I-6351. o.).

⁹² Az Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott korlátozó intézkedések bevezetéséről szóló 881/2002/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2009. december 22-i 1286/2009/EU tanácsi rendelet (HL L 346., 42. o.).

és különösen az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése szerinti korlátozó intézkedések célját képezheti. Ebből következik, hogy az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése képezi az 1286/2009 rendelet megfelelő jogalapját. A listán szereplő személyek alapvető jogainak tiszteletben tartását illetően garanciákat tartalmazó rendeletet az EUMSZ 215. cikk (2) bekezdése alapján lehet elfogadni, nem pedig az EUMSZ 75. cikk alapján. Az EUMSZ 75. cikk és EUMSZ 215. cikk között a Parlament részvétele tekintetében meglévő különbség mindazonáltal a Lisszaboni Szerződés megalkotóinak arra vonatkozó döntéséből ered, hogy az Unió KKBP-vel összefüggő fellépései tekintetében a Parlament számára korlátozottabb szerepet biztosítsanak. Ráadásul az alapvető jogok tiszteletben tartására irányuló kötelezettség – az Európai Unió Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdése értelmében – az Unió valamennyi intézményére, szervére és hivatalára vonatkozik.

Másfelől annak következtében, hogy az EU-Szerződés a közös kül- és biztonságpolitika körében már nem közös álláspontok, hanem határozatok elfogadását írja elő, nem vesztik hatályukat a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtt elfogadott közös álláspontok. Az olyan közös álláspontok, mint a 2002/402 közös álláspont⁹³, amelyeket a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően nem helyeztek hatályon kívül, nem nyilvánítottak semmisnek vagy nem módosítottak, az EUMSZ 215. cikk végrehajtása céljából az EU-Szerződés V. címe 2. fejezetének megfelelően elfogadott, az említett cikk által hivatkozott határozatoknak megfelelő határozatoknak tekinthetők.

Egy másik ügyben a terrorizmus elleni küzdelem érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekkel kapcsolatban a Stichting Al-Aqsa holland alapítvány és a Holland Királyság nyújtott be fellebbezést a Bírósághoz. A C-539/10. P. és C-550/10. P. sz., *Al-Aqsa kontra Tanács és Hollandia kontra Al-Aqsa* egyesített ügyekben 2012. november 15-én hozott ítélet alapjául szolgáló e két fellebbezés a Törvényszék azon ítéletének⁹⁴ hatályon kívül helyezésére irányult, amelyben a Törvényszék megsemmisített több, a Stichting Al-Aqsát azon személyek és szervezetek listájára felvevő tanácsi határozatot, amelyek vagyonát befagyasztják.

A Bíróság először is mint elfogadhatatlant elutasította a Stichting Al-Aqsa fellebbezését, mivel az csupán a Törvényszék ítélete bizonyos indokainak megváltoztatására irányult.

Ezt követően, Hollandia fellebbezésével kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a Sanctieregeling⁹⁵ hatályon kívül helyezését követően – az említett hatályon kívül helyezés okának megfelelő figyelembevétele nélkül – úgy ítélte meg, hogy a nemzeti jogban nincs már olyan „alaptényező”, amely jogilag megkövetelt módon igazolja a fellebbezőnek a vitatott listán való további szerepeltetését. Ugyanis az említett hatályon kívül helyezést igazoló egyetlen ok a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó, a Sanctieregeling által előírt nemzeti intézkedés és a 2580/2001 rendelet⁹⁶ által az Unió szintjén előírt, pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedés között a fellebbező listára történő felvételét követő átfedés elkerülésére vonatkozó célkitűzés volt. A Bíróság tehát hatályon kívül helyezte a Törvényszék

⁹³ Az Oszáma Bin Ládennel, az al-Kaida szervezet tagjaival és a Tálibánnal, valamint a velük összeköttetésben álló személyekkel, csoportokkal, vállalkozásokkal és szervezetekkel szembeni korlátozó intézkedésekről, továbbá a 96/746/KKBP, 1999/727/KKBP, 2001/154/KKBP és a 2001/771/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló, 2002. május 27-i 2002/402/KKBP közös álláspont (HL L 139., 4. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 292. o.).

⁹⁴ A T-348/07. sz., *Al-Aqsa kontra Tanács* ügyben 2010. szeptember 9-én hozott ítélet.

⁹⁵ Az Al-Aqsával szemben Hollandia által elfogadott, a terrorizmusra vonatkozó szankciórendelet.

⁹⁶ A Tanács 2001. december 27-i 2580/2001/EK rendelete a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről (HL L 344., 70. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 207. o.).

ítéletét. E hatályon kívül helyezést követően a Bíróság saját maga döntött érdemben a Stichting Al-Aqsa által a Törvényszékhez benyújtott, a pénzeszközök befagyasztásáról szóló tanácsi határozatok megsemmisítése iránti eredeti kérelméről.

Először is a Bíróság megállapította, hogy a Tanács olyan pontos információkkal és ügyiratokkal rendelkezett, amelyek bizonyították, hogy az illetékes holland hatóság az uniós jogban előírt szempontoknak megfelelő határozatot hozott a Stichting Al-Aqsával szemben. A Bíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az uniós joggal összhangban a nemzeti határozatra történő hivatkozás magába foglalja az érintett személy terrorista tevékenységekben való részvételére vonatkozó, azon komoly és hitelt érdemlő bizonyítékok létezését, amelyeket a nemzeti hatóságok megbízhatónak tekintettek. Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy a Tanács nem szegte meg a pénzeszközök befagyasztását igazoló okok fennállásának felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettségét. A Bíróság megállapította, hogy a Sanctieregeling hatályon kívül helyezése nem elegendő ahhoz, hogy a Stichting Al-Aqsának a listán történő további szerepeltetését összeegyeztethetlenné tegye az uniós joggal. Nem léteznek ugyanis olyan ténykörülmények, amelyek annak megállapítására vezethették volna a Tanácsot, hogy a Stichting Al-Aqsa felfüggesztette vagy abbahagyta a terrorista tevékenységek finanszírozásához való hozzájárulását, függetlenül attól a tényről, hogy a pénzeszközei befagyasztása nehezebbé, sőt lehetetlenné tette e hozzájárulás folytatását. Végül a Bíróság megállapította, hogy a Tanács határozatai nem sértik a Stichting Al-Aqsa tulajdonhoz való jogát. A pénzeszközök befagyasztása biztosítási intézkedés, amelynek nem célja az érintett személyek tulajdonuktól való megfosztása. Mivel alternatív, és kevésbé korlátozó intézkedések nem teszik lehetővé az Unió céljainak ugyanolyan hatékony elérését, vagyis a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelmet, a Stichting Al-Aqsa tulajdonjogának korlátozása rendelkezik a megkövetelt szükséges jelleggel. Ugyancsak e küzdelem fontossága miatt nem minősülnek a kitűzött célokhoz képest aránytalannak e korlátozások. Ebből következően a Bíróság elutasította a Stichting Al-Aqsa eredeti keresetét.

C – A Bíróság összetétele

(2012. november 28 i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

N. Jääskinen első főtanácsnok; L. Bay Larsen és R. Silva de Lapuerta tanácselnökök; K. Lenaerts a Bíróság elnökhelyettese; V. Skouris a Bíróság elnöke; A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz és A. Rosas tanácselnökök.

Második sor, balról jobbra:

U. Lohmus és Juhász E. bírák; E. Jarašiūnas, J. Malenovský, G. Arestis és M. Berger tanácselnökök; J. Kokott főtanácsnok; A. Borg Barthet és E. Levits bírák.

Harmadik sor, balról jobbra:

J. J. Kasel és A. Arabadjiev bírák; Y. Bot és E. Sharpston főtanácsnokok; A. Ó Caoimh bíró; P. Mengozzi főtanácsnok; J. C. Bonichot, C. Toader és M. Safjan bírák.

Negyedik sor, balról jobbra:

N. Wahl és M. Wathelet főtanácsnokok; C. G. Fernlund bíró; P. Cruz Villalón főtanácsnok; D. Šváby, A. Prechal, J. L. da Cruz Vilaça és C. Vajda bírák; A. Calot Escobar hivatalvezető.

1. A Bíróság tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Vassilios Skouris

Született 1948-ban; a Berliini Szabadegyetemen szerzett jogi diplomát (1970); a Hamburgi Egyetemen alkotmányjogi és közigazgatási jogi doktorátust szerzett (1973); a Hamburgi Egyetemen akkreditált egyetemi tanár (1972–1977); a Bielefeldi Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1978); a Thesszaloniki Egyetemen a közjog egyetemi tanára (1982); belügyminiszter (1989-ben és 1996-ban); a Krétai Egyetem Egyetemi Tanácsának tagja (1983–1987); a Thesszaloniki Egyetemen a Nemzetközi és Európai Gazdasági Jogi Központ igazgatója (1997–2005); a görög Egyesület az Európai Jogért elnöke (1992–1994); a görög Nemzeti Kutatási Bizottság tagja (1993–1995); a görög tisztviselők kiválasztását felügyelő legfőbb bizottság tagja (1994–1996); a Trieri Európai Jogi Akadémia Tudományos Tanácsának tagja (1995-től); a Görög Országos Bíró- és Ügyészképző Intézet igazgatótanácsának tagja (1995–1996); a Külügyminisztérium Tudományos Tanácsának tagja (1997–1999); a Görög Gazdasági és Szociális Tanács elnöke 1998-ban; 1999. június 8-tól a Bíróság bírāja; 2003. október 7-től a Bíróság elnöke.

Koen Lenaerts

Született 1954-ben; jogi diploma és jogi doktorátus (Katholieke Universiteit Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); európai jogot oktató tanársegéd (1979–1983), majd egyetemi tanár (1983-tól) a Leuveni Katholieke Universiteitben; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1984–1985); tanár a Collège d'Europe-ban Brugge-ben (1984–1989); ügyvéd a Brüsszeli Ügyvédi Kamarában (1986–1989); vendégprofesszor a Harvard Law Schoolon (1989); 1989. szeptember 25-től 2003. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírāja; 2003. október 7-től a Bíróság bírāja; 2012. október 7-től a Bíróság elnökhelyettese.

Antonio Tizzano

Született 1940-ben; az európai uniós jog egyetemi tanára a római La Sapienza Egyetemen; egyetemi tanár a nápolyi „Istituto Orientale” Egyetemen (1969–1979) és „Federico II” Egyetemen (1979–1992), a Cataniai Egyetemen (1969–1977) és a Mogadishui Egyetemen (1967–1972); az olasz Semmítőszéken eljáró ügyvéd; jogtanácsos az Olasz Köztársaság Európai Közösségek melletti állandó képviselőjén (1984–1992); az olasz küldöttség tagja a Spanyol Királyságnak és a Portugál Köztársaságnak az Európai Közösségekhez történő csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokon, valamint az Egységes Európai Okmány és az Európai Unióról szóló Szerződés elfogadásához vezető tárgyalásokon; több kiadvány, köztük „Az európai szerződések kommentárjának” és „Az Európai Unió kódexének” szerzője; az „Il Diritto dell’Unione Europea” folyóirat alapítója és 1996 óta igazgatója; több jogi folyóirat igazgatótanácsának, illetve szerkesztőbizottságának tagja; számos nemzetközi konferencián előadó; több nemzetközi intézetben, köztük a Hágai Nemzetközi Jogi Akadémián (1987) tart előadást és képzést; az Európai Közösségek Bizottsága pénzügyeinek vizsgálatával megbízott független szakértői csoport tagja (1999); 2000. október 7-től 2006. május 3-ig főtanácsnok a Bíróságon; 2006. május 4-től a Bíróság bírása.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Született 1940-ben; különböző jogi feladatokat lát el (1964–1977); a jogrendszer reformja tanulmányozásának koordinálásával és végrehajtásával kapcsolatos különböző kormányzati feladatokat lát el; az Emberi Jogok Európai Bizottságának és az Emberi Jogok Európai Bíróságának kormányzati megbízottja (1980–1984); az Európa Tanács Emberi Jogi Főbizottságának szakértője (1980–1985); a büntetőjog és büntetőeljárás jog felülvizsgálatáért felelős bizottság tagja; Procurador-Geral da República (1984–2000); az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) felügyelőbizottságának tagja (1999–2000); 2000. október 7-től 2012. október 8-ig a Bíróság bírása.

Allan Rosas

Született 1948-ban; a Turku Egyetemen (Finnország) szerez jogi doktorátust; oktató a Turku Egyetemen (1978–1981) és az Åbo Akademin (Turku/Åbo) (1981–1996); ez utóbbin az Emberi Jogi Intézet igazgatója (1985–1995); számos nemzeti és nemzetközi egyetemi állást tölt be; több tudományos társaság tagja; több nemzeti és nemzetközi kutatási programot és projektet koordinál, különösen a következő területeken: közösségi jog, nemzetközi jog, alapjogok és emberi jogok, alkotmányjog és összehasonlító közigazgatási jog; a finn kormány képviselője a finn küldöttség tanácsadójaként, illetve tagjaként különböző konferenciákon és nemzetközi tanácskozásokon; jogi szakértő különböző kormány- és parlamenti jogi bizottságokban Finnországban, valamint az ENSZ-nél, az UNESCO-nál, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél (EBESZ) és az Európa Tanácsnál; 1995-től az Európai Bizottság Jogi Szolgálatánál a külkapcsolatokért felelős vezető jogtanácsos; 2001 márciusától az Európai Bizottság Jogi Szolgálatának főigazgató-helyettese; 2002. január 17-től a Bíróság bírása.

Rosario Silva de Lapuerta

Született 1954-ben; jogot végez (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado Malagában; abogado del Estado a Közlekedési, Idegforgalmi és Távközlési Minisztérium, majd a Külügyminisztérium Jogi Szolgálatánál; az abogado del Estado vezetője a Bíróság előtti ügyekért felelős állami jogi szolgálatnál és főigazgató-helyettes az Abogacia General del Estado nemzetközi és közösségi jogi szolgálatánál (Igazságügyi Minisztérium); a közösségi igazságszolgáltatás rendszerének jövőjéről tanácskozó bizottság tagja; a spanyol küldöttség vezetője az „Elnökség barátai” elnevezésű, a Nizzai Szerződés alapján a közösségi igazságszolgáltatás rendszerének reformjával foglalkozó bizottságban és a Tanács „Bíróság” elnevezésű ad hoc bizottságában; a madridi École Diplomatique-ban a közösségi jog tanára; a „Noticias de la Unión Europea” folyóirat társszerkesztője; 2003. október 7-től a Bíróság bírása.

Juliane Kokott

Született 1957-ben; jogi tanulmányok (a Bonni és a Genfi Egyetemen); LL.M. (American University, Washington D.C.); jogi doktorátus (Heidelbergi Egyetem, 1985; Harvard Egyetem, 1990); vendégprofesszor a Berkeley Egyetemen (1991); a német és külföldi közjog, a nemzetközi jog és az európai jog tanára az Augsburgi Egyetemen (1992), a Heidelbergi Egyetemen (1993) és a Düsseldorf Egyetemen (1994); a német bíró helyettese az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) nemzetközi békéltető és választottbíróságán; a Globális Változásokról szóló szövetségi tanácsadó bizottság alelnöke (WBGU, 1996); a nemzetközi jog, a nemzetközi kereskedelmi és az európai jog egyetemi tanára a St. Galleni Egyetemen (1999); a St. Galleni Egyetem nemzetközi és európai kereskedelmi jogi intézetének igazgatója (2000); a St. Galleni Egyetem kereskedelmi jogi posztgraduális programjának igazgatóhelyettese (2001); 2003. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

Született 1937-ben; jogi tanulmányokat végez Cambridge-ben; barrister (1964–1980); Queen’s Counsel (1980–1986); bíró a High Court of England and Wales-en (Anglia és Wales Fellebbviteli Bírósága) (1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); a Honourable Society of the Inner Temple rangidős tagja 1985-től, és 2003-ban kincstárnoka; 2004. január 8-tól 2012. október 8-ig a Bíróság bírása.

Juhász Endre

Született 1944-ben; a Szegedi Tudományegyetemen (Magyarország) szerez jogi diplomát (1967); jogi szakvizsga (1970); összehasonlító jogi posztgraduális tanulmányokat folytat a Strasbourgi Egyetemen (1969, 1970, 1971, 1972); a Külkereskedelmi Minisztérium jogi osztályának munkatársa (1966–1974); a jogszabály-előkészítő osztály vezetője (1973–1974); a Brüsszeli Magyar Nagykövetség Kereskedelmi Kirendeltségének titkára, közösségi kérdésekkel foglalkozik (1974–1979); a Külkereskedelmi Minisztérium osztályvezetője (1979–1983); a Washingtoni Magyar Nagykövetség Kereskedelmi Alkirendeltségének vezetője, Egyesült Államok (1983–1989); a Külkereskedelmi Minisztérium, majd a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője (1989–1991); főtárgyaló a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, valamint azok tagállamai közötti társulási megállapodás megkötésére irányuló tárgyalások során (1990–1991); a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának főosztályvezetője, a tárca Európai Ügyek Hivatalának vezetője (1992); a tárca közigazgatási államtitkára (1993–1994); államtitkár, az Európai Ügyek Hivatalának vezetője, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium címzetes államtitkára (1994); a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz akkreditált rendkívüli és meghatalmazott nagykövete (1995 januárjától 2003 májusáig); a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokat főtárgyalóként vezeti (1998 júliusától 2003 áprilisáig); az európai uniós koordinációért felelős tárca nélküli miniszter (2003 májusától); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

George Arestis

Született 1945-ben; az athéni egyetemen szerez jogi diplomát (1968); M. A. Comparative Politics and Government a Kenti Egyetemen, Canterbury-ben (1970); Cipruson folytat ügyvédi tevékenységet (1972–1982); District Court Judge (1982); President District Court (1995); Administrative President District Court, Nicosia (1997–2003); a ciprusi Legfelsőbb Bíróság bírása (2003); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Született 1947-ben; jogi doktorátust szerez a Máltai Királyi Egyetemen 1973-ban; Notary to Governmentként 1975-ben lép a máltai községbe; kormánytanácsadó (1978), kormány-főtanácsadó (1979), helyettes Attorney General (1988), és 1989-ben Málta köztársasági elnöke Attorney Generalnak nevezi ki; a Máltai Egyetemen részmunkaidőben tart előadásokat polgári jogból (1985–1989); a Máltai Egyetem tanácsának tagja (1998–2004); az igazságszolgáltatás igazgatásáért felelős bizottság tagja (1994–2004); a máltai választottbírói központ irányítóiból álló bizottság tagja (1998–2004); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Marko Ilešič

Született 1947-ben; jogi doktorátust szerez (Ljubljana Egyetem); összehasonlító jogi képzés (Strasbourg Egyetem és Coimbra Egyetem); bírói szakvizsga; a polgári jog, a kereskedelmi jog és a nemzetközi magánjog egyetemi tanára; a Ljubljana Egyetem jogi karának dékánhelyettese (1995–2001), majd dékánja (2001–2004); számos jogi kiadvány szerzője; a ljubljana munkaügyi bíróság tiszteletbeli bírása és tanácselnöke (1975–1986); a szlovén sportügyi bíróság elnöke (1978–1986); a ljubljana tőzsde választottbírójának elnöke; a jugoszláv, majd a szlovén kereskedelmi kamara bírása (1991-ig, illetve 1991 óta); a párizsi nemzetközi kereskedelmi kamara választottbírója; az UEFA és a FIFA fellebbviteli bíróságának bírása; a szlovén jogászok egyesületének elnöke (1993–2005); az International Law Association, a Comité maritime international és számos más nemzetközi jogi társaság tagja; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Jiří Malenovský

Született 1950-ben; a prágai Károly Egyetemen szerez jogi doktorátust (1975); egyetemi adjunktus (1974–1990), dékánhelyettes (1989–1991), a nemzetközi és európai jogi tanszék vezetője a brnói Masaryk Egyetemen (1990–1992); a csehszlovák alkotmánybíróság bírása (1992); az Európa Tanács melletti nagykövet (1993–1998); az Európa Tanács Miniszterek Bizottságának elnöke (1995); a Külügyminisztérium főosztályvezetője (1998–2000); az Association de droit international szlovák és cseh tagozatának vezetője (1999–2001); alkotmánybíró (2000–2004); a jogalkotási tanács tagja (1998–2000); a Hágai Állandó Választottbíróság tagja (2000 óta); a brnói Masaryk Egyetemen a nemzetközi közjog egyetemi tanára (2001); 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Uno Lõhmus

Született 1952-ben; 1986-ban szerez jogi doktorátust; az ügyvédi kamara tagja (1977–1998); a Tartui Egyetem büntetőjogi vendégprofesszora; az Emberi Jogok Európai Bíróságán bíró (1994–1998); az észti Legfelsőbb Bíróság elnöke (1998–2004); az alkotmányjogi bizottság tagja; a büntetőtörvénykönyv előkészítő bizottságának tanácsadója; a büntetőeljárás törvényt előkészítő munkacsoport tagja; számos emberi jogi és alkotmányjogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Egils Levits

Született 1955-ben; a Hamburgi Egyetemen szerez jogi és politológiai diplomát; a Kieli Egyetem jogi karának tudományos munkatársa; a lett parlament tanácsadója nemzetközi jogi, alkotmányjogi és a jogalkotási reformmal kapcsolatos kérdésekben; lett nagykövet Németországban és Svájcban (1992–1993), Ausztriában, Svájcban és Magyarországon (1994–1995); miniszterelnök-helyettes, igazságügy-miniszter, megbízott külügyminiszter (1993–1994); az EBESZ keretén belül működő békéltető és választottbíróságon békéltető bíró (1997 óta); az Állandó Választottbíróság tagja (2001 óta); 1995-től az Emberi Jogok Európai Bíróságának bírása, újraválasztják 1998-ban és 2001-ben; számos alkotmányjogi, közigazgatási jogi, jogalkotási reformmal kapcsolatos és közösségi jogi kiadvány szerzője; 2004. május 11-től a Bíróság bírása.

Aindrias Ó Caoimh

Született 1950-ben; polgári jogból szerzett diplomát (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); szakoklevelet szerzett európai jogból (University College Dublin, 1977); barrister az Ír Ügyvédi Kamaránál (1972–1999); európai jogot ad elő (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); számos ügyben az ír kormány képviselője az Európai Közösségek Bírósága előtt; az ír High Court bírása (1999 óta); a Honorable Society of King's Inns rangidős tagja (bencher) (1999 óta); az Ír Európai Jogi Társaság alelnöke; a Nemzetközi Jogi Társaság (ír tagozatának) tagja; Andreas O'Keeffe (Aindrias Ó Caoimh) fia, aki 1974 és 1985 között a Bíróság bírása volt; 2004. október 13-tól a Bíróság bírása.

Lars Bay Larsen

Született 1953-ban; politikatudományi diploma (1976), jogi diploma (1983), Koppenhágai Egyetem; tisztviselő az Igazságügyi Minisztériumban (1983–1985); a családi jog oktatója (1984–1991), majd docense (1991–1996) a Koppenhágai Egyetemen; az Advokatsamfund csoportvezetője (1985–1986); csoportvezető az Igazságügyi Minisztériumban (1986–1991); az ügyvédi kamara tagja (1991); osztályvezető (1991–1995), a rendészeti főosztály vezetője (1995–1999), a jogi főosztály vezetője (2000–2003) az Igazságügyi Minisztériumban; Dánia képviselője a K-4 Bizottságban (1995–2000), a Schengeni Központi Csoportban (1996–1998) és az Europol igazgatótanácsában (1998–2000); a Højesteret bírása (2003–2006); 2006. január 11-től a Bíróság bírása.

Eleanor Sharpston

Született 1955-ben; gazdaságtudományi, nyelvi és jogi tanulmányok a King's College-ban, Cambridge-ben (1973–1977); asszisztens és kutató a Corpus Christi College-ban, Oxfordban (1977–1980); az ügyvédi kamara tagja (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 és 1990–2005); Sir Gordon Slynn főtanácsnok, majd bíró mellett jogi referens (1987–1990); az európai jog és az összehasonlító jog professzora (Director of European Legal Studies) a University College Londonon (1990–1992); professzor (Lecturer) a jogi karon (1992–1998), majd docens (Affiliated Lecturer) (1998–2005) a Cambridge-i Egyetemen; Fellow of King's College, Cambridge (1992–2010); Emeritus Fellow of King's College, Cambridge (2011-től); docens és kutató (Senior Research Fellow) a Cambridge-i Egyetemen a Centre for European Legal Studies-ban (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Bencher of Middle Temple (2005); Honorary Fellow of Corpus Christi College, Oxford (2010); LL.D (h.c.) Glasgow (2010) és Nottingham Trent (2011); 2006. január 11-től a Bíróság főtanácsnoka.

Paolo Mengozzi

Született 1938-ban; a Bolognai Egyetemen a nemzetközi jog professzora és az európai közösségi jogi Jean Monnet tanszék vezetője; doctor honoris causa a madridi Carlos III Egyetemen; vendégprofesszor a Johns Hopkins Egyetemen (Bologna Center), a St. John's Egyetemen (New York), a Georgetown Egyetemen, a Paris II Egyetemen, a Georgia Egyetemen (Athén) és az Institut Universitaire Internationalon (Luxembourg); a Nijmegeni Egyetemen szervezett European Business Law Pallas Program koordinátora; az Európai Községek Bizottsága Közbeszerzési Tanácsadó Bizottságának tagja; kereskedelmi és ipari helyettes államtitkár a Tanács soros olasz elnöksége alatt; a Kereskedelmi Világszervezettel (WTO) foglalkozó európai közösségi munkacsoport tagja és a WTO-val foglalkozó hágai Nemzetközi Jogi Akadémia kutatóközpontja 1997-es ülésének igazgatója; 1998. március 4-től 2006. május 3-ig az Elsőfokú Bíróság bírója; 2006. május 4-től főtanácsnok a Bíróságon.

Yves Bot

Született 1947-ben; a Roueni Egyetemen szerez jogi diplomát; jogi doktorátus (Université de Paris II Panthéon-Assas); a Le Mans-i jogi kar docense; a Le Mans-i ügyészségen ügyész-helyettes, majd első ügyész-helyettes (1974–1982); államügyész a dieppe-i elsőfokú bíróságon (1982–1984); államügyész-helyettes a strasbourgi elsőfokú bíróságon (1984–1986); államügyész a bastiai elsőfokú bíróságon (1986–1988); a caeni fellebbviteli bíróság főügyésze (1988–1991); államügyész a Le Mans-i elsőfokú bíróságon (1991–1993); az igazságügy-miniszter (garde des Sceaux) melletti megbízott (1993–1995); államügyész a nanterre-i elsőfokú bíróságon (1995–2002); államügyész a párizsi elsőfokú bíróságon (2002–2004); főügyész a párizsi fellebbviteli bíróságon (2004–2006); 2006. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Ján Mazák

Született 1954-ben; jogi doktorátus (Pavol Jozef Šafárik Egyetem, Kassa, 1978); a polgári jog (1994) és a közösségi jog (2004) professzora; a kassai jogi kar közösségi jogi intézetének igazgatója (2004); a kassai Krajský súd (területi bíróság) bírója (1980); a kassai Mestský súd (városi bíróság) elnökhelyettese (1982) és elnöke (1990); a Szlovák Ügyvédi Kamara tagja (1991); jogi tanácsadó az Alkotmánybíróságon (1993–1998); igazságügyminiszter-helyettes (1998–2000); az Alkotmánybíróság elnöke (2000–2006); a Velencei Bizottság tagja (2004); 2006. október 7-től 2012. október 8-ig a Bíróság főtanácsnoka.

Jean-Claude Bonichot

Született 1955-ben; a Metz-i Egyetemen szerez jogi diplomát, az Institut d'études politiques de Paris-n szerez diplomát, az École nationale d'administration volt hallgatója; előadó (1982–1985), kormány megbízott (1985–1987 és 1992–1999), ülnök (1999–2000), a peres ügyek szekciója hatodik alszekciójának elnöke (2000–2006) az Államtanácsban; jogi referens a Bíróságon (1987–1991); a munkaügyi és szakképzési miniszter, majd a közszolgálati ügyekért és a közigazgatás modernizációjáért felelős államminiszter kabinetigazgatója (1991–1992); az Államtanács Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés melletti jogi szolgálatának vezetője (2001–2006); docens a Metz-i Egyetemen (1988–2000), majd az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2000 óta); több közigazgatási jogi, közösségi jogi és európai emberi jogi kiadvány szerzője; a „Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme” alapítója és szerkesztőbizottságának elnöke, a „Bulletin juridique des collectivités locales” társalapítója és szerkesztőbizottságának tagja, az intézményi és a területrendezési, városi és településjogi kutatócsoportok tudományos tanácsának elnöke; 2006. október 7-től a Bíróság bírója.

Thomas von Danwitz

Született 1962-ben; tanulmányok Bonnban, Genfben és Párizsban; jogi államvizsga és szakvizsga (1986 és 1992); jogi doktorátus (Bonni Egyetem, 1988); nemzetközi közigazgatási diploma (École nationale d'administration, 1990); habilitáció (Bonni Egyetem, 1996); a német közbiz és az európai jog professzora (1996–2003), dékán a bochumi Ruhr Egyetem jogi karán (2000–2001); a német közbiz és az európai jog professzora (Kölni Egyetem, 2003–2006); a közbiz és közigazgatás-tudományi intézet igazgatója (2006); vendégprofesszor a Fletcher School of Law and Diplomacy-n (2000), a François Rabelais Egyetemen (Tours, 2001–2006) és az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (2005–2006); doctor honoris causa a François Rabelais Egyetemen (Tours, 2010); 2006. október 7-től a Bíróság bírója.

Verica Trstenjak

Született 1962-ben; bírói szakvizsga (1987); a Ljubljana Egyetemen szerez jogi doktorátust (1995); jogelméletet, államelméletet és magánjogot oktató egyetemi tanár (1996 óta); kutató; doktori tanulmányokat folytat a Zürichi Egyetemen, a Bécsi Egyetem összehasonlító jogi intézetében, a hamburgi nemzetközi magánjogi Max Planck Intézetben, az Amszterdami Szabadegyetemen; a Bécsi Egyetem, a Freiburgi Egyetem (Németország) és a hamburgi Bucerius Law School vendégprofesszora; a Tudományos és Technológiai Minisztérium jogi szolgálatának vezetője (1994–1996), majd államtitkára (1996–2000); a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter (2000); 2003 óta az európai polgári törvénykönyv munkacsoport (Study Group on European Civil Code) tagja; a Humboldt kutatási projekt (Humboldt Stiftung) felelőse; az európai joggal és a magánjoggal kapcsolatos több mint száz jogi cikk és számos könyv szerzője; a Szlovén Jogászok Egyesülete által odaítélt, a „2003-as év jogásza” díj nyertese; több jogi folyóirat kiadótanácsának tagja; a Szlovén Jogászok Egyesületének főtákar, számos jogászegyesület, többek között a Gesellschaft für Rechtsvergleichung tagja; 2004. július 7-től 2006. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírój; 2006. október 7-től 2012. november 28-ig a Bíróság főtákar.

Alexander Arabadjiev

Született 1949-ben; jogi tanulmányok (Ohridi Szent Kelemen Egyetem, Szófia); bíró a blagoevgradi elsőfokú bíróságon (1975–1983); bíró a blagoevgradi területi bíróságon (1983–1986); a Legfelsőbb Bíróság bírój (1986–1991); alkotmánybíró (1991–2000); az Emberi Jogok Európai Bizottságának tagja (1997–1999); az Európa jövőjével foglalkozó Európai Konvent tagja (2002–2003); képviselő (2001–2006); megfigyelő az Európai Parlamentben; 2007. január 12-től a Bíróság bírój.

Camelia Toader

Született 1963-ban; jogot végez (1986), a jogtudományok doktora (1997) (Bukaresti Egyetem); fogalmazó a buftea-i elsőfokú bíróságon (1986–1988); bíró a bukaresti 5. kerületi elsőfokú bíróságon (1988–1992); a bukaresti ügyvédi kamara tagja (1992); a polgári jog és az európai kötelmi jog oktatója (1992–2005), majd 2005-től egyetemi tanár a Bukaresti Egyetemen; több alkalommal kutató, illetve doktori tanulmányokat folytat a hamburgi nemzetközi magánjogi Max Planck Intézetben (1992 és 2004 között); az Igazságügyi Minisztériumban az európai integrációs főosztály vezetője (1997–1999); bíró a Semmítőszéken (1999–2007); vendégprofesszor a Bécsi Egyetemen (2000); a közösségi jog oktatója a Nemzeti Bírőképző Intézetben (2003. és 2005–2006); több jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; 2010-től a Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia tagja, valamint a Román Akadémia Jogi Kutatóintézete Európai Jogi Tanulmányok Központjának tiszteletbeli kutatója; 2007. január 12-től a Bíróság bírója.

Jean-Jacques Kasel

Született 1946-ban; a jogtudományok doktora, licence spéciale közgazgatási jogból (ULB, 1970); diplomát szerez az IEP de Paris-n (Ecofin, 1972); ügyvédjelölt; a Banque de Paris et des Pays-Bas jogtanácsosa (1972–1973); attasé, majd követségi titkár a Külügyminisztériumban (1973–1976); munkacsoport-elnök a Miniszterek Tanácsában (1976); követségi első titkár (Párizs), az állandó képviselő helyettese az OECD-nél (az UNESCO melletti kapcsolattartó, 1976–1979); a kormány elnökhelyettesének kabinetfőnöke (1979–1980); az Európai Politikai Együttműködés Ázsia, Afrika és Latin-Amerika munkacsoportjainak elnöke; az Európai Közösségek Bizottsága elnökének tanácsadója, majd kabinetfőnök-helyettese (1981); költségvetési és jogállásügyi igazgató a Miniszterek Tanácsa főtitkárságán (1981–1984); megbízott az Európai Közösségek melletti állandó képviseleten (1984–1985); a költségvetési bizottság elnöke; meghatalmazott miniszter, a politikai és kulturális ügyek igazgatója (1986–1991); a miniszterelnök diplomáciai tanácsadója (1986–1991); nagykövet Görögországban (1989–1991, nem rezidensként); a politikai bizottság elnöke (1991); az Európai Közösségek melletti nagykövet, állandó képviselő (1991–1998); a Coreper elnöke (1997); nagykövet (Brüsszel, 1998–2002); a NATO melletti állandó képviselő (1998–2002); Ő Királyi Fensége a nagyherceg udvarnagya és kabinetfőnöke (2002–2007); 2008. január 15-től a Bíróság bírója.

Marek Safjan

Született 1949-ben; a jogtudományok doktora (Varsói Egyetem, 1980); a jogtudományok habilitált doktora (Varsói Egyetem, 1990); címzetes egyetemi tanár a jogi karon (1998); a Varsói Egyetem Polgári Jogi Intézetének igazgatója (1992–1996); a Varsói Egyetem rektorhelyettese (1994–1997); az Association Henri Capitant des amis de la culture juridique française lengyel szekciójának főtítkára (1994–1998); az Európa Tanács bioetikai bizottságának lengyelországi képviselője (1991–1997); az Alkotmánybíróság bírőja (1997–1998), majd elnöke (1998–2006); a Nemzetközi Összehasonlító Jogi Akadémia tagja (1994 óta), majd alelnöke (2010 óta), a Nemzetközi Jogi, Etikai és Tudományos Egyesület tagja (1995 óta), a Lengyel Helsinki Bizottság tagja; a Lengyel Művészeti és Bölcsészettudományi Akadémia tagja; az Európa Tanács főtítkára által odaítélt pro merito érdemérem (2007); számos publikáció szerzője a polgári jog, orvosi jog és európai jog területén; doctor honoris causa a European University Institute-on (2012); 2009. október 7-től a Bíróság bírőja.

Daniel Šváby

Született 1951-ben; a jogtudományok doktora (Pozsonyi Egyetem); a pozsonyi elsőfokú bíróság bírőja; a polgári jogi ügyekben eljáró fellebbviteli bíróság bírőja és a pozsonyi fellebbviteli bíróság alelnöke; az Igazságügyi Minisztérium jogi intézete polgári és családjogi tagozatának tagja; a Legfelsőbb Bíróság kereskedelmi jogi ügyekben eljáró ideiglenes bírőja; az Emberi Jogok Európai Bizottságának tagja (Strasbourg); alkotmánybíró (2000–2004); 2004. május 12-től 2009. október 6-ig az Elsőfokú Bíróság bírőja; 2009. október 7-től a Bíróság bírőja.

Maria Berger

Született 1956-ban; jogi és gazdasági tanulmányokat folytatott (1975–1979), a jogtudományok doktora; asszisztens és előadásokat tart az Innsbrucki Egyetem Közjogi és Politikatudományi Intézetében (1979–1984); a Szövetségi Tudományos és Kutatási Minisztérium tanácsosa, végül osztályvezető-helyettese (1984–1988); a Szövetségi Kancelláriaminisztérium Európai Unióra vonatkozó kérdésekért felelős megbízottja (1988–1989); a Szövetségi Kancelláriaminisztérium „Európai Integráció” csoportjának vezetője (az Osztrák Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásának előkészítése) (1989–1992); az EFTA Felügyeleti Hatóság igazgatója Genfben és Brüsszelben (1993–1994); a kremsi Donau-Universität alelnöke (1995–1996); európai parlamenti képviselő (1996. novembertől 2007. januárig, illetve 2008. decembertől 2009. júliusig) és a Jogi Bizottság tagja; az Európa jövőjével foglalkozó Európai Konvent helyettes tagja (2002. februártól 2003. júliusig); Perg város önkormányzati képviselőtestületének tagja (1997. szeptembertől 2009. szeptemberig); szövetségi igazságügy-miniszter (2007. januártól 2008. decemberig); 2009. október 7-től a Bíróság bírőja.

Niilo Jääskinen

Született 1958-ban; jogi diploma (1980); jogi Master-képzés (1982), doktori fokozat a Helsinki Egyetemen (2008); előadásokat tart a Helsinki egyetemen (1980–1986); a rovaniemi elsőfokú bíróság jogi referense és ideiglenes bírása (1983–1984); az Igazságügyi Minisztérium jogtanácsosa (1987–1989), majd európai jogi osztályának vezetője (1990–1995); a Külügyminisztérium jogtanácsosa (1989–1990); a finn parlament Nagybizottságának európai ügyekért felelős tanácsosa és titkára (1995–2000); a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság ideiglenes bírása (2000. júliustól 2002. decemberig), majd bírása (2003. januártól 2009. szeptemberig); a jogi és intézményi kérdések felelőse a Finn Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozása érdekében folytatott tárgyalásokon; 2009. október 7-től a Bíróság főtanácsnoka.

Pedro Cruz Villalón

Született 1946-ban; jogi diplomát (1963–1968) és doktori fokozatot szerez a Sevillai Egyetemen (1975); posztgraduális tanulmányokat folytat a Freiburg im Breisgau-i Egyetemen (1969–1971); akkreditált egyetemi tanárként jogpolitikát oktat a Sevillai Egyetemen (1978–1986); a Sevillai Egyetem alkotmányjogi tanszékének vezetője (1986–1992); jogi referens a spanyol alkotmánybíróságon (1986–1987); a spanyol alkotmánybíróság bírása (1992–1998); a spanyol alkotmánybíróság elnöke (1998–2001); a berlini Wissenschaftskolleg fellow-ja (2001–2002); a Madridi Autonóm Egyetem alkotmányjogi tanszékének vezetője (2002–2009); az Államtanács választott tagja (2004–2009); számos publikáció szerzője; 2009. december 14-től a Bíróság főtanácsnoka.

Alexandra (Sacha) Prechal

Született 1959-ben; jogi tanulmányok (Groningeni Egyetem, 1977–1983); a jogtudományok doktora (Amszterdami Egyetem, 1995); jogi előadásokat tart a Maastrichti Egyetem jogi karán (1983–1987); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1987–1991); előadásokat tart az Amszterdami Egyetem jogi karának Európa Intézetében (1991–1995); a Tilburgi Egyetem jogi karán az európai jog egyetemi tanára (1995–2003); az Utrechti Egyetem jogi karán az európai jog egyetemi tanára és az Utrechti Egyetem Európa Intézete igazgató tanácsának tagja (2003 óta); több nemzeti és nemzetközi jogi folyóirat szerkesztőbizottságának tagja; számos kiadvány szerzője; a Holland Királyi Tudományos Akadémia tagja; 2010. június 10-től a Bíróság bírása.

Egidijus Jarašiūnas

Született 1952-ben; a Vilniusi Egyetemen szerez jogi diplomát (1974–1979); a Litván Jogakadémián a jogtudományok doktora (1999), a Litván Ügyvédi Kamara tagja (1979–1990); a Litván Köztársaság Legfelsőbb Tanácsának (Parlament) képviselője (1990–1992), majd a Litván Köztársaság Seimas-ának (Parlament) képviselője, az állami és jogi ügyek bizottságának tagja (1992–1996); a Litván Köztársaság Alkotmánybíróságának bírāja (1996–2005), majd a Litván Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének tanácsadója (2006 óta); tanársegéd a Mykolas Romeris Egyetem jogi karának alkotmányjogi tanszékén (1997–2000), később docens (2000–2004), majd egyetemi tanár (2004 óta) ezen a tanszéken, végül pedig ezen alkotmányjogi tanszék vezetője (2005–2007); a Mykolas Romeris Egyetem jogi karának dékánja (2007–2010); a Velencei Bizottság tagja (2006–2010); a Litvánia függetlenségét helyreállító, 1990. március 11-i nyilatkozat aláírója; számos jogi kiadvány szerzője; 2010. október 6-tól a Bíróság bírāja.

Carl Gustav Fernlund

Született 1950-ben; a Lundi Egyetemen szerez jogi diplomát (1975); a landskronai elsőfokú bíróság hivatalvezetője (1976–1978); a közigazgatási fellebbviteli bíróság ülnöke (1978–1982); a közigazgatási fellebbviteli bíróság helyettes bírāja (1982); a svéd parlament alkotmányügyi állandó bizottságának jogi tanácsadója (1983–1985); a pénzügyminisztérium jogtanácsosa (1985–1990); a pénzügyminisztérium személyi jövedelemadó osztályának vezetője (1990–1996); a pénzügyminisztérium fogyasztási adó osztályának vezetője (1996–1998); Svédország Európai Unió melletti állandó képviseletének adótanácsadója (1998–2000); a pénzügyminisztérium adó- és vámügyi részlegének jogi ügyekért felelős főigazgatója (2000–2005); a közigazgatási legfelsőbb bíróság bírāja (2005–2009); a göteborgi közigazgatási fellebbviteli bíróság elnöke (2009–2011); 2011. október 6-tól az Európai Bíróság bírāja.

José Luís Da Cruz Vilaça

Született 1944-ben; jogi diplomát és közgazdasági Master fokozatot szerez a Coimbrai Egyetemen, a nemzetközi gazdaságtan doktora (Université de Paris I Panthéon-Sorbonne), a kötelező katonai szolgálat teljesítése a tengerészeti minisztériumnál (igazságügyi csoport, 1969–1972), egyetemi tanár a Lisszaboni Katolikus Egyetemen és a lisszaboni Nova Egyetemen; korábban a Coimbrai Egyetemen és a lisszaboni Lusíada Egyetemen volt egyetemi tanár (az európai tanulmányok intézetének igazgatója); a portugál kormány tagja (1980–1983); államtitkár a belügyminisztériumban és a minisztertanács elnökségében, európai ügyekért felelős államtitkár; képviselő a portugál parlamentben, a kereszténydemokrata képviselőcsoport alelnöke; főtanácsnok a Bíróságon (1986–1988); az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának elnöke (1989–1995); ügyvéd a lisszaboni ügyvédi kamarában, európai jogi és versenyjogi szakértő (1996–2012); az Európai Közösségek igazságszolgáltatási rendszerének jövőjével foglalkozó „Groupe Due” vitacsoport tagja (2000); az Európai Bizottság fegyelmi tanácsának elnöke (2003–2007); a portugál európai jogi egyesület elnöke (1999 óta); 2012. október 8-tól az Európai Bíróság bírása.

Melchior Wathelet

Született 1949-ben; jogi és gazdaságtudományi diplomát szerez (Liège-i Egyetem); Master of Laws (Harvard University, Egyesült Államok); doctor honoris causa (Paris-Dauphine Egyetem); az európai jog tanára a Leuveni Egyetemen és a Liège-i Egyetemen; parlamenti képviselő (1977–1995); a Vallon Régióban államtitkár, miniszter és annak miniszterelnöke (1980–1988); miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és a középosztályért felelős miniszter (1988–1992); miniszterelnök-helyettes, igazságügyi és gazdasági miniszter (1992–1995); miniszterelnök-helyettes, nemzetvédelmi miniszter (1995); Verviers polgármestere (1995); az Európai Közösségek Bíróságának bírása (1995–2003); jogtanácsos majd ügyvéd (2004–2012); államminiszter (2009–2012); 2012. október 8-tól a Bíróság főtanácsnoka.

Christopher Vajda

Született 1955-ben; a Cambridge-i Egyetemen szerez jogi diplomát; licence spéciale európai jogból a Brüsszeli Szabadegyetemen (magna cum laude); felvételt nyer az Angliai és Walesi Ügyvédi Kamarába (Gray's Inn, 1979); barrister (1979–2012); felvételt nyer az Észak-Írországi Ügyvédi Kamarába (1996); Queen's Counsel (1997); a Gray's Inn rangidős tagja (bencher, 2003); a Crown Court bírása (recorder, 2003–2012); a United Kingdom Association for European Law kincstárnoka (2001–2012); a European Community Law of Competition (Bellamy & Child, 3–6. kiadás) közreműködő szerzője; 2012. október 8-tól a Bíróság bírása.

Nils Wahl

Született 1961-ben; jogi diploma a Stockholmi Egyetemen (1987); jogi doktorátus, Stockholmi Egyetem (1995); docens, az európai jog Jean Monet professzora (1995), illetve az európai jog professzora (2001) a Stockholmi Egyetemen; ügyvédjelölt (1987–1989); egy oktatási alapítvány főigazgatója (1993–2004); a Nätverket för europarättslig forskning (Közösségi Jogi Kutatási Hálózat) elnevezésű svéd egyesület elnöke (2001–2006); a Rådet för konkurrensfrågor (versenyjogi kérdésekért felelős tanács) tagja (2001–2006); bíró a Hovrätten över Skåne och Blekinge-n (2005); 2006. október 7-től 2012. november 28-ig a Törvénszék bírója; 2012. november 28-tól a Bíróság főtanácsnoka.

Alfredo Calot Escobar

Született 1961-ben; jogot végez a Valenciái Egyetemen (1979–1984); a Valencia Autonóm Község kereskedelmi kamarája tanácsának gazdasági elemzője (1986); jogász nyelvész a Bíróságon (1986–1990); jogász lektor a Bíróságon (1990–1993); tanácsos a Bíróság Sajtó- és Tájékoztatási Szolgálatán (1993–1995); tanácsos az Európai Parlament Intézményi Ügyek Bizottságának titkárságán (1995–1996); a Bíróság hivatalvezetője melletti attasé (1996–1999); jogi referens a Bíróságon (1999–2000); a Bíróság spanyol fordítási osztályának vezetője (2000–2001); a Bíróság Fordítási Igazgatóságának, majd Főigazgatóságának igazgatója, illetve főigazgatója (2001–2010); 2010. október 7-től a Bíróság hivatalvezetője.

2. A Bíróság összetételének változásai 2012-ben

2012. október 8-i ünnepélyes ülés

Az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2012. április 25-i és 2012. június 20-i határozatukkal a 2012. október 7-től 2018. október 6-ig terjedő időszakra a Bíróság bírójává nevezték ki José Luís da Cruz Vilaçát, aki José Narciso da Cunha Rodrigues helyébe lépett, illetve Christopher Vajdát, aki Konrad Schiemann helyébe lépett.

Az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2012. április 25-i és 2012. június 20-i határozatukkal a 2012. október 7-től 2018. október 6-ig terjedő időszakra megújították Yves Bot és Paolo Mengozzi, a Bíróság főtanácsnokainak megbízatását. 2012. április 25-i határozatukkal a 2012. október 7-től 2018. október 6-ig terjedő időszakra a Bíróság főtanácsnokává nevezték ki Melchior Wathelet-t, aki Ján Mazák helyébe lépett.

2012. november 28-i ünnepélyes ülés

A Bíróság ezen a napon ünnepélyes ülést tartott Verica Trstenjak megbízatásának megszűnése és távozása, valamint Nils Wahl hivatalba lépése alkalmából.

3. Protokolláris sorrendek

2012. január 1-jétől 2012. október 10-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
 A. TIZZANO, az első tanács elnöke
 J. N. CUNHA RODRIGUES, a második tanács elnöke
 K. LENAERTS, a harmadik tanács elnöke
 J.-C. BONICHOT, a negyedik tanács elnöke
 J. MAZÁK, első főtanácsnok
 J. MALENOVSKÝ, a hetedik tanács elnöke
 U. LÖHMUS, a hatodik tanács elnöke
 M. SAFJAN, az ötödik tanács elnöke
 A. PRECHAL, a nyolcadik tanács elnöke
 A. ROSAS, bíró
 R. SILVA de LAPUERTA, bíró
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 K. SCHIEMANN, bíró
 JUHÁSZ E., bíró
 G. ARESTIS, bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 M. ILEŠIČ, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró
 L. BAY LARSEN, bíró
 E. SHARPSTON, főtanácsnok
 P. MENGGOZZI, főtanácsnok
 Y. BOT, főtanácsnok
 T. von DANWITZ, bíró
 V. TRSTENJAK, főtanácsnok
 A. ARABADJIEV, bíró
 C. TOADER, bíró
 J.-J. KASEL, bíró
 D. ŠVÁBY, bíró
 M. BERGER, bíró
 N. JÄÄSKINEN, főtanácsnok
 P. CRUZ VILLALÓN, főtanácsnok
 E. JARAŠIŪNAS, bíró
 C. G. FERNLUND, bíró
 A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

2012. október 11-től 2012. november 28-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
 K. LENAERTS, a Bíróság elnökhelyettese
 A. TIZZANO, az első tanács elnöke
 R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
 M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
 L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
 T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
 N. JÄÄSKINEN, első főtanácsnok
 A. ROSAS, a tizedik tanács elnöke
 G. ARESTIS, a hetedik tanács elnöke
 J. MALENOVSKÝ, a kilencedik tanács elnöke
 M. BERGER, a hatodik tanács elnöke
 E. JARAŠIŪNAS, a nyolcadik tanács elnöke
 J. KOKOTT, főtanácsnok
 JUHÁSZ E., bíró
 A. BORG BARTHET, bíró
 U. LÖHMUS, bíró
 E. LEVITS, bíró
 A. Ó CAOIMH, bíró
 E. SHARPSTON, főtanácsnok
 P. MENGGOZZI, főtanácsnok
 Y. BOT, főtanácsnok
 J.-C. BONICHOT, bíró
 A. ARABADJIEV, bíró
 C. TOADER, bíró
 J.-J. KASEL, bíró
 M. SAFJAN, bíró
 D. ŠVÁBY, bíró
 P. CRUZ VILLALÓN, főtanácsnok
 A. PRECHAL, bíró
 C. G. FERNLUND, bíró
 J. L. DA CRUZ VILAÇA, bíró
 M. WATHELET, főtanácsnok
 C. VAJDA, bíró
 A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

2012. november 29-től 2012. december 31-ig

V. SKOURIS, a Bíróság elnöke
K. LENAERTS, a Bíróság elnökhelyettese
A. TIZZANO, az első tanács elnöke
R. SILVA de LAPUERTA, a második tanács elnöke
M. ILEŠIČ, a harmadik tanács elnöke
L. BAY LARSEN, a negyedik tanács elnöke
T. von DANWITZ, az ötödik tanács elnöke
N. JÄÄSKINEN, első főtanácsnok
A. ROSAS, a tizedik tanács elnöke
G. ARESTIS, a hetedik tanács elnöke
J. MALENOVSKÝ, a kilencedik tanács elnöke
M. BERGER, a hatodik tanács elnöke
E. JARAŠIŪNAS, a nyolcadik tanács elnöke
J. KOKOTT, főtanácsnok
JUHÁSZ E., bíró
A. BORG BARTHET, bíró
U. LÖHMUS, bíró
E. LEVITS, bíró
A. Ó CAOIMH, bíró
E. SHARPSTON, főtanácsnok
P. MENGGOZZI, főtanácsnok
Y. BOT, főtanácsnok
J.-C. BONICHOT, bíró
A. ARABADJIEV, bíró
C. TOADER, bíró
J.-J. KASEL, bíró
M. SAFJAN, bíró
D. ŠVÁBY, bíró
P. CRUZ VILLALÓN, főtanácsnok
A. PRECHAL, bíró
C. G. FERNLUND, bíró
J. L. DA CRUZ VILAÇA, bíró
M. WATHELET, főtanácsnok
C. VAJDA, bíró
N. WAHL, főtanácsnok

A. CALOT ESCOBAR, hivatalvezető

4. A Bíróság korábbi tagjai

Massimo Pilotti, bíró (1952–1958), elnök (1952–1958)
Petrus Serrarens, bíró (1952–1958)
Adrianus Van Kleffens, bíró (1952–1958)
Jacques Rueff, bíró (1952–1959 és 1960–1962)
Otto Riese, bíró (1952–1963)
Maurice Lagrange, főtanácsnok (1952–1964)
Louis Delvaux, bíró (1952–1967)
Charles Léon Hammes, bíró (1952–1967), elnök (1964–1967)
Karl Roemer, főtanácsnok (1953–1973)
Nicola Catalano, bíró (1958–1962)
Rino Rossi, bíró (1958–1964)
Andreas Matthias Donner, bíró (1958–1979), elnök (1958–1964)
Alberto Trabucchi, bíró (1962–1972), majd főtanácsnok (1973–1976)
Robert Lecourt, bíró (1962–1976), elnök (1967–1976)
Walter Strauss, bíró (1963–1970)
Joseph Gand, főtanácsnok (1964–1970)
Riccardo Monaco, bíró (1964–1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, bíró (1967–1984), elnök (1980–1984)
Pierre Pescatore, bíró (1967–1985)
Alain Louis Dutheil de Lamothe, főtanácsnok (1970–1972)
Hans Kutscher, bíró (1970–1980), elnök (1976–1980)
Henri Mayras, főtanácsnok (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh, bíró (1973–1974)
Max Sørensen, bíró (1973–1979)
Gerhard Reischl, főtanácsnok (1973–1981)
Jean-Pierre Warner, főtanácsnok (1973–1981)
Alexander J. Mackenzie Stuart, bíró (1973–1988), elnök (1984–1988)
Aindrias O'Keeffe, bíró (1975–1985)
Adolphe Touffait, bíró (1976–1982)
Francesco Capotorti, bíró (1976), majd főtanácsnok (1976–1982)
Giacinto Bosco, bíró (1976–1988)
Thymen Koopmans, bíró (1979–1990)
Ole Due, bíró (1979–1994) elnök (1988–1994)
Ulrich Everling, bíró (1980–1988)
Alexandros Chloros, bíró (1981–1982)
Simone Rozès, főtanácsnok (1981–1984)
Pieter Verloren van Themaat, főtanácsnok (1981–1986)
Sir Gordon Slynn, főtanácsnok (1981–1988), majd bíró (1988–1992)
Fernand Grévisse, bíró (1981–1982 és 1988–1994)
Kai Bahlmann, bíró (1982–1988)
Yves Galmot, bíró (1982–1988)
G. Federico Mancini, főtanácsnok (1982–1988), majd bíró (1988–1999)
Constantinos Kakouris, bíró (1983–1997)

Marco Darmon, főtanácsnok (1984–1994)
René Joliet, bíró (1984–1995)
Carl Otto Lenz, főtanácsnok (1984–1997)
Thomas Francis O'Higgins, bíró (1985–1991)
Fernand Schockweiler, bíró (1985–1996)
José Luis Da Cruz Vilaça, főtanácsnok (1986–1988)
José Carlos De Carvalho Moithinho de Almeida, bíró (1986–2000)
Jean Mischo, főtanácsnok (1986–1991 és 1997–2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, bíró (1986–2003), elnök (1994–2003)
Manuel Díez de Velasco, bíró (1988–1994)
Manfred Zuleeg, bíró (1988–1994)
Walter Van Gerven, főtanácsnok (1988–1994)
Giuseppe Tesauero, főtanácsnok (1988–1998)
Francis Geoffrey Jacobs, főtanácsnok (1988–2006)
Paul Joan George Kapteyn, bíró (1990–2000)
John L. Murray, bíró (1991–1999)
Claus Christian Gulmann, főtanácsnok (1991–1994), majd bíró (1994–2006)
David Alexander Ogilvy Edward, bíró (1992–2004)
Michael Bendik Elmer, főtanácsnok (1994–1997)
Günter Hirsch, bíró (1994–2000)
Georges Cosmas, főtanácsnok (1994–2000)
Antonio Mario La Pergola, bíró (1994 és 1999–2006), főtanácsnok (1995–1999)
Jean-Pierre Puissochet, bíró (1994–2006)
Philippe Léger, főtanácsnok (1994–2006)
Hans Ragnemalm, bíró (1995–2000)
Nial Fennelly, főtanácsnok (1995–2000)
Leif Sevón, bíró (1995–2002)
Melchior Wathelet, bíró (1995–2003)
Peter Jann, bíró (1995–2009)
Ruiz-Jarabo Colomer Dámaso, főtanácsnok (1995–2009)
Romain Schintgen, bíró (1996–2008)
Krateros Ioannou, bíró (1997–1999)
Siegbert Alber, főtanácsnok (1997–2003)
Antonio Saggio, főtanácsnok (1998–2000)
Fidelma O'Kelly Macken, bíró (1999–2004)
Stig von Bahr, bíró (2000–2006)
Ninon Colneric, bíró (2000–2006)
Leendert A. Geelhoed, főtanácsnok (2000–2006)
Christine Stix-Hackl, főtanácsnok (2000–2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, bíró (2000–2010)
José Narciso Da Cunha Rodrigues, bíró (2000–2012)
Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro, főtanácsnok (2003–2009)
Jerzy Makarczyk, bíró (2004–2009)
Ján Klučka, bíró (2004–2009)
Pranas Kūris, bíró (2001–2010)
Konrad Hermann Theodor Schiemann, bíró (2004–2012)

Pernilla Lindh, bíró (2006–2011)
Ján Mazák, főtanácsnok (2006–2012)
Verica Trstenjak, főtanácsnok (2006–2012)

Elnökök

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias (1994–2003)

Hivatalvezetők

Albert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean Guy Giraud (1988–1994)
Roger Grass (1994–2010)

D – A Bíróság igazságügyi statisztikái

A Bíróság tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)

Érkezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2008–2012)
3. A kereset tárgya (2012)
4. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek (2008–2012)

Befejezett ügyek

5. Az eljárások jellege (2008–2012)
6. Ítéletek, végzések, vélemények (2012)
7. Ítélező testület (2008–2012)
8. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek (2008–2012)
9. A kereset tárgya (2008–2012)
10. A kereset tárgya (2012)
11. Tagállami kötelezettségszegés megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2008–2012)
12. Az eljárások időtartama (ítéletek és ügydöntő végzések) (2008–2012)

December 31-én folyamatban maradt ügyek

13. Az eljárások jellege (2008–2012)
14. Ítélező testület (2008–2012)

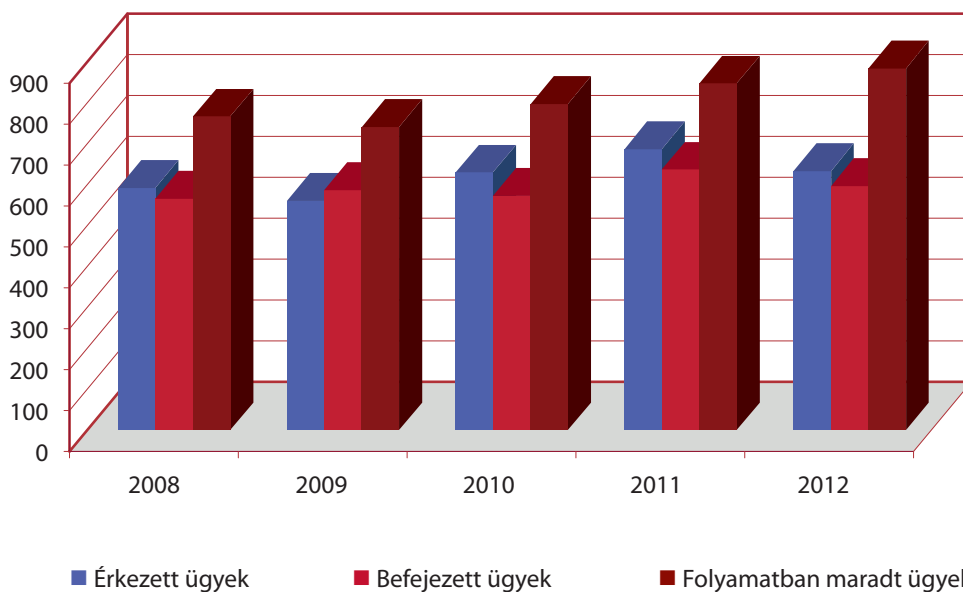
Vegyes tételek

15. Gyorsított eljárások (2008–2012)
16. Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások (2008–2012)
17. Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek (2012)

Az igazságszolgáltatási tevékenység általános áttekintése (1952–2012)

18. Érkezett ügyek és ítéletek
19. Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (tagállamonként és évenként)
20. Érkezett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (tagállamonként és bíróságonként)
21. Érkezett tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetek

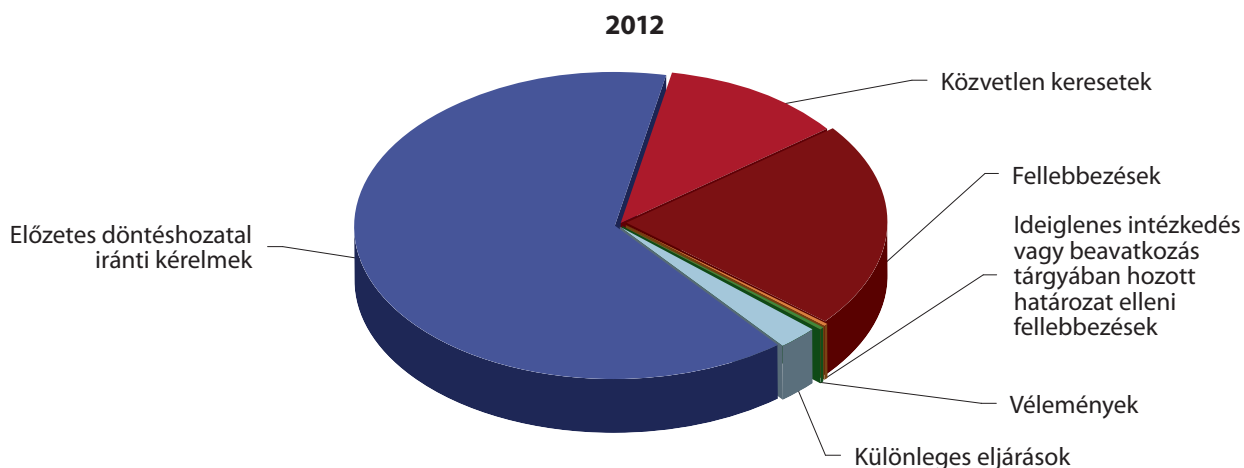
1. A Bíróság tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Érkezett ügyek	593	562	631	688	632
Folyamatban maradt ügyek	567	588	574	638	595
Folyamatban maradt ügyek	768	742	799	849	886

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

2. Érkezett ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	288	302	385	423	404
Közvetlen keresetek	210	143	136	81	73
Fellebbezések	78	105	97	162	136
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	8	2	6	13	3
Vélemények	1	1			1
Különleges eljárások ²	8	9	7	9	15
Összesen	593	562	631	688	632
Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	3	2	2	3	

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

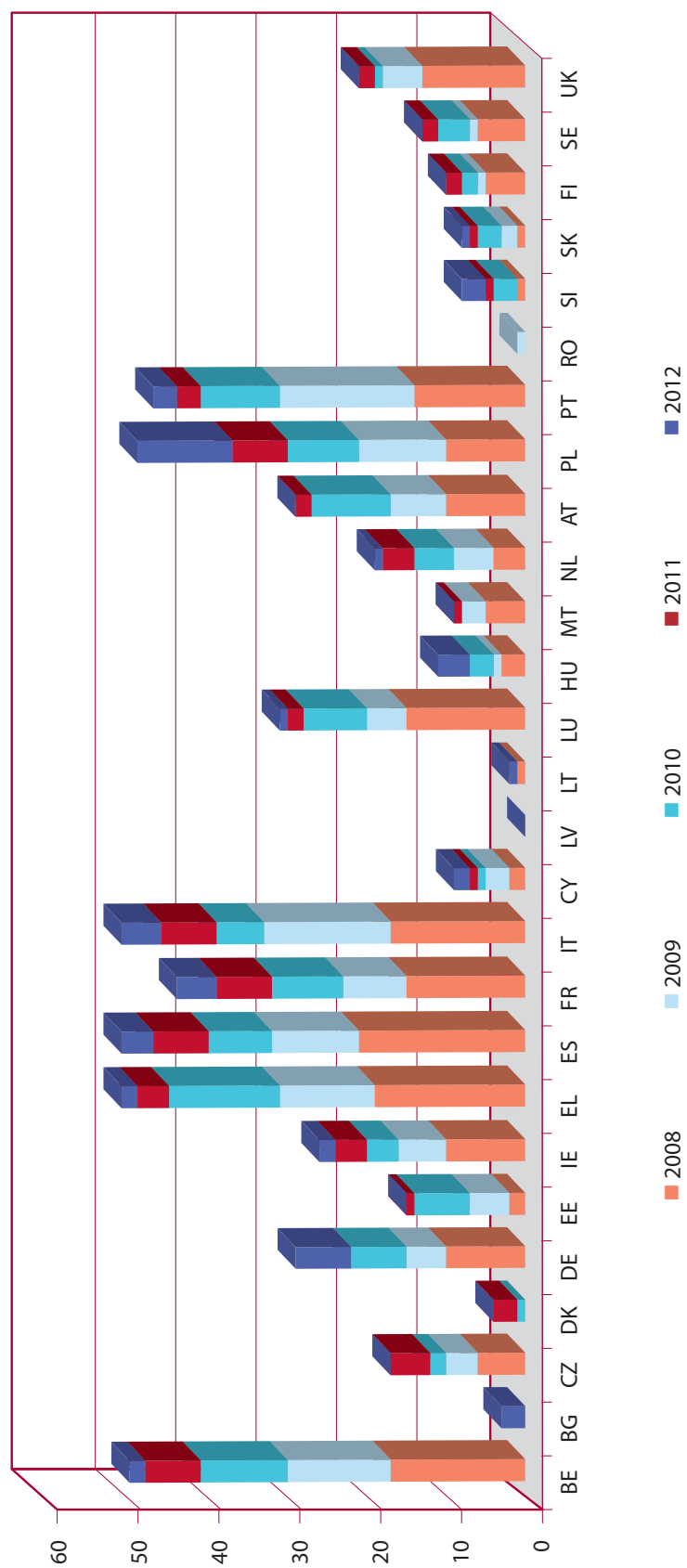
² „Különleges eljárásnak” minősülnek a költségmentességre, a költségek megállapítására, az ítélet kijavítására, a mulasztási ítélet elleni ellentmondásra, a harmadik személy jogorvoslatára, az ítélet értelmezésére, a perújításra, az első főtanácsnok által a Törvényszék határozatának felülvizsgálata iránt előterjesztett indítvány vizsgálatára, a végrehajtás foganatosítására és a mentelmi ügyekre vonatkozó eljárások.

3. Érkezett ügyek – A kereset tárgya (2012)¹

	Közvetlen keresetek	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	Összesen	Különleges eljárások
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	1	56			57	
Adózás	2	57	1		60	
Állami támogatások	5	3	20		28	
Áruk szabad mozgása	2	1			3	
Az Európai Unió külső fellépése	2	1			3	1
Dokumentumokhoz való hozzáférés			3		3	
Energia	3				3	
Fogyasztóvédelem	1	22	1		24	
Gazdaság- és monetáris politika	1	1	1		3	
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió		2	3		5	
Intézményi jog	3	3	15		21	4
Iparpolitika	4	12			16	
Jogszabályok közelítése	6	30			36	
Kereskedelempolitika	1	1	5		7	
Környezetvédelem	14	19	5		38	
Közbeszerzések	3	8	1		12	
Közös halászati politika	2		1		3	
Közös kül- és biztonságpolitika			4	2	6	
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás		2			2	
Letelepedés szabadsága		10			10	
Mezőgazdaság	1	15	5		21	
Migráns munkavállalók szociális biztonsága		8			8	
Pénzügyi rendelkezések (kölségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...)	1	1			2	
Szállítás	10	11			21	
Szellemi és ipari tulajdon		16	43		59	
Személyek szabad mozgása	1	21			22	
Szociálpolitika	2	34	2		38	
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	2	8			10	
Tőke szabad mozgása	2	9			11	
Unió jogi elvek		21			21	
Unió polgárság		11			11	
Vállalkozások joga		4			4	
Vámunió és Közös Vámtarifa		11	2		13	
Versenyjog		6	23	1	30	
EUMSZ	69	404	135	3	611	5
A tisztviselők személyzeti szabályzata	4		1		5	
Eljárási kérdések						11
Egyéb	4		1		5	11
ÖSSZESEN	73	404	136	3	616	16

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

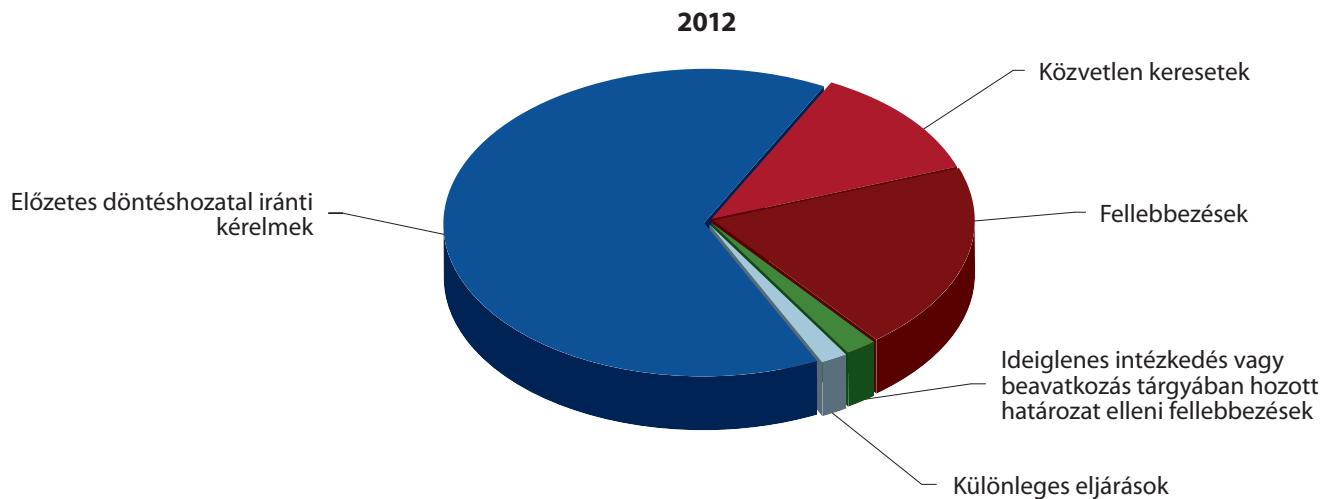
4. Érkezett ügyek – Tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti keresetek (2008–2012)¹⁾

	2008	2009	2010	2011	2012
Belgium	17	13	11	7	2
Bulgária					3
Cseh Köztársaság	6	4	2	5	
Dánia			1	3	
Németország	10	5	7		7
Észtország	2	5	7	1	
Írország	10	6	4	4	2
Görögország	19	12	14	4	2
Spanyolország	21	11	8	7	4
Franciaország	15	8	9	7	5
Olaszország	17	16	6	7	5
Ciprus	2	3	1	1	2
Lettország					
Litvánia	1				1
Luxemburg	15	5	8	2	1
Magyarország	3	1	3		4
Málta	5	3		1	
Hollandia	4	5	5	4	1
Ausztria	10	7	10	2	
Lengyelország	10	11	9	7	12
Portugália	14	17	10	3	3
Románia		1			
Szlovénia	1		3	1	3
Szlovákia	1	2	3	1	1
Finnország	5	1	2	2	
Svédország	6	1	4	2	
Egyesült Királyság	13	5	1	2	
Összesen	207	142	128	73	58

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

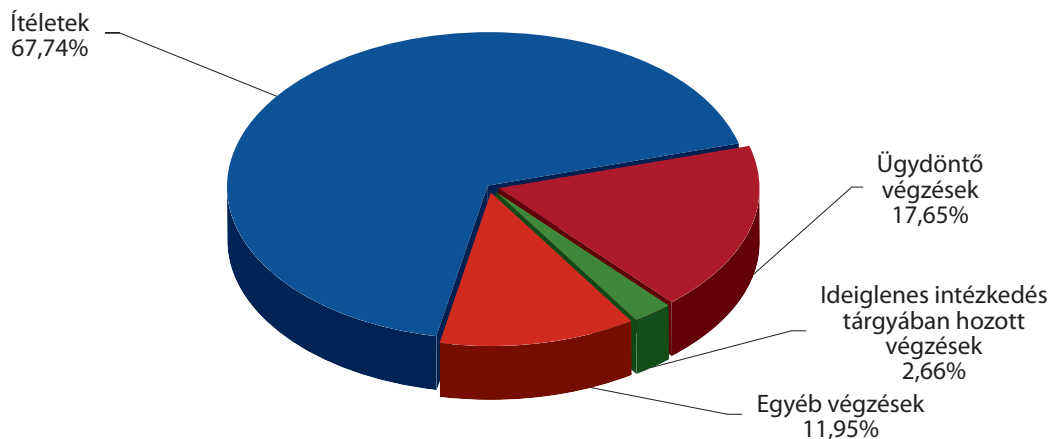
5. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	301	259	339	388	386
Közvetlen keresetek	181	215	139	117	70
Fellebbezések	69	97	84	117	117
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	8	7	4	7	12
Vélemények		1		1	
Különleges eljárások	8	9	8	8	10
Összesen	567	588	574	638	595

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

6. Befejezett ügyek – Ítéletek, végzések, vélemények (2012)¹

	Ítéletek	Ügydöntő végzések ²	Ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések ³	Egyéb végzések ⁴	Vélemények	Összesen
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	249	41		36		326
Közvetlen keresetek	56		1	13		70
Fellebbezések	52	44	1	14		111
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések			12			12
Vélemények						
Különleges eljárások		8				8
Összesen	357	93	14	63		527

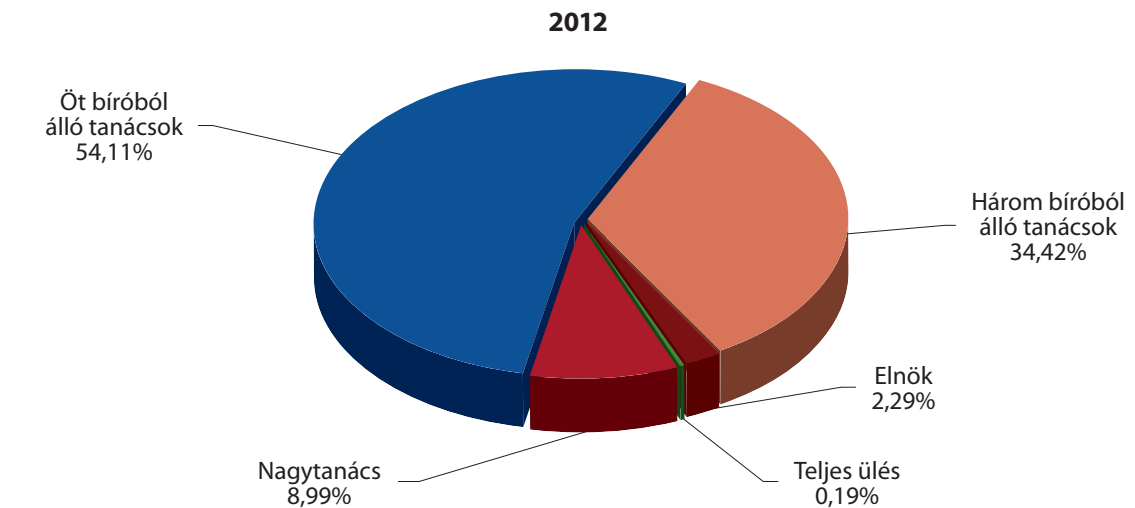
¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, az összefüggés miatti egyesítéseket is beleértve (egyesített ügyek = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

³ Az EUMSZ 278. cikk és az EUMSZ 279. cikk (korábban EK 242. cikk és EK 243. cikk), az EUMSZ 280. cikk (korábban EK 244. cikk) vagy az ESZAK-Szerződés megfelelő rendelkezései alapján előterjesztett kérelem kapcsán, illetve ideiglenes intézkedés iránti kérelmek vagy beavatkozás tárgyában hozott végzés elleni fellebbezés kapcsán hozott végzések.

⁴ Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzések.

7. Befejezett ügyek – Ítélező testület (2008–2012)¹

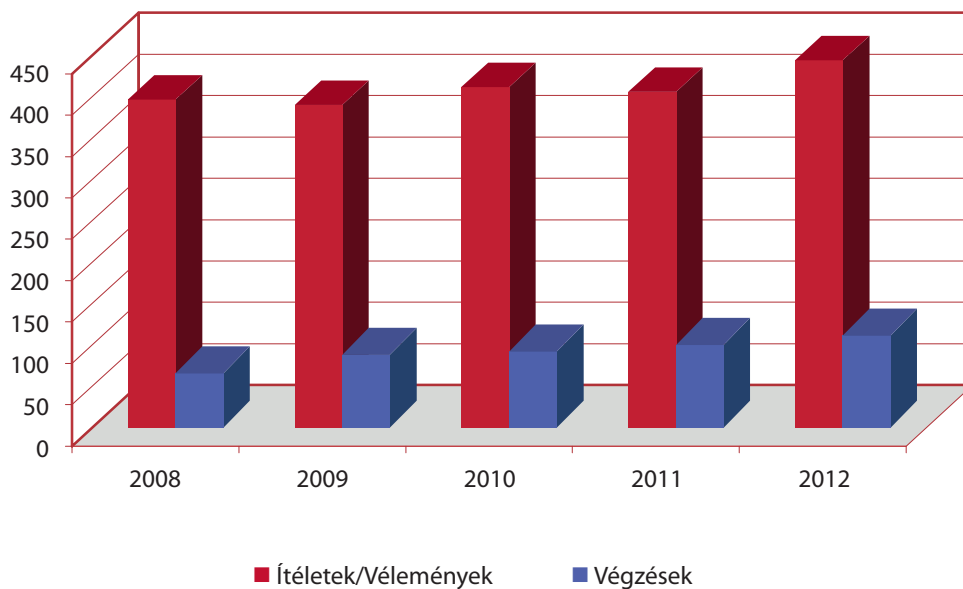

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Ítéletek/Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/Vélemények	Végzések ²	Összesen	Ítéletek/Vélemények	Végzések ²	Összesen
Teljes ülés										1		1	1		1
Nagytanács	66		66	41		41	70	1	71	62		62	47		47
Öt bíróból álló tanácsok	259	13	272	275	8	283	280	8	288	290	10	300	275	8	283
Három bíróból álló tanácsok	65	59	124	96	70	166	56	76	132	91	86	177	83	97	180
Elnök		7	7		5	5		5	5		4	4		12	12
Összesen	390	79	469	412	83	495	406	90	496	444	100	544	406	117	523

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

8. *Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek* (2008–2012)^{1 2}

	2008	2009	2010	2011	2012
Ítéletek/Vélemények	390	412	406	444	406
Végzések	79	83	90	100	117
Összesen	469	495	496	544	523

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

9. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek – A kereset tárgya (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
A Községek költségvetése ²			1		
A Községek saját forrásai ²		10	5	2	
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	4	26	24	23	37
Adózás	38	44	66	49	64
Állami támogatások	26	10	16	48	10
Áruk szabad mozgása	12	13	6	8	7
Az Európai Unió külső fellépése	8	8	10	8	5
Brüsszeli Egyezmény	1	2			
Dokumentumokhoz való hozzáférés				2	5
Energia	4	4	2	2	
Fogyasztóvédelem ³			3	4	9
Gazdaság- és monetáris politika	1	1	1		3
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió					3
Igazságügy és belügy	1				
Intézményi jog	15	29	26	20	27
Iparpolitika	12	6	9	9	8
Jogszabályok közelítése	21	32	15	15	12
Kereskedelempolitika	1	5	2	2	8
Kiváltságok és mentességek	2				
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem ³		60	48	25	1
Környezetvédelem ³			9	35	27
Közbeszerzések				7	12
Közegészség				3	1
Közös halászati politika	6	4	2	1	
Közös kül- és biztonságpolitika	2	2	2	4	9
Közös Vámtarifa ⁴	5	13	7	2	
Kutatás, tájékoztatás, oktatás, statisztika			1		
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás					1
Letelepedés szabadsága	29	13	17	21	6
Mezőgazdaság	54	18	15	23	22
Migráns munkavállalók szociális biztonsága	5	3	6	8	8
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport					1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...) ²			1	4	3
Regionális politika	1	3	2		
Római Egyezmény		1			
Szállítás ⁴	4	9	4	7	14
Szellemi és ipari tulajdon	22	31	38	47	46
Személyek szabad mozgása	27	19	17	9	18
Szociálpolitika	25	33	36	36	28
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	8	17	30	27	29
Tőke szabad mozgása	9	7	6	14	21

>>>

	2008	2009	2010	2011	2012
Turizmus					1
Új államok csatlakozása		1		1	2
Uniós jogi elvek	4	4	4	15	7
Uniós polgárság	7	3	6	7	8
Vállalkozások joga		17	17	8	1
Vámunió és Közös Vámtarifa	8	5	15	19	19
Vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)				1	
Versenyjog	23	28	13	19	30
EK-Szerződés/EUM-Szerződés	445	481	482	535	513
EU-Szerződés	6	1	4	1	
ESZAK-Szerződés	2			1	
A tisztviselők személyzeti szabályzata	11	8	4		
Eljárási kérdések	5	5	6	5	7
Kiváltságok és mentességek				2	3
Egyéb	16	13	10	7	10
ÖSSZESEN	469	495	496	544	523

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

² 2009. december 1-jét követően beérkezett ügyek vonatkozásában a „Közösségek költségvetése” és a „Közösségek saját forrásai” cellák a „Pénzügyi rendelkezések” cellában vannak egyesítve.

³ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Környezetvédelem és fogyasztóvédelem” cella két önálló cellára van felosztva.

⁴ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Közös Vámtarifa” és a „Vámunió” cellák egy közös cellában vannak egyesítve.

10. Ítélettel, véleménnyel vagy ügydöntő végzéssel befejezett ügyek – A kereset tárgya (2012)¹

	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	33	4	37
Adózás	59	5	64
Állami támogatások	7	3	10
Áruk szabad mozgása	7		7
Az Európai Unió külső fellépése	4	1	5
Dokumentumokhoz való hozzáférés	3	2	5
Fogyasztóvédelem ⁴	7	2	9
Gazdaság- és monetáris politika	1	2	3
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	1	2	3
Intézményi jog	13	14	27
Iparpolitika	8		8
Jogszabályok közelítése	9	3	12
Kereskedelempolitika	7	1	8
Környezetvédelem ⁴	26	1	27
Környezetvédelem és fogyasztóvédelem ⁴	1		1
Közbeszerzések	9	3	12
Közegészség	1		1
Közös kül- és biztonságpolitika	6	3	9
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1		1
Letelepedés szabadsága	6		6
Mezőgazdaság	20	2	22
Migráns munkavállalók szociális biztonsága	8		8
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport	1		1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, a csalás elleni küzdelem...) ³	3		3
Szállítás	14		14
Szellemi és ipari tulajdon	29	17	46
Személyek szabad mozgása	12	6	18
Szociálpolitika	26	2	28
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	14	15	29
Tőke szabad mozgása	18	3	21
Turizmus	1		1
Új államok csatlakozása	2		2
Unió jogi elvek	2	5	7
Unió polgárság	8		8
Vállalkozások joga	1		1
Vámunió és Közös Vámtarifa ⁵	17	2	19
Versenyjog	20	10	30
EK-Szerződés/EUM-Szerződés	405	108	513

>>>

	Ítéletek/ Vélemények	Végzések ²	Összesen
Eljárási kérdések		7	7
Kiváltságok és mentességek	1	2	3
Egyéb	1	9	10
ÖSSZESEN	406	117	523

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

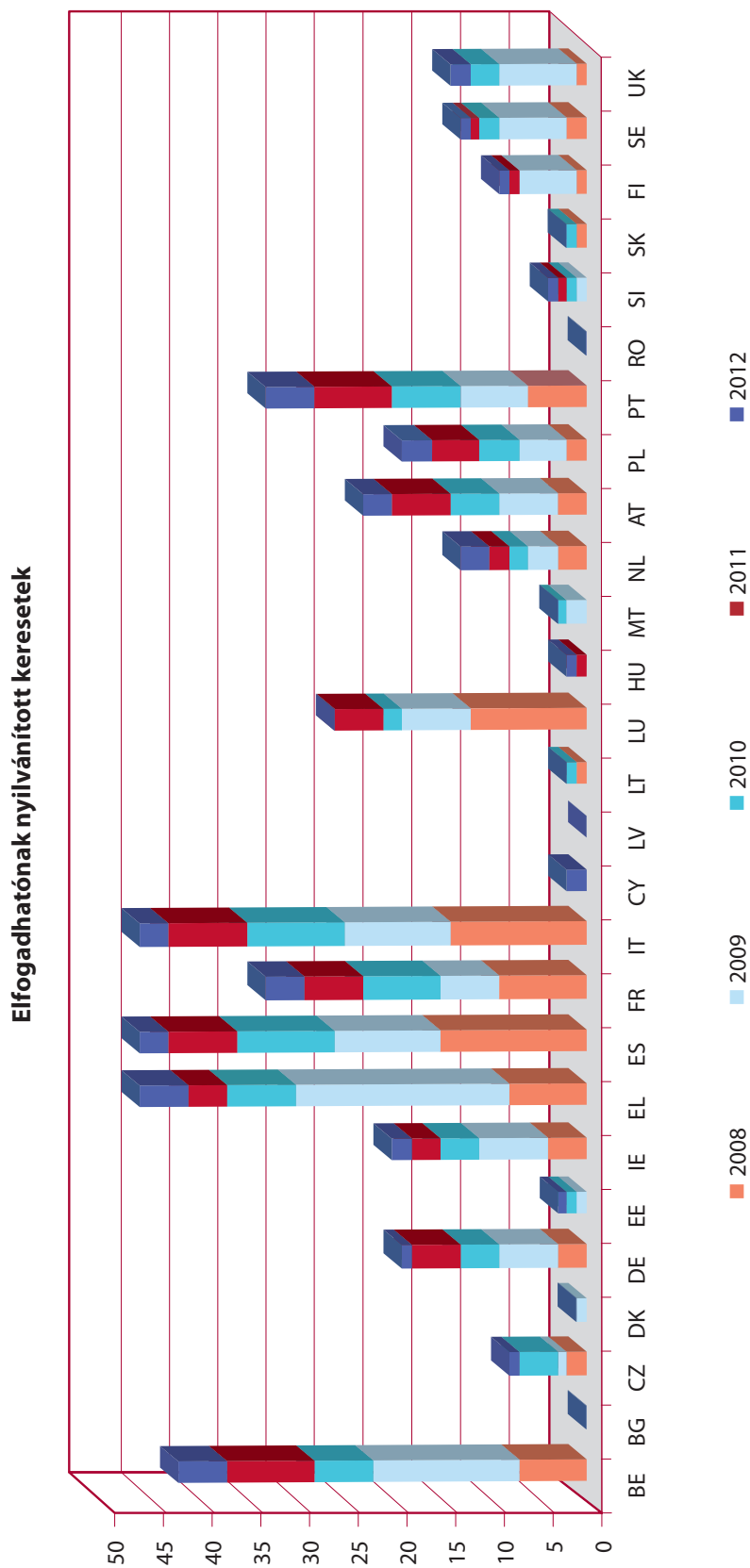
² Az eljárást törléssel, a kereset okafogyottá válásának megállapításával vagy a Törvényszékhez történő visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések.

³ 2009. december 1-jét követően beérkezett ügyek vonatkozásában a „Közösségek költségvetése” és a „Közösségek saját forrásai” cellák a „Pénzügyi rendelkezések” cellában vannak egyesítve.

⁴ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Környezetvédelem és fogyasztóvédelem” cella két önálló cellára van felosztva.

⁵ A 2009. december 1-je után érkezett ügyek esetében a „Közös Vámtarifa” és a „Vámunió” cellák egy közös cellában vannak egyesítve.

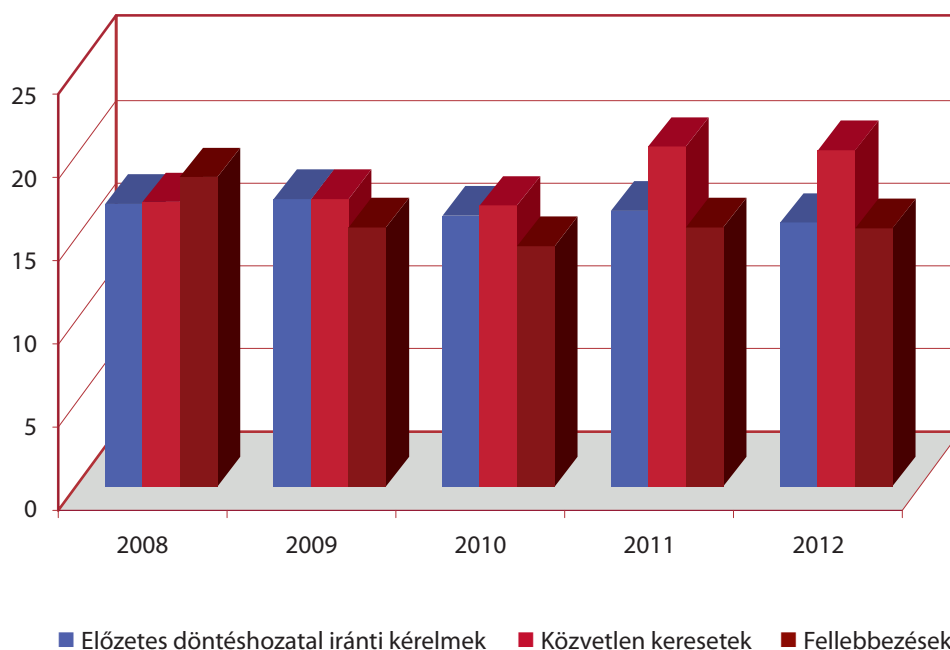
11. Befejezett ügyek – Tagállami kötelezettségesség megállapítása tárgyában hozott ítéletek: a határozat tartalma (2008–2012)¹

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás	Helytadás	Elutasítás
Belgium	7		15	1	6	1	9	1	5	1
Bulgária										
Cseh Köztársaság	2		1		4				1	
Dánia			1							
Németország	3	3	6	2	4	2	5		1	2
Észtország			1		1				1	
Írország	4		7		4		3		2	
Görögország	8	1	22		7		4		5	
Spanyolország	15	1	11		10	2	7	1	3	
Franciaország	9	1	6		8	2	6		4	
Olaszország	14	1	11	4	10		8	1	3	
Ciprus								1	2	
Lettország										
Litvánia	1				1					
Luxemburg	12		7		2		5			
Magyarország							1	1	1	
Málta			2		1	1		1		
Hollandia	3		3		2	1	2		3	1
Ausztria	3		6		5		6		3	
Lengyelország	2		5		4	1	5		3	
Portugália	6		7	1	7	1	8	1	5	
Románia								1		
Szlovénia			1		1		1		1	
Szlovákia	1				1			1		1
Finnország	1	1	6	1			1		1	
Svédország	2	1	7		2		1		1	
Egyesült Királyság	1		8	1	3	1			2	
Összesen	94	9	133	10	83	12	72	9	47	5

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, az összefüggés miatti egyesítéseket is beleértve (egyesített ügyek = egy ügy).

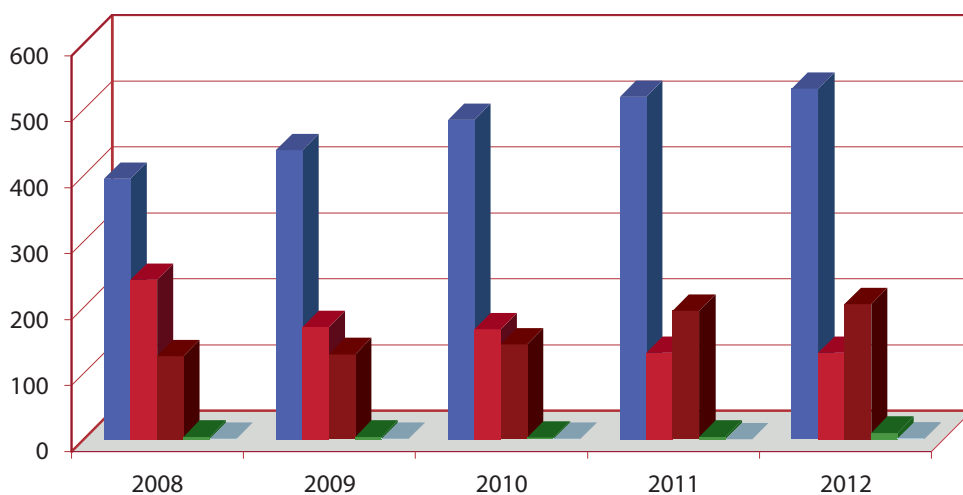
12. *Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama (2008–2012)¹* (Ítéletek és ügydöntő végzések)

	2008	2009	2010	2011	2012
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	16,8	17,1	16,1	16,4	15,7
Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások	2,1	2,5	2,1	2,5	1,9
Közvetlen keresetek	16,9	17,1	16,7	20,2	19,7
Fellebbezések	18,4	15,4	14,3	15,4	15,3

¹ Az eljárások időtartamára vonatkozó számításnál nincsenek figyelembe véve: azok az ügyek, amelyek során a Bíróság közbenső ítéletet vagy bizonyítási intézkedést hozott; a vélemények; a különleges eljárások (a költségmentességre, költségek megállapítására, ítélet kijavítására, mulasztási ítélet elleni ellentmondásra, harmadik személy jogorvoslatára, ítélet értelmezésére, perújításra, az első főtanácsnok által a Törvényszék valamely határozatának felülvizsgálatára tett indítvány vizsgálatára, végrehajtás foganatosítására és mentelmi ügyre vonatkozó eljárások); az eljárást törléssel vagy a kereset okafogyottá válásának megállapításával befejező végzéssel, illetve a Törvényszékhez visszautaló végzéssel befejeződő ügyek; az ideiglenes intézkedés iránti eljárások, valamint az ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás elleni fellebbezések.

13. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)¹

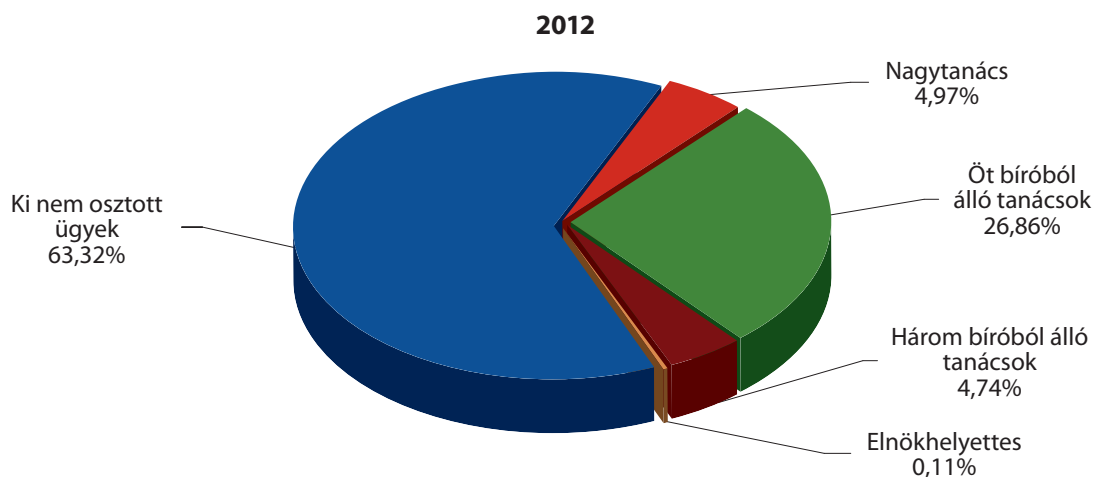

■ Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek ■ Közvetlen keresetek ■ Fellebbezések
■ Különleges eljárások ■ Vélemények

	2008	2009	2010	2011	2012
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	395	438	484	519	537
Közvetlen keresetek	242	170	167	131	134
Fellebbezések	126	129	144	195	205
Különleges eljárások	4	4	3	4	9
Vélemények	1	1	1		1
Összesen	768	742	799	849	886

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

14. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
Ki nem osztott ügyek	524	490	519	617	561
Teljes ülés			1		
Nagytanács	40	65	49	42	44
Öt bíróból álló tanácsok	177	169	193	157	238
Három bíróból álló tanácsok	19	15	33	23	42
Elnök	8	3	4	10	
Elnökhelyettes					1
Összesen	768	742	799	849	886

¹ A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

15. Egyéb – Gyorsított eljárások (2008–2012)

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított
Közvetlen keresetek						1			1	
Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	2	6	1	3	4	7	2	6	1	3
Fellebbezések				1				5		
Különleges eljárások				1						
Összesen	2	6	1	5	4	8	2	11	2	3

16. Egyéb – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárások (2008–2012)

	2008		2009		2010		2011		2012	
	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított	Elfogadott	Elutasított
Mezőgazdaság		1								
Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés	2	1		1						
A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség	1	1	2		5	1	2	3	4	1
Összesen	3	3	2	1	5	1	2	3	4	1

17. Egyéb – Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2012)¹

	Ideiglenes intézkedés iránti beérkezett kérelmek	Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	A határozat tartalma	
			Elutasított	Elfogadott
Az Európai Unió külső fellépése			1	
Versenyjog		1	1	
Intézményi jog			8	
Közös kül- és biztonságpolitika		2	3	
Szellemi tulajdon			1	
ÖSSZESEN		3	14	

¹ A számok (nettó számok) az összes ügy számát jelölik, az összefüggés miatti egyesítéseket is beleértve (egyesített ügyek = egy ügy).

18. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2012) – Érkezett ügyek és ítéletek

Évek	Érkezett ügyek ¹							Ítéletek/Vélemények ²
	Közvetlen keresetek	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	Vélemény iránti kérelmek	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1953	4					4		
1954	10					10		2
1955	9					9	2	4
1956	11					11	2	6
1957	19					19	2	4
1958	43					43		10
1959	46				1	47	5	13
1960	22				1	23	2	18
1961	24	1			1	26	1	11
1962	30	5				35	2	20
1963	99	6				105	7	17
1964	49	6				55	4	31
1965	55	7				62	4	52
1966	30	1				31	2	24
1967	14	23				37		24
1968	24	9				33	1	27
1969	60	17				77	2	30
1970	47	32				79		64
1971	59	37				96	1	60
1972	42	40				82	2	61
1973	131	61				192	6	80
1974	63	39				102	8	63
1975	61	69			1	131	5	78
1976	51	75			1	127	6	88
1977	74	84				158	6	100
1978	146	123			1	270	7	97
1979	1 218	106				1 324	6	138
1980	180	99				279	14	132
1981	214	108				322	17	128
1982	217	129				346	16	185
1983	199	98				297	11	151
1984	183	129				312	17	165
1985	294	139				433	23	211
1986	238	91				329	23	174
1987	251	144				395	21	208
1988	193	179				372	17	238

>>>

Évek	Érkezett ügyek ¹							Ítéletek/Vélemények ²
	Közvetlen keresetek	Előzetes döntéshozatal iránti kérelmek	Fellebbezések	Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás tárgyában hozott határozat elleni fellebbezések	Vélemény iránti kérelmek	Összesen	Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek	
1989	244	139				383	19	188
1990	221	141	15	1		378	12	193
1991	140	186	13	1	2	342	9	204
1992	251	162	24	1	2	440	5	210
1993	265	204	17			486	13	203
1994	125	203	12	1	3	344	4	188
1995	109	251	46	2		408	3	172
1996	132	256	25	3		416	4	193
1997	169	239	30	5		443	1	242
1998	147	264	66	4		481	2	254
1999	214	255	68	4		541	4	235
2000	197	224	66	13	2	502	4	273
2001	187	237	72	7		503	6	244
2002	204	216	46	4		470	1	269
2003	277	210	63	5	1	556	7	308
2004	219	249	52	6	1	527	3	375
2005	179	221	66	1		467	2	362
2006	201	251	80	3		535	1	351
2007	221	265	79	8		573	3	379
2008	210	288	77	8	1	584	3	333
2009	143	302	104	2	1	552	2	377
2010	136	385	97	6		624	2	370
2011	81	423	162	13		679	3	371
2012	73	404	136	3	1	617		357
Összesen	8 755	7 832	1 416	101	20	18 124	355	9 365

¹ Összesítő számok, a különleges eljárások nélkül.

² Nettó számok.

**19. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2012) –
Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett kérelmek (tagállamonként és évenként)**

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Egyéb ¹	Összesen
1961																		1											1
1962																		5											5
1963															1			5											6
1964																		4											6
1965					4				2									1											7
1966																		1											1
1967	5				11					3					1			3											23
1968	1				4					1	1							2											9
1969	4				11					1					1														17
1970	4				21					2	2							3											32
1971	1				18					6	5				1			6											37
1972	5				20					1	4							10											40
1973	8				37					4	5				1			6											61
1974	5				15					6	5							7									1		39
1975	7			1	26					15	14				1			4									1		69
1976	11				28			1		8	12							14								1			75
1977	16			1	30			2		14	7							9								5			84
1978	7			3	46			1		12	11							38								5			123
1979	13			1	33			2		18	19				1			11								8			106
1980	14			2	24			3		14	19							17								6			99
1981	12			1	41					17	11				4			17								5			108
1982	10			1	36					39	18							21								4			129
1983	9			4	36			2		15	7							19								6			98
1984	13			2	38			1		34	10							22								9			129
>>>																													

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Egyéb'	Összesen	
1985	13				40		2			45	11				6			14									8		139	
1986	13			4	18		4	2	1	19	5				1			16									8		91	
1987	15			5	32		2	17	1	36	5				3			19									9		144	
1988	30			4	34				1	38	28				2			26									16		179	
1989	13			2	47		1	2	2	28	10				1			18		1							14		139	
1990	17			5	34		4	2	6	21	25				4			9		2							12		141	
1991	19			2	54		2	3	5	29	36				2			17		3							14		186	
1992	16			3	62			1	5	15	22				1			18		1							18		162	
1993	22			7	57		1	5	7	22	24				1			43		3							12		204	
1994	19			4	44		2		13	36	46				1			13		1							24		203	
1995	14			8	51		3	10	10	43	58				2			19	2	5					6	20			251	
1996	30			4	66			4	6	24	70				2			10	6	6					3	4	21		256	
1997	19			7	46		1	2	9	10	50				3			24	35	2					6	7	18		239	
1998	12			7	49		3	5	55	16	39				2			21	16	7					2	6	24		264	
1999	13			3	49		2	3	4	17	43				4			23	56	7					4	5	22		255	
2000	15			3	47		2	3	5	12	50							12	31	8					5	4	26	1	224	
2001	10			5	53		1	4	4	15	40				2			14	57	4					3	4	21		237	
2002	18			8	59			7	3	8	37				4			12	31	3					7	5	14		216	
2003	18			3	43		2	4	8	9	45				4			28	15	1					4	4	22		210	
2004	24			4	50		1	18	8	21	48				1	2		28	12	1					4	5	22		249	
2005	21		1	4	51		2	11	10	17	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221	
2006	17		3	3	77		1	14	17	24	34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251	
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26	43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265	
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288	
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28	29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302	
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33	49			3	2	9	6	24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385	
2011	34	22	5	6	83	1	7	9	27	31	44			10	1	2	13	22	24	11	11	14	1	3	12	4	26		423	
2012	28	15	7	8	68	5	6	1	16	15	65			5	2	8	18	1	44	23	6	14	13		9	3	8	16		404
Összesen	713	55	27	149	1953	12	68	161	287	862	1165	2	25	13	83	64	2	833	410	49	102	46	4	20	79	99	547	2	7832	

¹ A C-265/00. sz. Campina Melkunie ügy (Cour de justice Benelux / Benelux Gerektshof) és a C-196/09. sz. Miles és társai ügy (az Európai Iskolák Felülbírálati Bizottsága).

**20. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása
(1952–2012) – Előzetes döntéshozatal iránti beérkezett kérelmek
(tagállamonként és bíróságonként)**

			Összesen
Belgium	Cour constitutionnelle	25	
	Cour de cassation	88	
	Conseil d'État	66	
	Egyéb bíróságok	534	713
Bulgária	Върховен административен съд	10	
	Върховен касационен съд	1	
	Egyéb bíróságok	44	55
Cseh Köztársaság	Nejvyššího soudu		
	Nejvyšší správní soud	14	
	Ústavní soud		
	Egyéb bíróságok	13	27
Dánia	Højesteret	32	
	Egyéb bíróságok	117	149
Németország	Bundesgerichtshof	163	
	Bundesverwaltungsgericht	105	
	Bundesfinanzhof	285	
	Bundesarbeitsgericht	25	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Egyéb bíróságok	1 300	1 953
Észtország	Riigikohus	4	
	Egyéb bíróságok	8	12
Írország	Supreme Court	22	
	High Court	20	
	Egyéb bíróságok	26	68
Görögország	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	50	
	Egyéb bíróságok	101	161
Spanyolország	Tribunal Supremo	47	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Egyéb bíróságok	232	287
Franciaország	Cour de cassation	100	
	Conseil d'État	80	
	Egyéb bíróságok	682	862
Olaszország	Corte suprema di Cassazione	111	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	86	
	Egyéb bíróságok	967	1 165
Ciprus	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Egyéb bíróságok		2

>>>

			Összesen
Lettország	Augstākā tiesa	18	
	Satversmes tiesa		
	Egyéb bíróságok	7	25
Litvánia	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	3	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	5	
	Egyéb bíróságok	4	13
Luxemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	12	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	10	
	Egyéb bíróságok	38	83
Magyarország	Legfelsőbb Bíróság	3	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Egyéb bíróságok	58	64
Málta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Egyéb bíróságok	2	2
Hollandia	Raad van State	88	
	Hoge Raad der Nederlanden	221	
	Centrale Raad van Beroep	50	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	142	
	Tariefcommissie	34	
	Egyéb bíróságok	298	833
Ausztria	Verfassungsgerichtshof	5	
	Oberster Gerichtshof	92	
	Oberster Patent- und Markensenat	4	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	69	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Egyéb bíróságok	212	410
Lengyelország	Sąd Najwyższy	5	
	Naczelny Sąd Administracyjny	19	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Egyéb bíróságok	25	49
Portugália	Supremo Tribunal de Justiça	3	
	Supremo Tribunal Administrativo	47	
	Egyéb bíróságok	52	102
Románia	Inalta Curte de Casatie si Justitie	6	
	Curtea de Apel	21	
	Egyéb bíróságok	19	46

>>>

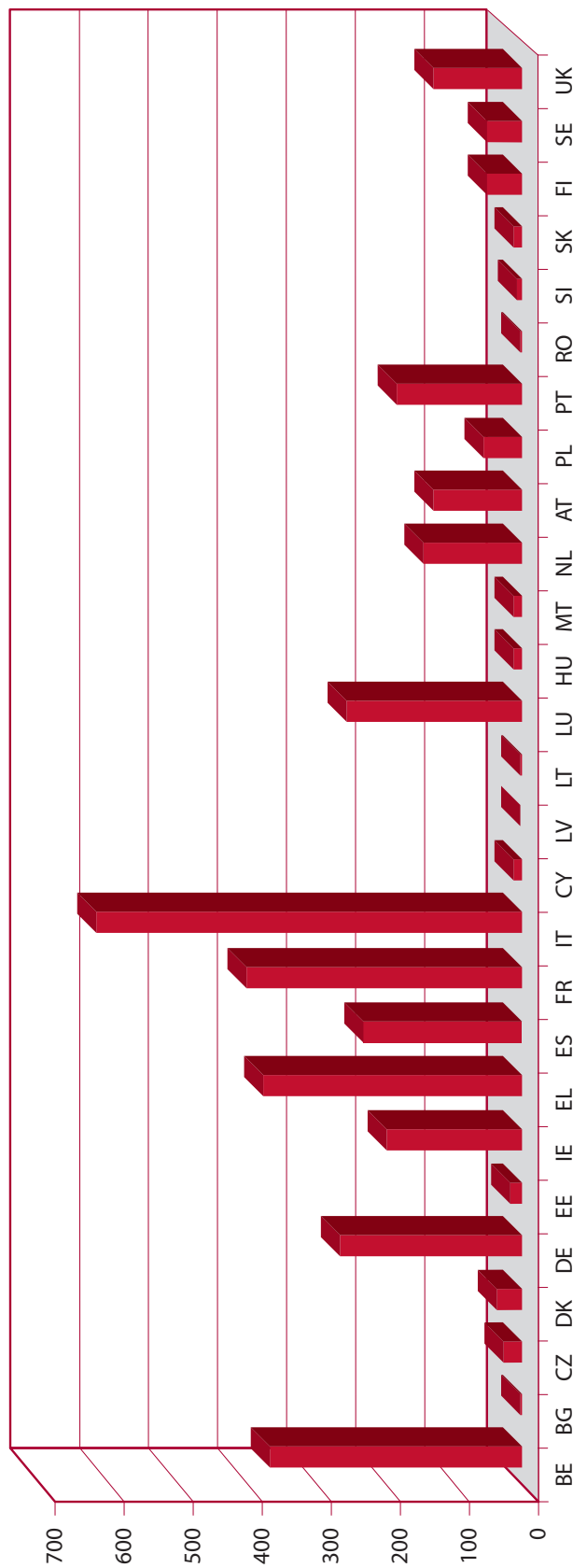
			Összesen
Szlovénia	Vrhovno sodišče	1	
	Ustavno sodišče		
	Egyéb bíróságok	3	4
Szlovákia	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd	8	
	Egyéb bíróságok	12	20
Finnország	Korkein hallinto-oikeus	40	
	Korkein oikeus	13	
	Egyéb bíróságok	26	79
Svédország	Högsta Domstolen	16	
	Marknadsdomstolen	5	
	Regeringsrätten	24	
	Egyéb bíróságok	54	99
Egyesült Királyság	House of Lords	40	
	Supreme Court	3	
	Court of Appeal	70	
	Egyéb bíróságok	434	547
Egyéb	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	
	Az Európai Iskolák Felülbírálati Bizottsága ²	1	2
Összesen			7 832

¹ A C-265/00. sz. Campina Melkunie-ügy.

² A C-196/09. sz. Miles és társai ügy.

**21. Az igazságszolgáltatási tevékenység általános alakulása (1952–2012) –
Tagállami kötelezettségesség megállapítása iránti beérkezett keresetek**

1952–2012

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Összesen
1952–2012	373	3	27	38	272	18	202	385	238	410	633	10		3	261	13	14	144	133	59	188	1	9	11	52	52	131	3 680

II. fejezet

Törvényszék

A – A Törvényszék tevékenysége 2012-ben

Marc Jaeger elnök

2012-re az előző két év alapján bebizonyosodott, hogy ritkává váltak az olyan időszakok, amelyek során a Törvényszék állandó és teljes összetétellel számolhat. Olyan jelenségről van szó, amelyet az igazságszolgáltatási fórum ezentúl kénytelen lesz beilleszteni a működésébe és munkamódszereibe. Ennek megfelelően, miközben E. Moavero Milanese megbízatása már 2011. november 15-én, E. Cremona megbízatása pedig már 2012. március 22-én megszűnt, utódjaik csak 2012. szeptember 17-én, illetőleg 2012. október 8-án léptek hivatalba, az előbbi esetben G. Berardis, az utóbbiban pedig E. Buttigieg személyében. Hasonlóképp, a Bíróságon 2012. november 28-án főtanácsnokként hivatalba lépő N. Wahl helyébe a mai napig nem lépett új bíró. Jóllehet a tagok távozása elkerülhetetlen ezen (a Horvát Köztársaság jövőbeli csatlakozását figyelembe véve) nemsokára 28 bíróra bővülő létszámú igazságszolgáltatási fórum esetében, e távozások nyilvánvalóan nem segítik elő az igazságszolgáltatási tevékenység optimális folytatását. Ezért alapvető fontosságú, hogy a tagok ilyen távozásokat követő kinevezési menetrendje – különösen a háromévenkénti részleges megújítások alkalmával – lehetővé tegye az ügyek folyamatos feldolgozását, azzal összefüggésben, hogy a hatékonyságra való állandó törekvés az igazságszolgáltatási fórum erőfeszítéseinek középpontjában áll.

Statisztikai szempontból ugyanakkor e kedvezőtlen körülmények ellenére a Törvényszék elégedetten állapíthatja meg, hogy sikerült állandósítani a 2011-ben bekövetkezett, valósággal ugrásszerű mennyiségi fejlődést. Így a Törvényszék 2012-ben 688 ügyet fejezett be (ami a 2011-es év utáni legjobb eredmény az igazságszolgáltatási fórum létrehozása óta), továbbá mintegy 322 ügyben tartott tárgyalást. A bírósági működés eredményessége ezen új szintjének elérése – ami az utóbbi évek során végrehajtott, összeadódó hatékonyságnövekedést biztosító számos belső reformra vezethető vissza – a folyamatban lévő ügyek számának történelmi jelentőségű csökkentését tette lehetővé¹ (szám szerint 71, vagyis több mint 5%-kal kevesebb ügyre), amit az is elősegített, hogy jelentősen csökkent a beérkezett ügyek száma, ami ebben az évben 617 volt (vagyis közel 15%-os csökkenés). Ugyanakkor figyelembe véve a jogviták számának egy évtizede megfigyelhető átfogó növekedését, e visszaesés nem tekinthető tartósnak, vagyis a Törvényszék feladata, hogy megerősítse az ügyhátralék feldolgozása iránti elkötelezettségét, azzal a céllal, hogy tovább folytassa az eljárások időtartamának már elért csökkentését (az eljárások átlagos időtartama 2012-ben 24,8 hónap, vagyis a 2011-es év átlagához képest 1,9 hónappal rövidebb volt).

A Törvényszék különösen ezért vállalkozott arra, hogy mélyrehatóan megreformálja az eljárási szabályzatát, amelyet – az EUMSZ 254. cikk ötödik bekezdésének megfelelően – a 2013-as év folyamán fog jóváhagyás érdekében a Tanács elé terjeszteni. Ugyanakkor az eljárási szabályok e korszerűsítése, bármennyire is szükséges, előre nem számszerűsíthető és csak középtávon, az újabb rendelkezések kellően jelentős mértékű alkalmazási időszakát követően érzékelhető hatásokkal fog járni. Ebből következik, hogy a tervezett reform önmagában nem teszi majd lehetővé az eredményesség azon nagyarányú növekedését, amely elengedhetetlen az eljárások időtartamának kellően érzékelhető és tartós csökkentéséhez, különösen a nagy terjedelmű és összetett jogviták körébe tartozó ügyeket illetően. E reformnak így sürgősen újabb személyi erőforrások biztosításával kell együtt járnia, az igazságszolgáltatási fórum esetleges szerkezeti átalakítására várva.

¹ Az utóbbi tíz évben a folyamatban lévő ügyek száma folyamatosan emelkedett, kivéve a 2005-ös és a 2006-os évet (a kivétel oka egyes hatásköröknek a Közzsolgálati Törvényszékre történő átruházása volt).

Mint az a következő oldalakon látható lesz, a 2012-es év során változatos fejlemények következtek be az ítélkezési gyakorlatban, amelyek jelentős része a versenyjoggal, az állami támogatásokkal és a szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos jogvitákat érintette. A Törvényszék különböző tevékenységi területeit az ítélkezési gyakorlat különböző tárgykörei alapján tekintjük át: először a jogszerűséggel kapcsolatos jogvitákat (I), majd a fellebbezéseket (II), végül az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket (III).

I. A jogszerűséggel kapcsolatos jogviták

Az EUMSZ 263. cikk alapján előterjesztett keresetek elfogadhatósága

1. Keresettel megtámadható aktus

A T-237/09. sz., *Région wallonne kontra Bizottság* ügyben 2012. február 1-jén hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék – amelynek abban a kérdésben kellett döntenie, hogy megsemmisítés iránti keresettel megtámadható-e az aktus indokolásából eredő, hallgatólagos elutasító határozat – mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy főszabály szerint a határozatnak csak a rendelkező része alkalmas joghatás kiváltására, ennél fogva sérelem okozására, a határozat indokolásától függetlenül. Ugyanakkor, még ha a határozat rendelkező része nem is utasítja el kifejezetten a címzett által megfogalmazott kérelmet, az alapvető indokaira tekintettel értelmezett határozatból mégis kitűnhet, hogy az aktust kibocsátó intézmény kifejezetten állást foglalt e kérelemmel kapcsolatban, és azt mint elfogadhatatlant elutasította. Ez esetben a határozat a címzettjének ezzel kapcsolatban sérelmet okozó, kötelező joghatásokat vált ki.

2. Végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó aktus

A Törvényszéknek állást kellett foglalnia az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti, végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó aktus fogalmáról. Először is, a T-221/10. sz., *Iberdrola kontra Bizottság* ügyben 2012. március 8-án hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé) alapjául szolgáló eljárásban a felperes a külföldi vállalkozásban való részesedésszerzés esetén a spanyol jogszabályok által az üzleti és cégértékre alkalmazott adózási amortizációt a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító bizottsági határozat elleni keresetében azt állította, hogy nem kellett bizonyítania, hogy e határozat személyében érintette őt, mivel e határozat őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű aktusnak minősül, amely nem von maga után végrehajtási intézkedéseket.

A Törvényszék, miután megállapította, hogy a megtámadott határozat 6. cikkének (2) bekezdése „a határozat teljesítése érdekében hozott nemzeti intézkedéseket” említ, amelyeket addig kell végrehajtani, amíg „a [vitatott] rendszer alapján nyújtott támogatást teljes egészében vissza nem fizetik”, hangsúlyozta, hogy már ezen, végrehajtási intézkedéseknek minősülő visszatérítési intézkedések pusztán léte igazolja, hogy a megtámadott határozat olyan végrehajtási intézkedéseket maga után vonó aktusnak minősül, amelyeket a címzettjeik vitathatnak a nemzeti bíróság előtt. A megtámadott határozatot végrehajtó intézkedések továbbá nem szorítkoztak e visszatérítési intézkedésekre, hanem az összeegyeztethetlenséget megállapító határozat végrehajtására irányuló valamennyi intézkedést is tartalmazták, többek között azt is, amely a szóban forgó adókedvezmény iránti kérelmek elutasítását rendeli el, amely elutasítást a felperes szintén vitathat a nemzeti bíróság előtt. A Törvényszék következőképpen elutasította a felperes azon állítását, mely szerint a megtámadott határozat nem von maga után és nem is igényel végrehajtási intézkedéseket joghatása kifejtése céljából, tekintve hogy e határozat automatikusan

megakadályozza a vitatott szabályozásnak a kedvezményezettek és a Spanyol Királyság általi további alkalmazását.

Másodszor, a T-381/11. sz., *Eurofer kontra Bizottság* ügyben 2012. június 4-én hozott végzés (az EBHT-ban még nem tették közzé) alapjául szolgáló eljárás tárgyát a kibocsátási egységekre vonatkozó harmonizált ingyenes kiosztás uniós szintű átmeneti szabályainak a 2003/87/EK irányelv² 10a. cikke értelmében történő meghatározásáról szóló bizottsági határozat képezte.

A Törvényszék – megállapítva, hogy a fenti határozat az EUMSZ 263. cikk értelmében vett rendeleti jellegű aktusnak minősül, amennyiben általános hatályú és nem minősül jogalkotási aktusnak – úgy ítélte meg, hogy e határozat nem tekinthető úgy, mint amely nem von maga után végrehajtási intézkedéseket. Mivel ugyanis a megtámadott határozat azt írja elő, hogy a tagállamoknak és a Bizottságnak meg kell hoznia számos végrehajtási intézkedést, amelyek ahhoz vezetnek, hogy a tagállam meghatározza az ingyenesen kiosztott kibocsátási egységek végleges éves mennyiségét minden érintett létesítmény vonatkozásában, a Törvényszék megállapította, hogy e határozat az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett végrehajtási intézkedéseket von maga után. E következtetést nem vonja kétségbe az e rendelkezés által követett cél, amely annak lehetővé tételére irányul, hogy a természetes és jogi személyek keresetet indíthassanak az olyan általános hatályú jogi aktusokkal szemben, amelyek nem jogalkotási jogi aktusok, és amelyek őket közvetlenül érintik, valamint nem tartalmazznak végrehajtási intézkedéseket, és így ki lehessen küszöbölni azokat az eseteket, amelyekben az ilyen személyeknek a bírósági út igénybevételéhez jogot kell sérteniük. A Törvényszék e tekintetben megállapította, hogy az európai vaskohászati ipar érdekeit képviselő egyesület tagjaiként eljáró vállalkozásoknak az ezen egyesület által a vitatott határozat ellen benyújtott kereset keretében fennálló helyzete nem tartozik azok közé, amelyekre az említett cél irányul. Az említett vállalkozások ugyanis főszabály szerint vitathatják a megtámadott határozatra vonatkozó nemzeti végrehajtási intézkedéseket, és e kontextusban hivatkozhatnak a határozat jogellenességére a nemzeti bíróságok előtt, amely bíróságok a határozathozatalt megelőzően alkalmazhatják az EUMSZ 267. cikk rendelkezéseit anélkül, hogy előzetesen meg kellene sérteni a megtámadott határozatot.

3. Közvetlen érintettség

A T-541/10. sz., *ADEGY és társai kontra Tanács* ügyben 2012. november 27-én hozott végzés (az EBHT-ban még nem tették közzé) alapjául szolgáló eljárásban többek között egy görög szakszervezeti szövetség indított keresetet a Törvényszék előtt a Görög Köztársaság túlzotthiány-helyzetével kapcsolatban ezen államhoz címzett két tanácsi határozat ellen. A felperesek azt kifogásolták, hogy a megtámadott aktusok számos olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek érintik a görög köztisztviselők pénzügyi érdekeit és munkafeltételeit.

A Törvényszék hangsúlyozta, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése három csoportra szűkíti a természetes vagy jogi személy által indított megsemmisítés iránti kereseteket, mégpedig először is azon aktusokra, amelyeket neki címeztek, másodsorban azon aktusokra, amelyek őt közvetlenül és személyében érintik, harmadsorban az olyan rendeleti jellegű jogi aktusokra, amelyek őt közvetlenül érintik, és nem tartalmazznak végrehajtási intézkedéseket. E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az EK 230. cikk negyedik bekezdésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlat szerint az a feltétel, hogy a kereset tárgyát képező határozatnak közvetlenül kell érintenie

² Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.).

a természetes vagy jogi személyt, főszabály szerint két együttes feltétel teljesülését kívánja meg: egyrészt azt, hogy a vitatott intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon a jogalany jogi helyzetére, másrészt pedig azt, hogy ne hagyjon mérlegelési lehetőséget az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztös szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik. Ez az ítélezési gyakorlat az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésére is alkalmazandó, mivel az e rendelkezésben támasztott, a közvetlen érintettségre vonatkozó feltétel nem változott.

A Törvényszék a megtámadott határozatok különböző rendelkezéseit e feltételek alapján vizsgálva úgy ítélte meg, hogy a köztisztviselőknek fizetett prémiumok csökkentését előíró rendelkezés jellegét tekintve nem gyakorol közvetlen hatást a felperesek jogi helyzetére, mivel jöllehet e rendelkezés egy költségvetési cél elérésének, vagyis a köztisztviselők részére fizetett prémiumok csökkentése révén évente bizonyos összeg megtakarításának kötelezettségét támasztja az érintett tagállammal szemben, nem határozza meg sem e csökkentés módjait, sem az azzal érintett köztisztviselők csoportjait, vagyis azokat az elemeket, amelyek kapcsán a nemzeti hatóságok jelentős mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek. A Törvényszék szerint ugyanez a helyzet azt a rendelkezést illetően is, amely arra kötelezi az érintett államot, hogy meghatározott időn belül fogadja el a nyugdíjrendszer reformjára vonatkozó azon törvényt, amelynek célja a rendszer közép- és hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. Mivel e rendelkezés végrehajtása céljából nemzeti törvény elfogadása szükséges, továbbá nagyon jelentős mérlegelési mozgásteret hagy a görög hatóságok számára e törvény tartalmának a meghatározására, feltéve hogy az közép- és hosszú távon biztosítja a görög rendszer fenntarthatóságát, az említett rendelkezés az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében nem érinti közvetlenül a felpereseket, mivel adott esetben csak e törvény érintheti közvetlenül a jogi helyzetüket. Az állami szférában nyugdíjazással megüresedő álláshelyek betöltésének felső határát előíró rendelkezéssel kapcsolatban a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy e rendelkezés a közigazgatásra vonatkozó általános szervezeti és igazgatási intézkedésnek minősül, vagyis nem érinti közvetlenül a felperesek jogi helyzetét. Mivel ugyanis e rendelkezés a közszolgáltatások működésének romlását okozza, és rontja a felperesek munkafeltételeit, olyan körülményről van szó, amely nem a jogi helyzetüket, hanem kizárólag a ténybeli helyzetüket érinti.

4. Ügyvédi képviselő

Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 19. cikkének harmadik és negyedik bekezdése – amelyek ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése szerint a Törvényszék előtti eljárásra is irányadók – akként rendelkezik, hogy a magánszemélyeket olyan ügyvédnek kell képviselnie, aki valamely tagállam bírósága előtt vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás³ más részes államának bírósága előtt eljárni jogosult.

A T-508/09. sz., *Cañas kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. március 26-án hozott végzést (az EBHT-ban nem tették közzé, fellebbezett), a keresetlevelet együtt írta alá két ügyvéd, akik közül az egyik a lausanne-i (Svájc) ügyvédi kamarának, a másik pedig ugyanezen ügyvédi kamarának, emellett pedig a párizsi (Franciaország) ügyvédi kamarának is tagja volt. Figyelembe véve, hogy ez utóbbi ügyvéd mindkét ügyvédi kamarának teljes jogú tagja volt, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a keresetlevelet olyan ügyvéd nyújtotta be, aki valamely tagállam bírósága előtt eljárni jogosult. Mivel azonban ezen ügyvéd helyébe az eljárás során egy svájci állampolgárságú, a párizsi ügyvédi kamarában a külföldi jogi tanácsadók névjegyzékében szereplő harmadik ügyvéd

³ Az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.).

lépett, a Bizottság indítványozta, hogy a Törvényszék győződjék meg arról, hogy az említett svájci ügyvéd jogosult-e képviselni előtte a felperest, tekintettel az ügyvédek uniós bíróságok előtti eljárási jogosultságával kapcsolatos szabályok megkerülésének potenciális kockázatára, amelyre többek között valamely tagállam és egy harmadik állam között létrejött kétoldalú megállapodások alapján kerülhet sor. A Törvényszék e tekintetben megállapította, hogy még ha a 98/5/EK irányelv⁴ – együtt értelmezve a személyek szabad mozgásáról szóló EK–Svájc-megállapodással⁵ – lehetővé is teszi a tagállamok számára, hogy a területükön tartósan letelepedő svájci ügyvédekkel szemben azt a kötelezettséget írják elő, hogy az ügyfelek bíróság előtti képviselete során helyi ügyvéddel együttműködve járjanak el, a francia jog nem ír elő ilyen kötelezettséget. Másfelől, mivel a szóban forgó ügyvéd olyan igazoló iratot csatolt, amely tanúsítja, hogy jogosult valamely tagállam bírósága előtt eljárni, a Törvényszék megállapította, hogy jogosult volt a felperest előtte képviselni.

A Törvényszék végül állást foglalt a kizárólag a lausanne-i ügyvédi kamara névjegyzékében szereplő első ügyvéd azon lehetőségével kapcsolatban, hogy a felperes eljárásban való képviselete érdekében a szolgáltatásnyújtás szabadságához való jogára hivatkozzék. Emlékeztetve arra, hogy a 77/249/EGK irányelv⁶ 5. cikke – amelyre a svájci ügyvédek hivatkozhatnak – akként rendelkezik, hogy a bírósági eljárásban való ügyfélképviselettel kapcsolatos tevékenységek ellátása során a tagállam előírhatja a szolgáltatást nyújtó ügyvédek számára, hogy eljárásuk során működjenek együtt a szóban forgó bírói testület előtt eljárásra jogosult ügyvéddel, vagy a testület előtt eljárásra jogosult „avoué”-val, illetve „procuratore”-ral, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy e kötelezettségnek mindaddig eleget tettek, amíg a felperest olyan ügyvéd is képviselte, aki a párizsi ügyvédi kamara teljes jogú tagja.

5. Alperesi minőség

A T-395/11. sz., *Elti kontra az Európai Unió montenegrói küldöttsége* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. június 4-én hozott végzést (az EBHT-ban még nem tették közzé), a felperes az Európai Unió montenegrói küldöttségének vezetője által hozott, a felperesnek a montenegrói műsorszórási közszolgáltatás digitalizálására szánt berendezések beszerzésére irányuló közbeszerzési szerződésre vonatkozó ajánlatát elutasító határozata elleni keresettel fordult a Törvényszékhez. Ebben az ügyben a Törvényszéknek alkalmá nyílt megállapítani, hogy az Unió valamely harmadik állambeli küldöttségét nem lehet az EUMSZ 263. cikk (1) bekezdése értelmében vett uniós szervnek vagy hivatalnak tekinteni.

Ezzel összefüggésben a Törvényszék megállapította, hogy az EUMSZ 221. cikkéből, a 2010/427/EU határozatból⁷, valamint a költségvetési rendelet⁸ 51. cikkének második bekezdéséből, továbbá 59., 60a. és 85. cikkéből az következik, hogy az uniós küldöttségek jogállását az Európai

⁴ Az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzése országától eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1998. február 16-i 98/5/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 77., 36. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 83. o.).

⁵ Az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Svájci Államszövetség között létrejött, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás (HL 2002. L 114., 2002. április 30., 6. o.).

⁶ Az ügyvédi szolgáltatásnyújtás szabadsága tényleges gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1977. március 22-i 77/249/EGK tanácsi irányelv (HL L 78., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 52. o.).

⁷ Az Európai Külügyi Szolgálat szervezetének és működésének a megállapításáról szóló, 2010. július 26-i 2010/427/EU tanácsi határozat (HL L 201., 30. o.).

⁸ Az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o.).

Külügyi Szolgálatról (EKSZ) való kettős, szervezeti és működési függőség jellemzi. Ennélfogva e küldöttségek nem minősíthetők az Unió EUMSZ 263. cikk értelmében vett szervének vagy hivatalának.

Ezenkívül az átruházott hatáskör alapján elfogadott aktusokat rendszerint a hatáskört átruházó intézmény aktusainak tekintik, és az érintett aktust ezen intézménynek kell megvédenie a bíróság előtt, amely megoldás még inkább érvényes az aláírási hatáskör átruházására és a hatáskör továbbruházásának esetére. Így az Unió valamely küldöttségének vezetője által a Bizottság továbbruházott hatáskör alapján engedélyezésre jogosult tisztviselőjeként az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződésre vonatkozó eljárás keretében elfogadott aktusok nem teszik lehetővé az említett küldöttség alperesi minőségének elismerését, ezen aktusokat pedig a szóban forgó esetben a Bizottság aktusainak kellett tekinteni. Ebből következik, hogy az Unió montenegrói küldöttségét nem lehet az Unió szervének vagy hivatalának tekinteni, az ügyben e küldöttség ellen előterjesztett keresetet pedig a Törvényszék mint elfogadhatatlant elutasította.

A vállalkozásokra alkalmazandó versenyjogi szabályok

1. Általános rendelkezések

a) Információkérés

A T-458/09. és T-171/10. sz., *Slovak Telekom kontra Bizottság* egyesített ügyekben, amelyekben 2012. március 22-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé), alkalmat adtak a Törvényszéknek arra, hogy állást foglaljon a Bizottságot megillető azon hatáskör terjedelméről, hogy az 1/2003/EK rendelet⁹ 18. cikke alapján információt kérjen a vállalkozásoktól. Az ügy tárgyát a Bizottság két olyan határozata képezte, amelyek nem csupán a Szlovák Köztársaság uniós csatlakozását követő időszakra vonatkozóan, hanem az ezt megelőző időszakra vonatkozóan is kötelezték a felperest, hogy a tevékenységéről szolgáltatson információt a Bizottság részére. A Törvényszék megállapította, hogy az 1/2003 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésében szabályozott vizsgálati hatáskörök csak egyetlen követelménytől, vagyis a vizsgálat lefolytatását indokoló feltételezett jogsértés megvizsgálása érdekében kért információk Bizottság által mérlegelt szükségességétől függenek. Ebből következik, hogy a Bizottság jogosult valamely vállalkozástól azon időszakra vonatkozó információkat kérni, amelynek során az uniós versenyszabályok nem voltak vele szemben alkalmazhatók, amennyiben ezen információk szükségesek e szabályok azon időponttól kezdve történő esetleges megsértésének megállapítása végett, amikortól az adott vállalkozással szemben e rendelkezések alkalmazhatók. Ennek keretében a Törvényszék elutasította azt az érvelést, mely szerint a szóban forgó esetben nem áll fenn semmilyen kapcsolat az állítólag elkövetett jogsértés és a kért információk között. A Törvényszék e tekintetben megjegyezte, hogy ezek az információk lehetővé tehetnék a Bizottság számára az érintett piacok meghatározását, továbbá annak eldöntését, hogy a felperes e piacokon erőfölényes helyzetben volt-e, illetve a jogsértés súlyának értékelését, mivel a 2004. május 1-jét megelőző bizonyos adatok szükségesnek bizonyulhattak a Bizottság számára azon gazdasági háttér megállapításához, amelybe a kifogásolt magatartás illeszkedett.

⁹ A[z] [EK 81. cikkben és az EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 18-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 1., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 8. kötet, 2. fejezet, 205. o.).

b) A Bizottság vizsgálati jogköre

– Ügyvéd igénybevétele

A T-357/06. sz., *Koninklijke Wegenbouw Stevin kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy jóllehet a védelemhez való bizonyos jogokat, köztük a jogi segítségnyújtáshoz való jogot, már az előzetes vizsgálat kezdetétől tiszteletben kell tartani, meg kell bizonyosodni arról, hogy e jogok tiszteletben tartása nem sérti a vizsgálatok hatékony érvényesülését, annak érdekében, hogy a Bizottság gyakorolhassa a Szerződések őre szerepét a versenyjog vonatkozásában. Ezzel összefüggésben egyensúlyba kell hozni az uniós jognak a védelemhez való jogra vonatkozó általános elveit és a Bizottság vizsgálati jogkörének hatékony érvényesülését, megelőzve a releváns dokumentumok megsemmisítését vagy elrejtését. Így, jóllehet külső ügyvéd vagy a vállalkozás belső jogászának jelenléte megengedett, az ilyen jelenlét nem jelentheti a vizsgálat jogszerűségének feltételét. Amikor a vállalkozás szeretné, és különösen ha nem rendelkezik jogással a vizsgálat helyszínén, ügyvédtől tanácsot kérhet, és megkérheti őt, hogy a lehető leghamarabb menjen oda. Ahhoz, hogy az ügyvéd igénybevételehez való e jog gyakorlása ne sérthesse a vizsgálat megfelelő lefolytatását, az ezzel megbízott személyeknek azonnal be kell tudni jutniuk a vállalkozás minden helyiségébe, közölniük kell az ügyvéddel a vizsgálatot elrendelő határozatot, és várakozás nélkül el kell foglalniuk a választásuk szerinti irodákat. E személyeknek továbbá lehetőségük kell, hogy legyen ellenőrizni a vállalkozás telefonos és számítógépes kommunikációját. Másfelől azon határidő, amelyet a Bizottság köteles biztosítani valamely vállalkozásnak annak érdekében, hogy felvehesse a kapcsolatot az ügyvédjével azelőtt, hogy a Bizottság megkezdene a vizsgálatokat, csak rendkívül korlátozott és a lehető legrövidebbre csökkentett lehet.

E tekintetben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság annak megtagadásával, hogy helyt adjon valamely vállalkozás arra irányuló kérésének, hogy az ellenőrzéssel megbízott alkalmazottakat váróteremben várakoztassa a vállalkozás külső ügyvédekének megérkezéséig, mielőtt megengedné nekik a helyiségeibe való belépést, semmilyen módon nem sérti meg az említett vállalkozás védelemhez való jogát. Ezért az említett vállalkozás részéről annak megtagadását, hogy a Bizottság vizsgálóit az ügyvédeknek megérkezése előtt beengedje a létesítményeibe, annak megtagadásaként kell minősíteni, hogy alávesse magát a vizsgálatokat elrendelő határozatnak.

– Terjedelem

A fent hivatkozott *Koninklijke Wegenbouw Stevin kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszéknek alkalma nyílt állást foglalni a Bizottság vizsgálati jogkörének terjedelméről. E tekintetben emlékeztetve arra, hogy a vállalkozások kötelesek tevőlegesen együttműködni a vizsgálati intézkedéseknél az előzetes vizsgálati eljárás során, a Törvényszék különösen azt emelte ki, hogy e tekintetben mekkora jelentősége van a vállalkozások helyiségeibe, területeire és szállítóeszközeibe történő belépést biztosító jognak. E jog ugyanis alapvető szerepet játszik, amennyiben a Bizottság számára azt hivatott lehetővé tenni, hogy bizonyítékokat gyűjtsön a versenyszabályok megsértésére azon a helyszínen, ahol ezek általában fellelhetők, vagyis a vállalkozások üzlethelyiségeiben.

Ezért a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy pusztán azon tény, hogy valamely vállalkozás ügyvédei megtagadják, hogy beengedjék a Bizottságot e vállalkozás egyik igazgatójának irodájába, elég annak megállapításához, hogy a vállalkozás megtagadta, hogy teljesen alávesse magát a vizsgálatokat elrendelő határozatnak, anélkül hogy a Bizottság feladata lenne azt bizonyítani,

hogy a visszautasítás által okozott késedelem dokumentumok megsemmisítését vagy elrejtését idézhette volna elő.

A T-135/09. sz., *Nexans France és Nexans kontra Bizottság* ügyben 2012. november 14-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé), valamint a T-140/09. sz., *Prysmian és Prysmian Cavi e Sistemi Energia kontra Bizottság* ügyben 2012. november 14-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) ugyanakkor, amelyek ugyanezen problémakörre vonatkoztak, a Törvényszék kifejtette, hogy ha a Bizottság vizsgálatot folytat valamely vállalkozás helyiségeiben, az említett vállalkozásnak a helyszíni vizsgálatot elrendelő határozatban megjelölt ágazatokban gyakorolt tevékenységeire kell korlátoznia kutatásait. Ennek megfelelően, ha a Bizottság a vizsgálatot követően megállapítja, hogy valamely dokumentum vagy információ nem tartozik ezen ágazatokba, tartózkodnia kell ezek vizsgálatban való felhasználásától. A Törvényszék e tekintetben hangsúlyozta, hogy ha a Bizottságot nem kötné ilyen korlátozás, gyakorlatilag minden olyan alkalommal, amikor arra utaló bizonyíték birtokában van, hogy egy vállalkozás tevékenységei meghatározott területén megsértette a versenyszabályokat, a tevékenységek összességére irányuló vizsgálatot folytathatna le. Ez összeegyeztethetetlen lenne a jogi személyek magántevékenységi körének védelmével, amely egy demokratikus társadalomban alapvető jogként van garantálva. Ezért a szóban forgó esetben a Bizottságnak a vitatott vizsgálatot elrendelő határozatok elfogadása érdekében kellően komoly bizonyítékokkal kellett rendelkeznie a felperesek elektromos kábelekkal és az azokhoz kapcsolódó berendezésekkel összefüggő minden tevékenységére kiterjedő vizsgálat felperesek helyiségeiben történő lefolytatásának indokolásához.

c) Ésszerű határidő

A T-214/06. sz., *Imperial Chemical Industries kontra Bizottság* ügyben 2012. június 5-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék, amelynek a közigazgatási és bírósági eljárások túlzott időtartamára alapított jogalapot kellett elbírálnia, úgy ítélte meg, hogy a versenyjogi szabályok megsértéséért kiszabott bírságokkal kapcsolatban őt megillető korlátlan felülvizsgálati jogkör lehetővé tette számára a felperes azon kérelmének elbírálását, amely a Bizottság által a felperessel szemben kiszabott bírság összegének ezen indok alapján történő csökkentésére irányult. A Törvényszék hangsúlyozta különösen, hogy a szóban forgó esetben e lehetőséget pergazdaságossági okok és az ésszerű határidő elvének ilyen megsértésével szembeni azonnali és hatékony jogorvoslat biztosítása indokolják.

Emlékeztetve arra, hogy a határidő ésszerű jellegét az egyes ügyek sajátos körülményeinek figyelembevételével kell megállapítani, különös tekintettel a jogvitának az érintett szempontjából felmerülő tétjére, az ügy bonyolultságára és az érintett, valamint az illetékes hatóságok magatartására, a Törvényszék mindamellett úgy ítélte meg, hogy jöllehet a bírósági eljárás felperes által kifogásolt időtartama – összesen öt év és kilenc hónap – kétségtől jelentős volt, ezen időtartam az ügy körülményeivel és bonyolultságával magyarázható. Ezért a felperes arra vonatkozó érvelésének teljes hiányában, hogy az ügynek az ő szempontjából milyen tétje van, továbbá figyelembe véve, hogy az ügy – jellegénél vagy a felperes számára való jelentőségénél fogva – nem kívánt meg sajátos gyors elbírálást, a Törvényszék megállapította, hogy ezen időtartam nem igazolhatja a bírság összegének kért csökkentését.

d) Szankciók

– A bírságok számítása

A T-336/07. sz., *Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság* ügy, amelyben 2012. március 29-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), ezenkívül alkalmat adott

a Törvényszéknek arra, hogy pontosítsa a bírságok számítása során figyelembe veendő kritériumokat. E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az [ESZAK 65. cikk] (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás¹⁰ értelmében a Bizottságnak a jogsértés súlyának értékelése során csak akkor kell vizsgálnia a jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatását, ha ez a hatás mérhető. Ennek keretében a földrajzi piac kiterjedése csupán egyike a jogsértés súlyosságának átfogó értékelése szempontjából releváns három kritériumnak. Ráadásul ez nem önálló kritérium abban az értelemben, hogy csak a tagállamok többségét érintő jogsértések minősülhetnek „különösen súlyosnak”. Következésképpen a Bizottság még akkor is „különösen súlyosnak” minősítheti a jogsértést, ha az érintett földrajzi piac egyetlen tagállam területére korlátozódik.

A Törvényszék hangsúlyozta továbbá, hogy a Bizottságnak a jogsértés súlyának a bírság összege meghatározása végett történő értékelésekor biztosítania kell, hogy eljárása – különösen azon jogsértések vonatkozásában, amelyek az Unió céljainak megvalósítását jelentős mértékben hátráltatják – kellő elrettentő erővel bírjon. Az elrettentésnek egyszerre kell egyedinek és általánosnak lennie abban az értelemben, hogy bár a bírság egyéni jogsértést szankcionál, emellett a versenyszabályok vállalkozások általi tiszteletben tartásának általános politikájába is illeszkedik.

Ezenkívül, mivel a bírság összegének a jogsértés időtartama címén történő növelését a jogsértés egészének súlya alapján megállapított – és így a jogsértés különböző szakaszainak intenzitását már tükröző – kiindulási összeg bizonyos százalékának alkalmazásával kell végrehajtani, ezen összeg emelésekor a jogsértés időtartama címén nem kell figyelembe venni a jogsértés intenzitásának az érintett időszak alatti változását. Végül, jóllehet bizonyos esetekben nincs kizárva, hogy a nemzeti jogi háttér vagy a nemzeti hatóságok magatartása enyhítő körülménynek minősülhet, a jogsértés nemzeti hatóságok általi jóváhagyása, illetve megtűrése nem vehető e címen figyelembe, amennyiben a szóban forgó vállalkozások rendelkeznek a pontos és megfelelő jogi tájékoztatás megszerzéséhez szükséges eszközökkel.

– Bírságok és kényszerítő bírságok

A T-167/08. sz., *Microsoft kontra Bizottság* ügyben 2012. június 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék megállapította, hogy jóllehet a bírság az EUMSZ 101. cikk, illetve az EUMSZ 102. cikk megsértésének, a kényszerítő bírság pedig a szóban forgó jogsértés befejezését és adott esetben magatartási jellegű intézkedéseket elrendelő határozatnak a következménye, mindkettő a vállalkozás múltbeli magatartásához kapcsolódik, és mindkettőnek elrettentő erővel kell bírnia annak érdekében, hogy megakadályozzák a jogsértés megismétlődését vagy folytatását. A jellemzők és célok ezen azonosságára tekintettel semmi sem indokolja az annak meghatározásával kapcsolatos pontosság szintjei közötti különbségtételt, hogy egy vállalkozásnak mit kell tennie vagy mit nem a versenyszabályoknak való megfelelés érdekében, mielőtt vele szemben bírságot vagy kényszerítő bírságot kiszabó határozatot fogadnának el.

– A vállalkozásokhoz intézett felszólítások – Korlátok

A fent hivatkozott *Microsoft kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy jóllehet a Bizottság hatáskörrel rendelkezik valamely jogsértés megállapítására és arra, hogy az érintett feleket kötelezze a jogsértés megszüntetésére, nem kötelezheti a feleket a lehetséges, a Szerződésnek vagy magatartási jellegű intézkedéseket előíró határozatnak megfelelő magatartási formák közül egy általa választott követésére. Ezért, amennyiben

¹⁰ HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.

a vállalkozás e lehetőségek közül választ, a Bizottság nem állapíthat meg jogsértést és nem szabhat ki kényszerítő bírságot azon a címen, hogy szerinte egy másik lehetőség megfelelőbb lett volna.

2. Az EUMSZ 101. cikk területét érintő fejlemények

a) A vállalkozások társulása által hozott döntés fogalma

A T-111/08. sz., *MasterCard és társai kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. május 24-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), a Bizottság azon határozatának megsemmisítése iránt indítottak keresetet, amely a versenyjoggal ellentétesnek minősítette a MasterCard kártyákkal működő fizetési rendszerekben alkalmazott multilaterális bankközi alapidíjakat (MIF). A MIF a kártyával végzett fizetési művelet díjának a kártyát kibocsátó bank által megtartott bizonyos hányadának felel meg. A MIF költségét felszámítják a kereskedőkkel szemben azon díjak általános keretében, amelyeket a műveleteiket lebonyolító pénzügyi intézmény a fizetési kártyák használatáért kér tőlük.

A fenti ügyben hozott ítéletben a Törvényszéknek alkalma nyílt pontosítani a vállalkozások társulása által hozott döntésnek az [EUMSZ 101. cikk] szerinti fogalmát. E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy e fogalom arra irányul, hogy a vállalkozások ne vonhassák ki magukat a versenyszabályok alkalmazása alól önmagában azon forma miatt, amelyben magatartásukat egyeztetik a piacon. Ezen elv érvényesülésének biztosítását szolgálja ugyanis, hogy az [EUMSZ 101. cikk] (1) bekezdése nemcsak a vállalkozások magatartása egymás közötti egyeztetésének közvetlen módjait (megállapodásokat és összehangolt magatartásokat) foglalja magában, hanem az olyan intézményes együttműködési formákat is, amelyek keretében a gazdasági szereplők közös szervezeten vagy szervén keresztül járnak el. Ezzel összefüggésben az érdekközösség vagy a közös érdek megléte a mérlegelés szempontjából releváns tényező.

Hangsúlyozva különösen a MasterCard fizetési szervezet és a pénzügyi intézmények között a magas mértékű MIF megállapítását illetően fennálló érdekközösséget, a Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a MasterCard fizetési szervezet a MasterCard Inc. tőzsdei bevezetését követően bekövetkező változások ellenére is a részt vevő pénzügyi intézmények magatartása összehangolásának intézményesített formája maradt. Következésképpen a Bizottság helyesen járt el, amikor vállalkozások társulása által hozott döntésnek minősítette azokat a döntéseket, amelyeket a MasterCard fizetési szervezet szervei a MIF megállapítása kapcsán hoztak.

b) Versenykorlátozás

– Járulékos jelleg

A fent hivatkozott *MasterCard kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék elutasította azt az érvelést, mely szerint a MIF objektíve szükséges a MasterCard fizetési rendszer működéséhez. Ezen érvelés szerint az említett alapidíjak beszedésének hiánya azt eredményezte volna, hogy a pénzügyi intézmények más típusú fizetési kártyákat ajánlanak az ügyfeleknek, illetve csökkentik a kártyabirtokosokat megillető előnyöket, ami megkérdőjelezte volna a MasterCard rendszer életképességét. Hangsúlyozva a MIF-en kívüli azon bevételek és üzleti előnyök jelentőségét, amelyekhez ezen intézmények a fizetési kártyák kibocsátására irányuló tevékenységük révén jutnak, a Törvényszék elutasította a fenti okfejtést, úgy ítélve meg, hogy még ha a MIF nélkül működő rendszerben a kártyabirtokosoknak nyújtott előnyöknél, illetve a kártyakibocsátási tevékenység jövedelmezőségének a csökkenésére is lehetett számítani, ésszerűen arra lehet következtetni, hogy az ilyen csökkenés nem lett volna elegendő ahhoz, hogy megkérdőjelezze a MasterCard rendszer életképességét.

– Hatások

A fent hivatkozott *MasterCard kontra Bizottság* ügyben a felperesek többek között azt állították, hogy az a körülmény, hogy a MIF befolyásolta a kereskedőkkel szemben felszámított szolgáltatási díjat, nem volt hatással az elfogadók közötti versenyre, mivel a MIF-et az összes elfogadó esetében ugyanúgy kell alkalmazni. A Törvényszék e tekintetben úgy ítélte meg, hogy ha elfogadjuk, hogy a MIF küszöbértéket jelentett a kereskedőkkel szemben felszámított szolgáltatási díj tekintetében, továbbá amennyiben a Bizottság joggal állapíthatta meg, hogy a MIF nélkül működő MasterCard rendszer gazdaságilag életképes maradna, ebből szükségképpen következik, hogy a MIF versenykorlátozó hatású. Ugyanis a MIF nélkül működő elfogadási piaccal összehasonlítva a MIF korlátozza azt a nyomást, amelyet a kereskedők gyakorolhatnak a bankokra a kereskedőkkel szemben felszámított szolgáltatási díjról folytatott tárgyalás során, csökkentve annak lehetőségét, hogy az árak egy bizonyos szint alá süllyedjenek.

– Potenciális verseny

A T-360/09. sz., *E.ON Ruhrgas és E.ON kontra Bizottság* ügyben 2012. június 29-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) és a T-370/09. sz., *GDF Suez kontra Bizottság* ügyben 2012. június 29-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszéknek azon bizottsági határozat megsemmisítése iránt indított kereseteket kellett elbírálnia, amely a felperesként eljáró energiaipari vállalkozásokkal szemben külön-külön 553 millió euró összegű bírságot szabott ki az uniós versenyjog azáltal történő megsértéséért, hogy a földgáz német és francia piacainak felosztásáról szóló megállapodást kötöttek. E megállapodást 1975-ben kötötték, amikor a Ruhrgas AG (jelenleg az E.ON Ruhrgas AG, az E.ON csoport része) és a Gaz de France (GDF) (amely jelenleg a GDF Suez csoport része) egy Németországon áthaladó gázvezeték közös megépítéséről döntött annak érdekében, hogy orosz gázt hozzanak be Németországba és Franciaországba. A Bizottság megállapította, hogy a szóban forgó megállapodással a vállalkozások megegyeztek abban, hogy az e gázvezetékkel szállított gázt nem fogják a másik fél nemzeti piacain értékesíteni. Ezekben az ügyekben a Törvényszéknek alkalma nyílt határozni azon feltételekről, amelyek mellett valamely vállalkozás az [EUMSZ 101. cikk] (1) bekezdésének alkalmazása keretében potenciális versenytársnak minősíthető.

E tekintetben a Törvényszék megjegyezte, hogy adott piacon a verseny feltételeinek vizsgálata nemcsak az érintett piacon a már jelen lévő vállalkozások között fennálló tényleges versenyen alapul, hanem a potenciális versenyen is. Jóllehet a vállalkozás piacralépési szándéka esetleg releváns lehet annak vizsgálata során, hogy potenciális versenytársnak tekinthető-e az említett piacon, az említett piacra való belépési képessége az az alapvető szempont, amelyen e minősítésnek alapulnia kell. A tényleges területi monopóliumok létezésével jellemezhető nemzeti piacot illetően annak a körülménynek, amely szerint e piacon nem létezik törvényi monopólium, nincs jelentősége. Annak eldöntése érdekében ugyanis, hogy valamely piacon van-e potenciális verseny, a Bizottságnak meg kell vizsgálnia az arra vonatkozó valós és egyértelmű lehetőségeket, hogy az érintett vállalkozások egymással versengzenek, vagy hogy valamely új versenytárs az érintett piacra léphessen, és az ott letelepedett vállalkozásokkal versengessen. A Bizottság ezen vizsgálatát objektív alapon kell elvégezni, ezért nincs hatása annak a körülménynek, hogy e lehetőségek a közvetlenül a nemzeti szabályozásból fakadó vagy közvetve az annak végrehajtásából eredő ténybeli helyzetből fakadó monopólium miatt vannak kizárva. Ezenkívül valamely társaság ilyen piacra történő belépésének pusztán elméleti lehetősége nem elegendő az ilyen verseny létezésének bizonyításához.

A szóban forgó esetben a Törvényszék megállapította, hogy a német piac helyzete 1998. április 24-ig – amennyiben e piacot a tényleges területi monopóliumok megengedett

létezése jellemezte – bármilyen verseny hiányát maga után vonhatta, nemcsak a valósét, de a potenciális versenyét is. Az a körülmény, hogy Németországban nem létezett törvényi monopólium, e tekintetben nem volt releváns. A Törvényszék ebből arra következtetett, hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy az E.ON és a GDF Suez között a német gázpiacon 1980. január 1-jétől 1998. április 24-ig olyan potenciális verseny létezett, amelyet az általuk kötött megállapodás hátrányosan érinthetett volna.

c) A bírság számítása

– Együttműködés

i) Terjedelem

A T-347/06. sz., *Nynäs Petroleum és Nynas Belgium kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék megállapította, hogy a bírságok számításáról szóló iránymutatás 3. pontja hatodik franciabekezdésének rendelkezései szerint a Bizottság csökkentheti a bírság alapösszegét, ha a vállalkozás hatékonyan együttműködik az eljárás során, a 2002. évi engedékenységi közlemény hatókörén kívül. Ugyanakkor a Bizottság a versenyszabályok megsértésével kapcsolatos eljárás során együttműködő vállalkozás bírságát csak abban az esetben csökkentheti az említett iránymutatás e rendelkezései alapján, ha a 2002. évi engedékenységi közlemény nem alkalmazható. Márpedig e közlemény nem alkalmazható a vertikális, illetve az [EUMSZ 102. cikk] hatálya alá tartozó kartellekre. E feltételek mellett, továbbá mivel a szóban forgó ügyben a kérdéses jogsértés a 2002. évi engedékenységi közlemény hatálya alá tartozik, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a bírságok számításáról szóló iránymutatás 3. pontjának hatodik franciabekezdésében foglalt rendelkezéseket a felperesekre nem lehetett alkalmazni.

ii) Következmények

A T-370/06. sz., *Kuwait Petroleum és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék megállapította, hogy a 2002. évi engedékenységi közlemény 27. pontjának rendelkezései értelmében a kartellekkel kapcsolatos ügyekben a Bizottság a közigazgatási eljárás végén hozott határozatban minden olyan vállalkozásnak a mérsékléssel kapcsolatos végleges helyzetét értékeli, amely a bírság csökkentésére vonatkozóan kérelmet nyújtott be. A Törvényszék szerint ebből következően a Bizottság feladata, hogy a közigazgatási eljárás végén értékelje a vállalkozás által közölt információk értékét, és nem lehet a Bizottságnak felróni, hogy azt állapította meg, hogy nem jutalmazhatja a vállalkozást olyan nyilatkozatokért, amelyek az eljárás egy bizonyos időpillanatában számára döntő jelentőségűnek tűntek, azonban a közigazgatási eljárás későbbi szakaszában használhatatlannak bizonyultak, mivel a vállalkozás visszavonta e nyilatkozatokat.

– Súlyosító körülmények

i) Irányítói vagy felbújtói szerep a jogsértésben

A T-343/06. sz., *Shell Petroleum és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék megállapította, hogy főszabály szerint semmi nem akadályozza a Bizottságot abban, hogy egyetlen eseményre támaszkodjon annak bizonyításakor, hogy valamely vállalkozás a kartellben felbújtói szerepet játszott, feltéve ugyanakkor, hogy ezen egyetlen elem lehetővé teszi annak egyértelmű

bizonyítását, hogy e vállalkozás más vállalkozásokat rávett vagy arra ösztönzött, hogy kartellt alakítsanak vagy ahhoz csatlakozzanak.

Másfelől a fent hivatkozott *Koninklijke Wegenbouw Stevin kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy jóllehet az uniós bíróság különbséget tesz a felbujtói és az irányítói szerep között, úgy ítéli meg, hogy még ha a Bizottság által előterjesztett bizonyítékok e két szerep valamelyikét illetően elégtelenek is, a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében fenntarthatja a bírság összegének a Bizottság által alkalmazott növelését. A felperes irányítói szerepének jelentőségére tekintettel így a Törvényszék a szóban forgó esetben megállapította, hogy az alkalmazott bírság növelésének mértékét nem volt szükséges csökkenteni.

ii) Visszaesés

A fent hivatkozott *Shell Petroleum és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék e kérdésben pontosításokat tett az ugyanazon anyavállalat két leányvállalata által egymást követően elkövetett hasonló jogsértések esetére. A Törvényszék szerint, mivel az uniós versenyjog elismeri, hogy az ugyanazon csoporthoz tartozó különböző társaságok gazdasági egységet képeznek, amennyiben az érintett társaságok nem önállóan határozzák meg piaci magatartásukat, a Bizottság jogosan állapíthatja meg, hogy visszaesés áll fenn akkor, ha az anyavállalat egyik leányvállalata azonos típusú jogsértést követ el, mint amely jogsértésért egy másik leányvállalatot korábban már szankcionáltak. Mivel azonban lehetőségéről, nem pedig kötelezettségről van szó, önmagában az, hogy a Bizottság részéről a felelősség anyavállalatnak történő betudására korábbi határozatban nem került sor, nem vonja magával azt a kötelezettséget, hogy ugyanolyan értékelést alkalmazzon egy későbbi határozatban.

A szóban forgó esetben a Törvényszék megállapította, hogy mivel mind a Bizottság korábbi határozatával érintett leányvállalat, mind pedig a Bizottság újabb határozatával érintett leányvállalat közvetetten ugyanazon anyavállalatok 100%-os tulajdonában van, az a körülmény, hogy a Bizottság a korábbi határozatban úgy döntött, hogy a jogsértést az első leányvállalatnak, nem pedig az anyavállalatának tudja be, nem befolyásolta a visszaesésre vonatkozó ítélezési gyakorlat újabb határozatban történő alkalmazásának lehetőségét. Ezenkívül az egyik anyavállalat megszűnése nem járt következményekkel arra vonatkozóan, hogy a visszaesést alkalmazni lehessen a továbbra is létező vállalkozásra. Végül a Bizottság nem volt köteles olyan bizonyítékokkal szolgálni, amelyek alátámaszthatják, hogy ezen anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt a korábbi határozat tárgyát képező jogsértéseket elkövető leányvállalatának jogsértő magatartására, mivel e leányvállalat a jogsértések elkövetésének időpontjában a fenti anyavállalatok 100%-os közös tulajdonában volt.

d) A jogsértő magatartás betudhatósága – Egyetemleges kötelezés

A Törvényszék a T-361/06. sz., *Ballast Nedam kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) megállapította, hogy a leányvállalatával egyetlen vállalkozást alkotó társaság nem állíthatja, hogy a leányvállalatával szemben kiszabott bírság összegének az uniós bíróság általi csökkentése azzal a következménnyel járna, hogy a vele mint a csoport anyavállalatával szemben egyetemlegesen kiszabott bírságot is csökkenteni kellene, amennyiben a bírság összegének csökkentéséről szóló határozat abból következik, hogy a Bizottság megsértette a leányvállalat védelemhez való jogát.

e) Korlátlan felülvizsgálati jogkör

– Korábbi adat

A fent hivatkozott *Shell Petroleum és társai kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör feljogosítja az uniós bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, következésképpen a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot törölje, csökkentse vagy növelje. Mindez az Európai Unió Alapjogi Chartájának¹¹ 47. cikkében szereplő hatékony bírói jogvédelem elvére vonatkozó követelményeknek megfelelően magában foglalja, hogy az uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból felülvizsgálatot gyakorol, és jogosult a bizonyítékokat értékelni, a megtámadott határozatot megsemmisíteni és a bírságok összegét módosítani. Így a Törvényszék feladata, hogy az említett korlátlan felülvizsgálati jogköre keretében határozata meghozatalának időpontjában értékelje, hogy az érintett vállalkozásokkal szemben olyan bírságot szabtak-e ki, amelynek összege megfelelően tükrözi a kérdéses jogsértés súlyát. A Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva főszabály szerint figyelembe veheti a vállalkozás együttműködésének hiányát, következésképpen növelheti a vele szemben az [EUMSZ 101. cikk] vagy az [EUMSZ 102. cikk] megsértése miatt kiszabott bírság összegét. A Törvényszék szerint erről lehet szó például abban az esetben, amikor a Bizottság tájékoztatáskérésére válaszolva a vállalkozás a közigazgatási eljárás során szándékosan vagy gondatlanságból elmulasztott benyújtani a bírság összegének megállapítása céljából meghatározó elemeket, amelyekkel a megtámadott határozat meghozatalakor rendelkezett vagy rendelkezhetett. Ez esetben, jóllehet a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva nincs akadályozva abban, hogy ezen elemeket figyelembe vegye, a vállalkozás – amely ezekre csak a peres eljárás szakaszában hivatkozik, megsértve ezáltal a közigazgatási eljárás célját és megfelelő lefolytatását – annak teszi ki magát, hogy a Törvényszék a bírság megfelelő összegének meghatározásakor e körülményt figyelembe veszi.

– Későbbi adat

E tekintetben a Törvényszék a fent hivatkozott *Imperial Chemical Industries kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben megállapította, hogy a felperest érintő eljárás teljes időtartamára vonatkozó jogalap, még ha azt csak a tárgyaláson hozták is fel, késelem okán nem tekinthető elfogadhatatlannak. A Törvényszék ugyanis úgy ítéli meg, hogy az eljárás teljes időtartama olyan új ténybeli helyzetnek minősül, amely az eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a értelmében igazolja az említett jogalaprak az eljárás során való előterjesztését.

– Módszer – Az iránymutatás Törvényszékkel szembeni nem kötelező jellege

A fent hivatkozott *E.ON Ruhrgas és E.ON kontra Bizottság*, valamint a fent hivatkozott *GDF Suez kontra Bizottság* ügyekben hozott ítéletekben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a bírságokkal kapcsolatban nem kötik őt a Bizottság számításai, sem pedig a Bizottság iránymutatása, amikor a korlátlan felülvizsgálati jogköre alapján határoz, hanem el kell végeznie a saját értékelését, figyelembe véve a konkrét ügy összes körülményét. Márpedig a Törvényszék szerint a Bizottság módszerének alkalmazása a szóban forgó esetben az alkalmazott bírság összegének aránytalan csökkentését eredményezte volna a megállapított hiba jelentőségéhez képest. Ugyanis, míg a Bizottság e hibája csak a francia piacra, és a jogsértés időtartamának hozzávetőleg csak egyötödére vonatkozott, addig a Bizottság módszerének alkalmazása a bírság összegének több

¹¹ HL 2010. C 83., 389. o.

mint 50%-os csökkentéséhez vezetett volna. Ezért a Törvényszék – megállapítva, hogy az említett módszer nem köti őt – arra a következtetésre jutott, hogy különösen a szóban forgó jogsértés időtartamát és súlyát figyelembe véve az egyes társaságokkal szemben kiszabott bírság végleges összegét 320 millió euróban kell megállapítani.

3. Az EUMSZ 102. cikk területét érintő fejlemények

a) Erőfölény

A fent hivatkozott *Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló eljárásban azon határozat megsemmisítése iránt indítottak keresetet, amelyben a Bizottság a felpereseket, a spanyolországi távközlési piac történelmi szereplőjének minősülő Telefónica csoport társaságait hozzávetőleg 151 millió euró bírság megfizetésére kötelezte a spanyolországi nagy sebességű internet-hozzáférés piacán fennálló erőfölényükkel való visszaélés miatt. A Bizottság szerint a felperesek 2001 szeptembere és 2006 decembere között visszaéltek a regionális, valamint országos szintű nagykereskedelmi nagy sebességű internet-hozzáférési szolgáltatások spanyolországi piacán fennálló erőfölényükkel.

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a verseny esetleges fennállása a piacon releváns körülmény az erőfölény meglétének értékelése szempontjából. Mindazonáltal még az adott piacon fennálló, akár élénk verseny sem zárja ki, hogy e piacon erőfölény álljon fenn, amely elsősorban azzal jellemezhető, hogy lehetővé teszi a vállalkozás számára olyan magatartás folytatását, amely piaci stratégiájában nincs tekintettel e versenyre, anélkül azonban, hogy e magatartás miatt káros hatások érnék. A Törvényszék emlékeztet arra is, hogy még ha a rendszeres áremelések kikényszerítésére való képesség vitathatatlanul az erőfölényes helyzet fennállására utaló jelnek is minősül, az egyáltalán nem elengedhetetlen elem, mivel az erőfölényben lévő vállalkozás ármeghatározással kapcsolatos függetlensége inkább abban áll, hogy e vállalkozás anélkül határozhatja meg az árakat, hogy figyelembe kéne vennie a versenytársak, az ügyfelek és a szállítók reakcióját, mint abban, hogy emelni tudja az árakat.

b) Visszaélésszerű magatartások

– Árprés

Ugyanezen ügyben a Bizottság azon az alapon is elmarasztalta a felpereseket, hogy a kiskereskedelmi nagy sebességű hozzáférés árai és a regionális, valamint országos szintű nagykereskedelmi nagy sebességű hozzáférés árai közötti árprés formájában tisztességtelen árakat kényszerítettek versenytársaikra.

A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy objektív igazolás hiányában az árprés önmagában is minősülhet az [EUMSZ 102. cikk] szerinti visszaélésnek. Az árprést a szolgáltatások nagykereskedelmi árai és kiskereskedelmi árai közötti eltérés, nem pedig ezen árak önmagában vett szintje eredményezi. Az ilyen árprés nem csupán a rendkívül alacsony kiskereskedelmi ár, hanem a rendkívül magas nagykereskedelmi ár eredménye is lehet. A valamely erőfölényben lévő vállalkozás által folytatott árpolitika megengedhetőségének értékelése végett főszabály szerint az erőfölényben lévő vállalkozás részéről felmerült költségekre és e vállalkozás stratégiájára alapított árakkal kapcsolatos feltételekre kell támaszkodni. Közelebbről az árprést eredményező árképzési gyakorlat esetén az ilyen elemzési kritériumok használata lehetővé teszi annak vizsgálatát, hogy az említett vállalkozás kellően hatékony lett volna-e ahhoz, hogy képes legyen kiskereskedelmi szolgáltatásait veszteség nélkül kínálni a végfelhasználók részére, amennyiben ezt megelőzően

az általa alkalmazott nagykereskedelmi árat kellett volna fizetnie a versenytársként igénybe vett közbenső szolgáltatásokért.

– A versenyre gyakorolt lehetséges hatás

Ebben az ügyben a Törvényszék azt is hangsúlyozta, hogy az [EUMSZ 102. cikk] megsértésének megállapításához elegendő annak bizonyítása, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás visszaélészerű magatartása a verseny korlátozására irányul, vagyis másként fogalmazva a magatartás alkalmas ilyen hatás kiváltására. Így az árképzési gyakorlat piacra gyakorolt visszaélészerű jellegének megállapításához versenyellenes hatással kell rendelkeznie a piacon, de annak nem kell szükségszerűen ténylegesnek lennie, mivel e tekintetben elegendő, ha olyan lehetséges versenyellenes hatás nyer bizonyítást, amely alkalmas az erőfölényben lévő vállalkozáshoz képest hasonlóan hatékony versenytársak kiszorítására.

– A szándékosan vagy gondatlanságból elkövetett jogsértés fogalma

A fent hivatkozott *Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszéknek azon kérdést illetően, hogy a jogsértést szándékosan vagy gondatlanságból követték-e el, lehetősége volt kifejtteni, hogy e feltétel teljesül, amennyiben az érintett vállalkozásnak – akár tisztában van azzal, akár nem, hogy megsérti a Szerződés versenyjogi szabályait – tudatában kell lennie magatartása versenyellenes hatásának. A vállalkozás tudatában van viselkedése versenyellenes jellegének, ha ismeri azon ténybeli elemeket, amelyek igazolják mind a piacon való erőfölény fennállására vonatkozó megállapítást, mind a nevezett helyzettel való visszaélés Bizottság által megállapított megítélését.

E tekintetben a körülmekintő piaci szereplő nem kételkedhet abban, hogy az a tény, hogy jelentős piaci részesedéssel rendelkezik, olyan igen nagy jelentőségű tényező, amelyet a piacon tanúsított esetleges magatartása tekintetében figyelembe kell vennie. Márpedig az egyetlen, a távközlési ágazatban nagykereskedelmi termékek nyújtására alkalmas jelentős infrastruktúrával rendelkező, továbbá történelmi piaci szereplő nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy erőfölényben van az érintett piacokon. Ebből következik, hogy az ilyen piaci szereplőnek az érintett piacokon fennálló piaci részesedésének nagysága azt jelenti, hogy az a meggyőződése, hogy nincs erőfölényben ezeken a piacokon, csak azon piacok szerkezetének nem megfelelő vizsgálatából eredhet, amelyeken tevékenységét végzi, vagy abból, hogy nem volt hajlandó e piacok szerkezetét figyelembe venni.

– Interoperabilitás

A fent hivatkozott *Microsoft kontra Bizottság* ügyben a Törvényszéknek azon bizottsági határozat megsemmisítése iránti keresetet kellett elbírálnia, amely a Microsoft Corp.-nel szemben kényszerítő bírságot szabott ki amiatt, hogy nem volt ésszerű a versenytársaitól azért kért díjazás mértéke, hogy ez utóbbiak hozzáférhessenek a Microsoft Corp. saját termékei és a versenytársak termékei közötti interoperabilitásra vonatkozó információkhoz.

A Törvényszék szerint a Bizottság által a megtámadott határozatban alkalmazott értékelési elvek, különösen pedig a szóban forgó technológiák innovatív jellegére vonatkozó kritérium alapján kimutatható volt, hogy a Microsoft által kért díjazás valamely technológiának inkább a belső értékét, mint annak stratégiai értékét tükrözte-e. Ebből következett, hogy ezen elvek alkalmazása objektíve megfelelt annak mérlegelése szükségességének, hogy a Microsoft által kért díjazás ésszerű volt-e. Azzal összefüggésben, hogy ésszerű és hátrányos megkülönböztetéstől mentes, a stratégiai érték címén történő bármilyen díjazást kizáró feltételek mellett biztosítani

kell az interoperabilitásra vonatkozó információkhoz való hozzáférés és ezen információk felhasználásának jogát, a Bizottság jogosult e technológiák innovatív jellegét az összetevőikre, azaz az újdonságukra és – a feltalálói tevékenység fogalmának körébe tartozó – egyediségükre tekintettel értékelni. A technológiák innovatív jellegének az újdonság és a feltalálói tevékenység alapján történő értékeléséből nem következik a szellemi tulajdonjogok, az üzleti titkok vagy más bizalmas információk értékének általános elenyészése, és még kevésbé következik e jelleg előírása annak feltételeként, hogy egy termék vagy információ adott jog hatálya alá tartozzon, vagy üzleti titoknak minősüljön.

4. Az összefonódások területét érintő fejlemények

A T-332/09. sz., *Electrabel kontra Bizottság* ügyben 2012. december 12-én hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszéknek az Electrabel belga társaság által a Bizottság azon határozata ellen benyújtott keresetet kellett elbírálnia, amely e társasággal szemben a 4064/89/EGK rendelet¹² 7. cikke (1) bekezdésének megsértésével előzetesen végrehajtott összefonódási művelet miatt 20 millió euró bírságot szabott ki. A vizsgálat tárgyát az e társaság által a Compagnie nationale du Rhône (CNR) feletti tényleges kizárólagos irányításszerzés képezte. Miután 2003. december 23-án olyan értékpapírok birtokába jutott, amelyek révén a CNR tőkéjében fennálló részesedése 49,95%-ra, a szavazati jogokban fennálló részesedése pedig 47,92%-ra nőtt, az Electrabel csak 2007. augusztus 9-én fordult a Bizottsághoz annak érdekében, hogy kikérje a véleményét ezen irányításszerzésről. Miután a Bizottság jelezte, hogy ezt az irányítást már megszerezték, az Electrabel hivatalosan bejelentette az összefonódási műveletet. Jóllehet a Bizottság a 2008. április 29-i első határozatában nem kifogásolta az összefonódást, és a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította azt, nyitva hagyta azt a kérdést, hogy az Electrabel pontosan mely időpontban szerzett tényleges kizárólagos irányítást a CNR felett. Mivel úgy ítélte meg, hogy e tekintetben a 2003. december 23-i időpontot kellett alapul venni, a Bizottság másodjára elfogadta a megtámadott határozatot.

A Törvényszék, amelynek a Bizottság által az összefonódás fennállásával kapcsolatban lefolytatott elemzés érvényességét kellett értékelnie, emlékeztetett arra, hogy az összefonódási művelet végrehajtásának körülményeivel kapcsolatban a Bizottság által lefolytatott vizsgálat tekintetében az uniós bíróság teljes körű felülvizsgálatot gyakorol. E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az összefonódás fogalmáról szóló közlemény¹³ 14. pontja szerint a kisebbségi részvényes is úgy tekinthető, hogy egyedüli irányítást gyakorol a vállalkozás felett, amennyiben nagy valószínűséggel többséget ér el az említett vállalkozás közgyűlésén, mivel a részvények kisebb csomagokban sok kisérszvényes tulajdonában vannak. A Törvényszék szerint a szóban forgó esetben ez volt a helyzet, mivel a felperesnek nem sikerült cáfolnia a Bizottság azon következtetését, mely szerint a felperes 2003. december 23-án még anélkül is nagy valószínűséggel bízhatott abban, hogy többségbe került a közgyűlésen, hogy a szavazati jogok többségével rendelkezett volna.

A Törvényszék továbbá úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem követett el hibát, amikor ötéves elévülési időszakot vett alapul, mivel a felperes terhére rótt jogsértés, vagyis az összefonódás előzetes végrehajtása, olyan jogsértésnek minősült, amely a versenyfeltételek

¹² A vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 1989. december 21-i 4064/89/EGK tanácsi rendelet (HL L 257., 13. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 31. oldal).

¹³ A 4064/89 rendelet alapján az összefonódás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (HL 1998. C 66., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 195. o.).

jelentős megváltozását eredményezheti, és nem tekinthető a 2988/74/EGK rendelet¹⁴ 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett, tisztán formai vagy eljárási jellegű jogsértésnek.

Végül a bírság összegének meghatározásával kapcsolatban a Törvényszék először is megállapította, hogy nem kifogásolható a Bizottsággal szemben, hogy a szóban forgó esetben kiszabott bírság összegének meghatározása során nem az [EUMSZ 101. cikk] és az [EUMSZ 102. cikk] megsértése esetén kiszabott bírságok számításáról szóló iránymutatásban foglalt elveket és módszereket követte. A Bizottságnak a 4064/89 rendelet 14. cikkének (3) bekezdését kellett elemzési keretként alapul vennie, amely rendelkezés szerint a bírság összegének megállapításakor a jogsértés jellegére és súlyosságára kell tekintettel lenni.

Állami támogatások

1. Elfogadhatóság

A T-154/10. sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 20-án hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék megállapította: az, hogy a tagállam a Bizottság határozatának elfogadása előtt több hónappal megszünteti az e határozatban létező támogatásnak minősített intézkedést, az említett határozat ellen benyújtott keresetet nem teszi elfogadhatatlanná. A Törvényszéknek a Bizottság azon határozata ellen előterjesztett keresetet kellett elbírálnia, amely a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a Francia Köztársaság által a La Poste javára annak közintézményi jogállásából eredő korlátlan hallgatólagos kezességvállalás formájában állítólag végrehajtott állami támogatást.

A Törvényszék hangsúlyozta, hogy a Bizottság azon határozata, amely megállapítja a vállalkozás javára korlátlan kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatás fennállását, és azt a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánítja, szükségképpen kötelező joghatások kiváltását célozza, ezért pedig az EUMSZ 263. cikk értelmében vett megtámadható aktusnak minősül. Jóllehet igaz, hogy a szóban forgó esetben a francia kormány a saját indokai alapján és a Bizottság által gyakorolt bármilyen kényszertől mentesen úgy döntött, hogy a megtámadott határozat elfogadása előtt több hónappal megszünteti a Bizottság határozatában létező támogatásnak minősített intézkedést, ez nem változtat azon, hogy a Francia Köztársaság jogilag köteles volt végrehajtani a megtámadott határozatot. A Törvényszék szerint az, hogy e határozat végrehajtása során összhang állhatott fenn a Bizottság által és e tagállam által védett érdekek között, nem akadályozhatta meg e tagállamot abban, hogy ugyanezen határozat ellen megsemmisítés iránti keresetet indítson. Az ilyen akadályozás megállapítása ahhoz vezetne, hogy a tagállamokkal szemben annak alapján alkalmaznának joghátrányt, hogy azok képesek voltak-e a Bizottság határozatának való megfeleléshez fűződő saját érdeket felfedezni, továbbá rendkívül szubjektív lenne.

A T-123/09. sz., *Ryanair kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. március 28-án hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), a felperes azt kérte, hogy a Törvényszék semmisítse meg az olasz állam által 2008-ban az Alitalia – Compagnia Aerea Italiana SpA légitársaság részére nyújtott 300 millió euró összegű kölcsönre vonatkozó két bizottsági határozatot. Amíg e határozatok közül az első, amely ezen intézkedést a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította, és elrendelte az Alitalia részére nyújtott támogatás visszatéríttetését, hivatalos

¹⁴ Az eljárások időtartamának korlátozásáról, valamint az Európai Gazdasági Közösség szállításra és versenyre vonatkozó szabályai alapján kezdeményezett szankciók végrehajtásáról szóló, 1974. november 26-i 2988/74/EGK tanácsi rendelet (HL L 319., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 1. kötet, 61. o.).

vizsgálati eljárást fejezett be, addig a másodikat, amely az olasz hatóságok által tett bizonyos kötelezettségvállalások teljes körű tiszteletben tartásától függően megtagadta az említett társaság eszközeinek elidegenítéséhez nyújtott támogatás ekként minősítését, a Bizottság a 659/1999/EK rendelet¹⁵ 4. cikkének (3) bekezdése alapján, hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül hozta.

E második határozatot illetően a Törvényszék – emlékeztetve arra, hogy a kifogást nem emelő határozat jogszerűsége attól függ, hogy felmerültek-e kétségek a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban – hangsúlyozta, hogy mivel az ilyen kétségek olyan hivatalos vizsgálati eljárás megindításához kell, hogy vezessenek, amelyben a 659/1999 rendelet 1. cikkének h) pontjában meghatározott érintett felek is részt vehetnek, az utóbbi rendelkezés értelmében minden érintett felet a határozat által közvetlenül és személyében érintettnek kell tekinteni. Az [EUMSZ 108. cikk] (2) bekezdésében és a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt eljárási garanciák kedvezményezettjei ugyanis e garanciák tiszteletben tartását csak akkor tudják érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy a kifogást nem emelő határozatot az uniós bíróság előtt megtámadják. Így e rendelkezés értelmében érdekelt félnek kell tekinteni többek között minden olyan személyt, vállalkozást vagy vállalkozások társulását, amelynek, illetve akinek érdekeit a támogatás nyújtása érintheti, vagyis különösen e támogatás kedvezményezettjének versenytárs vállalkozásait.

A Bíróság C-83/09. P. sz., *Bizottság kontra Kronoply és Kronotex* ügyben 2011. május 24-én hozott ítéletéből (az EBHT-ban még nem tették közzé) eredő következményeket levonva, a Törvényszék megállapította, hogy amennyiben a felperes a kifogást nem emelő határozat megsemmisítését kéri, lényegében azt vitatja, hogy a támogatásra vonatkozó határozatot anélkül fogadták el, hogy a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított volna, amivel megsértette eljárási jogait. Annak érdekében, hogy a megsemmisítés iránti keresete sikeres legyen, a felperes bármely azt bizonyító jogalapra hivatkozhat, hogy a Bizottság rendelkezésére álló információknak és bizonyítékoknak a bejelentett intézkedés előzetes vizsgálati szakaszban történő értékelésének kétségeket kellett volna ébresztenie a szóban forgó intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatosan.

A támogatást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozatot illetően ugyanakkor más a megoldás. Az [EUMSZ 108. cikk] (2) bekezdése szerinti eljárást befejező határozat ugyanis azokat a vállalkozásokat, amelyek az eljárást megindító panasz benyújtói voltak, és amelyeknek az eljárás menetét meghatározó észrevételeit meghallgatták, csak akkor érinti személyükben, ha a piaci helyzetüket a határozat tárgyát képező támogatási intézkedés lényegesen befolyásolja, vagy ha sikerül egyéb úton, a címzetthez hasonló módon őket egyénítő sajátos körülményekre hivatkozással bizonyítaniuk, hogy személyükben érintettek. Elismerve ugyan, hogy a szóban forgó esetben a felperes aktív szerepet játszott az eljárásban, a Törvényszék arra következtetett, hogy nem állt fenn ilyen személyes érintettség.

2. Anyagi jogi kérdések

a) Az állami támogatás fogalma

A fent hivatkozott *Franciaország kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék megállapította, hogy az ellenszolgáltatás nélkül nyújtott korlátlan állami kezességvállalás általában véve alkalmas arra, hogy előnyt biztosítson a kedvezményezett személynek abban az értelemben,

¹⁵ Az [EK 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.).

hogy e kezességvállalás következtében javul a kedvezményezett pénzügyi helyzete azon terhek könnyítése révén, amelyek rendes körülmények között a költségvetésére hárulnak. E tekintetben a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a támogatás fogalma a szubvencióénál általánosabb, mivel nem csupán a pozitív juttatásokat foglalja magában, mint amilyenek maguk a szubvenciók, hanem azon állami beavatkozásokat is, amelyek – különböző formákban – enyhítik a vállalkozás költségvetésére rendszerint nehezedő terheket, és amelyek ennél fogva – anélkül, hogy a szó szoros értelmében vett szubvenciók lennének – ugyanilyen természetűek és azonos hatásúak. Márpedig a korlátlan állami kezességvállalás többek között lehetővé teszi a kedvezményezettje számára, hogy kedvezőbb hitelfeltételekben részesüljön azokhoz képest, amelyeket akkor ért volna el, ha kizárólag az érdemei alapján ítélik meg, következésképpen pedig lehetővé teszi a kedvezményezett költségvetésére háruló terhek csökkentését. Ebben az összefüggésben a Törvényszék megállapítja, hogy annak bizonyítása érdekében, hogy valamely közintézmény kedvezőbb hitelfeltételekben, következésképpen pedig pénzügyi előnyben részesült, a Bizottság hivatkozhat a hitelminősítő intézetek, közelebbről pedig azok közül is a legfontosabbak állásfoglalásaira. Mivel ugyanis nem vitás, hogy a piac az adott vállalkozásnak nyújtandó hitel mérlegelése során figyelembe veszi a fontos hitelminősítő intézetek által adott minősítést, az általuk adott azon minősítés, amely jobb, mint amelyet kezességvállalás hiányában adtak volna, előnyt biztosíthat a közintézménynek.

A T-50/06. RENV., T-56/06. RENV., T-60/06. RENV., T-62/06. RENV. és T-69/06. RENV. sz., *Írország és társai kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2012. március 21-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék tisztázta az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályok és a jövedéki adó alóli mentesítésre vonatkozó harmonizációs irányelvből eredő szabályok közötti elhatárolást. E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy a nemzeti adójogszabályok, különösen a jövedéki adók összehangolására irányuló szabályok, valamint az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályok ugyanazt a célt követik, nevezetesen a versenytorzulások elleni küzdelem útján a közös piac megfelelő működésének elősegítését. Közös célkitűzésükre tekintettel a különböző szabályok koherens végrehajtása megköveteli annak feltételezését, hogy a versenytorzulás fogalma a nemzeti adójogszabályok harmonizációja és az állami támogatások terén ugyanazon terjedelemmel és jelentéssel bír. Emellett az [EUMSZ 113. cikkben] és a 92/81/EGK irányelvben¹⁶ található, a nemzeti adójogszabályok, különösen a jövedéki adók összehangolására irányuló szabályok kifejezetten az uniós intézményekre – nevezetesen a javaslatot előterjesztő Bizottságra és az intézkedést elfogadó Tanácsra – ruházzák az esetleges versenytorzulás fennállása értékelésének feladatát annak eldöntése érdekében, hogy a tagállamok számára engedélyezik-e a 92/81 irányelv 8. cikkének (4) bekezdése alapján a harmonizált jövedéki adó alóli mentesség alkalmazását, illetve annak fenntartását, továbbá az esetleges tisztességtelen verseny vagy a közös piac működésében történt torzulás fennállása értékelésének feladatát, amely indokolhatja az ezen utóbbi cikk alapján már megadott engedély felülvizsgálatát a 92/81 irányelv 8. cikkének (5) bekezdése alapján.

A Törvényszék ugyanakkor hangsúlyozta, hogy ahhoz, hogy az előnyöket az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében vett támogatásoknak lehessen minősíteni, az szükséges, hogy azok betudhatók legyenek az érintett tagállam önállóan és egyoldalúan meghozott határozatának. Márpedig nem ez volt a helyzet a jövedéki adó alóli vitatott mentességek esetében, amelyeket – mivel a Tanács által a 92/81 irányelvnek megfelelően, a Bizottság javaslatára hozott engedélyező határozatokon alapultak – az Uniónak kellett betudni. Ebből következően mindaddig, amíg a Tanács engedélyező határozatai hatályban voltak, és azokat sem a Tanács nem módosította, sem pedig az uniós bíróság nem semmisítette meg, a Bizottság nem minősíthette az

¹⁶ Az ásványolajok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/81/EGK tanácsi irányelv (HL L 316., 12. o.).

említett mentességeket állami támogatásnak. Emellett, mivel az [EUMSZ 108. cikk] szerinti eljárási kötelezettségek az érintett intézkedéseknek az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősítéséből eredtek, a Bizottság nem kifogásolhatta megalapozottan az érintett tagállamokkal szemben azt, hogy a Tanács engedélyező határozatai alapján biztosított vitatott mentességeket nem jelentették be neki. A Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy a megtámadott határozat megsértette a jogbiztonság elvét, valamint az uniós jogi aktusok jogszerűsége vélelmének elvét.

A T-139/09. sz., *Franciaország kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. szeptember 27-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé), többek között az a kérdés merült fel, hogy a franciaországi gyümölcs- és zöldségpiac támogatását szolgáló intézkedéseket állami támogatásoknak lehetett-e minősíteni, figyelembe véve, hogy azokat részben ezen ágazat szakmai szervezeteinek önkéntes hozzájárulásából finanszírozták. E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy az állami források meglétének értékelése vonatkozásában releváns szempont – azok eredetére való tekintet nélkül – a hatóság beavatkozásának mértéke a szóban forgó intézkedések és azok finanszírozási módjának meghatározásába. Önmagában az a körülmény, hogy az érintett gazdasági szereplőknek a szóban forgó intézkedések részleges finanszírozására szánt hozzájárulásai csak önkéntes jellegűek, nem kötelezők, nem elegendő ezen elv megkérdőjelezéséhez. A hatóságok ezen hozzájárulásokkal kapcsolatos beavatkozási jogkörének mértéke ugyanis akkor is nagy lehet, ha e hozzájárulások nem kötelező jellegűek. A hatóságnak a közjogi szervezet és a termelői szervezetek önkéntes hozzájárulásai által finanszírozott intézkedések meghatározásában játszott szerepét illetően a Törvényszéknek átfogó értékelést kell végeznie, amelynek során nem tehet különbséget azok finanszírozási módja szerint, hiszen a köz- és a magánforrásból származó hozzájárulásokat egy közös működési alapba helyezték. A szóban forgó esetben, tekintettel arra, hogy a vitatott intézkedéseket és azok finanszírozási módját az állam felügyelete alatt álló ipari és kereskedelmi jellegű közjogi szervezet határozta meg, az említett intézkedések kedvezményezettjei pedig ezzel szemben csak arról dönthettek, hogy az így meghatározott rendszerben részt vesznek-e, vagy sem, azáltal hogy elfogadták vagy megtagadták az e szervezet által meghatározott szakmai hozzájárulás fizetését, a Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az említett intézkedések az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásoknak minősültek.

Végül a T-210/02. RENV. sz., *British Aggregates kontra Bizottság* ügyben 2012. március 7-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszéknek az állami intézkedés szelektív jellegének mérlegelése alapjául szolgáló kritériumokat kellett vizsgálnia. A Törvényszék e tekintetben emlékeztetett arra, hogy valamely intézkedés szelektív jellegének megállapítása érdekében azt kell vizsgálni, hogy az adott jogrendszer keretében ez az intézkedés alkalmas-e arra, hogy az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékek előállítását előnyben részesítse az érintett intézkedés által követett célkitűzés szempontjából hasonló ténybeli és jogi helyzetben található más vállalkozásokhoz képest. A Törvényszék ugyanakkor megjegyzi, hogy e feltételnek nem tesz eleget az az intézkedés, amely bár előnyt jelent a kedvezményezettjének, a vonatkozó adórendszer természetével vagy általános belső felépítésével igazolható. Ezen értékelés érdekében különbséget kell tenni egyrészt az adott adórendszer – azon kívül álló – céljai, másrészt a magában az adórendszerben rejlő mechanizmusok között, amelyek szükségesek a fenti célok eléréséhez, mivel ezen célok és mechanizmusok, mint a szóban forgó adórendszer alapelvei vagy vezérlő elvei, alátámaszthatják az ilyen igazolást, amit a tagállamnak kell bizonyítania. Egyébiránt a szóban forgó intézkedés által biztosított előny szelektív jellegének értékelése érdekében a viszonyítási alap meghatározása különösen fontos az adóintézkedések esetében, mivel magának az előnynek a fennállását is csupán egy „általános” adóztatáshoz viszonyítva lehet megállapítani. Így valamely nemzeti adóintézkedés „szelektívnek” minősítéséhez először is előzőleg meg kell határozni és meg kell vizsgálni az adott tagállamban

hatályban lévő adózási rendszer szerinti közös vagy „általános” rendszert. Ehhez a közös vagy „általános” adórendszerhez képest kell ezután értékelni és megállapítani, hogy a szóban forgó adóintézkedéssel biztosított előny szelektív jellegű-e, ehhez pedig azt kell bizonyítani, hogy ez az intézkedés eltér a közös adórendszertől, amennyiben különbséget tesz az érintett tagállam adózási rendszere által kitűzött célra tekintettel hasonló jogi és ténybeli helyzetben lévő gazdasági szereplők között.

A szóban forgó esetben a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy azt a kérdést, hogy az Egyesült Királyságban a sóderre vonatkozó környezetvédelmi adót bevezető kérdéses szabályozás előnyben részesít-e bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését a hasonló ténybeli és jogi helyzetben lévő más vállalkozásokhoz vagy termelésekhez képest, az említett szabályozás környezetvédelmi célkitűzésére tekintettel kell vizsgálni. Ennek keretében a Törvényszék megállapította, hogy e szabályozás adójogi megkülönböztetést eredményezett az adómentes anyagok és az adóköteles anyagok helyettesíthető sóderei között. Az ilyen megkülönböztetést a Törvényszék szerint nem igazolhatta a szóban forgó adórendszer jellege és általános felépítése, mivel egyrészt e megkülönböztetés egyértelműen eltért a vitatott adó alapjául szolgáló általános adóztatási logikától, másrészt pedig olyan jellegű volt, hogy sértette ezen adó környezetvédelmi célkitűzését.

b) Általános gazdasági érdekű szolgáltatások

A T-137/10. sz., *CBI kontra Bizottság* ügyben 2012. november 7-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék részletesen kifejtette azokat a feltételeket, amelyek mellett a közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezésére szolgáló intézkedéseket állami támogatásoknak lehet minősíteni. Ezen ügy hátterében a belga hatóságok által a Brüsszel-Főváros Régió (Belgium) öt általános kórháza részére nyújtott szubvenciók álltak. A Bizottság a felperes és egy másik társulás által állítólagos állami támogatásokkal kapcsolatban benyújtott panasz alapján eljárva úgy határozott, hogy az [EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdésében szabályozott előzetes vizsgálati szakasz végén nem emel kifogást a szóban forgó intézkedések ellen. E határozat a Bíróság *Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg* ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletén¹⁷ alapult, amely szerint a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítése keretében nyújtott szolgáltatások ellenében odaítélt ellentételezés nem minősül állami támogatásnak, feltéve, hogy megfelel bizonyos kritériumoknak. Azt állítva, hogy e kritériumok alapján a Bizottságnak komoly kétségeket kellett volna felvetnie a vizsgált intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, a felperes – a belga jog hatálya alá tartozó, kilenc magánkórházat tömörítő társulás – keresetet indított e határozat megsemmisítése iránt.

A Törvényszék először is megállapította, hogy különösen a kórházi közszolgáltatásokat illetően az [EUMSZ 106. cikk] (2) bekezdésének alkalmazása során figyelembe kell venni a kereskedelmi dimenzió hiányát, mivel e közszolgáltatás általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak minősítése sokkal inkább magyarázható a versengő és kereskedelmi jellegű ágazatra gyakorolt hatásával, mint az állítólagos kereskedelmi dimenzióval. Ezen alkalmazás során tisztetletben kell tartani a tagállamoknak az egészségügyi politikájuk kialakítására, valamint az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás szervezésére és nyújtására vonatkozó hatáskörét. E megfontolásoknak megfelelően a tagállamok az általuk megválasztott elvek szerint alakítják ki a nemzeti egészségügyi rendszerüket. Ugyanakkor, mivel az egészségügyi szolgáltatások nyújtásának a tagállamok által kialakított szervezése magában foglalja a közszolgáltatási kötelezettségek magán-gazdaságiszereplőkkel szemben történő előírását, e tény az ágazatban tett támogatási

¹⁷ A C-280/00. sz. ügy, EBHT 2003., I-7747. o.

intézkedések mérlegelése keretében figyelembe kell venni. Különösen, amikor az ugyanazon közszolgáltatási kötelezettséggel terhelt közjogi és magánjogi jogalanyokra eltérő kötelezettségek hárulnak, ezeknek az eltéréseknek világosan ki kell tűnniük az egyes megbízásokból, többek között azért, hogy lehetővé váljék annak ellenőrzése, hogy a szubvenció összeegyeztethető-e az egyenlő bánásmód elvével.

A Törvényszék ezt követően megállapította, hogy a tagállamok széles körű mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak meghatározásánál, hogy mit tekintenek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, e meghatározást pedig a Bizottság csak nyilvánvaló hiba esetén kérdőjelezheti meg. A Bizottság által az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fennállását illetően lefolytatott mérlegelés felett az uniós bíróság által gyakorolt felülvizsgálat során meg kell győződni arról, hogy tiszteletben tartanak-e bizonyos minimális kritériumokat, amelyek többek között arra vonatkoznak, hogy létezik-e a szóban forgó gazdasági szereplőket általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladattal felruházó közhatalmi aktus, valamint e feladat egyetemes és kötelező jellegű-e. E tekintetben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy ahhoz, hogy valamely jogalany határozatait közjogi aktusoknak lehessen minősíteni, e jogalany szerveinek általános érdekű feladatokkal felruházott személyekből kell állnia, az állami hatóságoknak pedig e határozatok felett tényleges ellenőrzési hatáskörrel kell rendelkezniük. E széles körű mérlegelési jogkör kiterjed az általános gazdasági érdekű szolgáltatási feladat címén nyújtott ellentételezés kiszámítása alapjául szolgáló paraméterek meghatározására is, e paramétereket ugyanakkor úgy kell meghatározni, hogy kizárják, hogy a tagállam visszaélészerűen hivatkozzék az általános gazdasági érdekű szolgáltatás fogalmára. Abban az esetben, ha a tagállam több ellentételezési intézkedést is alkalmaz, a Bizottság hiányosan vizsgálja az érintett támogatási intézkedést, amennyiben elmulasztja külön mérlegelni az intézkedések egyikére vonatkozó finanszírozási paramétereket.

c) A komoly nehézségek fogalma

A fent hivatkozott *Ryanair kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a komoly nehézségek fogalma – amely meghatározza a Bizottság azon kötelezettségét, hogy megindítsa az állami támogatások hivatalos vizsgálati eljárását – objektív természetű. Jóllehet a Bizottság egyáltalán nem rendelkezik mérlegelési mozgástérrel az említett eljárás megindítása tekintetében, amennyiben ilyen nehézségek fennállását állapítja meg, az adott eset körülményeinek feltárása és vizsgálata során mégis bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak megállapítása céljából, hogy azok komoly nehézségeket vetnek-e fel. Az [EUMSZ 108. cikk] (3) bekezdése céljának megfelelően és a gondos ügyintézés őt terhelő kötelezettségére tekintettel a Bizottság párbeszédet folytathat a bejelentő állammal vagy harmadik személyekkel az előzetes vizsgálati szakasz során felmerülő esetleges nehézségek leküzdése érdekében. E lehetőség feltételezi, hogy a Bizottság álláspontját a párbeszéd eredményéhez igazíthassa, anélkül hogy ezt a hozzáigazítást előzetesen komoly nehézségek fennállásának bizonyítékeként kellene értékelni. Ezenkívül az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül.

d) A piacgazdasági magánbefektető kritériuma

A T-565/08. sz., *Corsica Ferries France kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 11-én hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) alapjául szolgáló eljárásban a Törvényszéknek a Bizottság azon határozata ellen benyújtott keresetet kellett elbírálnia, amely a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította a Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) szerkezetátalakítása érdekében a Francia Köztársaság által 2002-ben végrehajtott intézkedéseket, továbbá megtagadta, hogy az e vállalkozás 2006-ban jóváhagyott privatizációs terve szerinti intézkedéseket támogatásoknak minősítse. A felperes különösen azt kifogásolta, hogy a Bizottság

a magánbefektetői tesztet alkalmazta e társaság 158 millió euró negatív vételár ellenében történő privatizációjára. A felperes többek között azt állította, hogy a Bizottság az SNCM feltételezett felszámolási költségeinek számítása során nem vehette volna figyelembe azokat a kiegészítő végkielégítéseket, amelyek meghaladják a jogszabályokban és kollektív szerződésekben szigorúan előírt kötelezettségeket, mivel az ilyen megközelítés nem jellemezhetette a hosszú távú megtérülési kilátások által vezérelt magánbefektető magatartását.

E tekintetben a Törvényszék megállapította, hogy a szociális piacgazdaságban a körültekintő magánbefektető nem vonatkoztathat el egyrészt a vállalkozásban érintett valamennyi féllel szemben fennálló felelősségétől, másrészt pedig azon társadalmi, gazdasági és környezeti háttér alakulásától, amelyben a vállalkozását fejleszti. A fentiek alapján az, ha valamely magánbefektető kiegészítő végkielégítést fizet, főszabály szerint a békés szociális párbeszéd előmozdítása, valamint a társaság vagy vállalatcsoport arculatának megőrzése érdekében folytatott, jogilag megalapozott és célszerű gyakorlatnak minősülhet. Amennyiben viszont nem áll fenn semmilyen, akár hosszú távú gazdasági racionalitás, a jogszabályokban és kollektív szerződésekben szigorúan előírt kötelezettségeket meghaladó költségek figyelembevételét az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak kell tekinteni. Ezzel összefüggésben az állam mint piacgazdasági globális befektető arculatának védelme – különleges körülményeken kívül és különösen meggyőző indoklás nélkül – nem képezhet kielégítő igazolást ahhoz, hogy bizonyítani lehessen az olyan további költségek figyelembevételének hosszú távú gazdasági racionalitását, mint a kiegészítő végkielégítések.

A magánbefektető kritériuma állt a T-29/10. és T-33/10. sz., *Hollandia és ING Groep kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. március 2-án hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), felmerülő probléma középpontjában is, megkérdőjelezve a Holland Királyság által a 2008 őszen bekövetkező pénzügyi válsággal összefüggésben, 2008-ban és 2009-ben az ING Groep NV javára elfogadott támogatási intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló bizottsági határozatot. A felperesek azt kifogásolták, hogy a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a tőkejuttatás visszatérítési feltételeinek 1 milliárd, teljes egészében a Holland Királyság által jegyzett ING Groep-értékpapír létrehozatalából eredő módosítása 2 milliárd euró mértékű további támogatást jelentett.

A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem szorítkozhatott annak megállapítására, hogy az említett visszatérítési feltételek módosítása *ipso facto* állami támogatásnak minősült, anélkül hogy előtte megvizsgálta volna azt a kérdést, hogy e módosítás olyan előnyt biztosított-e az ING Groepnek, amelyet a holland állammal azonos helyzetbe kerülő magánbefektető nem lett volna hajlandó nyújtani. A Bizottságnak csak ilyen, különösen az eredeti visszatérítési feltételek és a módosított feltételek összehasonlítását feltételező vizsgálat végén áll módjában, hogy megállapítsa vagy sem az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdése értelmében vett további előny nyújtását. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó esetben a megtámadott határozatból nem következik, hogy a Bizottság ilyen elemzést folytatott volna le. A Bizottság, amennyiben annak kijelentésére szorítkozott, hogy a visszatérítési feltételek módosítása elmaradt hasznot jelent a holland állam számára, nem vizsgálta meg, hogy a visszatérítési feltételek módosítását követően a holland államnak biztosított, 15% és 22% közötti hozam miért nem felelt meg annak, amit a hasonló helyzetben lévő magánbefektető ésszerűen várhatott. Megállapítva, hogy a Bizottság tévesen értelmezte az állami támogatás fogalmát, amikor elmulasztotta mérlegelni, hogy a holland állam a visszatérítési feltételek módosításának elfogadásával úgy járt-e el, ahogy azt egy magánbefektető tette volna, többek között azért, mert előtörlesztésben részesülhetett, és így nagyobb bizonyossággal rendelkezett arról, hogy figyelembe véve a piaci feltételeket megfelelő ellenszolgáltatás jár neki, a Törvényszék megsemmisítette a megtámadott határozatot.

A T-268/08. és T-281/08. sz., *Land Burgenland és Ausztria kontra Bizottság* egyesített ügyekben 2012. február 28-án hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszéknek arról kellett határoznia, hogy hogyan kell alkalmazni a magánbefektető kritériumát egy bank pályázati eljárás útján történő privatizációja keretében. Az ügy tárgyát az ausztriai Land Burgenland azon döntése képezte, hogy a Hypo Bank Burgenland AG osztrák bankot így módon két osztrák társaságnak ítélte oda, jóllehet az e társaságok által kínált vételár egy osztrák-ukrán konzorcium által kínált vételárnál lényegesen alacsonyabb volt. A Bizottság az e konzorcium által benyújtott panasz alapján eljárva a pályázati eljárás során tett két végleges vételárjánlat közötti különbséget a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősítette, úgy ítélve meg, hogy az osztrák hatóság nem úgy járt el, mint egy piacgazdasági feltételek mellett működő eladó.

A Törvényszék a Land Burgenland, illetve az Osztrák Köztársaság által e határozat ellen előterjesztett keresetek alapján eljárva megerősítette, hogy annak meghatározása során, hogy valamely árunak egy közjogi szervezet által egy magánjogi jogalany részére történő értékesítése állami támogatásnak minősül-e, a piacgazdasági feltételek mellett működő magán-gazdaságiszereplő kritériuma a megfelelő kritérium, amelynek a konkrét alkalmazása általában összetett gazdasági értékelést feltételez. Elismerve, hogy a piacgazdasági elvek alapján eljáró eladó is választhatja az alacsonyabb átruházási árajánlatot, amennyiben egyértelmű, hogy a legmagasabb árajánlatot tevő számára történő értékesítés nem megvalósítható, a Törvényszék ugyanakkor a szóban forgó esetben megállapította, hogy a Bizottság juthatott arra a következtetésre, hogy a konzorcium részére történő átruházás esetén a pénzügyi felügyeleti hatóság előtti eljárásnak sem a bizonytalan kimenetele, sem pedig a valószínűleg hosszú időtartama nem volt olyan jellegű, hogy indokolja e konzorcium kizárását. A Törvényszék e tekintetben megállapította, hogy ehhez a Land Burgenlandnak konkrét bizonyítékokkal kellett volna szolgálnia annak alátámasztása érdekében, hogy a konzorcium részére történő átruházás esetén a piaci felügyeleti hatóság előtti eljárás időtartama súlyosan veszélyeztette volna a privatizáció végrehajtásának esélyeit.

3. Eljárási szabályok

a) Valamely támogatás korábbi támogatásokkal való halmozott hatása

A T-115/09. és T-116/09. sz., *Electrolux és Whirlpool Europe kontra Bizottság* ügyben 2012. február 14-én hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé) alapját a Bizottság azon határozata ellen benyújtott két kereset képezi, amely bizonyos feltételek mellett a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította a Francia Köztársaság által a felperesek versenytársa, a Fagor France SA (FagorBrandt) részére nyújtott 31 millió euró összegű szerkezetátalakítási támogatást. A megtámadott határozat olyan korábbi határozatot követett, amely a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította az Olasz Köztársaság által e társaság leányvállalatának nyújtott pénzügyi támogatást, és elrendelte annak visszatéríttetését. A felperesek többek között azt állították, hogy a Bizottság elmulasztotta megvizsgálni a szóban forgó támogatás és az összeegyeztethetetlen olasz támogatás halmozott hatását.

A Törvényszék megállapította, hogy a Bíróság *TWD kontra Bizottság* ügyben 1997. május 15-én hozott ítéletéből¹⁸, valamint a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás¹⁹ 23. pontjából következik, hogy a Bizottság a szerkezetátalakítási támogatások közös piaccal való

¹⁸ A C-355/95. sz. ügy (EBHT 1997., I-2549. o.).

¹⁹ HL 2004. C 244., 2. o.

összeegyeztethetőségének vizsgálata keretében főszabály szerint köteles lefolytatni e támogatás és az esetleges olyan korábbi támogatások halmozott hatásának vizsgálatát, amelyeket még nem térítették vissza. E vizsgálatot az indokolja, hogy a még vissza nem térített korábbi összeegyeztethetetlen támogatások nyújtásából származó előnyök továbbra is kifejtik a versenyre gyakorolt hatásait. Ugyanakkor, amennyiben a Bizottság a tervezett támogatás nyújtását egy vagy több korábbi támogatás előzetes visszatéríttetésétől teszi függővé, nem köteles lefolytatni e támogatások versenyre gyakorolt halmozott hatásának vizsgálatát. Ez esetben maga az ilyen függővé tétel lehetővé teszi annak elkerülését, hogy a tervezett támogatásból származó előny halmozódjék a korábbi támogatásokból származó előnnyel, mivel a korábbi támogatások nyújtása által a versenyre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat megszüntette az e támogatások összegének kamatokkal együtt történő visszatéríttetése. Ezzel szemben, amennyiben a Bizottság a szóban forgó támogatás nyújtását nem teszi függővé az összeegyeztethetetlen támogatás visszatéríttetésétől, szükségképpen meg kell vizsgálnia e két támogatás halmozott hatását.

b) A közigazgatási eljárás tényleges érvényesülése

A fent hivatkozott *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 27-én hozott ítéletben a Törvényszéknek alkalma nyílt emlékeztetni arra, hogy a Szerződés szabályaitól eltérve támogatásokat nyújtó vagy nyújtani kívánó tagállamot a részvételével zajló eljárásban a Bizottsággal való együttműködési kötelezettség terheli. E tagállam köteles valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére bocsátani, amely lehetővé teszi ezen intézmény számára a kért eltérés feltételei teljesülésének ellenőrzését. Az állami támogatások tárgyában hozott határozat jogszerűségét így azokra az információkra tekintettel kell vizsgálni, amelyek a határozat meghozatalának időpontjában a Bizottság rendelkezésére állhattak. Mivel az állami támogatás fogalma olyan objektív helyzetre vonatkozik, amelyet a bizottsági határozat meghozatalának időpontjában értékelnek, az ebben az időpontban elvégzett értékeléseket kell figyelembe venni a fent említett bírósági felülvizsgálat során. Ebből következik, hogy az érintettek által előadott ellentétes információk hiányában a Bizottság jogosult azon, akár téves információk alapulvételére, amelyekkel a végleges határozat elfogadásának időpontjában rendelkezik, ha a szóban forgó ténybeli körülményeket illetően a Bizottság felszólította a tagállamot a szükséges információk rendelkezésére bocsátására.

Ezzel összefüggésben a Törvényszék ezenkívül megállapította, hogy a 659/1999 rendelet 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseiből is kitűnik, hogy a jogellenes támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárás befejezését követően a Bizottság a határozatot a rendelkezésre álló információk, így többek között a tagállam által a Bizottság tájékoztatáskérésére adott válaszban nyújtott információk alapján hozza meg. Következésképpen a szóban forgó esetben a felperesként eljáró állam a közigazgatási eljárás tényleges érvényesülésének elvére tekintettel nem vitathatja első alkalommal a bírósági szakaszban azon ténybeli észrevételek tartalmát, amelyeket valamely érdekelt fél a közigazgatási szakaszban tett, és amelyeket ezen állam részére megküldtek.

c) A támogatásnak minősülő előny létezésének bizonyítéka

A fent hivatkozott *Franciaország kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 20-án hozott ítéletben a Törvényszék azt is hangsúlyozta, hogy a Bizottság csupán az ellenkező következtetés levonását lehetővé tévő információk hiányára alapított negatív vélelemre támaszkodva nem feltételezheti, hogy valamely vállalkozás állami támogatásnak minősülő előnyből részesült. A Bizottság köteles legalább arról meggyőződni, hogy a rendelkezésére álló információk, bár hiányosak és nem teljesek, elegendő alapot nyújtanak annak megállapításához, hogy valamely vállalkozás állami támogatásnak minősülő előnyben részesült. Különösen, ami a hallgatólagos állami kezességvállalás fennállásának bizonyítását illeti, az ilyen kezességvállalás levezethető az egybehangzó, bizonyos

mértékig hiteles és következetes, többek között a releváns nemzeti jogszabályi rendelkezések értelmezéséből adódó körülményekből, különösen pedig kikövetkeztethető a kedvezményezett vállalkozás jogállásából eredő joghatásokból. Annak bizonyítása érdekében, hogy az állam olyan hallgatólagos pénzügyi kezességvállalást nyújtott, amelyről – fogalmából eredően – a nemzeti jogszabályok kifejezetten nem rendelkeznek, relevánsként figyelembe vehetők a feljegyzések és a magyarázó körlevelek.

Szellemi tulajdon

210 befejezett ügygel és 238 érkezett ügygel, a szellemi tulajdon területére tartozó bírósági eljárások – számokban kifejezve – jelentős részt tettek ki a Törvényszék tevékenységén belül, amelynek itt következő részletezése csupán egy rövid áttekintést nyújt.

1. A közösségi védjegy

a) Feltétlen kizáró okok

A T-33/11. sz., *Peeters Landbouwmachines kontra OHIM – Fors MW (BIGAB)* ügyben 2012. február 14-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék kimondta, hogy a bejelentőnek a közösségi védjegyről szóló 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett rosszhiszeműségét – amely a bejelentett védjegy lajstromozásának megtagadását indokolja – átfogóan, az eset valamennyi releváns tényezőjét figyelembe véve kell megítélni. E tényezők között szerepel különösen először is az a tény, hogy a bejelentő tudja vagy tudnia kell, hogy harmadik fél legalább egy tagállamban azonos vagy hasonló megjelölést használ a lajstromoztatni kért megjelöléssel azonos vagy ahhoz hasonló termékek vonatkozásában, a bejelentett megjelöléssel összetéveszthetőséget okozva, másodsor a bejelentő azon szándéka, hogy e harmadik felet megakadályozza e megjelölés további használatában, harmadszor a harmadik fél megjelölése és a lajstromoztatni kért megjelölés által élvezett jogi védelem szintje. A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján elvégzett átfogó elemzés keretében ugyanakkor számításba lehet venni a vitatott megjelölés eredetét, a használatát a létrehozatala óta, valamint azt az üzleti logikát, amelybe az e megjelölés közösségi védjegyként történő lajstromozása iránti kérelem benyújtása illeszkedik. Ezenfelül a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a valamely termék forgalmazásának megakadályozására irányuló szándék bizonyos körülmények között a bejelentő rosszhiszeműségének jellemzője lehet. Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha utólag kiderül, hogy a bejelentő a használat szándéka nélkül, kizárólag annak érdekében kérte valamely megjelölés közösségi védjegyként történő lajstromozását, hogy valamely harmadik felet a piacra lépésben megakadályozzon.

Egyébiránt a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a bejelentő rosszhiszeműségének megállapításához önmagában nem elegendő az a körülmény, hogy a bejelentő tudja vagy tudnia kell, hogy harmadik személy legalább egy tagállamban régóta használ azonos vagy hasonló megjelölést a lajstromoztatni kért megjelöléssel azonos vagy hasonló termék vonatkozásában, a bejelentett megjelöléssel összetéveszthetőséget okozva. Így tehát nem zárható ki, hogy amikor a piacon több gyártó is azonos vagy hasonló megjelölést használ azonos vagy hasonló áruk tekintetében, a bejelentett megjelöléssel összetéveszthetőséget okozva, a bejelentő e megjelölés lajstromozásával jogszerű cél elérésére törekszik. Ez lehet a helyzet különösen akkor, ha a bejelentő a lajstromozási kérelem benyújtásakor tudja, hogy egy harmadik vállalkozás használja a lajstromoztatni kívánt védjegyet oly módon, hogy az ügyfelei körében azt a látszatot kelti, hogy az e védjegy alatt értékesített termékeket hivatalosan terjeszti, noha arra engedélyt nem kapott. Ennélfogva a védjegy bejelentőjének jóhiszeműségét nem lehet megkérdőjelezni pusztán amiatt, hogy ugyanez a bejelentő más védjegyek jogosultja is, és nem kezdeményezte

ez utóbbiak közösségi védjegykénti lajstromozását. Végül a Törvényszék elismerte, hogy a védjegybejelentő rosszhiszeműségének megítélésénél figyelembe vehető a megjelölés közösségi védjegybejelentésének benyújtásakor fennálló közismertség foka, hiszen e közismertségi fok éppen a bejelentő azon szándékát igazolhatja, hogy megjelölésének szélesebb jogi védelmet kíván biztosítani.

b) Viszonylagos kizáró okok

A T-424/10. sz., *Dosenbach-Ochsner kontra OHIM – Sisma (téglalapban lévő elefántok ábrája)* ügyben, amelyben 2012. február 7-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé), a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) negyedik fellebbezési tanácsa azon határozatának hatályon kívül helyezése iránti kérelemmel fordultak a Törvényszékhez, amely elutasította az elefántot ábrázoló, korábbi nemzetközi és nemzeti ábrás védjegyek, valamint korábbi „elefanten” nemzeti szóvédjegy jogosultja által egy téglalapban lévő elefántokat ábrázoló, közösségi ábrás védjegy törlése iránt benyújtott kérelmet.

Az ügyben érintett megjelölések hangzásbeli hasonlóságára alapított jogalapra adott válaszként a Törvényszék kimondta, hogy a hangzásbeli összehasonlítás nem releváns a szóelemekkel nem rendelkező ábrás védjegynek valamely másik védjegyhez való hasonlóságának vizsgálata keretében. A szóelemekkel nem rendelkező ábrás védjegy ugyanis önmagában nem ejthető ki. Legfeljebb a vizuális vagy a fogalmi tartalma írható le szavakkal. Márpedig a Törvényszék szerint egy ilyen körülírás mindenképpen megegyezik az érintett védjegy vizuális vagy fogalmi észlelésével. Ennélfogva nem kell önállóan megvizsgálni a szóelemekkel nem rendelkező ábrás védjegy hangzásbeli észlelését, és nem kell azt összehasonlítani más védjegyek hangzásbeli észlelésével.

Egyébiránt a T-369/10. sz., *You-Q kontra OHIM – Apple Corps (BEATLE)* ügyben, amelyben 2012. március 29-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), a Törvényszéket arra kérték, hogy vizsgálja meg a mozgáskorlátozott személyek részére szánt közlekedési eszközökre vonatkozó BEATLE közösségi ábrás védjegy lajstromozásával kapcsolatos felszólalási eljárásban hozott határozat jogszerűségét. Az Apple Corps Ltd, a The Beatles zenei együttes által alapított cég, felszólalást terjesztett elő az említett védjegy lajstromozása iránt a You-Q BV (korábban: Handicare Holding BV) által benyújtott kérelemmel szemben, különböző korábbi közösségi és nemzeti védjegyeire, többek között a korábbi BEATLES szóvédjegyre és a korábbi „beatles” vagy „the beatles” szavakat tartalmazó ábrás védjegyekre való hivatkozással. Mivel a fellebbezési tanács úgy ítélte meg, hogy a megjelölések hasonlósága, a korábbi védjegyek által régen megszerzett jelentős jóhírnév és az érintett közönségek átfedése miatt valószínűsíthető, hogy a You-Q a bejelentett védjegy használatával a korábbi védjegyek jóhírnevét és régóta fennálló vonzerejét tisztességtelenül kihasználná, ezért azt a következtetést vonta le, hogy komoly a veszélye annak, hogy az említett védjegyekhez fűződő jogokat megsértik.

A Törvényszék ítélete ezt az elemzést erősítette meg. A Törvényszék először is rámutatott, hogy az előterjesztett bizonyítékok, és különösen a The Beatles együttes lemezeladásai alapján, a fellebbezési tanács joggal állapíthatta meg azt, hogy a korábbi BEATLES és THE BEATLES védjegyek a hangfelvételek, video- és filmfelvételek tekintetében jelentős jóhírnevet élveznek. A fellebbezési tanács a korábbi védjegyek jóhírnevére is joggal következtethetett a másodlagos termékek, mint például a játékok tekintetében, még akkor is, ha ezek esetében e jóhírnév enyhébb. A Törvényszék szerint a fellebbezési tanács szintén helyesen állapította meg azt, hogy az ütköző megjelölések vizuálisan, hangzásbelileg és fogalmilag igen hasonlóak. Ugyanígy helyesen emelte ki azt, hogy az ütköző megjelölésekkel érintett közönségek között átfedés van, mivel a mozgáskorlátozott személyek szintén részét képezik a korábbi védjegyek nagyközönségének.

Következésképpen, a fellebbezési tanács helyesen vonhatta le azt a következtetést, hogy az érintett áruk eltérése ellenére, e megjelölések között kapcsolat áll fenn. E kapcsolat megléte miatt az érintett közönség még összetéveszthetőség hiányában is hajlamos lehet arra, hogy a bejelentett védjegyet viselő áruknak a korábbi védjegyekhez fűződő értéket tulajdonítson, ami lehetővé teszi a felperes számára azt, hogy e védjegyet a piacra bevezesse, anélkül, hogy ezzel különösebb kockázatokat vállalna és anélkül, hogy viselnie kellene egy újonnan megalkotott védjegy bevezetésének költségeit. Ennélfogva a Törvényszék azt állapította meg, hogy a fellebbezési tanács nem vétett hibát azzal, hogy úgy ítélte meg, hogy valószínűsíthető, hogy a vitatott védjegyet használva a felperes a korábbi védjegyek jóhírnevét és tartós vonzerejét tisztességtelenül kihasználta volna.

c) Eljárási szempontok

A T-298/10. sz., *Arrieta D. Gross kontra OHIM – International Biocentric Foundation és társai (BIODANZA)* ügyben 2012. március 8-án hozott ítéletben (az EBHT-ban nem tették közzé) a Törvényszéknek arról a kérdésről kellett döntenie, hogy mi történik a közösségi védjegybejelentési kérelemmel a védjegy bejelentőjének elhunytja esetén. A Törvényszék e tekintetben hangsúlyozta, hogy a 207/2009/EK rendelet²⁰ 5. cikkéből az következik, hogy a közösségi védjegyek jogosultjai természetes vagy jogi személyek lehetnek. Következésképpen, a közösségi védjegy elhunyt személy nevében nem lajstromozható. Az említett rendelet azonban nem tartalmaz semmiféle rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a közösségi védjegybejelentési kérelem előterjesztőjének (bejelentő) halála a kérelem érvénytelenségét vonná maga után. E következtetés ugyanis ellentétes lenne a bejelentési kérelem vagyontárgy jellegével. Ebből eredően a Törvényszék szerint a közösségi védjegybejelentés jogosultjának halála esetén a kérelem átszáll egy másik, az illetékes tagállam öröklési joga által meghatározott személyre. Az OHIM előtti eljárás megfelelő lefolytatása céljából a bejelentési kérelem új jogosultjának feladata a tulajdonjog átszállását bejegyeztetni az OHIM-nál. Ugyanakkor, bármikor is kerül sor e bejegyzésre, a bejelentési kérelem új jogosultját úgy kell tekinteni, mint aki az eredeti bejelentő halálának időpontjában jogutódi minőségében megszerezte e jogokat.

Egyébként a T-227/09. sz., *Feng Shen Technology kontra OHIM – Majtczak (FS)* ügyben 2012. március 21-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék kifejtette, hogy bár a közösségi védjegyrendszer azon az elven alapul, miszerint a kizárólagos jog a legelső bejelentőt illeti meg, miként az a 40/94/EK rendelet²¹ 8. cikkének (2) bekezdésében (jelenleg a 207/2009 rendelet 8. cikkének (2) bekezdése) szerepel, ez az elv nem abszolút. Ezen elvet árnyalja különösen a 40/94 rendelet 51. cikke (1) bekezdésének b) pontja, amelynek értelmében a közösségi védjegyet az OHIM-hoz benyújtott kérelem vagy a védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján törölni kell, ha a megjelölést rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra, amely körülményt a törlési kérelem előterjesztőjének kell bizonyítania.

Ezenkívül a T-523/10. sz., *Interkobo kontra OHIM – XXXLutz Marken (my baby)* ügyben 2012. június 27-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék kimondta, hogy amikor a felszólalás alátámasztásaként hivatkozott, a 2868/95 rendelet²² 19. szabályának

²⁰ A közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 78., 1. o.).

²¹ A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

²² A közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 1995. december 13-i 2868/95/EK bizottsági rendelet (HL L 303., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 189. o.).

(1) és (2) bekezdés szerinti információkat és bizonyítékokat nem az eljárás nyelvén nyújtják be, a felszólaló a felszólalás szakaszában, az ezen információk és bizonyítékok benyújtására megállapított határidőn belül köteles benyújtani azok fordítását, amely fordításnak meg kell felelnie a pontos alaki és tartalmi követelményeknek. Így tehát, először is, a 2868/95 rendelet 19. szabályának (1) és (2) bekezdésében meghatározott információk és bizonyítékok fordítását nem az eredeti iratban szereplő egyszerű megjegyzések formájában, hanem egy vagy több, ezen irattól elkülönült beadványban kell benyújtani. Ezen alaki követelmények be nem tartása esetén a felszólaló által benyújtott – fent említett – információkat és bizonyítékokat nem lehet figyelembe venni a felszólalási eljárás keretében. Az említett alaki követelmény egyrészt arra irányul, hogy a felszólalási eljárásban részt vevő másik fél az OHIM szervezeti egységeihez hasonlóan könnyen különbséget tudjon tenni az eredeti irat és annak fordítása között, másrészt pedig, hogy ez utóbbi kellő mértékben egyértelmű legyen. Másodszor, a 2868/95 rendelet 98. szabályának (1) bekezdéséből az következik, hogy a külön iratban szereplő fordításnak szöveghűen kell visszaadnia az eredeti irat tartalmát. A fordítás pontosságára vonatkozó kétség esetén az OHIM szervezeti egységei jogosultak az érintett féltől hitelesítés benyújtását kérni arról, hogy a fordítás az eredeti szöveggel mindenben megegyezik.

A T-279/09. sz., *Aiello kontra OHIM – Cantoni ITC (100% Capri)* ügy, amelyben 2012. július 12-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé), alkalmat nyújtott a Törvényszéknek arra, hogy pontosítsa a védjegybejelentőnek a fellebbezési tanács előtti eljárásban részt vevő felszólaló beadványáról történő tájékoztatására vonatkozó feltételeket. E tekintetben a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a 2868/95 rendelet 67. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha képviselőt bíztak meg, illetve a bejelentésben első helyen megjelölt bejelentőt kell közös képviselőnek tekinteni, a kézbesítést a képviselő, illetve a közös képviselő részére kell teljesíteni. Ennélfogva az OHIM, annak igazolásául, hogy elmulasztotta a felperes képviselője részére történő kézbesítést, nem hivatkozhat arra, hogy a felszólaló beadványát állítólag magának a felperesnek kézbesítette.

Egyébként a Törvényszék szerint a 2868/95 rendelet 77. szabályából, amelynek értelmében a képviselőnek címzett értesítések ugyanolyan hatállyal bírnak, mintha azokat a képviselt személynek címezték volna, nem vonható le az a következtetés, hogy a képviselt személynek címzett kézbesítés a képviselőnek címzett kézbesítéssel egyenértékű, hiszen amennyiben így lenne, az megfosztaná hatályától az említett rendelet 67. cikkét.

Végül a T-278/10. sz., *Wesergold Getränkeindustrie kontra OHIM – Lidl Stiftung (WESTERN GOLD)* ügyben 2012. szeptember 21-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszék, amelynek a felszólalási osztály határozata elleni fellebbezésnek az OHIM egyik fellebbezési tanácsa által végzett vizsgálatát kellett értékelnie, emlékeztetett arra, hogy a 207/2009 rendelet 64. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezés érdemi vizsgálatát követően a fellebbezési tanács a fellebbezésről dönt, és ezáltal „eljár annak a szervezeti egységnek a hatáskörében, amelyik a fellebbezéssel megtámadott határozatot hozta”, vagyis adott esetben ő maga dönt a felszólalás tárgyában, amelyet elutasít, vagy amelynek megállapítja megalapozottságát, helybenhagyva vagy hatályon kívül helyezve ezzel a megtámadott határozatot. Ily módon a fellebbezési tanácshoz benyújtott ellenkérelemben szereplő, a használat révén megszerzett megkülönböztető képességre való kifejezett hivatkozás hiánya nem érinti a fellebbezési tanács azon kötelezettségét, hogy amikor maga dönt a felszólalásról, akkor el kell végeznie a felszólalás új és teljes érdemi vizsgálatát, úgy a jogi, mint a tényállási elemek vonatkozásában. Ugyanis a fellebbezési tanács által az előtte megtámadott határozat tekintetében lefolytatandó vizsgálat terjedelme elvileg nem a fellebbezést előterjesztő fél által hivatkozott jogalapoktól függ. *A fortiori*, a fellebbezési tanács vizsgálatának terjedelmét nem korlátozza a fellebbezési tanács elé terjesztett egyes védekezési jogalapok pontosításának hiánya.

d) A tényleges használat igazolása

A fent hivatkozott *BIODANZA* ügyben hozott ítéletben a Törvényszék először is kimondta, hogy a védjegyek tényleges használata igazolásának értékelésekor többek között figyelembe kell venni az említett védjegy árujegyzékében szereplő áruk vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett gazdasági ágazatban igazoltnak tekintett használatot. E tekintetben az a követelmény, miszerint a védjegyek tényleges használatát nem lehet valószínűségekké vagy feltevésekké igazolni, hanem annak konkrét és objektív bizonyítékokon kell alapulnia, a szolgáltatási védjegyekre is alkalmazandó. Ebben az esetben a megkövetelt bizonyítékoknak a védjeggyel jelölt szolgáltatások jellegével összeegyeztethetőnek kell lenniük. Másodszor a Törvényszék kiemelte, hogy sem a 207/2009 rendelet 42. cikke, sem annak más rendelkezése nem írja elő kifejezetten azt, hogy a korábbi védjegy tényleges használatának bizonyítása iránti kérelmet annak előterjesztőjének rosszhiszemősége esetén el kell utasítani. E szabály az e téren alkalmazandó rendelkezésekből csupán implicit módon következtethető ki. A korábbi védjegy tényleges használatának bizonyítása iránti kérelem elfogadhatósági feltételévé emelni azt, hogy annak előterjesztője nem lehet rosszhiszemű, szükségtelenül megnehezítené az eljárást, és végeredményben ellentétes lenne a rá vonatkozó rendelkezések *ratio legis*-ével is.

A T-170/11. sz., *Rivella International kontra OHIM – Baskaya di Baskaya Alim (BASKAYA)* ügyben 2012. július 12-én hozott ítéletben (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezési szakaszban van), a Törvényszék kimondta, hogy annak a területnek a meghatározását illetően, amelynek tekintetében a korábbi védjegy tényleges használatát bizonyítani kell, a közösségi védjegybejelentéssel szembeni felszólalás indokainak bizonyításához kapcsolódó kérdéseket és a védjegyhasználat területi vonatkozásaihoz kapcsolódó kérdéseket a 207/2009 rendelet idevágó rendelkezései szabályozzák, és nem szükséges hivatkozni a tagállamok valamely belső jogi rendelkezésére. Ebben az összefüggésben, az a tény, hogy a közösségi védjegyként történő lajstromozással szemben előterjesztett felszólalás alátámasztására hivatkozni lehet a korábbi nemzeti vagy nemzetközi védjegyekre, nem jelenti azt, hogy a közösségi felszólalási eljárásra a felszólalás alátámasztására hivatkozott korábbi nemzeti védjegyre alkalmazandó nemzeti jog volna az irányadó. Kétségtelen, hogy a 207/2009 rendelet vagy adott esetben a 2008/95/EK irányelv²³ releváns rendelkezései hiányában a nemzeti jog szolgál viszonyítási pontként. Bár ez a helyzet a közösségi felszólalási eljárás során hivatkozott korábbi védjegy lajstromozásának időpontját illetően, azonban nem ugyanez irányadó azon terület meghatározását illetően, amelynek tekintetében a korábbi védjegy használatát igazolni kell. Ezt a kérdést a 207/2009 rendelet kimerítően szabályozza, és nem szükséges a nemzeti jogra hivatkozni. Ebből eredően a korábbi védjegy tényleges használatát – legyen az közösségi, nemzeti vagy nemzetközi védjegy – az Európai Unió vagy az érintett tagállam vonatkozásában kell bizonyítani.

2. Formatervezési minták

A T-83/11. és T-84/11. sz., *Antrax It kontra OIHI – THC (fűtőtestek)* egyesített ügyek, amelyekben 2012. november 13-án hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé), alkalmat nyújtottak a Törvényszéknek arra, hogy tisztázza a formatervezési minta tervezőjét megillető alkotói szabadság mértékének meghatározására szolgáló szempontokat, a formatervezési minta egyéni jellegének megítélése keretében. A Törvényszék hangsúlyozza, hogy e szabadság fokát többek között a terméknek vagy a termék egyik elemének műszaki funkciója által megszabott jellemzőkhöz kapcsolódó követelmények, sőt a termékre vonatkozó jogszabályi előírások

²³ A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 299., 25. o.).

határozzák meg. Ezeknek a követelményeknek köszönhetően bizonyos jellemzők szabvánnyá és így az érintett termékre alkalmazott formatervezési mintáknál általánossá válnak. Ennélfogva minél nagyobb fokú a szerző alkotói szabadsága a minta kialakításakor, annál kisebb a valószínűsége, hogy az összehasonlított minták közötti másodlagos különbségek a tájékozott használóban eltérő összbenyomást keltenek. Ezzel szemben minél korlátozottabb a szerző alkotói szabadságfoka a minta kialakításakor, annál nagyobb a valószínűsége, hogy az összehasonlított minták közötti másodlagos különbségek a tájékozott használóban eltérő összbenyomást keltenek. Így a minta kialakítására vonatkozó magas fokú alkotói szabadság megerősíti azon megállapítást, miszerint az olyan összehasonlított formatervezési minták, amelyek nem mutatnak jelentős eltéréseket, ugyanazon összbenyomást gyakorolják a tájékozott használóra. Ebben az összefüggésben a technika állásának esetleges telítettsége, amely abból következett, hogy állítólag léteztek más, a szóban forgó mintával azonos jellemzőkkel bíró formatervezési minták, releváns, amennyiben alkalmas arra, hogy fogékonyabbá tegye a tájékozott használót ezen különböző minták belső arányossági különbségeire.

3. Növényfajták

A T-133/08., T-134/08., T-177/08. és T-242/09. sz., *Schröder kontra CPVO – Hansson (LEMON SYMPHONY és SUMOST 01)* egyesített ügyekben, amelyekben 2012. szeptember 18-án hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), a Törvényszék arról döntött, hogy milyen következményei vannak a Közösségi Növényfajta-hivatal (CPVO) fellebbezési tanácsa által közismertnek nyilvánított tényeknek. Emlékeztetve rá, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint, a közösségi védjegyek peres eljárásai területén az OHIM szervezeti egységei nem kötelesek bizonyítani határozataikban a közismert tények helytállóságát, a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy ezt az elvet kell alkalmazni a CPVO szervezeti egységeire nézve is. Kiemelve ezenfelül, hogy a Bíróság e téren irányadó ítélkezési gyakorlatából az is következik, hogy a Törvényszék arra vonatkozó megállapítása, hogy az OHIM fellebbezési tanácsa közismert tényekre alapította-e a határozatát, tényjellegű megállapítás, amely – feltéve, hogy nem elferdítésükről van szó – nem olyan kérdés, amelyet a fellebbezés keretében a Bíróságnak felül kell vizsgálnia, helytállónak ítélte e megoldást a CPVO szervezeti egységeinek határozatai felett a Törvényszék által gyakorolt bírósági felülvizsgálatra megfelelően átültetve alkalmazni.

Közös kül- és biztonságpolitika – Korlátozó intézkedések

A 2012-es év megerősítette a korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos jogvitáknak a Törvényszék által eldöntendő peres eljárások különböző területei között betöltött jelentős helyét, 42 befejezett és 60 érkezett ügygel.

Különösen érdemes megemlíteni a T-439/10. és T-440/10. sz., *Fulmen és Mahmoudian kontra Tanács* egyesített ügyekben 2012. március 21-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), amelyben a Törvényszéknek egy, különösen az elektromos berendezések ágazatában tevékenykedő iráni társasággal, valamint e társaság igazgatótanácsának elnökével szemben elrendelt korlátozó intézkedések jogszerűségét kellett megvizsgálnia. Az Iráni Iszlám Köztársasággal szemben az atomfegyverek elterjedésének megakadályozása érdekében hozott korlátozó intézkedések keretei közé tartozó ezen intézkedések alapjául az szolgált, hogy e társaság állítólag részt vett az iráni Qom mellett található fordow-i létesítmény elektromos berendezéseinek beszerelésében, még mielőtt e létesítmény létezésére fény derült. A felperesek vitatták e részvételt, és azt állították, hogy a Tanács nem bizonyította az erre vonatkozó állításait. Ez utóbbi a maga részéről arra hivatkozott, hogy nem lehet tőle megkövetelni ennek bizonyítását, mivel az uniós bíróság felülvizsgálatának arra kell szorítkoznia, hogy a korlátozó intézkedések elfogadásának igazolására hivatkozott indokok „valószerűek” voltak-e; szerinte a szóban forgó ügyben valószínű

voltak az említett indokok, tekintettel arra, hogy a Fulmen régóta az elektromos berendezések iráni piacán tevékenykedő társaság.

A Törvényszék elutasította ezen érvelést, és kiemelte, hogy azon jogi aktus jogszerűségének bírósági felülvizsgálata, amellyel korlátozó intézkedéseket fogadtak el valamely jogalany tekintetében, kiterjed az aktus indokolásaként felhozott tények és körülmények megítélésére, valamint azon bizonyítékok és információk vizsgálatára is, amelyeken e megítélés alapszik. Vitatás esetén a Tanács feladata e bizonyítékok előterjesztése azoknak az uniós bíróság általi felülvizsgálata céljából. Így a szóban forgó esetben elvégzendő jogszerűségi vizsgálat nem korlátozódik a hivatkozott indokok absztrakt „valószerűségének” ellenőrzésére, hanem magában kell foglalnia azon kérdést, hogy ezen indokokat jogilag megkövetelt módon alátámasztják-e bizonyítékok és konkrét információk. A Törvényszék megállapította, hogy habár a kérdéses korlátozó intézkedéseket az egyik tagállam javaslatára fogadták el a 2010/413/KKBP határozat²⁴ 23. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárásnak megfelelően, e körülmény nem változtat semmit azon a tényen, hogy a megtámadott jogi aktusok a szóban forgó ügyben a Tanács aktusai voltak, amelynek következtésképpen meg kellett győződnie arról, hogy elfogadásuk igazolható, adott esetben arra kérve az érintett tagállamot, hogy terjessze elő az e célból szükséges bizonyítékokat és információkat. A Tanács továbbá nem hivatkozhatott arra, hogy a szóban forgó bizonyítékok bizalmas forrásokból származtak. A bírósági felülvizsgálatnak a korlátozó intézkedések elfogadásával összefüggésben betöltött lényeges szerepére tekintettel az uniós bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy felülvizsgálja az ilyen intézkedések jogszerűségét és megalapozottságát, anélkül hogy vele szemben hivatkozni lehetne a Tanács által felhasznált bizonyítékok és információk titkosságára vagy bizalmas jellegére. A Tanács egyébként nem alapozhatja a korlátozó intézkedések elfogadásáról szóló aktusát a tagállam által összeállított aktában található információkra és bizonyítékokra, ha e tagállam nem hajlandó engedélyezni azoknak az e határozat jogszerűségének felülvizsgálatára jogosult uniós bírósággal való közlését.

Az intézmények dokumentumaihoz való hozzáférés

1. Az intézmények kötelezettsége a kérelemben említett dokumentumok konkrét és egyenként történő vizsgálatára

A T-344/08. sz., *EnBW Energie Baden-Württemberg kontra Bizottság* ügyben, amelyben a Törvényszék 2012. május 22-én hozott ítéletet (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett), arról volt szó, hogy a Bizottság az 1049/2001/EK rendeletben²⁵ szereplő különböző kivételek alapján – az érintett dokumentumok konkrét és egyenként történő vizsgálata nélkül – megtagadta a kartellek tárgyában folytatott eljárás közigazgatási aktájához való hozzáférést.

A hozzáférést megtagadó határozat ellen indított kereset elbírálása során a Törvényszék kifejtette, hogy bár a dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelem esetén az érintett intézmény a hozzáférés megtagadása céljából támaszkodhat a dokumentumok bizonyos kategóriáira alkalmazandó, esetlegesen azon alapuló általános vélelmekre, hogy egy meghatározott eljárással együtt járó hozzáférési rendszer van érvényben, az ilyen rendszerek ugyanakkor – akár állami

²⁴ Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 2007/140/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. július 26-i 2010/413/KKBP tanácsi határozat (HL L 195., 39. o.; helyesbítés: HL L 197., 2010.7.29., 19. o.).

²⁵ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréséről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

támogatással, akár kartellekkel kapcsolatos eljárásról van szó – csak a szóban forgó eljárás időtartama alatt alkalmazhatók, arra a helyzetre nem, amikor az intézmény már elfogadta az azon aktát lezáró végleges határozatot, amelyhez hozzáférést kértek. Egyébként bár figyelembe kell venni a meghatározott eljárások – így a versenyjogi eljárások – keretében az aktához való hozzáférésre vonatkozóan fennálló korlátozásokat, ilyen eljárás figyelembevétele alapján nem lehet azt vélelmezni, hogy a Bizottság kartellekkel kapcsolatos aktáiban szereplő összes dokumentum automatikusan az 1049/2001 rendelet 4. cikkében szereplő valamelyik kivétel hatálya alá tartozik, különben sérül a Bizottságnak a kartellek szankcionálására vonatkozó képessége.

A Törvényszék továbbá kiemelte, hogy a hozzáférés megtagadására egyetlen és ugyanazon igazolás alkalmazható az ugyanabba a kategóriába tartozó dokumentumok esetén, többek között akkor, ha ugyanolyan típusú információt tartalmaznak. Ilyen körülmények között ugyanis a dokumentumcsoportonként történő igazolás megkönnyíti, illetve egyszerűsíti a Bizottság munkáját a kérelem vizsgálata és a határozatának igazolása során. Ebből következik, hogy a kategóriánként történő vizsgálat egyik jogszerűségi feltétele az, hogy az ilyen vizsgálat hasznosnak mutatkozik a hozzáférés iránti kérelem elbírálása szempontjából, e kategóriákat tehát olyan kritériumok alapján kell meghatározni, amelyek lehetővé teszik a Bizottság számára, hogy az egy kategóriába tartozó valamennyi dokumentumra közös érvelést alkalmazzon.

2. A nemzetközi kapcsolatok védelme

A T-529/09. sz., *In 't Veld kontra Tanács* ügyben 2012. május 4-én hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszéknek az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik franciabekezdésében szereplő, a nemzetközi kapcsolatok védelmével kapcsolatos kivételt kellett értelmeznie. A szóban forgó ügyben a felperes, egy európai parlamenti képviselő, hozzáférést kért a Tanács Jogi Szolgálatának a Bizottság azon ajánlásáról szóló véleményéhez, amelyet ez utóbbi az Unió és az Amerikai Egyesült Államok között a pénzügyi üzenetadatoknak az Egyesült Államok Pénzügyminisztériuma részére a terrorizmus elleni küzdelem céljából történő elérhetővé tételéről szóló nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalások megkezdésére történő felhatalmazásra vonatkozó tanácsi határozat meghozatala céljából fogadott el.

A Törvényszék először is megállapította, hogy a szóban forgóhoz hasonló dokumentum, amely a Tanács által valamely nemzetközi megállapodás aláírására irányuló tárgyalások megkezdésére vonatkozóan meghozandó határozat jogalapjára vonatkozik, a tartalma és az elfogadásának háttere alapján az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának harmadik franciabekezdésében foglalt kivétel hatálya alá tartozhat. Ugyanis annyiban, amennyiben e dokumentumot kifejezetten olyan tárgyalások megkezdése céljából dolgozták ki, amelyeknek valamely nemzetközi megállapodás megkötését kell eredményezniük, az érintett intézmény jogi szolgálata által elvégzett elemzés szükségszerűen a tervezett nemzetközi megállapodás sajátos hátteréhez kapcsolódik annak ellenére, hogy az említett dokumentum jogalap kérdésére vonatkozik, amely belső uniós jogi kérdés. Így az Unió által a tárgyalások során elérni kívánt célkitűzésekkel kapcsolatos információk hozzáférhetővé tétele, mivel ezen információk a tervezett megállapodás sajátos tartalmára vonatkoznak, megingatná a tárgyalásokba vetett bizalmat.

A Tanács által a folyamatban lévő tárgyalások során az Unió tárgyalási pozíciójának gyengítésére való hivatkozás ezzel szemben nem volt megfelelő. A Törvényszék ugyanis megállapította, hogy amennyiben a jogalap megválasztása objektív elemeken alapult, és e tekintetben az intézmény nem rendelkezett mérlegelési mozgástérrel, az erre vonatkozó vélemények esetleges különbözőségét nem lehet az intézmények körében a megállapodás tartalmi elemei tekintetében kialakult véleménykülönbséghez hasonlítani. Következésképpen a tárgyalásoknak az Unió nevében

történő megkezdésére felhatalmazó határozat jogalapját illetően az intézmények körében kialakult esetlegesen eltérő álláspont feltárásától való félelem önmagában nem elegendő ahhoz, hogy abból a nemzetközi kapcsolatok területén védett közérdek sérelmének kockázatára lehessen következtetni.

Egyébiránt a T-465/09. sz., *Jurašinović kontra Tanács* ügyben 2012. október 3-án hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé) a Törvényszék kimondta, hogy a nemzetközi kapcsolatokhoz fűződő közérdek védelmével kapcsolatos kivétel igazolja az Európai Uniónak Horvátországban, a Knin övezetében 1995. augusztus 1-jétől augusztus 31-ig jelen lévő megfigyelői által készített jelentésekhez való hozzáférés iránti kérelem Tanács általi megtagadását. E jelentések hozzáférhetővé tétele ugyanis sértette volna az Unió által a nyugat-balkáni régióban elérni kívánt célkitűzéseket, nevezetesen a békéhez, a biztonsághoz és a tartós regionális megegyezéshez többek között annak érdekében való hozzájárulást, hogy erősítsék e régió országainak uniós integrációját, következésképpen sértette volna a nemzetközi kapcsolatokat. Ily módon az Európai Közösség megfigyelő missziója által a politikai, katonai és biztonsági helyzetre vonatkozóan, olyan időszakban tett észrevételekre vagy megállapításokra derült volna fény, amely meghatározó volt a horvát és a jugoszláv szövetségi erők közötti konfliktusban. Márpedig ezen információk felfedése sérelmet vagy feszültséget okozhatott volna, illetve a meglévő sérelmeket és feszültségeket fokozhatta volna a volt Jugoszláviában a konfliktusokban részt vevő országok egyes közösségei vagy a volt Jugoszlávia utódállamai tekintetében, gyengítve ezáltal azt a bizalmat, amelyet a nyugat-balkáni országok vetettek ezen integrációs folyamatba.

3. A bírósági eljárások és a jogi vélemények védelme

A Törvényszék a T-63/10. sz., *Jurašinović kontra Tanács* ügyben 2012. október 3-án hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé) pontosította a bírósági eljárások védelmével kapcsolatos kivétel alkalmazási körét. E tekintetben rámutatott arra, hogy nem fogadható el azon értelmezés, miszerint csakis az uniós bíróságok előtt vagy valamely tagállam bírósága előtt folyamatban lévő bírósági eljárások részesülhetnek védelemben az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében meghatározott kivétel alapján. Ugyanis e cikk szövegéből nem vezethető le olyan érv, amely alapján úgy lehetne tekinteni, hogy a (2) bekezdés második francia bekezdésében foglalt bírósági eljárások alatt csakis az uniós vagy a tagállami bíróság előtt folyamatban lévő eljárások értendők; e megállapítást alátámasztja az 1049/2001 rendelet átfogó értelmezése, amely rendelet csak a benne foglalt szabályozás bizonyos szempontjai vonatkozásában hoz létre összefüggést az Unióval vagy a tagállamaival. A Törvényszék szerint ebből az következik, hogy az említett rendelettel egyáltalán nem ellentétes az, ha a 4. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében meghatározott kivétellel védett bírósági eljárás egy olyan bíróság előtt van folyamatban, amely sem az uniós jogrendbe, sem pedig a tagállamok jogrendjébe nem tartozik, így az említett kivétel védelemben részesítheti többek között a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék (a továbbiakban: Nemzetközi Törvényszék) előtt folyamatban lévő bírósági eljárást.

Azon dokumentumokat illetően, amelyek a kivétel hatálya alá tartozhatnak, a Törvényszék kiemelte, hogy a közérdek védelme nem teszi lehetővé azon dokumentumok tartalmának hozzáférhetővé tételét, amelyek kizárólag egy adott bírósági eljárás céljaira készültek. Így főszabály szerint bármiféle hozzáférhetővé tétellel szemben védelemben részesíthetők az egyfelől a Nemzetközi Törvényszék főügyésze vagy a Nemzetközi Törvényszék első fokon eljáró első tanácsa, másrészt pedig az Unió közös kül- és biztonságpolitikai főképviselője által az említett bíróság előtti eljárás keretében egymásnak küldött dokumentumok, mivel egy büntetőeljárás lefolytatásának szempontjára vonatkoznak, és kiderül belőlük, hogy a Nemzetközi Törvényszék igazságszolgáltatási szervei hogyan akarták lefolytatni az eljárást, valamint hogyan

reagált a védelem és valamely harmadik személy az eljárás megfelelő lefolytatásához szükséges bizonyítékok szolgáltatása érdekében a szóban forgó szervek által meghozott intézkedésekre. Ezzel szemben más a helyzet az Európai Uniónak Horvátországban 1995. augusztus 1-jétől augusztus 31-ig jelen lévő megfigyelői által készített és az uniós intézmények által a Nemzetközi Törvényszéknek átadott jelentések esetében, amelyek nem tekinthetők kizárólag egy adott bírósági eljárás céljaira szolgáló dokumentumoknak, mivel azokat több mint tíz évvel a bírósági eljárás megindítását megelőzően készítették.

A jogi vélemények védelmére vonatkozó kivételt illetően a Törvényszék a fent hivatkozott *In 't Veld kontra Tanács* ügyben hozott ítéletében úgy ítélte meg, hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének második franciabekezdésében a jogi véleményekkel kapcsolatban szereplő kivételt illetően a Tanács nem hivatkozhat arra az általános megfontolásra, hogy a védett közérdek sérelme vélelmezhető az érzékeny területen, különösen a valamely nemzetközi megállapodásra irányuló tárgyalási eljárás keretében adott jogi véleményekre vonatkozóan. A szóban forgó érdek konkrét és előre látható sérelmét a pusztán arra való hivatkozással sem lehetett megállapítani, hogy tartani lehetett az Unió nemzetközi fellépésének jogalapját illetően az uniós intézmények körében kialakult eltérő álláspontoknak a polgárok előtti felfedésétől, és attól, hogy ennek következtében megkérdőjeleződik e fellépés jogszerűsége, így tehát a Tanács nem tudta bizonyítani a jogi vélemények védelméhez fűződő közérdek sérelmének veszélyét.

A Törvényszék továbbá úgy ítélte meg, hogy mindenképpen fennállt olyan nyomós közérdek, amely igazolta a szóban forgó dokumentum hozzáférhetővé tételét, mivel e hozzáférhetővé tétel hozzájárult volna az intézmények nagyobb fokú legitimitásához, és fokozta volna az európai polgárok által ezen intézményekbe vetett bizalmat azzal, hogy nyílt vitát tett volna lehetővé azokra a kérdésekre vonatkozóan, amelyek tekintetében véleménykülönbség alakult ki. E megfontolásokat annál is inkább figyelembe kellett volna venni, mivel az említett dokumentum egy olyan megállapodás jogalapját vizsgálta, amely – megkötését követően – hatással volt a személyes adatok védelméhez való alapvető jogra.

4. Az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelme

A fent hivatkozott *EnBW Energie Baden-Württemberg kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik franciabekezdésében szereplő, az ellenőrzések, vizsgálatok és könyvvizsgálatok céljának védelmével kapcsolatos kivétel nem maguknak a vizsgálatoknak, hanem azok céljának védelmére irányul, amely a versenyjogi tárgyú eljárások esetén az [EUMSZ 101]. cikk esetleges megsértésének vizsgálatában, adott esetben pedig a felelős vállalkozások szankcionálásában áll. Bár a szóban forgó kivétel a különböző vizsgálati cselekményekkel kapcsolatos iratokra mindaddig kiterjedhet, amíg e cél meg nem valósult, még akkor is, ha már befejeződött az a konkrét vizsgálat vagy ellenőrzés, amelynek során a hozzáférés iránti kérelem tárgyát képező dokumentum készült, a valamely konkrét ügyben folytatott vizsgálati tevékenységeket azonban a végleges határozat elfogadásának időpontjában lezártnak kell tekinteni, függetlenül attól, hogy e határozatot a bíróságok utóbb esetleg megsemmisíthetik, mivel maga a szóban forgó intézmény az említett időpontban tekintette befejezettnek az eljárást. Ha ugyanis elfogadnánk, hogy a vizsgálati tevékenységekre vonatkozó különböző dokumentumokra az 1049/2001 rendelet 4. cikke (2) bekezdésének harmadik franciabekezdése szerinti kivétel mindaddig kiterjed, amíg a szóban forgó eljárás valamennyi lehetséges kimenetele le nem zárul, még akkor is, ha olyan keresetet nyújtottak be a Törvényszékhez, amely adott esetben a Bizottság előtti eljárás ismételt megindításához vezet, az azt jelentené, hogy az említett dokumentumokhoz való hozzáférést bizonytalan eseményektől, vagyis az említett keresetek eredményétől és a Bizottság által abból levonható következtetésektől tennénk függővé. Mindenesetre ezek jövőbeli és bizonytalan események, amelyek a kartellt

szankcionáló határozat címzettjeként szereplő vállalkozások és a különböző érintett hatóságok döntéseitől függenek.

Környezetvédelem

A T-396/09. sz., *Vereniging Milieudefensie és Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht kontra Bizottság* ügyben 2012. június 14-én hozott ítéletében (az EBHT-ban még nem tették közzé, fellebbezett) a Törvényszéknek az Aarhusi Egyezmény²⁶ uniós jogrenden belüli joghatásairól, valamint az ezen egyezmény és az 1367/2006/EK rendelet²⁷ közötti kapcsolatáról kellett határoznia. E jogvita alapját azon bizottsági határozat képezte, amely elfogadhatatlanság miatt elutasította a felperesek – két, környezetvédelmi célú nem kormányzati szervezet – által benyújtott, arra irányuló kérelmet, hogy a Bizottság vizsgálja felül a 2008/50/EK irányelvben²⁸ előírt kötelezettségek tekintetében a Holland Királyságnak ideiglenes eltérést engedélyező korábbi határozatát. Ezen elutasítás azon a körülményen alapult, hogy mivel a korábbi határozat nem egyedi hatályú intézkedés, a felülvizsgálat iránti kérelem nem az 1367/2006 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében vett igazgatási aktusra vonatkozott, és ezért elfogadhatatlan. Keresetükben a felperesek többek között azt állították, hogy e rendelkezés ellentétes az Aarhusi Egyezménnyel, mivel az ezen egyezmény 9. cikkének (3) bekezdésében szereplő intézkedések fogalmát kizárólag az 1367/2006 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének g) pontjában egyedi hatályú intézkedéseként meghatározott igazgatási aktusokra korlátozza.

A Törvényszék – kiemelve, hogy az Aarhusi Egyezmény kötelező az uniós intézményekre, és elsőbbséget élvez a másodlagos közösségi jogi aktusokkal szemben – megállapította, hogy ezen egyezmény rendelkezéseinek az Európai Közösség intézményeire és szerveire való alkalmazásáról szóló 1367/2006 rendelet érvényességét érintheti a rendelet egyezménnyel való összeegyeztethetlensége. Abban az esetben, ha a Közösség nemzetközi megállapodás keretében vállalt konkrét kötelezettségét kívánja végrehajtani, vagy abban az esetben, ha a jogi aktus kifejezetten az e megállapodásban foglalt, konkrét rendelkezésekre hivatkozik, az uniós bíróság feladata a kérdéses jogi aktus jogszerűségének az e megállapodás szabályaira tekintettel történő felülvizsgálata. Így, ha az említett rendelet a nemzetközi szerződés által az uniós intézményekre rótt kötelezettség végrehajtására irányul, az uniós bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy valamely rendelet jogszerűségét valamely nemzetközi szerződésre tekintettel felülvizsgálja annak előzetes vizsgálata nélkül, hogy a rendelet a nemzetközi szerződés természetével, illetve rendszerével nem ellentétes-e, és e nemzetközi szerződés rendelkezései tartalmuk vonatkozásában feltétel nélkülinek és kellően pontosnak tűnnek-e. A Törvényszék – miután úgy ítélte meg, hogy az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (3) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy az kizárólag az egyedi hatályú intézkedésekre vonatkozik – arra a következtetésre jutott, hogy az 1367/2006 rendelet 10. cikkének (1) bekezdését az Aarhusi Egyezmény említett rendelkezésével összeegyeztethetetlennek kell tekinteni, mivel a megtámadható intézkedéseknek az e rendelkezésben szereplő fogalmát kizárólag az egyedi hatályú intézkedéseként meghatározott igazgatási aktusokra korlátozza.

²⁶ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én Aarhusban aláírt egyezmény (Magyarországon kihirdette: a 2001. évi LXXXI. törvény).

²⁷ A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló, 2006. szeptember 6-i 1367/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 264., 13. o.).

²⁸ A környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 152., 1. o.).

II. Fellebbezések

2012-ben 10 fellebbezést nyújtottak be a Közzolgálati Törvényszék határozatai ellen, és a Törvényszék (fellebbezési tanács) 32 ügyet fejezett be, amelyek közül a T-37/10. P. sz., *De Nicola kontra EBB* ügyben 2012. április 27-én hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé) érdemel külön figyelmet.

A fent hivatkozott *De Nicola kontra EBB* ügyben a Törvényszék kimondta, hogy az Európai Beruházási Bank (EBB) fellebbviteli bizottsága számára az e bizottság előtti eljárásra vonatkozó szabályokról szóló, 2006. június 27-i határozat 6. pontjában biztosított azon lehetőség, hogy „minden, az értékelő jelentésben szereplő megállapítást” érvényteleníthet, azt jelenti, hogy az említett bizottság jogosult e megállapítások mindegyikének megalapozottságát újraértékelni azok elbírálása előtt. E hatáskör terjedelme ezáltal egyértelműen túllépi a pusztán valamely jogi aktus rendelkező részének jogszerűségi felülvizsgálatára és megsemmisítésére irányuló jogkör terjedelmét, mivel magában foglalja a rendelkező rész elfogadását alátámasztó indokok érvénytelenítésének lehetőségét is. A Törvényszék hozzáfűzte, hogy még ha úgy tekintenénk is, hogy az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzata (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) 90. cikkének (2) bekezdése szerinti panasz vizsgálata során a kinevezésre jogosult hatóság nem gyakorol teljes felülvizsgálatot az értékelő határozata felett, e rendelkezésben ugyanakkor nem szerepelnek a 2006. június 27-i határozat 6. pontjában meghatározottakhoz hasonló, ugyanilyen pontos felülvizsgálati szempontok, és a tárgyalás tartásának vagy tanúk meghallgatásának lehetősége sem. Ennélfogva az EBB belső szabályozása nem hiányos e tekintetben, ez pedig kizárja a panaszra vonatkozó eljárást szabályozó, a személyzeti szabályzat 90. cikkében bevezetett szabályok analógia útján történő alkalmazását.

Így a fellebbviteli bizottságnak az ilyen teljes felülvizsgálatról való lemondása megegyezik az érintett személynek az EBB belső szabályozásában foglalt felülvizsgálati eljárástól való megfosztásával, és ezáltal az sérelmet okoz számára, ekképpen e lemondásnak elsőfokú bírósági felülvizsgálat alá vethetőnek kell lennie. A 2006. június 27-i határozat 6. pontja értelmében a fellebbviteli bizottság számára a vitatott jelentésben szereplő értékelések és adott pontszámok tekintetében biztosított teljes felülvizsgálati hatáskörre tekintettel nélkülözhetetlen, hogy az első fokon eljáró bíróság a – kétségtelenül korlátozott felülvizsgálata keretében – ellenőrizze, hogy e bizottság az alkalmazandó szabályoknak megfelelően teljesítette-e, illetve mennyire megfelelően teljesítette e teljes felülvizsgálati kötelezettségét. Végül a Törvényszék kimondta, hogy az EBB személyzeti szabályzata 41. cikkének különös jellege, amely – a személyzeti szabályzat 90. és 91. cikkében foglalt kötelező, a pert megelőző eljárástól eltérően – fakultatív békéltetési eljárást ír elő, megakadályozza a személyzeti szabályzat jogvitákra vonatkozó rendszerének egyszerű átvételét, mivel az említett 41. cikk az EBB – főszabály szerint teljes – belső szabályozásának részét képezi, amelynek jellege és célja nagyon különbözik a személyzeti szabályzat jellegétől és céljától. E belső szabályozásnak már a létezése is tiltja a személyzeti szabályzattal való analógia alkalmazását, kivéve a felsőbb szintű jogi normákkal nyilvánvalóan ellentétes joghézag esetét, amelyet kötelező orvosolni.

III. Ideiglenes intézkedés iránti kérelmek

Ebben az évben 21 ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be a Törvényszékhez, ami érzékelhető csökkenést jelent a 2011-ben benyújtott 44 kérelemhez képest. Az ideiglenes intézkedésről határozó bíró 2012-ben 23 ügyet bíralt el, szemben a 2011. évi 52-vel. A Törvényszék elnöke összesen négy kérelemnek adott helyt: a T-52/12. R. sz., *Görögország kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 19-én hozott végzésében (az EBHT-ban még nem tették közzé) az állami

támogatások területére vonatkozóan, továbbá a T-341/12. R. sz., *Evonik Degussa kontra Bizottság* ügyben 2012. november 16-án hozott végzésben (EBHT-ban nem tették közzé), a T-345/12. R. sz., *Akzo Nobel és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. november 16-án hozott végzésben (az EBHT-ban még nem tették közzé) és a T-164/12. R. sz., *Alstom kontra Bizottság* ügyben 2012. november 29-én hozott végzésben (az EBHT-ban még nem tették közzé), amely végzések mindegyike állítólag bizalmas információk Bizottság általi hozzáférhetővé tételével kapcsolatos kérdéskörrel függ össze.

A fent hivatkozott Görögország kontra Bizottság ügyben hozott végzés egy 2011. december 11-én hozott határozatra vonatkozott, amelyben a Bizottság egyfelől a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítette a görög hatóságok által a görög agrárágazat részére a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében elszenvedett kár megtérítésére folyósított, összesen 425 millió euró összeget, másfelől elrendelte, hogy e hatóságok téríttessék vissza a kedvezményezetteknek kifizetett összegeket. A Görög Köztársaság – miután megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be a Törvényszékhez – e határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmet nyújtott be.

A Törvényszék elnöke végzésében megállapította, hogy a szóban forgó ügy azt a jogkérdést vetette fel, hogy a Görögországban 2008 óta fennálló gazdasági és pénzügyi helyzetet jellemző különleges körülmények között a vitatott kifizetések pénzügyi hatásai valóban érintették-e a tagállamok közötti kereskedelmet, illetve valóban a verseny torzításával fenyegettek-e az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében. A Bizottság által megállapított 425 millió eurós összeget ugyanis jelentősen csökkenteni kellett, mivel a vitatott kifizetések számos kezdeményezettje *de minimis* támogatásban részesült, és így mentesült a visszafizetési kötelezettség alól, valamint e kifizetéseket részben maguknak a görög mezőgazdasági termelőknek (azaz a kedvezményezetteknek) a hozzájárulásaiból finanszírozták. Felmerült továbbá az a kérdés is, hogy a megtámadott határozatot túlzottnak kell-e tekinteni, amennyiben előírta a támogatások 2011. december 7-ig történő visszatéríttetését, jöllehet a görög agrárágazat rendkívül nehéz helyzete e támogatások nyújtása óta csak még nehezebb lett. A Törvényszék elnöke úgy ítélte meg, hogy az e jogkérdésekre adandó válaszok nem egyértelműek, és alapos vizsgálatot követelnek meg az érdemi eljárás keretében, ily módon első látásra kellően relevánsnak és komolynak tűnnek ahhoz, hogy a *fumus boni iurist* megalapozzák.

A sürgősségre vonatkozó feltételt illetően a Törvényszék elnöke emlékeztetett arra, hogy a tagállamok kérhetik ideiglenes intézkedés elrendelését arra való hivatkozással, hogy a vitatott intézkedés súlyosan sérti az állami feladataik ellátását és a közrendet. A Görög Köztársaság ezért hivatkozhatott arra, hogy a vitatott összegeknek az adóhatóság által több százezer mezőgazdasági termelővel szemben való azonnali végrehajtása súlyos és helyrehozhatatlan kárt okozó adminisztratív nehézségeket vonna magával. A Görög Köztársaság ugyanis jogszerűen kívánta forrásait olyan hatékony adóhatóság kialakítására összpontosítani, amely képes azonosítani és üldözni a „legnagyobb adóelkerülőket”, és leküzdeni az adócsalást, amelynek a nagyságrendjét elmaradt haszon formájában 20 milliárd euróra becsülték. Márpedig az említett végrehajtás a görög adóhatóság személyi állományának nagymértékű beavatkozását tette volna szükségessé, és az ilyen tömeges behajtás jelentős mértékben akadályozta volna az adóhatóságot abban, hogy a prioritást élvező, az adócsalás elleni küzdelemre, illetőleg az adó alól kivont, a vitatott kifizetések mintegy ötvenszeresét kitevő összegek beszedésére irányuló feladatait végrehajtsa. Ezenfelül a görögországi szociális helyzetet jelenleg a hatóságokkal szembeni bizalomvesztés, általános elégedetlenség és igazságtalanság-érzet jellemzi. Konkrétan, a görög hatóságok által elfogadott, drákói szigorúságú megszorító intézkedések elleni heves tüntetések egyre gyakoribbak. E körülmények között azon veszély, hogy a vitatott kifizetéseknek a görög termelőkkel való azonnali visszatéríttetése akár erőszakba fulladó tüntetéseket provokálhat, nem tűnik sem pusztán hipotetikusnak, sem elméletinek vagy bizonytalanoknak. Márpedig az ilyen tüntetések,

illetve a legutóbbi drámai események során bekövetkezetthez hasonló rendbontások által kiváltott zavargások súlyos és helyrehozhatatlan kárt okoztak volna, amelyre a Görög Köztársaság jogszerűen hivatkozhatott.

Végül a különböző fennálló érdekek mérlegelése keretében a Törvényszék elnöke elismerte a Görög Köztársaság által hivatkozott, egyfelől a szociális béke megőrzésére és a szociális zavarok elkerülésére, másfelől az adóhatóság kapacitásának az ország számára elsődleges fontosságú feladatokra való koncentrálására irányuló érdekek elsőbbségét, mivel a végrehajtás felfüggesztésének elrendelése az Unió érdekei szempontjából csak azt a kockázatot hordozza magában, hogy a tagállam visszatérítetési intézkedéseit későbbi időpontra halasztják, anélkül hogy bármi is utalna arra, hogy e halasztás önmagában ezen intézkedések sikerét veszélyeztetné. Következésképpen a Törvényszék elnöke az alapeljárás befejezéséig felfüggesztette a megtámadott határozat végrehajtását, amennyiben e határozat kötelezi a Görög Köztársaságot a kedvezményezetteknek kifizetett összegek visszatérítésére.

A fent hivatkozott *Evonik Degussa kontra Bizottság* és *Akzo Nobel és társai kontra Bizottság* ügyeket olyan, kartellben részt vevő vállalkozások kezdeményezték, amelyek versenyellenes magatartását a Bizottság az EK 81. cikk alapján 2006-ban megállapította. Miután elismerték a jogsértést és a 2002. évi engedékenységi közlemény értelmében bizonyítékokat szolgáltatott annak fennállására, a felperes vállalkozások közül egy teljes mentességben, a többi pedig – mentesség hiányában – a rájuk kiszabott bírságok nettó csökkentésében részesült. A Bizottság, miután figyelembe vette a felperesek által benyújtott, a bizalmas kezelésre vonatkozó kérelmeket, 2007 szeptemberében a honlapján teljes egészében közzétette a 2006. évi határozat bizalmas adatokat nem tartalmazó változatát. A Bizottság 2011 novemberében arról tájékoztatta a felpereseket, hogy szándékában áll közzétenni a 2006. évi határozat részletesebb változatát. A felperesek, miután úgy ítélték meg, hogy e változat a 2002. évi engedékenységi közlemény alapján nyújtott információkat tartalmaz – vagyis olyan adatokat, amelyeket 2007 szeptemberében a bizalmas kezeléssel kapcsolatos indokokból nem tett közzé –, ellenezték a Bizottság javaslatát azon indokból, hogy súlyosan és visszavonhatatlanul sérti érdekeiket, valamint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét. A Bizottság 2012. május 24-i határozatában elutasította a felperesek bizalmas kezelésre vonatkozó kérelmét. Az e határozat ellen benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelmükben a felperesek azt kérték, hogy az ideiglenes intézkedésről határozó bíró egyrészt függessze fel e határozat végrehajtását, másrészt kötelezze a Bizottságot a vitatott változat közzétételétől való tartózkodásra. Végzéseiben a Törvényszék elnöke elrendelte a kért ideiglenes intézkedéseket.

A szóban forgó különböző érdekek mérlegelése során a Törvényszék elnöke kiemelte, hogy az ideiglenes intézkedés iránti eljárás célja a jövőbeli érdemi határozat teljes hatékonyságának biztosítására korlátozódik, és hogy ezen eljárás pusztán járulékos jellegű azon alapeljáráshoz képest, amelyhez kapcsolódik, ezért az ideiglenes intézkedésről határozó bíró által hozott határozatnak ideiglenes jellegűnek kell lennie olyan értelemben, hogy nem határozhatja meg előre a jövőbeli érdemi határozat tartalmát, illetve a határozatot nem teheti illuzórikussá azáltal, hogy megakadályozza hatékony érvényesülését. Szerinte a szóban forgó ügyben a Törvényszéknek az alapeljárás keretében arról kellett határoznia, hogy a megtámadott határozatot – amellyel a Bizottság elutasította azon kérelmet, hogy tartózkodjon a vita tárgyát képező információk közzétételétől – meg kell-e semmisíteni az EUMSZ 339. cikkben védett szolgálati titok megsértése, valamint a felperesek által a 2002. évi engedékenységi közlemény rájuk való alkalmazása érdekében a Bizottságnak szolgáltatott információk bizalmas jellegének figyelmen kívül hagyása miatt. Az e határozatot megsemmisítő ítélet hatékony érvényesülésének megőrzéséhez arra volt szükség, hogy a felperesek képesek legyenek elérni, hogy a Bizottság ne tegye közzé a vita tárgyát képező információkat. Márpedig az ilyen megsemmisítő ítélet illuzórikussá válhat, és ennél fogva nem érvényesülhet hatékonyan, amennyiben az ideiglenes intézkedés iránti kérelemről határozó

bíró elutasítja e kérelmet, ugyanis ezen elutasítás következményeképpen a Bizottság azonnal közzétehetné volna a szóban forgó információkat, ami *de facto* előre meghatározta volna a jövőbeli érdemi határozat tartalmát, vagyis a megsemmisítés iránti kereset elutasításával lett volna egyenértékű. Következésképpen a felperesek által védeni kívánt érdek elsőbbséget kellett élvezzen a Bizottságnak az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elutasításához fűződő érdekével szemben, főleg mivel a kért ideiglenes intézkedések elrendelése csupán a már több éve (2007 szeptembere óta) fennálló helyzetet tartotta fenn korlátozott időtartamra.

A sürgősséget illetően a Törvényszék elnöke úgy ítélte meg, hogy fennállt annak veszélye, hogy a felperesek az ideiglenes intézkedés iránti kérelmük elutasítása esetén súlyos és helyrehozhatatlan károkat szenvednek. Abban az esetben ugyanis, ha az alapeljárás során derült volna ki, hogy a Bizottság által tervezett közzététele olyan bizalmas jellegű információkat érint, amelyek nyilvánosságra hozatala ellentétes az EUMSZ 339. cikk értelmében vett szolgálati titok védelmével, a felperesek a közzététele megakadályozása érdekében hivatkozhattak volna e rendelkezésre, amely az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 8. cikkében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. cikkében védelemben részesített alapvető jogot alapít számukra. A szóban forgó ideiglenes intézkedés iránti kérelem elutasítása esetén féltő lett volna, hogy ez a tény az említett információk tekintetében visszafordíthatatlanul megfosztotta volna a felpereseket a szolgálati titkok védelméhez való alapvető joguktól. Ugyanakkor fennállt annak a veszélye, hogy sérül a felpereseknek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikkében, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkében szereplő, hatékony jogorvoslathoz való alapvető joga, amennyiben a Bizottság még azelőtt közzétehetné volna a szóban forgó információkat, hogy a Törvényszék az alapeljárásra vonatkozó keresetről határozott volna.

A *fumus boni iuris* feltételére vonatkozóan a Törvényszék elnöke megjegyezte, hogy az ügy több olyan összetett jogkérdést vetett fel, amely az alapeljárás keretében alapos vizsgálatot igényelt, és az engedékenységi iránti kérelmek számára biztosítandó bizalmas jelleggel kapcsolatos problémákra vonatkozott. Így különösen azt kellett vizsgálni, hogy amikor a felperesek 2003 márciusában a szóban forgó információkat az engedékenységi közlemény keretében önkéntesen közölték a Bizottsággal, többek között a Bizottság által ebben az időszakban elfogadott álláspontra tekintettel számíthattak-e arra, hogy ezek az információk – amelyek lényegükénél fogva bizalmasak voltak – hosszú távú védelemben részesülnek a közzétételel szemben. A Törvényszék elnöke tehát elismerte a *fumus boni iuris* fennállását. Mivel az ehhez szükséges összes feltétel teljesült, helyt adott az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, és olyan ideiglenes intézkedéseket rendelt el, amelyek megtiltották, hogy a Bizottság közzétegye a vita tárgyát képező információkat.²⁹

²⁹ A Törvényszék hasonló érvelést követett a fent hivatkozott *Alstom kontra Bizottság* ügyben hozott végzésében azzal, hogy az e végzés alapjául szolgáló ügyben a végrehajtása felfüggesztésének elrendelésével érintett határozat a Bizottság azon határozata volt, amely helyt adott a High Court of Justice (England & Wales) (Anglia és Wales felsőbírósága) által előterjesztett azon kérelemnek, amely az Alstommal szemben indított kártérítési kereset keretében azon – állítólag bizalmas – adatok megismerésére irányult, amelyeket az Alstom a Bizottság által indított versenyjogi eljárásban a kifogásközlésre válaszként adott.

B – A Törvényszék összetétele

(2012. október 8-i protokolláris sorrend)

Első sor, balról jobbra:

L. Truchot, S. Papasavvas, Czúcz O. és J. Azizi tanácselnökök; M. Jaeger, a Törvényszék elnöke; N. J. Forwood, I. Pelikánová, A. Dittrich és H. Kanninen tanácselnökök.

Második sor, balról jobbra:

S. Frimodt Nielsen, M. Prek, I. Labucka, V. Vadapalas, F. Dehousse, M. E. Martins Ribeiro, I. Wiszniewska-Białęcka, K. Jürimäe, N. Wahl és S. Soldevila Fragoso bírák.

Harmadik sor, balról jobbra:

E. Buttigieg, M. Kancheva, D. Gratsias, J. Schwarcz, K. O'Higgins, M. Van der Woude, A. Popescu és G. Berardis bírák; E. Coulon hivatalvezető.

1. A Törvényszék tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Marc Jaeger

Született 1954-ben; a strasbourgi Robert Schuman Egyetemen szerez jogi diplomát; tanulmányait a Collège d'Europe-ban folytatja; a luxembourgi ügyvédi kamara tagja (1981); igazságügyi attasé a luxemburgi legfőbb ügyész mellett (1983); a luxembourgi kerületi bíróság bírója (1984); az Európai Közösségek Bíróságán jogi referens (1986–1996); az Institut Universitaire International de Luxembourg (IUIL) elnöke; 1996. július 11-től a Törvényszék bírója; 2007. szeptember 17-től a Törvényszék elnöke.

Josef Azizi

Született 1948-ban; a Bécsi Egyetemen szerez jogi, közgazdasági és társadalomtudományi diplomát; a Bécsi Közgazdaságtudományi Egyetemen, a Bécsi Egyetem jogi karán és több más egyetemen oktat; a Bécsi Egyetem jogi karának tiszteletbeli professzora; Ministerialrat és osztályvezető a Szövetségi Kancellárián; az Európa Tanács Igazságügyi Együttműködés (CDCJ) Irányítóbizottságának tagja; ad litem meghatalmazott a Verfassungsgerichtshof (Alkotmánybíróság) előtt a szövetségi törvények alkotmányossági vizsgálatára irányuló eljárásokban; a közösségi jognak az osztrák szövetségi jogba történő átültetéséért felelős koordinátor; 1995. január 18-tól a Törvényszék bírója.

Nicholas James Forwood

Született 1948-ban; a Cambridge-i Egyetemen szerzi meg diplomáit (BA 1969, MA 1973) (mechanikai tudományok és jog); 1970-től tagja az angliai ügyvédi kamarának, majd ügyvéd Londonban (1971–1999) és Brüsszelben (1979–1999); 1981-től tagja az ír ügyvédi kamarának; 1987-ben Queen's Counsel-i kinevezés; 1998-ban a Middle Temple rangidős tagja (bencher); az angliai és wales-i ügyvédi kamara képviselője az Európai Közösségek Ügyvédi Kamarái (EKÜK) Tanácsa előtt és az EKÜK Európai Közösségek Bírósága melletti állandó képviseletének elnöke (1995–1999); a World Trade Law Association irodája és a European Maritime Law Organisation tagja (1993–2002); 1999. december 15-től a Törvényszék bírója.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Született 1956-ban; tanulmányait Lisszabonban, Brüsszelben és Strasbourgban végzi; Portugáliában és Brüsszelben advogada (ügyvéd); az Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles-ben kutató; a Bíróságon jogi referens J. C. Moitinho de Almeida portugál bíró mellett (1986–2000), majd az Elsőfokú Bíróság elnöke, B. Vesterdorf bíró mellett (2000–2003); 2003. április 1-jétől a Törvényszék bírāja.

Franklin Dehousse

Született 1959-ben; jogot végez (Liège-i Egyetem, 1981); aspiráns (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); a képviselőházban jogtanácsos (1981–1990); jogi doktor (Strasbourg-i Egyetem, 1990); egyetemi tanár (Liège-i Egyetem és Strasbourg-i Egyetem, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, a bordeaux-i Montesquieu Egyetem, Collège Michel Servet des universités de Paris, a namuri Faculté Notre-Dame de la Paix); a külügyminiszter rendkívüli képviselője (1995–1999); az Institut royal des relations internationales-ban az európai tanulmányok igazgatója (1998–2003); az Államtanácsban ülnök (2001–2003); az Európai Bizottságban tanácsadó (1990–2003); az Observatoire Internet tagja (2001–2003); 2003. október 7-től a Törvényszék bírāja.

Ena Cremona

Született 1936-ban; bölcsészdiplomát szerez a Máltai Királyi Egyetemen (1955); 1958-ban jogi diplomát szerez a Máltai Királyi Egyetemen; 1959 óta a máltai ügyvédi kamara tagja; jogtanácsos a Nemzeti Nótanácsnál (1964–1979); a Közszerződési Bizottság tagja (1987–1989); az állam mint részvényes képviseletében a Lombard Bank (Málta) vezetésének tagja (1987–1993); 1993-tól tagja a máltai választási bizottságnak; a Máltai Királyi Egyetem jogi kara doktori vizsgabizottságának tagja; a Rasszizmus és Intolerancia Elleni Európai Bizottság (ECRI) tagja (2003–2004); 2004. május 12-től 2012. március 22-ig a Törvényszék bírāja.

Czucz Ottó

Született 1946-ban; a Szegedi Tudományegyetemen szerez jogi diplomát (1971); előadó a Munkaügyi Minisztériumban (1971–1974); oktató, majd egyetemi tanár (1974–1989), a jogi kar dékánja (1989–1990), rektorhelyettes (1992–1997) a Szegedi Tudományegyetemen; ügyvéd; az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság igazgatótanácsának tagja; a European Institute for Social Security alelnöke (1998–2002); a Nemzetközi Társadalombiztosítási Szövetség (ISSA) Tudományos Tanácsának tagja; alkotmánybíró (1998–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Irena Wiszniewska-Bialecka

Született 1947-ben; a Varsói Egyetemen szerez jogi diplomát (1965–1969); a Lengyel Tudományos Akadémia Jogtudományi Intézetének kutatója (tanársegéd, docens, professzor) (1969–2004); a müncheni Max Planck Intézet külföldi és nemzetközi szabadalmi joggal, szerzői joggal és versenyjoggal foglalkozó kutatója (a Foundation AvH ösztöndíja 1985–1986); ügyvéd (1992–2000); a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság bírása (2001–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Irena Pelikánová

Született 1949-ben; jogi tanulmányok a prágai Károly Egyetemen, gazdasági jogi tanársegéd (1989 előtt), majd a tudományok doktora, végül 1993 óta a gazdasági jog professzora; az Értékpapír Bizottság igazgatóságának tagja (1999–2002); ügyvéd; a cseh kormány törvényelőkészítő tanácsának tagja (1998–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Vilenas Vadapalas

Született 1954-ben; jogi diploma (Moszkvai Egyetem); doctor habilitus (Varsói Egyetem); a Vilnusi Egyetem professzora: nemzetközi jog (1981 óta), emberi jogok (1991 óta) és közösségi jog (2000 óta); a kormány külügyi tanácsadója (1991–1993); az európai uniós csatlakozási tárgyalásokkal megbízott küldöttség koordinációs munkacsoportjának tagja; a kormány európai jogi igazgatóságának főigazgatója (1997–2004); a Vilnusi Egyetem Jean Monnet tanszékén az európai jog professzora; az európai uniós tanulmányok litván egyesületének elnöke; a Litvánia csatlakozásával kapcsolatos alkotmányjogi reform parlamenti munkacsoportjának előadója; a Nemzetközi Jogászegyesület tagja (2003. április); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Küllike Jürimäe

Született 1962-ben; a Tartui Egyetemen szerez jogi diplomát (1981–1986); az államügyész mellett dolgozik Tallinnban (1986–1991); észt diplomataképző-diploma (1991–1992); jogtanácsos (1991–1993) és főtanácsos a kereskedelmi és iparkamarában (1992–1993); a tallinni fellebbviteli bíróság bírása (1993–2004); European Master emberi jogok és demokratizálás témakörében a Padovai Egyetemen és a Nottinghami Egyetemen (2002–2003); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Ingrida Labucka

Született 1963-ban; a Lettországi Egyetemen szerez jogi diplomát (1986); a Belügyminisztérium revizora Kirov térségében és Riga városában (1986–1989); a Rigai Elsőfokú Bíróság bírása (1990–1994); ügyvéd (1994–1998 és 1999 júliusától 2000 májusáig); igazságügy-miniszter (1998 novemberétől 1999 júliusáig és 2000 májusától 2002 októberéig); a Hágai Állandó Választottbíróóság tagja (2001–2004); a parlament tagja (2002–2004); 2004. május 12-től a Törvényszék bírása.

Savvas S. Papasavvas

Született 1969-ben; az Athéni Egyetemen folytat tanulmányokat (Ptychion, 1991); posztgraduális tanulmányokat folytat a Paris II Egyetemen (DEA közjog 1992-ben) és az Aix-Marseille III Egyetemen (jogi doktor 1995-ben); 1993 óta a ciprusi ügyvédi kamara tagja, a nicosiai ügyvédi kamara tagja; a Ciprusi Egyetem oktatója (1997–2002), illetve alkotmányjogot oktató docense (2002. szeptember óta); a Centre européen de droit public kutatója (2001–2002); 2004. május 12-től a Törvényszék bírāja.

Nils Wahl

Született 1961-ben; jogi diploma a Stockholmi Egyetemen (1987); jogi doktorátus, Stockholmi Egyetem (1995); docens, az európai jog Jean Monet professzora (1995), illetve az európai jog professzora (2001) a Stockholmi Egyetemen; ügyvédjelölt (1987–1989); egy oktatási alapítvány főigazgatója (1993–2004); a Nätverket för europarättslig forskning (közösségi jogi kutatási hálózat) elnevezésű svéd egyesület elnöke (2001–2006); a Rådet för konkurrensfrågor (versenyjogi kérdésekért felelős tanács) tagja (2001–2006); a Hovrätten över Skåne och Blekinge bírāja (2005); 2006. október 7-től a Törvényszék bírāja.

Miro Prek

Született 1965-ben; jogi diploma (1989); felvétel az ügyvédi kamarába (1994); különböző feladatok és tisztségek a közigazgatásban, főként a jogalkotással megbízott kormányzati irodán (helyettes államtitkár és igazgatóhelyettes, az európai jogi és összehasonlító jogi főosztály vezetője) és az európai ügyek irodáján (helyettes államtitkár); az európai uniós társulási megállapodással kapcsolatos tárgyalásokkal (1994–1996) és a csatlakozási tárgyalásokkal (1998–2003) megbízott csoport tagja, a jogi ügyek felelőse; ügyvéd; az európai joganyag átvételével és az európai integrációval kapcsolatos, főként nyugat-balkáni projektek felelőse; osztályvezető az Európai Közösségek Bíróságán (2004–2006); 2006. október 7-től a Törvényszék bírāja.

Alfred Dittrich

Született 1950-ben; az Erlangen-nürnbergi Egyetemen szerez jogi diplomát (1970–1975); fogalmazó (Rechtsreferendar) a nürnbergi tartományi felsőbíróságon (1975–1978); tisztviselő a szövetségi gazdasági minisztériumban (1978–1982); tisztviselő a Német Szövetségi Köztársaság Európai Közösségek melletti állandó képviseletén (1982); tisztviselő a szövetségi gazdasági minisztériumban, ahol közösségi jogi és versenyjogi ügyekkel kapcsolatos feladatokat lát el (1983–1992); az Európai Jogi Osztály vezetője az Igazságügyi Minisztériumban (1992–2007); a német küldöttség vezetője a Tanács „Bíróság” elnevezésű munkabizottságában; több esetben szövetségi kormány megbízott az Európai Közösségek Bírósága előtt indult ügyekben; 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírása.

Santiago Soldevila Fragoso

Született 1960-ban; a Barcelonai Autonóm Egyetemen szerez jogi diplomát (1983); bíróként tevékenykedik (1985); 1992-től a közigazgatási peres ügyekben eljáró tanács bírása a Kanári-szigetek Legfelsőbb Bíróságán (Santa Cruz de Tenerife) (1992 és 1993), majd a Spanyol Legfelsőbb Bíróságon (Madrid, 1998. május – 2007. augusztus), ahol adóügyekben (héaügyek) és a gazdasági minisztérium általános hatályú normatív előírásai, illetve az állami támogatásokra és a közigazgatás vagyoni jogi felelősségére vonatkozó határozatai elleni keresetek, valamint a bankszektor, a tőzsde, energia, biztosítási és versenyjogi területen a központi gazdasági szabályozó szervek által kötött szerződések ellen indított keresetek tárgyában ítélezik; jogi referens az Alkotmánybíróságon (1993–1998); 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírása.

Laurent Truchot

Született 1962-ben; az Institut d'études politiques de Paris-n szerez diplomát (1984); az Országos Bíró és Ügyészképző Intézet volt hallgatója (1986–1988); a marseille-i bíróság bírása (1988. január – 1990. január); az Igazságügyi Minisztérium polgári ügyekkel foglalkozó igazgatóságán bíró (1990. január – 1992. június); a Gazdasági, Pénzügyi és Ipari Minisztérium csalás elleni, fogyasztóvédelmi és versenyjogi igazgatóságán irodavezető-helyettes, majd irodavezető (1992. június – 1994. szeptember); jogtanácsos az igazságügy-miniszter mellett (1994. szeptember – 1995. május); a nîmes-i bíróság bírása (1995. május – 1996. május); jogi referens a Bíróságon P. Léger főtanácsnok mellett (1996. május – 2001. december); bíró a Semmítőszéken (2001. december – 2007. augusztus); 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírása.

Sten Frimodt Nielsen

Született 1963-ban; a Koppenhágai Egyetemen szerez jogi diplomát (1988); tisztviselő a Külügyminisztériumban (1988–1991); a Koppenhágai Egyetemen nemzetközi és európai jogot tanít (1988–1991); követségi titkár Dánia New York-i állandó ENSZ-képvisletén (1991–1994); tisztviselő a Külügyminisztérium jogi szolgálatánál (1994–1995); docens a Koppenhágai Egyetemen (1995); tanácsadó, majd főtanácsadó a Miniszterelnöki Hivatalban (1995–1998); tanácsadó Dánia Európai Közösségek melletti állandó képvisletén (1998–2001); a miniszterelnök tanácsadója jogi kérdésekben (2001–2002); osztályvezető és jogtanácsos a Miniszterelnöki Hivatalban (2002. március – 2004. július); helyettes államtitkár és jogtanácsos a Miniszterelnöki Hivatalban (2004. augusztus – 2007. augusztus); 2007. szeptember 17-től a Törvényszék bírása.

Kevin O'Higgins

Született 1946-ban; tanulmányait a limericki Crescent College-ban, a Clongowes Wood College-ban, a University College Dublinban (B. A. fokozat és diploma európai jogból) és a King's Innsben végzi; 1968-tól az Ír Ügyvédi Kamara tagja; barrister (1968–1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982–1986); a Circuit court bírása (1986–1997); az ír High Court bírása (1997–2008); Bencher of King's Inns; az Európai Bírák Tanácsadó Bizottságában Írország képviselője (2000–2008); 2008. szeptember 15-től a Törvényszék bírása.

Heikki Kanninen

Született 1952-ben; diploma a Helsinki Kereskedelmi Főiskolán és a Helsinki Egyetem jogi karán; jogi referens Finnország Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán; a közigazgatásbeli jogvédelem reformjával foglalkozó bizottság főtárgya; főtanácsos a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán; a közigazgatási peres ügyek reformjával foglalkozó bizottság főtárgya, tanácsadó az Igazságügyi Minisztérium jogalkotási igazgatóságán; hivatalvezető-helyettes az EFTA-Bíróságán; jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán; bíró a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságán (1998–2005); a menekültek fellebbviteli bizottságának tagja; a finn igazságszolgáltatási intézmények fejlesztésével foglalkozó bizottság alelnöke; 2005. október 6-tól 2009. október 6-ig a Közzolgálati Törvényszék bírása; 2009. október 7-től a Törvényszék bírása.

Juraj Schwarz

Született 1952-ben; a jogtudományok doktora (Comenius Egyetem, Pozsony, 1979); vállalati jogtanácsos (1975–1990); a kassai városi bíróság cégnyilvántartásának vezetésével megbízott hivatalvezető; a kassai városi bíróság bírója (1992. január–október); a kassai regionális bíróság bírója és tanácselnöke (1992. novembertől 2009-ig); a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának kirendelt bírója, gazdasági jogi tanács (2004. októbertől 2005. szeptemberig); a kassai regionális bíróság gazdasági kollégiumának elnöke (2005. októbertől 2009. szeptemberig); a kassai P. J. Šafárik Egyetem kereskedelmi és gazdasági jogi tanszékének külső tagja (1997–2009); a Jogakadémia tantestületének külső tagja (2005–2009); 2009. október 7-től a Törvényszék bírója.

Marc van der Woude

Született 1960-ban; jogot végez (Groningeni Egyetem, 1983); tanulmányokat folytat a Collège d'Europe-ban (1983–1984); tanársegéd a Collège d'Europe-ban (1984–1986); a Leideni Egyetem oktatója (1986–1987); előadó az Európai Közösségek Bizottságának Versenypolitikai Főigazgatóságán (1987–1989); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1989–1992); politikai koordinátor az Európai Közösségek Bizottságának Versenypolitikai Főigazgatóságán (1992–1993); az Európai Közösségek Bizottsága Jogi Szolgálatának tagja (1993–1995); 1995 óta a brüsszeli ügyvédi kamara tagja; 2000 óta egyetemi tanár a rotterdami Erasmus Egyetemen; számos kiadvány szerzője; 2010. szeptember 13-tól a Törvényszék bírója.

Dimitrios Gratsias

Született 1957-ben; jogi diplomát szerez az Athéni Egyetemen (1980); DEA de droit public (közjogi Master-képzés) az Université de Paris I Panthéon-Sorbonne-on (1981); oklevelet szerez a közösségi és európai tanulmányok egyetemi központjában (Université de Paris I) (1982); az Államtanács ülnöke (1985–1992); az Államtanács előadója (1992–2005); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1994–1996); a görög Legfelsőbb Különbíróság tagja (1998–1999); az Államtanács tanácsosa (2005); a bírák ellen indított kereseteket elbíráló különbíróság tagja (2006); a Közigazgatási Legfelsőbb Bírói Tanács tagja (2008); a közigazgatási törvényszékek felügyelője (2009–2010); 2010. október 25-től a Törvényszék bírója.

Andrei Popescu

Született 1948-ban; jogi diplomát szerez a Bukaresti Egyetemen (1971); nemzetközi munkajogi és európai szociális jogi posztgraduális tanulmányokat folytat a Genfi Egyetemen (1973–1974); doktori fokozatot szerez a Bukaresti Egyetemen (1980); próbaidős tanársegéd (1971–1973), véglegesített tanársegéd (1974–1985), majd óraadó a munkajog tárgykerében a Bukaresti Egyetemen (1985–1990); vezető kutató a Munkával és a Szociális Védelemmel Kapcsolatos Tudományos Kutatások Intézeténél (1990–1991); főigazgató-helyettes (1991–1992), majd igazgató (1992–1996) a Munkaügyi és Szociálisvédelmi Minisztériumnál; egyetemi docens (1997), majd egyetemi tanár (2000) a bukaresti Politika- és Igazgatástudományi Egyetemen; államtitkár az Európai Integrációs Minisztériumban (2001–2005); osztályvezető a Román Jogalkotási Tanácsnál (1996–2001 és 2005–2009); a Román Európai Jogi Szemle alapító igazgatója; a Román Európai Jogi Társaság elnöke (2009–2010); a román kormány képviselője az Európai Unió igazságszolgáltatási fórumai előtt (2009–2010); 2010. november 26-tól a Törvényszék bírója.

Mariyana Kancheva

Született 1958-ban; a Szófia Egyetemen szerez jogi diplomát (1979–1984); a Brüsszeli Szabadegyetem Európai Tanulmányok Intézetében szerez európai jogi kiegészítő Master-diplomát (2008–2009); szakterülete a gazdasági jog és a szellemi alkotások joga; fogalmazó a szófia területi bíróságon (1985–1986); jogtanácsos (1986–1988); ügyvéd a szófia ügyvédi kamarában (1988–1992); a Diplomáciai Testületek Szolgálatának főigazgatója a külügyminisztériumban (1992–1994); ügyvédi hivatását gyakorolja Szófiában (1994–2011) és Brüsszelben (2007–2011); kereskedelmi jogviták választottbírája Szófiában; a bolgár parlament jogi tanácsadójaként részt vesz több jogszabály szövegének kidolgozásában; 2011. szeptember 19-től a Törvényszék bírója.

Guido Berardis

Született 1950-ben; jogi diploma (római La Sapienza egyetem, 1973); európai jogi posztgraduális diploma a bruges-i Collège d'Europe-ban (1974–1975); az Európai Közösségek Bizottságának tisztviselője (a Mezőgazdasági Főigazgatóság Nemzetközi Ügyek Igazgatósága, 1975–1976); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1976–1991 és 1994–1995); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának képviselője Luxembourgban (1990–1991); G. F. Mancini bíró jogi referense az Európai Közösségek Bíróságán (1991–1994); az Európai Közösségek Bizottságának tagjai, M. Monti (1995–1997) és F. Bolkenstein (2000–2002) jogi tanácsadója; az Európai Közösségek Bizottsága Belső Piac Főigazgatóságán a Közbeszerzési Politika Igazgatóság igazgatója (2002–2003), a Szolgáltatások, Szellemi Tulajdon és Iparjogvédelem, Média és Adatvédelem Igazgatóság igazgatója (2003–2005), valamint a Szolgáltatások Igazgatóság igazgatója (2005–2011); az Európai Bizottság jogi szolgálata jogérvényesülés, szabadság és biztonság, magánjog és büntetőjog munkacsoportjának vezető jogtanácsosa és igazgatója (2011–2012); 2012. szeptember 17-től a Törvényszék bírója.

Eugène Buttigieg

Született 1961-ben; a Máltai Egyetemen szerez jogi doktorátust; magister fokozat európai jogból (Exeteri Egyetem); doktori fokozatot szerez versenyjogból (Londoni Egyetem); jogász az Igazságügyi Minisztériumban (1987–1990); vezető jogász a Külügyminisztériumban (1990–1994); a Copyright Board (szerzői jogi bizottság) tagja (1994–2005); jogász lektor az Igazságügyi és Önkormányzati Minisztériumban (2001–2002); tisztviselő a Malta Resources Authority-nél (máltai erőforrás-gazdálkodási hatóság) (2001–2009); európai jogi szakértő (1994 óta); versenyjogi és fogyasztóvédelmi tanácsadó a Pénzügyi, Gazdasági és Beruházási Minisztériumban (2000–2010); a miniszterelnök versenyjogi és fogyasztóvédelmi tanácsadója (2010–2011); szakértő a Malta Competition and Consumer Affairs Authority-nél (máltai versenyjogi és fogyasztóvédelmi hatóság) (2012); óraadó (1994–2001), egyetemi oktató (2001–2006), majd docens (2007 óta) és az európai jogi Jean Monnet tanszék vezetője (2009 óta) a Máltai Egyetemen; a Maltese Association for European Law (máltai európai jogi egyesület) társalapítója és alelnöke; 2012. október 8-tól a Törvényszék bírója.

Emmanuel Coulon

Született 1968-ban; jogi tanulmányok (Panthéon-Assas Egyetem, Párizs); igazgatási tanulmányok (Paris-Dauphine Egyetem); Collège d'Europe (1992); felvételi vizsga a párizsi területi ügyvédképző központba; brüsszeli ügyvédi szakvizsga; ügyvédi tevékenység Brüsszelben; az Európai Közösségek Bizottsága által kiírt nyílt versenyvizsga győztese; jogi referens az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságán (1996–1998: A. Saggio elnök kabinetjében; 1998–2002: B. Vesterdorf elnök kabinetjében); az Elsőfokú Bíróság elnökének kabinetfőnöke (2003–2005); 2005. október 6-tól a Törvényszék hivatalvezetője.

2. A Törvényszék összetételének változásai 2012-ben

2012. szeptember 17-i ünnepélyes ülés

Az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői Enzo Moavero Milanesi lemondását követően 2012. szeptember 5-i határozatukkal az Európai Unió Törvényszékének bírójává nevezték ki Guido Berardist, Enzo Moavero Milanesi fennmaradó hivatali idejére, vagyis a 2013. augusztus 31-ig terjedő időszakra.

2012. október 8-i ünnepélyes ülés

Az Európai Unió tagállamai kormányainak képviselői 2012. szeptember 20-i határozatukkal a 2012. szeptember 22-től 2013. augusztus 31-ig terjedő időszakra az Európai Unió Törvényszékének bírójává nevezték ki Eugène Buttigieget, aki Ena Cremona helyébe lépett.

3. Protokolláris sorrendek

2012. január 1-jétől 2012. március 22-ig

M. JAEGER, A TÖRVÉNYSZÉK ELNÖKE
 J. AZIZI, tanácselnök
 N. J. FORWOOD, tanácselnök
 CZÚCZ O., tanácselnök
 I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
 S. PAPASAVVAS, tanácselnök
 A. DITTRICH, tanácselnök
 L. TRUCHOT, tanácselnök
 H. KANNINEN, tanácselnök
 M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
 F. DEHOUSSE, bíró
 E. CREMONA, bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
 V. VADAPALAS, bíró
 K. JÜRIMÄE, bíró
 I. LABUCKA, bíró
 N. WAHL, bíró
 M. PREK, bíró
 S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
 S. FRIMODT NIELSEN, bíró
 K. O'HIGGINS, bíró
 J. SCHWARCZ, bíró
 M. VAN DER WOUDE, bíró
 D. GRATSIAS, bíró
 A. POPESCU, bíró
 M. KANCHEVA, bíró

 E. COULON, hivatalvezető

2012. március 23-tól 2012. szeptember 16-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
 J. AZIZI, tanácselnök
 N. J. FORWOOD, tanácselnök
 CZÚCZ O., tanácselnök
 I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
 S. PAPASAVVAS, tanácselnök
 A. DITTRICH, tanácselnök
 L. TRUCHOT, tanácselnök
 H. KANNINEN, tanácselnök
 M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
 F. DEHOUSSE, bíró
 I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
 V. VADAPALAS, bíró
 K. JÜRIMÄE, bíró
 I. LABUCKA, bíró
 N. WAHL, bíró
 M. PREK, bíró
 S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
 S. FRIMODT NIELSEN, bíró
 K. O'HIGGINS, bíró
 J. SCHWARCZ, bíró
 M. VAN DER WOUDE, bíró
 D. GRATSIAS, bíró
 A. POPESCU, bíró
 M. KANCHEVA, bíró

 E. COULON, hivatalvezető

2012. szeptember 17-től 2012. október 7-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
J. AZIZI, tanácselnök
N. J. FORWOOD, tanácselnök
CZÚCZ O., tanácselnök
I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
S. PAPASAVVAS, tanácselnök
A. DITTRICH, tanácselnök
L. TRUCHOT, tanácselnök
H. KANNINEN, tanácselnök
M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
F. DEHOUSSE, bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
V. VADAPALAS, bíró
K. JÜRIMÄE, bíró
I. LABUCKA, bíró
N. WAHL, bíró
M. PREK, bíró
S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
S. FRIMODT NIELSEN, bíró
K. O'HIGGINS, bíró
J. SCHWARCZ, bíró
M. VAN DER WOUDE, bíró
D. GRATSIAS, bíró
A. POPESCU, bíró
M. KANCHEVA, bíró
G. BERARDIS, bíró

E. COULON, hivatalvezető

2012. október 8-tól 2012. november 28-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke
J. AZIZI, tanácselnök
N. J. FORWOOD, tanácselnök
CZÚCZ O., tanácselnök
I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök
S. PAPASAVVAS, tanácselnök
A. DITTRICH, tanácselnök
L. TRUCHOT, tanácselnök
H. KANNINEN, tanácselnök
M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró
F. DEHOUSSE, bíró
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró
V. VADAPALAS, bíró
K. JÜRIMÄE, bíró
I. LABUCKA, bíró
N. WAHL, bíró
M. PREK, bíró
S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró
S. FRIMODT NIELSEN, bíró
K. O'HIGGINS, bíró
J. SCHWARCZ, bíró
M. VAN DER WOUDE, bíró
D. GRATSIAS, bíró
A. POPESCU, bíró
M. KANCHEVA, bíró
G. BERARDIS, bíró
E. BUTTIGIEG, bíró

E. COULON, hivatalvezető

2012. november 29-től 2012. december 31-ig

M. JAEGER, a Törvényszék elnöke

J. AZIZI, tanácselnök

N. J. FORWOOD, tanácselnök

CZÚCZ O., tanácselnök

I. PELIKÁNOVÁ, tanácselnök

S. PAPASAVVAS, tanácselnök

A. DITTRICH, tanácselnök

L. TRUCHOT, tanácselnök

H. KANNINEN, tanácselnök

M. E. MARTINS RIBEIRO, bíró

F. DEHOUSSE, bíró

I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, bíró

V. VADAPALAS, bíró

K. JÜRIMÄE, bíró

I. LABUCKA, bíró

M. PREK, bíró

S. SOLDEVILA FRAGOSO, bíró

S. FRIMODT NIELSEN, bíró

K. O'HIGGINS, bíró

J. SCHWARCZ, bíró

M. VAN DER WOUDE, bíró

D. GRATSIAS, bíró

A. POPESCU, bíró

M. KANCHEVA, bíró

G. BERARDIS, bíró

E. BUTTIGIEG, bíró

E. COULON, hivatalvezető

4. A Törvényszék korábbi tagjai

David Alexander Ogilvy Edward, bíró (1989–1992)
Christos Yeraris (1989–1992)
José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995), elnök (1989–1995)
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Antonio Saggio (1989–1998), elnök (1995–1998)
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Bo Vesterdorf (1989–2007), elnök (1998–2007)
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989–2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
André Potocki (1995–2001)
Manuel Gens de Moura Ramos Rui (1995–2003)
Pernilla Lindh (1995–2006)
Virpi Tiili (1995–2009)
John D. Cooke (1996–2008)
Jörg Pirrung (1997–2007)
Paolo Mengozzi (1998–2006)
Arjen W. H. Meij (1998–2010)
Mihalis Vilaras (1998–2010)
Hubert Legal (2001–2007)
Verica Trstenjak (2004–2006)
Daniel Šváby (2004–2009)
Ena Cremona (2004–2012)
Enzo Moavero Milanesi (2006–2011)
Nils Wahl (2006–2012)
Teodor Tchihev (2007–2010)
Valeriu M. Ciucă (2007–2010)

Elnökök

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995)
Antonio Saggio (1995–1998)
Bo Vesterdorf (1998–2007)

Hivatalvezető

Jung Hans (1989–2005)

C – A Törvényszék igazságügyi statisztikái

A Törvényszék tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)

Érkezett ügyek

2. Az eljárások jellege (2008–2012)
3. A kereset jellege (2008–2012)
4. A kereset tárgya (2008–2012)

Befejezett ügyek

5. Az eljárások jellege (2008–2012)
6. A kereset tárgya (2012)
7. A kereset tárgya (2008–2012) (ítéletek és végzések)
8. Ítélező testület (2008–2012)
9. Az eljárások időtartama hónapokban (2008–2012) (ítéletek és végzések)

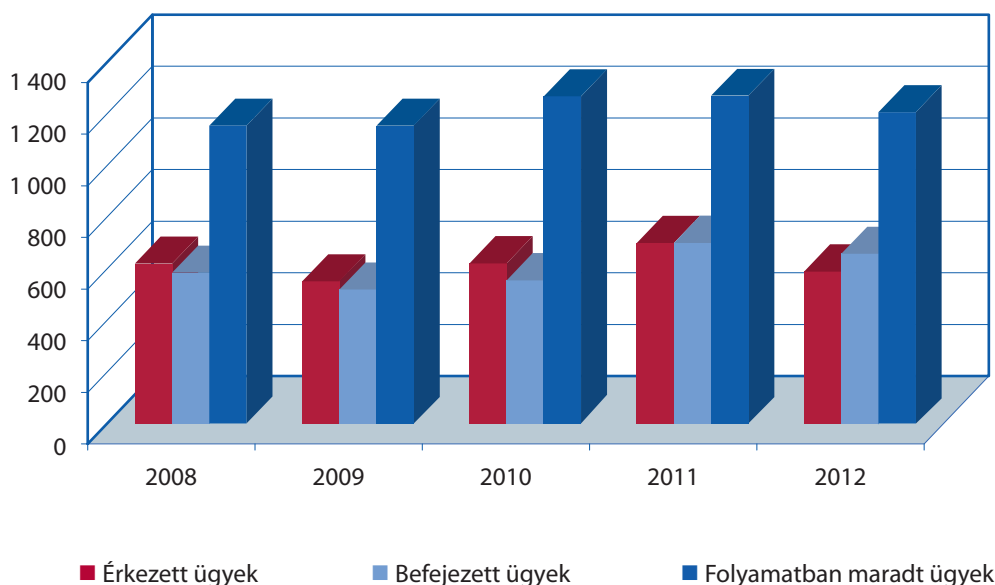
December 31-én folyamatban maradt ügyek

10. Az eljárások jellege (2008–2012)
11. A kereset tárgya (2008–2012)
12. Ítélező testület (2008–2012)

Vegyes tételek

13. Ideiglenes intézkedések (2008–2012)
14. Gyorsított eljárások (2008–2012)
15. A Törvényszéknek a Bíróság előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (1990–2012)
16. A Bíróság előtti fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (2008–2012)
17. A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2012) (ítéletek és végzések)
18. A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2008–2012) (ítéletek és végzések)
19. Általános áttekintés (1989–2012) (érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek)

1. A Törvényszék tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)^{1 2}

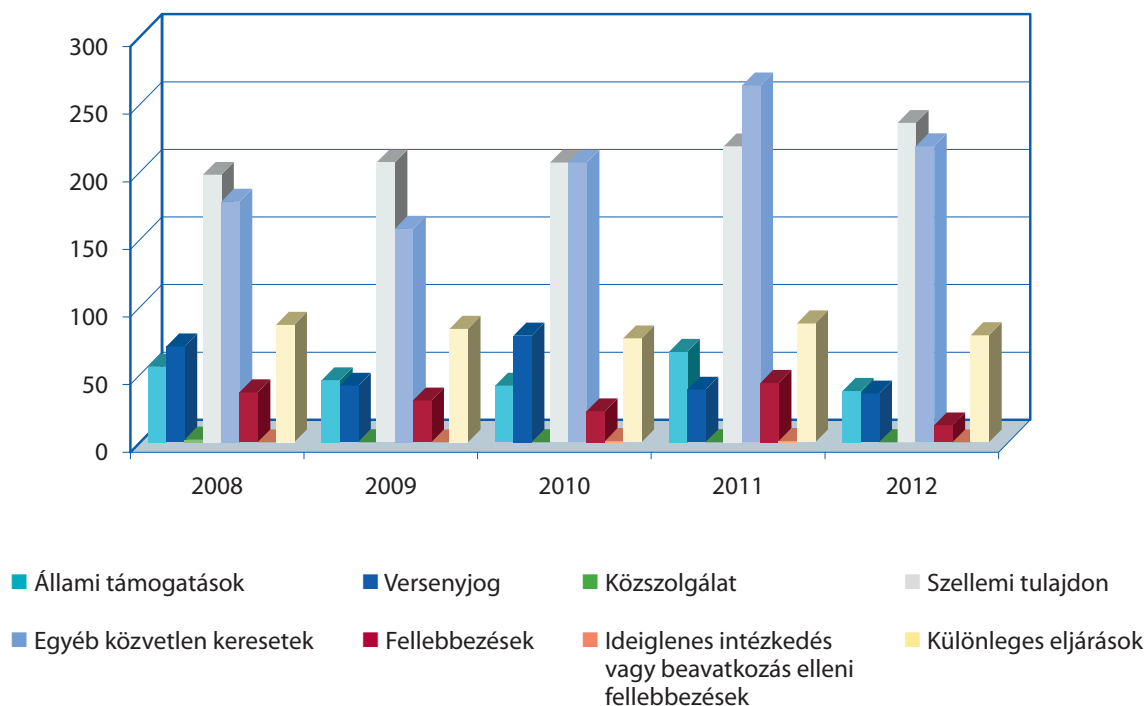
	2008	2009	2010	2011	2012
Érkezett ügyek	629	568	636	722	617
Befejezett ügyek	605	555	527	714	688
Folyamatban maradt ügyek	1178	1191	1300	1308	1237

¹ Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában a jelen táblázat és a következő oldalak táblázatai tartalmazzák a különleges eljárásokat.

„Különleges eljárásnak” minősül: az ítélet elleni ellentmondás (a Bíróság alapokmányának 41. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 122. cikke); a harmadik személy jogorvoslata (a Bíróság alapokmányának 42. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 123. cikke); az ítélet elleni perújítás (a Bíróság alapokmányának 44. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 125. cikke); az ítélet értelmezése (a Bíróság alapokmányának 43. cikke; a Törvényszék eljárási szabályzatának 129. cikke); a költségek megállapítása (a Törvényszék eljárási szabályzatának 92. cikke); a költségmentesség (a Törvényszék eljárási szabályzatának 96. cikke) és az ítélet kijavítása (a Törvényszék eljárási szabályzatának 84. cikke).

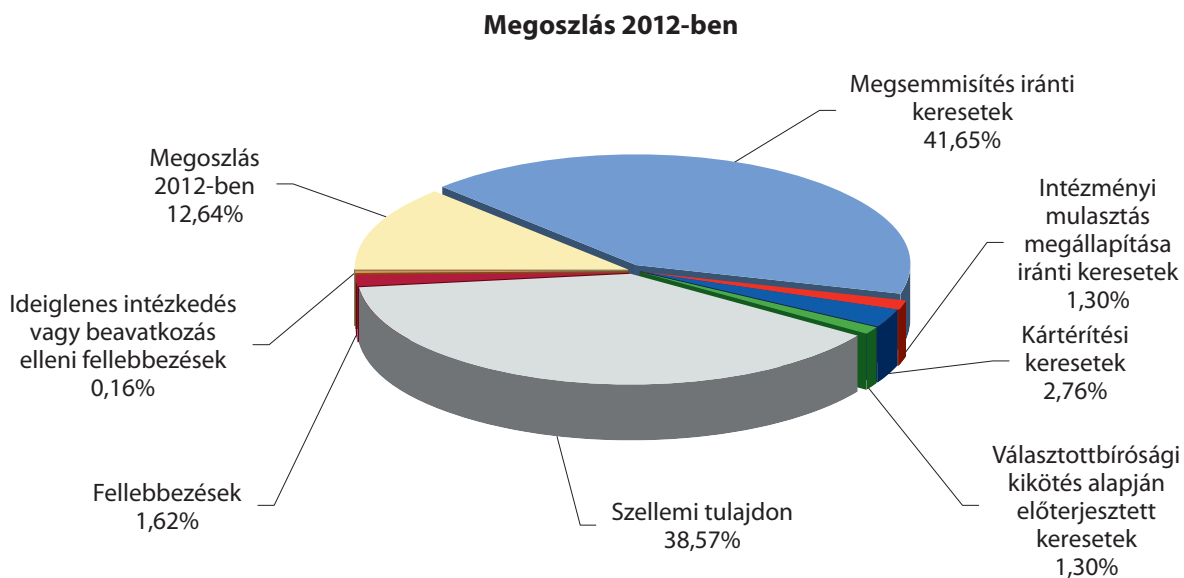
² Ellenkező értelmű megjegyzés hiányában a jelen táblázat és a következő oldalak táblázatai nem tartalmazzák az ideiglenes intézkedés iránti eljárásokat.

2. Értéktett ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Állami támogatások	56	46	42	67	36
Versenyjog	71	42	79	39	34
Közzszolgáltat	2				
Szellemi tulajdon	198	207	207	219	238
Egyéb közvetlen keresetek	178	158	207	264	220
Fellebbezések	37	31	23	44	10
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás elleni fellebbezések			1	1	1
Különleges eljárások	87	84	77	88	78
Összesen	629	568	636	722	617

3. Érkezett ügyek – A kereset jellege (2008–2012)

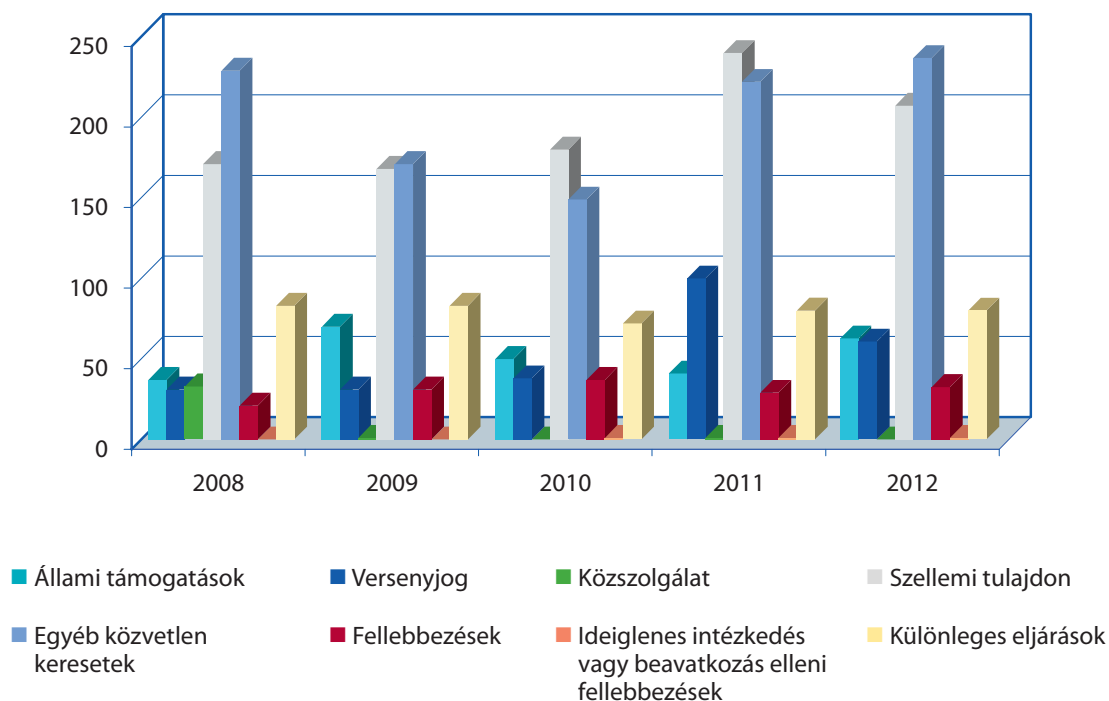
	2008	2009	2010	2011	2012
Megsemmisítés iránti keresetek	269	214	304	341	257
Intézményi mulasztás megállapítása iránti keresetek	9	7	7	8	8
Kártérítési keresetek	15	13	8	16	17
Választottbírói kikötés alapján előterjesztett keresetek	12	12	9	5	8
Szellemi tulajdon	198	207	207	219	238
Közszolgálat	2				
Fellebbezések	37	31	23	44	10
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás elleni fellebbezések			1	1	1
Különleges eljárások	87	84	77	88	78
Összesen	629	568	636	722	617

4. Értékelési ügyek – A kereset tárgya (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	3	2		1	
Adózás			1	1	1
Állami támogatások	55	46	42	67	36
Áruk szabad mozgása	1	1			
Az Európai Unió külső fellépése	2	5	1	2	1
Dokumentumokhoz való hozzáférés	22	15	19	21	18
Energia		2		1	
Fogyasztóvédelem	2				
Gazdaság- és monetáris politika			4	4	3
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	6	6	24	3	4
Halászati politika	23	1	19	3	
Intézményi jog	23	32	17	44	40
Kereskedelempolitika	10	8	9	11	20
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	7	7	21	93	60
Környezetvédelem	7	4	15	6	3
Közbeszerzések	31	19	15	18	23
Közegészség	2	2	4	2	12
Közös kül- és biztonságpolitika			1		
Kultúra		1			
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás		6	3	4	3
Letelepedési szabadsága	1				
Mezőgazdaság	14	19	24	22	11
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport				2	1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, csalás elleni küzdelem)		1			1
Szállítás	1		1	1	
Szellemi és ipari tulajdon	198	207	207	219	238
Személyek szabad mozgása	1	1	1		
Szociálpolitika	6	2	4	5	1
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	3	4	1		1
Új államok csatlakozása		1			
Választottbírói kikötés	12	12	9	5	8
Vállalkozások joga		1			
Vámunió és Közös Vámtarifa	1	5	4	10	6
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)			8	3	2
Versenyjog	71	42	79	39	34
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	502	452	533	587	527
Összesen ESZAK-Szerződés	1				
Összesen EAK-Szerződés			1		
A tisztviselők személyzeti szabályzata	39	32	25	47	12
Különleges eljárások	87	84	77	88	78
ÖSSZESEN	629	568	636	722	617

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgya ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2008–2009 közötti időszakra vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

5. Befejezett ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Állami támogatások	37	70	50	41	63
Versenyjog	31	31	38	100	61
Közzolgálat	33	1		1	
Szellemi tulajdon	171	168	180	240	210
Egyéb közvetlen keresetek	229	171	149	222	240
Fellebbezések	21	31	37	29	32
Ideiglenes intézkedés vagy beavatkozás elleni fellebbezések			1	1	1
Különleges eljárások	83	83	72	80	81
Összesen	605	555	527	714	688

6. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2012)¹

	Ítéletek	Végzések	Összesen
A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	1	1	2
Adózás		2	2
Állami támogatások	30	33	63
Dokumentumokhoz való hozzáférés	9	12	21
Gazdaság- és monetáris politika		2	2
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	10	2	12
Halászati politika	3	6	9
Intézményi jog	4	37	41
Kereskedelempolitika	11	3	14
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	7	35	42
Környezetvédelem	3	5	8
Közbeszerzések	13	11	24
Közegészség	1	1	2
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1	2	3
Mezőgazdaság	23	9	32
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport		1	1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, csalás elleni küzdelem)		2	2
Szállítás	1		1
Szellemi és ipari tulajdon	160	50	210
Személyek szabad mozgása		1	1
Szociálpolitika		1	1
Szolgáltatásnyújtás szabadsága		2	2
Választottbírói kikötés	9	2	11
Vámunió és Közös Vámtarifa	2	4	6
Vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)		1	1
Versenyjog	49	12	61
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	337	237	574
A tisztviselők személyzeti szabályzata	17	16	33
Különleges eljárások		81	81
ÖSSZESEN	354	334	688

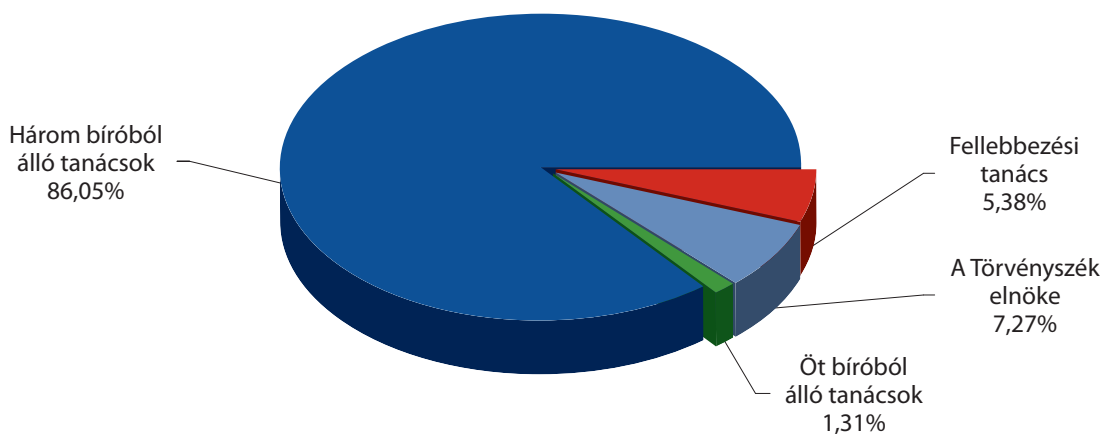
7. Befejezett ügyek – A kereset tárgya (2008–2012)¹ (Ítéletek és végzések)

	2008	2009	2010	2011	2012
A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	1	3			2
Adózás	2		1		2
Állami támogatások	37	70	50	41	63
Áruk szabad mozgása	2	3			
Az Európai Unió külső fellépése	2		4	5	
Dokumentumokhoz való hozzáférés	15	6	21	23	21
Energia			2		
Fogyasztóvédelem			2	1	
Gazdaság- és monetáris politika	1		2	3	2
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	42	3	2	9	12
Halászati politika	4	17		5	9
Intézményi jog	22	20	26	36	41
Jogsabályok közelítése	1				
Kereskedelempolitika	12	6	8	10	14
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	6	8	10	32	42
Környezetvédelem	17	9	6	22	8
Közbeszerzések	26	12	16	15	24
Közegészség	1	1	2	3	2
Kultúra	1	2			
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1	1	3	5	3
Letelepedés szabadsága	1				
Mezőgazdaság	48	46	16	26	32
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport			1	1	1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, család elleni küzdelem)	2	2			2
Szállítás	3		2	1	1
Szellemi és ipari tulajdon	171	169	180	240	210
Személyek szabad mozgása	2	1		2	1
Szociálpolitika	2	6	6	5	1
Szolgáltatásnyújtás szabadsága		2	2	3	2
Új államok csatlakozása		1			
Választottbírói kikötés	9	10	12	6	11
Vállalkozások joga			1		
Vámunió és Közös Vámtarifa	6	10	4	1	6
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)				4	1
Versenyjog	31	31	38	100	61
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	468	439	417	599	574
Összesen EAK-Szerződés		1		1	
A tisztviselők személyzeti szabályzata	54	32	38	34	33
Különleges eljárások	83	83	72	80	81
ÖSSZESEN	605	555	527	714	688

¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgya ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2008–2009 közötti időszakra vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

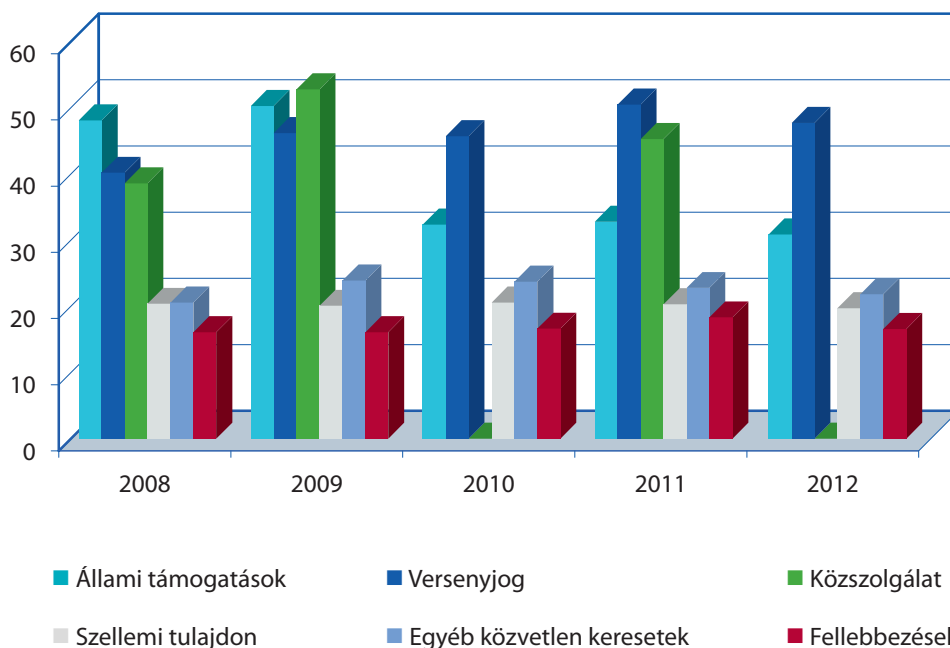
8. Befejezett ügyek – Ítélező testületek (2008–2012)

Megoszlás 2012-ben

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen	Ítéletek	Végzések	Összesen
Nagytanács							2	2							
Fellebbezési tanács	16	10	26	20	11	31	22	15	37	15	14	29	17	20	37
A Törvényszék elnöke		52	52		50	50		54	54		56	56		50	50
Öt bíróból álló tanácsok	15	2	17	27	2	29	8		8	19	6	25	9		9
Három bíróból álló tanácsok	228	282	510	245	200	445	255	168	423	359	245	604	328	264	592
Egyesbíró							3		3						
Összesen	259	346	605	292	263	555	288	239	527	393	321	714	354	334	688

9. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama hónapokban (2008–2012)¹ (Ítéletek és végzések)

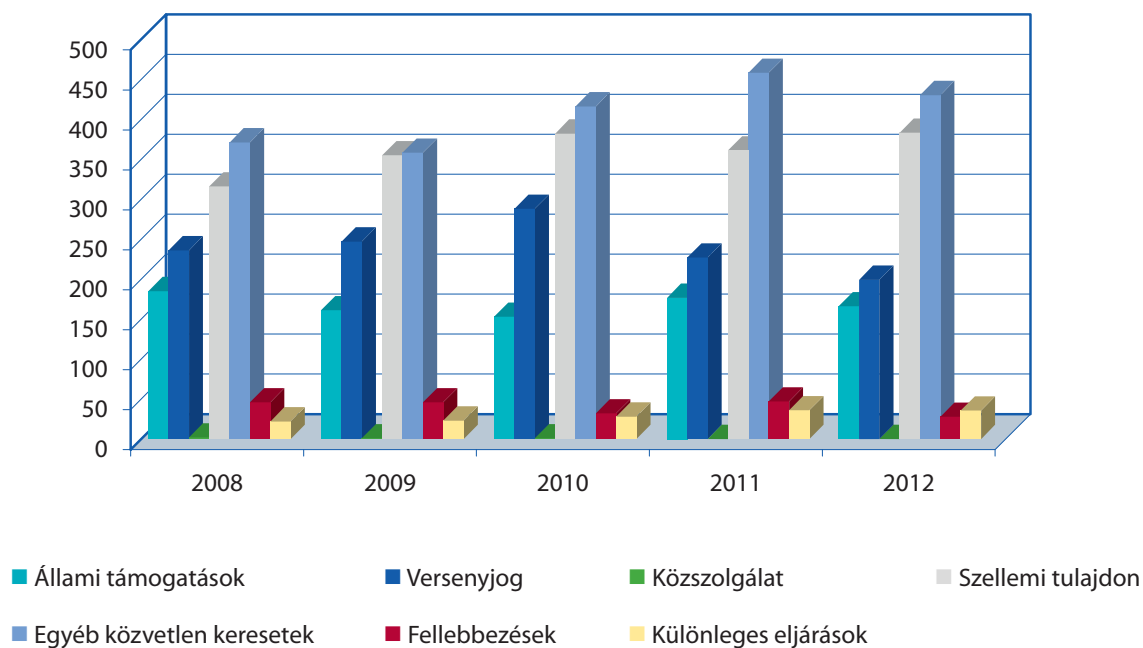

	2008	2009	2010	2011	2012
Állami támogatások	48,1	50,3	32,4	32,8	31,5
Versenyjog	40,2	46,2	45,7	50,5	48,4
Közszolgálat	38,6	52,8		45,3	
Szellemi tulajdon	20,4	20,1	20,6	20,3	20,3
Egyéb közvetlen keresetek	20,6	23,9	23,7	22,8	22,2
Fellebbezések	16,1	16,1	16,6	18,3	16,8

¹ Az eljárások átlagos időtartamára vonatkozó számításnál nincsenek figyelembe véve: azok az ügyek, amelyek során a Törvényszék közbenső ítéletet hozott; a különleges eljárások; az ideiglenes intézkedés iránti eljárásokban előterjesztett fellebbezések; a Bíróság és a Törvényszék közötti hatáskörmegosztás módosítása miatt a Bíróság által a Törvényszékhez áttett ügyek; a Közszolgálati Törvényszék megalakítását követően a Törvényszék által a Közszolgálati Törvényszékhez áttett ügyek.

Az időtartam hónapokban és hónaptizedekben van megadva.

10. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Az eljárások jellege (2008–2012)

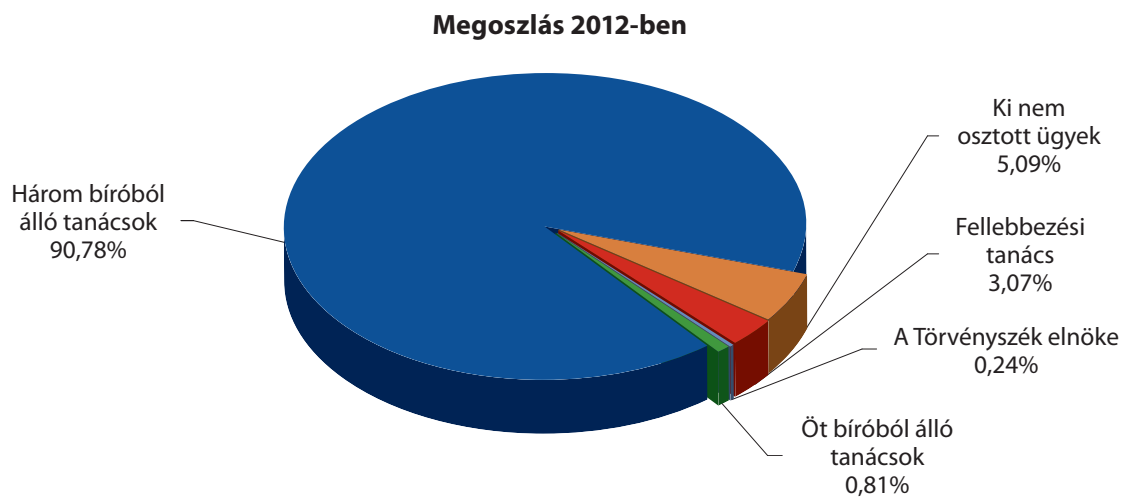
	2008	2009	2010	2011	2012
Állami támogatások	185	161	153	179	152
Versenyjog	236	247	288	227	200
Közzolgálat	2	1	1		
Szellemi tulajdon	316	355	382	361	389
Egyéb közvetlen keresetek	371	358	416	458	438
Fellebbezések	46	46	32	47	25
Különleges eljárások	22	23	28	36	33
Összesen	1 178	1 191	1 300	1 308	1 237

11. December 31-én folyamatban maradt ügyek – A kereset tárgya (2008–2012)¹

	2008	2009	2010	2011	2012
A szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége	3	2	2	3	1
Adózás				1	
Állami támogatások	184	160	152	178	151
Áruk szabad mozgása	2				
Az Európai Unió külső fellépése	3	8	5	2	3
Dokumentumokhoz való hozzáférés	35	44	42	40	37
Energia		2		1	1
Fogyasztóvédelem	3	3	1		
Gazdaság- és monetáris politika			2	3	4
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	13	16	38	32	24
Halászati politika	24	8	27	25	16
Intézményi jog	29	41	32	40	39
Kereskedelempolitika	31	33	34	35	41
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	19	18	29	90	108
Környezetvédelem	30	25	34	18	13
Közbeszerzések	34	41	40	43	42
Közegészség	3	4	6	5	15
Közös kül- és biztonságpolitika			1	1	1
Kultúra	1				
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	3	8	8	7	7
Mezőgazdaság	84	57	65	61	40
Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport	1	1		1	1
Pénzügyi rendelkezések (költségvetés, pénzügyi keret, saját források, csalás elleni küzdelem)	3	2	2	2	1
Szállítás	2	2	1	1	
Szellemi és ipari tulajdon	317	355	382	361	389
Személyek szabad mozgása	2	2	3	1	
Szociálpolitika	10	6	4	4	4
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	3	5	4	1	
Választottbírói kikötés	20	22	19	18	15
Vállalkozások joga		1			
Vámunió és Közös Vámtarifa	11	6	6	15	15
Vegyí anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)			8	7	8
Versenyjog	236	247	288	227	200
Összesen EK-Szerződés/EUM-Szerződés	1 106	1 119	1 235	1 223	1 176
Összesen ESZAK-Szerződés	1	1	1	1	1
Összesen EAK-Szerződés	1		1		
A tisztviselők személyzeti szabályzata	48	48	35	48	27
Különleges eljárások	22	23	28	36	33
ÖSSZESEN	1 178	1 191	1 300	1 308	1 237

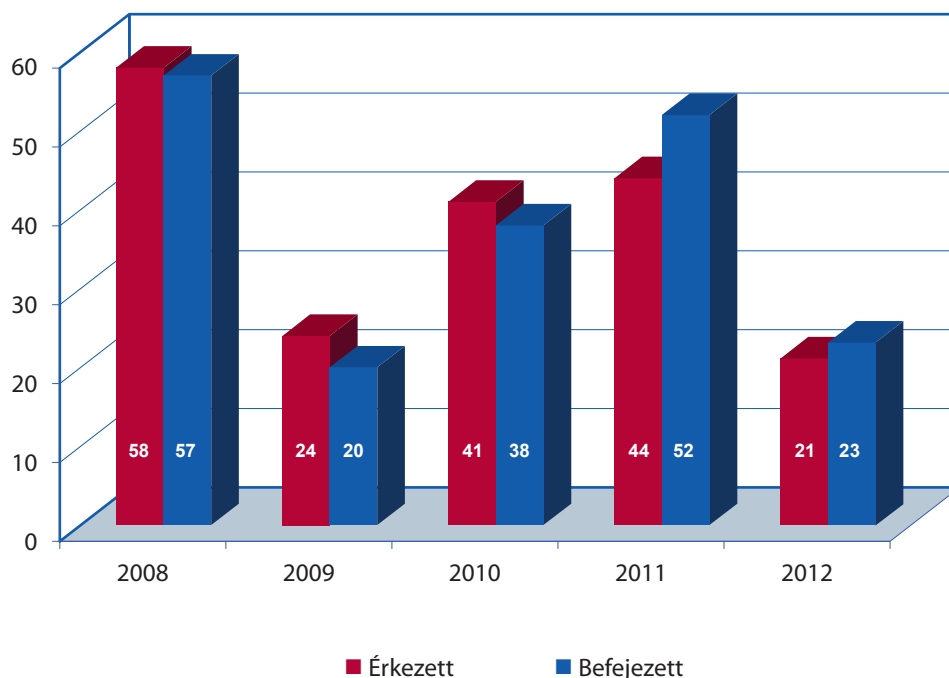
¹ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgya ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2008–2009 közötti időszakra vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

12. December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testület (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Fellebbezési tanács	46	46	32	51	38
A Törvényszék elnöke			3	3	3
Öt bíróból álló tanácsok	67	49	58	16	10
Három bíróból álló tanácsok	975	1 019	1 132	1 134	1 123
Egyesbíró		2			
Ki nem osztott ügyek	90	75	75	104	63
Összesen	1 178	1 191	1 300	1 308	1 237

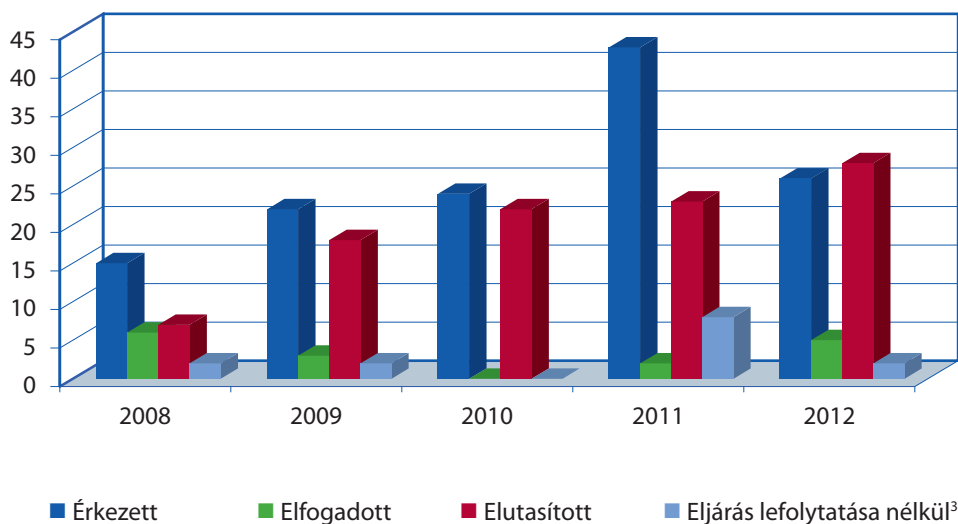
13. Egyéb – Ideiglenes intézkedés iránti eljárások (2008–2012)

Megoszlás 2012-ben

	Ideiglenes intézkedés iránti beérkezett kérelmek	Ideiglenes intézkedés iránti befejezett eljárások	A határozat tartalma		
			Helytadás	Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	Elutasítás
Dokumentumokhoz való hozzáférés		1			1
Állami támogatások	3	3	1	1	1
Választottbírói kikötés	1	1		1	
Versenyjog	6	5	3	1	1
Vegyianyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása (REACH-rendelet)	1				
Közbeszerzések	4	5		2	3
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	4	6		2	4
Kutatás, technológiai fejlesztés és úrkutatás	1	1			1
A tisztviselők személyzeti szabályzata	1	1			1
Összesen	21	23	4	7	12

14. Egyéb – Gyorsított eljárások (2008–2012)^{1 2}

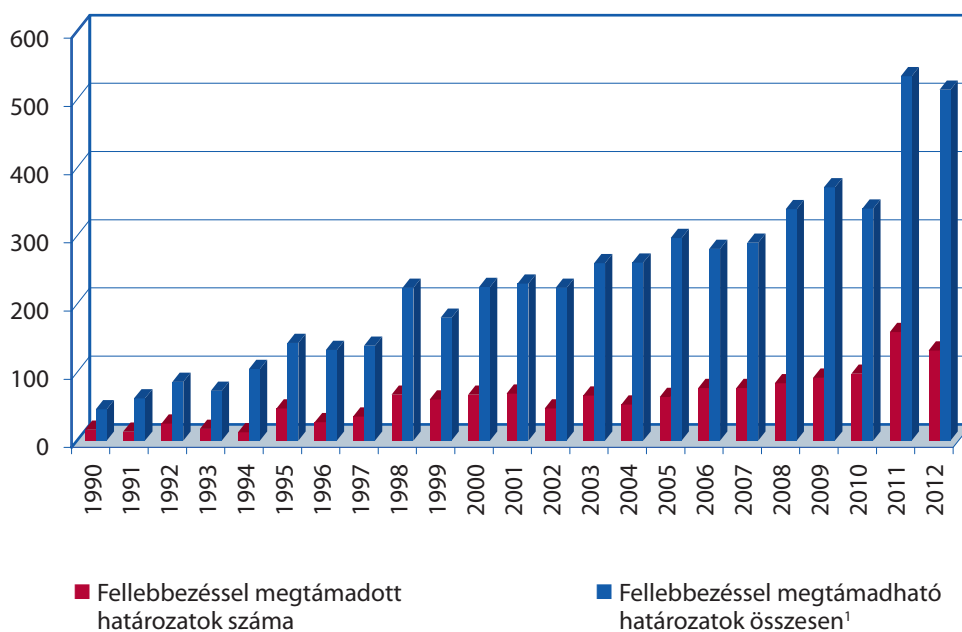
	2008				2009				2010				2011				2012			
	Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma			Érkezett	A határozat tartalma		
		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³		Elfogadott	Elutasított	Eljárás lefolytatása nélkül ³
Dokumentumokhoz való hozzáférés	2		2		4		4						2		1		1		2	
Az Európai Unió külső fellépése									1		1									
Mezőgazdaság	1				2		3													
Állami támogatások	1		1						7		5				2		2			2
Választottbírói kikötés	1			1																
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió									1		1						1		1	
Versenyjog	1		1		2		2		3		3		4		4		2		2	
Intézményi jog	1			1	1		1						1			1				
Környezetvédelem					1			1					2		2					
Szolgáltatásnyújtás szabadsága					1		1													
Közbeszerzések	3	1	3		2		2		2		2									
Korlátozó intézkedések (külső fellépés)	4	4			5	1	2	1	10		10		30	2	12	7	11	4	17	
Kereskedelempolitika			1		2		2						3		2		3		2	
Szociálpolitika													1			1				
Eljárási kérdések					1		1													
Közegészség					1		1										5	1	3	
A tisztviselők személyzeti szabályzata	1						1													
Vámunió és Közös Vámtarifa																	1		1	
Összesen	15	6	7	2	22	3	18	2	24	22			43	2	23	9	26	5	28	2

¹ Az ügyeknek a Törvényszék előtti gyorsított eljárásban való elbírálása az eljárási szabályzat 76a. cikke alapján lehetséges. Ez a rendelkezés 2001. február 1-jén lépett hatályba.

² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 2009. december 1-jei hatálybalépése a keresetek tárgya ismertetésének módosítását tette szükségessé. Következésképpen a 2008–2009 közötti időszakra vonatkozó adatok felül lettek vizsgálva.

³ Az „eljárás lefolytatása nélkül” jelzésű csoportba a következő esetek tartoznak: a kérelem visszavonása, elállás, valamint az az eset, amikor a Törvényszék a keresetről már a gyorsított eljárás iránti kérelemről való döntést megelőzően végzésben határozott.

15. Egyéb – A Törvénytöréseknek a Bíróság előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (1990–2012)

	Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma	Fellebbezéssel megtámadható határozatok összesen ¹	A fellebbezéssel megtámadott határozatok százalékos aránya
1990	16	46	35%
1991	13	62	21%
1992	25	86	29%
1993	17	73	23%
1994	12	105	11%
1995	47	143	33%
1996	27	133	20%
1997	35	139	25%
1998	67	224	30%
1999	60	180	33%
2000	67	225	30%
2001	69	230	30%
2002	47	224	21%
2003	66	260	25%
2004	53	261	20%
2005	64	297	22%
2006	77	281	27%
2007	78	290	27%
2008	84	339	25%
2009	92	371	25%
2010	98	338	29%
2011	158	532	30%
2012	132	514	26%

¹ Összesen a fellebbezéssel megtámadható olyan határozatok – ítéletek, ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzések, beavatkozást elutasító végzések, illetve az eljárást törléssel vagy visszautalással befejező végzésektől eltérő, eljárást befejező végzések –, amelyekkel szemben lejárt a fellebbezési határidő vagy fellebbezést terjesztettek elő.

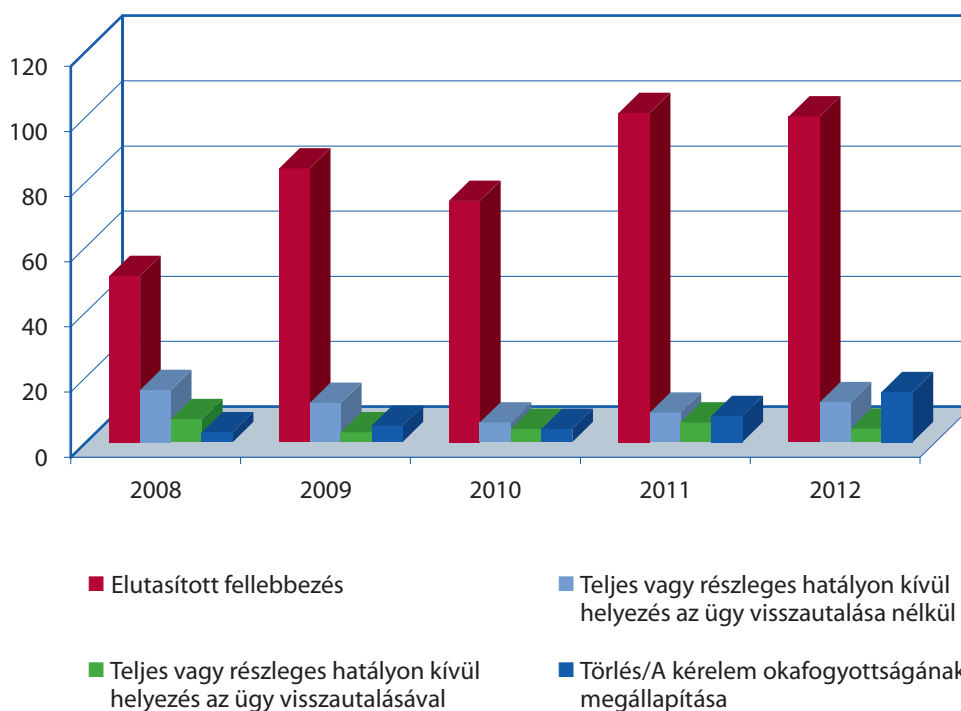
16. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezéseknek az eljárás jellege szerinti megoszlása (2008–2012)

	2008			2009			2010			2011			2012		
	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)	Fellebbezéssel megtámadott határozatok	Megtámadható határozatok	Fellebbezések (százalékban)
Állami támogatások	4	19	21%	23	51	45%	17	34	50%	10	37	27%	18	52	35%
Versenyjog	7	26	27%	11	45	24%	15	33	45%	49	90	54%	24	60	40%
Közzszolgálat	9	31	29%	1	3	33%				1	1	100%			
Szellemi tulajdon	24	105	23%	25	153	16%	32	140	23%	39	201	19%	41	190	22%
Egyéb közvetlen keresetek	40	158	25%	32	119	27%	34	131	26%	59	203	29%	47	208	23%
Fellebbezések														2	0%
Különleges eljárások													2	2	100%
Összesen	84	339	25%	92	371	25%	98	338	29%	158	532	30%	132	514	26%

17. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2012) (Ítéletek és végzések)

	Elutasított fellebbezés	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalása nélkül	Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszaautalásával	Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	Összesen
Dokumentumokhoz való hozzáférés	2	2	1		5
Az Európai Unió külső fellépése	1				1
Mezőgazdaság	4		1		5
Állami támogatások	5	1		3	9
Gazdasági, társadalmi és területi kohézió	1				1
Versenyjog	23	1		6	30
Intézményi jog	16	1			17
Környezetvédelem	4				4
Szolgáltatásnyújtás szabadsága	2				2
Közbeszerzések	3				3
Kereskedelempolitika	4	2		1	7
Gazdaság- és monetáris politika	2				2
Közös kül- és biztonságpolitika	4	4			8
Szociálpolitika	1				1
Unió jogi elvek		1			1
Szellemi és ipari tulajdon	25		2	5	32
Vámunió és Közös Vámtarifa	1				1
Összesen	98	12	4	15	129

18. Egyéb – A Bíróság előtti fellebbezések eredménye (2008–2012) (Ítéletek és végzések)

	2008	2009	2010	2011	2012
Elutasított fellebbezés	51	84	73	101	98
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalása nélkül	16	12	6	9	12
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalásával	7	3	5	6	4
Törlés/A kérelem okafogyottságának megállapítása	3	5	4	8	15
Összesen	77	104	88	124	129

19. Egyéb – Általános áttekintés (1989–2012)**Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek**

	Érkezett ügyek¹	Befejezett ügyek²	December 31-én folyamatban maradt ügyek
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
2010	636	527	1 300
2011	722	714	1 308
2012	617	688	1 237
Összesen	9 950	8 713	

¹ 1989: A Bíróság 153 ügyet tett át az akkor létrehozott Törvényszékhez.

1993: A Bíróság 451 ügyet tett át a Törvényszékhez ez utóbbi hatáskörének első kiterjesztése nyomán.

1994: A Bíróság 14 ügyet tett át a Törvényszékhez ez utóbbi hatáskörének második kiterjesztése nyomán.

2004–2005: A Bíróság 25 ügyet tett át a Törvényszékhez ez utóbbi hatáskörének harmadik kiterjesztése nyomán.

² 2005–2006: A Törvényszék 118 ügyet tett át az akkor létrehozott Községi Törvényszékhez.

III. fejezet

Közzszolgálati Törvénysszék

A – A Közzszolgálati Törvényszék tevékenysége 2012-ben

Sean Van Raepenbusch elnök

1. 2012 volt a Közzszolgálati Törvényszék új összetételben való működésének első teljes éve, mióta 2011. október 6-án a Közzszolgálati Törvényszék három tagja helyére új bíró érkezett.

2. A Közzszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái 2012-ben az érkezett ügyek számának (178) újabb emelkedését mutatják az előző évhez (159) képest. Az ügyek száma így 2008 óta (111) folyamatosan emelkedik.

A befejezett ügyek száma (121) egyértelmű csökkenést mutat az elmúlt évhez képest (166), amely – el kell ismerni – a Közzszolgálati Törvényszék megalapítása óta a legjobb statisztikai eredményt jelentette. E csökkenést a Közzszolgálati Törvényszék összetételének 2011-ben bekövetkezett változása magyarázza. A távozó bírák ugyanis jóval megbízatásuk lejárta előtt azon ügyek elintézésére kezdenek összpontosítani, amelyeket távozásuk előtt be lehet fejezni, függőben hagyva azokat, amelyeket nem lehet befejezni, miközben az új bírák általában csak több hónap elteltével tudnak maximális teljesítményt nyújtani, az ügyek vizsgálatához, a tárgyalások lefolytatásához és a keresetek elbírálásához szükséges idő miatt. A nehézségek különösen komollyá válnak, amikor a megbízatások megújítása a bíróság tagjainak közel felét érinti, ahogyan az a jelen esetben is történt.

A fentiekből következik, hogy a folyamatban maradt ügyek száma érezhetően emelkedett a korábbi évekhez képest (235 ügy 2012. december 31-én, szemben a 2011. december 31-i 178 üggyel). Az eljárás átlagos időtartama ugyanakkor csak kevéssel nőtt (2012-ben 14,8 hónap, szemben a 2011-es 14,2 hónappal)¹.

Másfelől a Közzszolgálati Törvényszék elnöke 2012-ben ideiglenes intézkedés iránti kérelem tárgyában 11 végzést hozott, szemben a 2011-ben hozott 7 végzessel.

2012 során 11 fellebbezést terjesztettek elő a Közzszolgálati Törvényszék határozatai ellen az Európai Unió Törvényszékén, szemben a 2011-ben előterjesztett 44 fellebbezéssel. A 2012-ben elbírált 33 fellebbezés közül 28-at utasítottak el, négy határozatot helyeztek részben vagy egészben hatályon kívül; hatályon kívül helyezés esetében pedig két ügyet utaltak vissza a Közzszolgálati Törvényszékhez. Egy fellebbezést töröltek.

Végül négy ügyet fejeztek be egyezség útján, az eljárási szabályzat 68. cikke alapján.

3. 2012 kitűnik az Európai Unió Bíróságának alapokmányáról szóló jegyzőkönyv és annak I. melléklete módosításáról szóló, 2012. augusztus 11-i 741/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet² elfogadása miatt is. E módosítás lehetővé teszi többek között helyettesítő bírák kinevezését azon bírák pótlása érdekében, akik nem szenvednek ugyan 100%-osnak minősített munkaképtelenségben, de hosszú ideig akadályozva vannak abban, hogy részt vegyenek az ügyek elbírálásában. A cél annak elkerülése, hogy ilyen akadályoztatás esetén a Közzszolgálati Törvényszék nehéz helyzetbe kerüljön, amely gátolná igazságszolgáltatási feladatai ellátását. A 741/2012

¹ Az esetleges felfüggesztés időtartama nélkül.

² HL L 228., 1. o.

rendelet alapján az Európai Parlament és a Tanács elfogadta az Európai Unió Közszolgálati Törvényszékének helyettesítő bíráiról szóló 2012. október 25-i 979/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendeletet³. E rendelet meghatározza e bírák jogállását.

4. Az alábbi ismertető a Közszolgálati Törvényszék legjelentősebb határozatait mutatja be.

I. Eljárási kérdések

Elfogadhatósági feltételek

1. Sérelmet okozó aktus

Az F-57/11. sz., *Eklund kontra Bizottság* ügyben 2012. október 23-án hozott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a pályázónak tett, tisztviselővé való kinevezésére vonatkozó állásajánlat egyszerű szándéknyilatkozatnak minősül, mivel a kinevezésre csupán az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatában (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) előírt feltételek mellett kerülhet sor. Ebből következően a Közszolgálati Törvényszék kimondta, hogy az állásajánlat visszavonása nem támadható meg megsemmisítés iránti keresettel. Ugyanezen ítéletében a Közszolgálati Törvényszék ugyanakkor megállapította, hogy az a határozat, amelyben nem fűznek jogkövetkezményt a felperes által már elfogadott állásajánlathoz, hanem azt visszavonják, sérelmet okozó aktusnak minősül.

2. A keresetindításhoz fűződő érdek

Miután emlékeztetett azon ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a felperes csupán akkor tarthatja fenn valamely határozat megsemmisítése iránti keresetét, ha a keresetindítást követően megőrzi az e határozat megsemmisítéséhez fűződő, létrejött és fennálló személyes érdeket, a Közszolgálati Törvényszék az F-107/11. sz., *Ntouvas kontra Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ* ügyben 2012. december 11-én hozott ítéletében kimondta, hogy a felperes nem veszíti el az értékelő jelentés megtámadásához fűződő érdekét amiatt, hogy már nem dolgozik az őt értékelő ügynökségnél, és a jelentés bizalmas marad. A Közszolgálati Törvényszék e tekintetben arra a körülményre támaszkodott, hogy az értékelő jelentés írásbeli és hivatalos bizonyítéka az érdekelt által végzett munka minőségének, amely az értékelt személy által szakmai feladatainak ellátása során tanúsított tulajdonságok minőségének értékelését tartalmazza.

3. A pert megelőző eljárás tiszteletben tartása

A Közszolgálati Törvényszék az F-66/11. sz. és az F-83/11. sz., *Cristina kontra Bizottság* ügyekben 2012. június 20-án hozott két ítéletében emlékeztetett arra, hogy a versenyvizsga-bizottság határozatával szembeni jogorvoslat rendes menete az uniós bírósághoz fordulás, panasz előzetes benyújtása nélkül. A Közszolgálati Törvényszék ezért úgy ítélte meg, hogy a versenyvizsga azon pályázója, aki mégis panasszal élt a kinevezésre jogosult hatóságnál e határozattal szemben, nem köteles bevárni a kinevezésre jogosult hatóság panaszra adott válaszát mielőtt a bírósághoz fordulna. Éppen ellenkezőleg, a versenyvizsga-bizottság határozatával szemben benyújtott panasz nem foszthatja meg az érintettet azon jogától, hogy közvetlenül a hatáskörrel

³ HL L 303., 83. o.

rendelkező bírósághoz forduljon. Mindazonáltal a keresetindításnak a sérelmet okozó határozat kézhezvételétől számított három hónap és tíznapos határidőn belül kell megtörténnie.

Bíróági eljárás

1. A felek képviselőinek mentessége

Mivel a felperes az alperes képviselőit megillető mentesség megvonását kérte azok bírósági eljárásban tett szóbeli és írásbeli nyilatkozatai miatt, a Közzszolgálati Törvényszéknek az F-44/05. sz., *Strack kontra Bizottság* ügyben 2012. október 23-án hozott ítéletében értelmeznie kellett az eljárási szabályzatának 30. cikkét, amely felhatalmazza e mentesség megvonására. Megállapítva, hogy e cikk védi a felek képviselőit az esetleges üldözéstől, és nem teszi lehetővé a felek számára a mentesség megvonásának kérelmezését, továbbá hogy az említett képviselők szólásszabadsága hozzájárul a méltányos eljárás megvalósításához, a Közzszolgálati Törvényszék kimondta, hogy a mentesség megvonása iránti kérelem benyújtására kizárólag valamely bíróság vagy hatáskörrel rendelkező hatóság jogosult, a felek valamelyike azonban nem.

2. Költségek

Mivel az uniós jog nem tartalmaz díjazásról szóló rendelkezést a megtérítendő munkadíjak tekintetében, a bíróság feladata e munkadíjak összegének értékelése. A Közzszolgálati Törvényszék az F-5/08. DEP. sz., *Brune kontra Bizottság* ügyben 2012. március 22-én hozott végzésében e tekintetben kimondta, hogy az általa irányadónak tekintett óradíj nem határozható meg a brüsszeli ügyvédi kamara valamely tagja által alkalmazott átlagos óradíj alapján, mivel e megoldás arra ösztönözné a felpereseket, hogy ezen ügyvédi kamara tagjaival képviseltessék magukat, és ez befolyásolná a szolgáltatásnyújtás szabadságát. Azonban valamely szakosodott ügyvéd óradíja elfogadható, ha a kellően tájékozott fél számára úgy tűnhet, hogy a jogvita rendkívül súlyos jogi kérdéseket vet fel, vagy e fél számára rendkívüli jelentőséggel bír.

II. Anyagi jogi kérdések

A jogi aktusok érvényességének általános feltételei

1. Eljárási szabálytalanság

A fent hivatkozott *Strack kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvényszék emlékeztetett arra, hogy valamely eljárási hiba csak akkor vezethet a megtámadott határozat megsemmisítéséhez, ha e hiba hiányában az eljárás más eredményre vezethetett volna. A Közzszolgálati Törvényszék erre vonatkozóan hangsúlyozta, hogy a felperes nem köteles bizonyítani, hogy a megtámadott határozat szükségszerűen más lett volna, ha azt nem érintette volna az említett hiba, hanem a hiba fennállása miatti megsemmisítéshez elegendő azt bizonyítani, hogy nem zárható ki, hogy az adminisztráció más határozatot hozhatott volna.

2. A védelemhez való jog és az eljárásban való részvételhez való jog

Annak érdekében, hogy a védelemhez való jog ne rójon ésszerűtlen terhet az adminisztrációra minden sérelmet okozó aktus elfogadása előtt, a Közzszolgálati Törvényszék a korábbi ítélkezési gyakorlatát követve az F-50/11. sz., *Buxton kontra Parlament* ügyben 2012. április 18-án hozott ítéletben kimondta, hogy e jog nem érvényesül a tisztviselő számára érdempontok adására

vonatkozó eljárásban, mivel ezen eljárás az előléptetési eljárás része, és semmi esetre sem sorolható az utóbbival szemben indított eljárások közé. A Közsolgálati Törvényszék az F-42/10. sz., *Skareby kontra Bizottság* ügyben 2012. május 16-án hozott ítéletben azt is megállapította, hogy a lelki zaklatás állítólagos áldozata nem hivatkozhat a védelemhez való jogra, mivel a segítségnyújtás iránti kérelme alapján lefolytatott vizsgálat nem tekinthető vele szemben indult eljárásnak. Végül a Közsolgálati Törvényszék az F-41/06. RENV. sz., *Marcuccio kontra Bizottság* ügyben 2012. november 6-án hozott ítéletében kimondta, hogy a rokkantsági bizottság munkája sem minősül a tisztviselővel szemben indított eljárásnak, következésképpen a védelemhez való jog alapján a tisztviselő ilyen bizottság általi meghallgatására nincs szükség.

A fent hivatkozott *Skareby kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Közsolgálati Törvényszék mindazonáltal hozzátette, hogy az Európai Unió alapjogi chartája 41. cikkében szereplő gondos ügyintézéshez való jogra tekintettel hozzátette, hogy a lelki zaklatás állítólagos áldozata hivatkozhat a védelemhez való jogtól eltérő, annál szűkebb körű eljárási jogokra. A Közsolgálati Törvényszék lényegében ezt az ítélkezési gyakorlatot folytatta a fent hivatkozott *Marcuccio kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben.

Ugyanezen, *Skareby kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Közsolgálati Törvényszék konkrétan azt mondta ki, hogy az a felperes, akinek lehetősége volt előadni érveit, a fent említett eljárási jogosultságok alapján nem igényelheti a vizsgálatot követően elkészített végleges jelentéshez, valamint a vizsgálat során összegyűjtött bizonyítékokhoz való hozzáférést, sem azt, hogy ezen iratok tartalmára vonatkozóan hallgassák meg, mielőtt meghozzák a segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozatot. A fent hivatkozott *Marcuccio kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Közsolgálati Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a rokkantsági bizottság előtti eljárás tiszteletben tartja a tisztviselő eljárási jogait, mivel ennek keretében a tisztviselő érdekeit a következők védik: az őt képviselő orvos jelen van a bizottságban; a harmadik orvost a felek által megnevezett két tag közösen, vagy ilyen egyezség hiányában a Bíróság elnöke nevezi ki, ami garantálja a pártatlanságot; valamint az érintett tisztviselő a rokkantsági bizottság elé terjeszthet az általa felkeresett orvosoktól származó minden jelentést vagy igazolást.

3. Pártatlanság

A Közsolgálati Törvényszék megsemmisített egy lelki zaklatás miatt előterjesztett segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozatot azon az alapon, hogy az e határozat alapjául szolgáló vizsgálatot lefolytató személy nem volt elfogulatlan. Az F-58/10. sz. *Allgeier kontra az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége* ügyben 2012. szeptember 18-án hozott ítéletben a Közsolgálati Törvényszék ugyanis megállapította, hogy a vizsgálatot végző személy egy olyan intézet irodáját vezette, amely fontos, ismételten megújítható szerződést kötött az alperessel, és ebből azt a következtetést vonta le, hogy ezen üzleti kapcsolat olyan jelentőségű, amely miatt a felperes jogosan tarthat attól, hogy a vizsgálatot végző személy az üzleti kapcsolat fenntartása érdekében kímélni kívánja az Ügynökség hírnevét.

4. Az ésszerű határidő tiszteletben tartásának kötelezettsége

A gondos ügyintézés elve alapján a hatóság köteles minden igazgatási eljárás lefolytatása során ésszerű határidőt betartani. A Közsolgálati Törvényszék a fent hivatkozott *Strack kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben kimondta, hogy a személyzeti szabályzat 90. és 91. cikke alapján lefolytatott, pert megelőző eljárás időtartama elvileg nem húzódhat el, mivel a személyzeti szabályzat 90. és 91. cikkében előírt különböző határidők miatt annak időtartama – amikor az eljárás panasz alapján indul – nem haladhat meg tíz hónapot és tíz napot.

5. A jogellenes rendelkezés alkalmazásának mellőzésére vonatkozó kötelezettség

Az F-11/11. sz., *Bouillez és társai kontra Tanács* ügyben 2012. február 8-án hozott ítéletében a Közszolgálati Törvényszék kimondta, hogy abban az esetben, ha valamely intézmény általános jellegű határozata jogellenesen magasabb szintű jogi rendelkezésekbe ütközik, ezen intézmény köteles mellőzni ezen általános jellegű határozat alkalmazását. Ez a helyzet többek között, amikor az intézménynek valamely tisztviselő egyedi helyzetéről kell állást foglalnia, és olyan általános végrehajtási rendelkezést kellene alkalmaznia, amely valamely magasabb szintű szabályt sért. Ilyen esetben az intézmény úgy köteles állást foglalni az érdekelt egyéni helyzetéről, hogy a jogellenes általános végrehajtási rendelkezést nem alkalmazza.

6. Több indok

A Közszolgálati Törvényszék az F-36/11. sz., *BD kontra Bizottság* ügyben 2012. március 28-án hozott ítéletében emlékeztetett arra, hogy abban az esetben, ha a megtámadott határozat alapjául több indok szolgál, az egyik indok hibás volta nem vonhatja maga után e határozat megsemmisítését, amennyiben a többi indok önmagában elegendő igazolást nyújt.

7. Jogi aktusok megszűnése

Az F-110/11. sz., *Lebedef és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. december 5-én hozott ítélet alapjául szolgáló keresettel kapcsolatban a Közszolgálati Törvényszéknek alkalma nyílt kimondani, hogy minden jogalkotó hatóság köteles egyrészt folyamatosan, de legalábbis rendszeresen megvizsgálni, hogy az általa létrehozott szabályok megfelelnek-e még azon igényeknek, amelyekre válaszul azokat megalkották, másrészt módosítani vagy akár hatályon kívül helyezni azon szabályokat, amelyek létjogosultsága megszűnt, és már nem állnak összhangban azon új környezettel, amelyben joghatásaikat kíváltják. A Közszolgálati Törvényszék szerint ilyen vizsgálatra van szükség többek között a korrekciós együttthatók naprakésszé tételekor.

A fent hivatkozott *Eklund kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben, miután emlékeztetett arra, hogy különbséget kell tenni a jogokat keletkeztető és a jogokat nem keletkeztető aktusok között a visszavonásukra vonatkozó elmélet szerint, a Közszolgálati Törvényszék megállapította, hogy a pályázónak tett, tisztviselővé való kinevezésére vonatkozó állásajánlat egyszerű szándéknyilatkozatnak minősül, és nem keletkeztet jogokat, így azt az adminisztráció bármikor visszavonhatja. A Közszolgálati Törvényszék azt is kimondta, hogy ezen ajánlat érdekelt általi elfogadása *ipso facto* szintén nem jogokat keletkeztető aktus az említett elmélet értelmében. Ugyanis a fentebb kifejtettek szerint a kinevezésre csupán a személyzeti szabályzatban előírt feltételek mellett kerülhet sor.

8. A megsemmisítést kimondó ítélet végrehajtása

Tekintettel arra, hogy az adminisztráció méltányos megoldást kereshet a nyílt versenyvizsgán jogellenesen kizárt pályázó egyedi esetére, a Közszolgálati Törvényszék az F-42/11. sz., *Honnefelder kontra Bizottság* ügyben 2012. december 13-án hozott ítéletben kimondta, hogy amikor a pályázó tartaléklistára való felvételét mellőző határozatot a versenyvizsga egészét érintő hiba miatt megsemmisítették, a versenyvizsga-eljárás csupán e pályázó tekintetében való újbóli megnyitásáról szóló határozat a megsemmisítést kimondó ítélet teljes körű végrehajtását lehetővé tevő megoldás lehet, noha a megállapított hibát nem orvosolhatja tökéletesen.

A tisztviselők és alkalmazottak előmenetele

1. Versenyvizsgák

Az F-123/10. sz., *Bancale és Buccheri kontra Bizottság* ügyben 2012. február 1-jén hozott ítéletében a Közszolgálati Törvényszék kimondta, hogy a versenyvizsgán való részvételre lehetőséget biztosító oklevél megszerzését követően szerzett szakmai tapasztalat megkövetelése megfelelő módja annak, hogy az adminisztráció olyan tisztviselők közreműködését biztosítsa a maga számára, akik rendelkeznek a személyzeti szabályzat 27. cikkének (1) bekezdésében szereplő jellemzőkkel, így biztosítva a szolgálati érdek érvényesülését. Az oklevél megszerzését követően az adott területen szerzett szakmai tapasztalat ráadásul jobb rálátást nyújt az érintett pályázónak a tudományos elméletek gyakorlati alkalmazására, mint az oklevél megszerzése előtt szerzett szakmai tapasztalat. Ebből következően a kinevezésre jogosult hatóság széles mérlegelési jogköre alapján jogszerűen dönthet úgy, hogy a versenyvizsgán való részvételt kizárólag az egyetemi oklevél megszerzését követően és az adott területen szerzett, ennél fogva értékesebb szakmai tapasztalattal rendelkező pályázók számára teszi lehetővé.

Az F-96/09. sz., *Cuallado Martorell kontra Bizottság* ügyben 2012. szeptember 18-án hozott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék megállapította, hogy a versenyvizsga-kiírásban szereplő, a pályázóknak a versenyvizsga eredményéről való értesítést követő egy hónapon belül további tájékoztatás iránti kérelem benyújtását lehetővé tevő, az adminisztráció számára pedig egy hónapon belüli válaszadás kötelezettségét előíró eljárás célja a pályázók számára az őket közvetlenül és személyükben érintő bizonyos adatokhoz való hozzáférés sajátos joga gyakorlásának lehetővé tétele. A Közszolgálati Törvényszék ezért kimondta, hogy az adminisztráció számára e sajátos jog szigorú tiszteletben tartása, mind annak tartalmát, mind a válaszadási határidőt tekintve, a gondos ügyintézés elvéből, a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés jogából és a hatékony jogorvoslathoz való jogból eredő kötelezettségek kifejeződése, a Charta 41., 42. és 47. cikkének megfelelően. Ebből következően e jog megsértése amellest, hogy a kizárt pályázókat arra készítheti, hogy a megfelelő információk hiányában indítsanak keresetet vagy emeljenek panaszt, adott esetben kártérítést megalapozó közzolgálati kötelezettségzegésnek minősülhet.

Egy román állampolgárságú, de magyar anyanyelvű felperes keresete arra vezette a Közszolgálati Törvényszéket, hogy az F-29/11. sz., *BA kontra Bizottság* ügyben 2012. december 5-én hozott ítéletében pontosításokat tegyen a bővítéshez kapcsolódó versenyvizsga során megkövetelhető nyelvismeret tekintetében. A Közszolgálati Törvényszék kimondta, hogy még ha el is ismerjük, hogy az írásbeli vizsga román nyelven való letételének kötelezettsége hátrányos helyzetbe hozhatta a felperest a román anyanyelvű pályázókhoz képest, az ilyen hátrány, még ha valósnak fogadjuk is el, nem minősül az egyenlő bánásmód megsértésének. A Közszolgálati Törvényszék szerint ugyanis, ahogyan az adminisztráció a szolgálati érdekre tekintettel pontosíthatja azon nyelvet vagy nyelveket, amely vagy amelyek alapos vagy megfelelő ismeretét megköveteli, úgy a vizsga román nyelven történő letételének előírását az adott ügyben pontosan a Románia csatlakozásából eredő magasabb szintű követelmények miatt jogszerűnek kell tekinteni, mivel Románia csupán a románt választotta hivatalos nyelvnek. Emellett az eltérő bánásmód arányban áll a kitűzött céllal, mivel arra a csatlakozást követő átmeneti időszakban került sor, és a román nyelv ismerete hasznosnak, sőt szükségesnek tűnik amiatt, hogy az így felvett tisztviselők az intézményen belül különféle feladatokat látnak el, adott esetben a tagállamok gazdasági és társadalmi környezetével összefüggésben. A vitatott követelmény tehát nem sérti az egyenlő bánásmód elvét. A Közszolgálati Törvényszék azonban nem zárta ki azt a lehetőséget, hogy a kérdéses tagállam az intézmények tevékenységében való részvételét illetően a területén használt valamely kisebbségi nyelvet ismerjen el az Unió nyelveként, noha e nyelv e tagállamnak nem hivatalos nyelve.

2. Értékelés

Főszabály szerint a tisztviselő az értékelés során nem büntethető az igazolt távollétek miatt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az értékelőknek következetesen figyelmen kívül kell hagyniuk a betegség miatti igazolt távolléteket az érdekeltek teljesítményének értékelése során. Az F-52/05. sz., *Q kontra Bizottság* ügyben 2012. október 2-án hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvényszék pontosította, hogy a kitűzött célokat elérő tisztviselő teljesítményére adott osztályzat tükrözheti azt a tényt, hogy a tisztviselőnek ilyen távollét miatt kevesebb munkaidő állt rendelkezésére. Ugyanígy, mielőtt az értékelő kedvezőtlen osztályzatot adna a teljesítményre, köteles figyelembe venni, hogy a tisztviselő teljesítményét nem befolyásolta-e betegség miatti igazolt távollét.

3. Előléptetés

Az F-23/11. sz., *AY kontra Tanács* ügyben 2012. február 8-án hozott ítéletében (amellyel szemben az Európai Unió Törvényszéke előtt fellebbezést terjesztettek elő) a Közzszolgálati Törvényszék megállapította, hogy az AST csoportba tartozó tisztviselők igazolása a személyzeti szabályzat 24a. cikke szerinti továbbképzéshez tartozik, amelyet a kinevezésre jogosult hatóságnak figyelembe kell vennie az érdekeltek előmenetele szempontjából. E kötelezettségnek tükröződnie kell az értékelő jelentések tartalmában is. Mivel a személyzeti szabályzat 45. cikke (1) bekezdésének értelmében előléptetéskor az értékelő jelentéseket figyelembe kell venni az érdemek összehasonlító vizsgálata során, és mivel az előléptetés a tisztviselők előmenetelének részét képezi, a Közzszolgálati Törvényszék megállapította, hogy a kinevezésre jogosult hatóság a fent említett 45. cikk sérelme nélkül nem hagyhatja figyelmen kívül az igazolást az érdemeknek az előléptetési időszakban végzett összehasonlító vizsgálata során. Következésképpen a Közzszolgálati Törvényszék azt is kimondta, hogy az érdemek összehasonlító vizsgálata során a kinevezésre jogosult hatóság nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy a tisztviselőt az igazolása céljából kiválasztották valamely képzésre, és letette a képzés sikeres elvégzését igazoló vizsgákat.

A tisztviselők és alkalmazottak jogai és kötelezettségei

1. Férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód

Miután emlékeztetett arra, hogy a személyzeti szabályzat 1e. cikkének (2) bekezdése értelmében az aktív foglalkoztatásban lévő tisztviselők számára megfelelő, a Szerződések alapján az egészségügy és a biztonság területén alkalmazandó minimumkövetelményekkel legalább egyenértékű egészségügyi és biztonsági előírásokat tiszteletben tartó munkakörülményeket kell biztosítani, a Közzszolgálati Törvényszék az F-54/11. sz., *BG kontra Ombudsman* ügyben 2012. július 17-én hozott ítéletében megállapította, hogy a 92/58 irányelv⁴ célja pontosan a munkahelyi környezet javítása, a várandós munkavállalók egészsége és biztonsága védelmének megerősítésével. Ebből következően a Közzszolgálati Törvényszék úgy ítélte meg, hogy ezen irányelv köti az intézményeket, ennél fogva azok kötelesek az említett irányelvben előírt minimális védelemmel egyenértékű védelmet biztosítani a várandós tisztviselőknek és alkalmazottaknak. Mindazonáltal, noha a 92/85 irányelv tiltja a várandós munkavállalók elbocsátását, kivételként kezeli az állapotukkal összefüggésbe nem hozott, a nemzeti jogszabályok, illetve gyakorlat által megengedett eseteket.

⁴ A várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelv (HL L 348., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 5. fejezet, 2. kötet, 110. o.).

A Közzszolgálati Törvénysszék e tekintetben kimondta, hogy noha a személyzeti szabályzat nem tartalmaz a várandós munkavállalók elbocsátása alóli kivételt kifejezetten kimondó rendelkezést, a személyzeti szabályzatot úgy kell értelmezni, hogy annak 47. cikke e) pontja ilyen kivételnek minősül annyiban, amennyiben a tisztviselő szolgálati jogviszonya megszűnésének teljes mértékben kivételes lehetőségéről rendelkezik a fegyelmi eljárást követően a beosztásból való eltávolítás esetében.

2. Az összeférhetetlenség megelőzése

A fent hivatkozott *BD kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletből következik, hogy a személyzeti szabályzat 11a. cikkének az a célja, hogy a hatóság előzetes tájékoztatására vonatkozó kötelezettség előírása révén – ami lehetővé teszi a hatóság számára, hogy adott esetben megfelelő intézkedéseket tegyen – biztosítsa a tisztviselők függetlenségét, tisztességességét és pártatlanságát, valamint ebből következően azon intézményekét, amelyeket szolgálnak. Az e rendelkezés által követett, a függetlenségre és tisztességességre irányuló célkitűzés alapvető jellegére és a tisztviselőkre vonatkozó kötelezettség általános jellegére tekintettel a Közzszolgálati Törvénysszék kimondta, hogy a személyzeti szabályzat 11a. cikkének széles alkalmazási körét kell elismerni, amely kiterjed minden olyan helyzetre, amelyről a tisztviselő az általa ellátott feladatokra és a körülményekre tekintettel ésszerűen megállapíthatja, hogy harmadik személyek számára a függetlensége csorbításának lehetséges forrásaként jelenhet meg. A Közzszolgálati Törvénysszék emellett megállapította, hogy a tisztviselők harmadik személyekkel szembeni függetlenségét nem csupán szubjektív szempontból kell értékelni. E függetlenség feltételezi minden olyan cselekmény elkerülését is – különösen az Unió költségvetésének kezelése során –, amely objektíve sértheti az intézményekről kialakult képet, és alááshatja azon bizalmat, amelyet az intézményeknek a nyilvánosságban keltenie kell.

3. Külső tevékenység

A személyzeti szabályzat 12b. cikkét illetően, amely arra kötelezi a tisztviselőket, hogy engedélyt kérjenek, amennyiben külső – akár jövedelemszerzésre irányuló, akár nem – tevékenységet kívánnak végezni, a Közzszolgálati Törvénysszék az említett *BD kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben emlékeztetett arra, hogy e kötelezettség általános érvényű, anélkül, hogy különbséget lehetne tenni a tevékenység természete vagy jelentősége szerint. Ennek alapján a Közzszolgálati Törvénysszék kimondta, hogy az engedélykérési kötelezettség nem csupán azon tisztviselőkre vonatkozik, akik pályájuk során ilyen tevékenységet kívánnak végezni, hanem azon újonnan felvett személyekre is, akik folytatni kívánják a felvételük előtt gyakorolt tevékenységet, amely szolgálatba lépésüknél fogva külső tevékenységgé válik.

4. Lelki zaklatás

A Közzszolgálati Törvénysszék az F-52/05. sz., *Q kontra Bizottság* ügyben 2008. december 9-én hozott ítéletében (amelyet részben hatályon kívül helyezett az Európai Unió Törvénysszékének T-80/09. P. sz., *Bizottság kontra Q* ügyben 2012. július 12-én hozott ítélete) kimondta, hogy ahhoz, hogy a vitatott magatartás zaklatásnak minősüljön, „objektíve olyan következményekkel kell járnia”, amelyek az adott személy lejárásával vagy munkakörülményeinek romlásával járnak. A már említett *Skareby kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Közzszolgálati Törvénysszék megállapította, hogy a zaklatásnak minősítés azon feltételnek van alárendelve, hogy a szóban forgó magatartás visszaélészerű jellege objektív módon is kellően érzékelhető a valóságban, olyan értelemben, hogy a szokásosan érzékeny, pártatlan és ésszerű szemlélő ugyanolyan körülmények között azt túlzottnak és kifogásolhatónak érezné. Ebből következik, hogy a személyzeti szabályzat 12a. cikke értelmében vett lelki zaklatás megvalósulásának elismerése a szóban forgó magatartás,

szóbeli vagy írott nyelvhasználat, gesztusok vagy más cselekvések szándékos jellegét feltételezi, anélkül, hogy bizonyítani kellene, hogy ezeket valaki személyiségének, méltóságának, testi vagy lelki épségének megsértése szándékával követték el, azonban azzal a feltétellel, hogy ezek a fenti értelemben vett objektív módon az áldozat lejáratásával vagy munkakörülményeinek romlásával járnak.

Másfelől az F-113/10. sz., *AT kontra EACEA* ügyben 2012. február 15-én hozott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék a szakmai alkalmatlanság miatti elbocsátásra vonatkozóan kimondta, hogy valamely alkalmazott eredményesen hivatkozhat arra, hogy a lelki zaklatás miatt nem tudta kielégítő módon ellátni feladatait, és az általa vitatott, szakmai alkalmatlanságon alapuló határozat nyilvánvaló mérlegelési hibában szenved. Közelebből, figyelembe lehet venni a lelki zaklatás összefüggéseinek fennállását annak alátámasztásához, hogy az elbocsátásról szóló határozatot azzal a szándékkal fogadták el, hogy ártsanak az alkalmazottnak, ha a zaklatás elkövetője részt vett azon értékelésben, amely alapján az elbocsátásról döntöttek, vagy ha ő írta alá e határozatot.

5. Bejelentési jog

A személyzeti szabályzat 22a. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy azt a tisztviselőt, aki tudomást szerez a személyzeti szabályzat 22a. cikkének (1) bekezdésében szereplő tényekről, vagyis olyanokról, amelyek esetleges jogsértő tevékenységre, „különösen az Unió érdekeit sértő csalásra vagy korrupcióra”, vagy a tisztviselőket terhelő kötelezettségek súlyos megszegésére engednek következtetni, és erről haladéktalanul tájékoztatja felettesét vagy közvetlenül az OLAF-ot, „az intézmény részéről nem érheti semmiféle hátrány, feltéve, hogy jóhiszeműen járt el”.

Az F-41/10. sz., *Bermejo Garde kontra EGSZB* ügyben 2012. szeptember 25-én hozott ítéletben a Közszolgálati Törvényszék pontosította azon feltételeket, amelyek mellett az ilyen tájékoztatást adó tisztviselőt úgy lehet tekinteni, mint aki a személyzeti szabályzat 22a. cikke értelmében jóhiszeműen járt el.

Elsősorban a bejelentett szabálytalanságoknak – feltéve, hogy ténylegesen elkövették őket – nyilvánvalóan súlyosnak kell lenniük. Másodsorban a vádaknak pontos tényeken, de legalábbis „megfelelő ténybeli alapon” kell alapulniuk. A véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása ugyanis, amelynek körébe a tisztviselő azon lehetősége tartozik, hogy bejelentse a lelki zaklatást, valamely jogsértés megvalósulását vagy a tisztviselők kötelezettségeinek súlyos megszegését, kötelezettségekkel és felelősséggel jár, és ha bárki úgy dönt, hogy ilyen információkat jelent be, köteles a körülményekhez képest gondosan ellenőrizni, hogy azok pontosak és hitelt érdemlőek. Harmadsorban a tisztviselőnek a megfelelő módon kell a bejelentést megtennie, és többek között a hatáskörrel rendelkező hatósághoz vagy fórumhoz kell fordulnia, vagyis „közvetlen hivatali feletteséhez vagy főigazgatójához, vagy – ha hasznosnak itéli – a főtitkárhoz vagy vele egyenértékű beosztásban dolgozó személyekhez, illetve közvetlenül az [OLAF-hoz]”. Negyedsorban és végezetül, az olyan bejelentés, amelyet valamely kifogás, személyes ellentét vagy valamely személyes előny – különösen pénzügyi haszon – motivál, nem tekinthető jóhiszemű bejelentésnek.

6. Gondoskodási kötelezettség

Noha az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a határozott időre szóló szerződéssel rendelkező ideiglenes alkalmazottnak főszabály szerint egyáltalán nincs joga a szerződése meghosszabbításához, mivel ez csupán egyszerű lehetőség, amely alá van rendelve annak a feltételnek, hogy ez a meghosszabbítás megfeleljen a szolgálati érdekeknek, a Közszolgálati Törvényszék az F-63/11. sz., *Macchia kontra Bizottság* ügyben 2012. június 13-án hozott ítéletében megállapította, hogy mielőtt az alkalmazottól megtagadja a munkaviszony adminisztrációjánál

történő folytatásának bárminemű lehetőségét, a munkaszerződés megkötésére jogosult hatóság feladata a gondoskodási kötelezettsége alapján megvizsgálni, hogy van-e másik olyan ideiglenes alkalmazotti álláshely, amelyen a felperes szerződését szolgálati érdekből érvényesen meg lehetne hosszabbítani. Az adott ügyben a Bizottság szándékosan nem végzett semmiféle értékelést erre vonatkozóan, mivel a személyi állománya ismereteinek „felfrissítése” érdekében kívánt munkálkodni, és el akarta kerülni azon szerződések meghosszabbítását vagy munkaviszonyok folytatását, amelyek végül határozatlan időre szóló szerződések megkötéséhez vezettek volna.

A tisztviselők díjazásának és szociális kedvezményeinek rendszere

A személyzeti szabályzat VIII. melléklete 12. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az a 63 évesnél fiatalabb tisztviselő vagy alkalmazott, aki legalább egy év szolgálatot teljesített és akinek szolgálati jogviszonya nem elhalálozás vagy rokkantság miatt szűnik meg anélkül, hogy azonnali vagy elhalasztott öregségi nyugdíjra jogosult lenne, a szolgálat megszűnésekor távozási díjra jogosult, feltéve, hogy a nyugdíjjogosultság megszerzése vagy fenntartása érdekében szolgálata megkezdése óta egy általa választott, az említett melléklet 12. cikkének (1) bekezdésben meghatározott kritériumoknak megfelelő nemzeti nyugdíjrendszerbe, magán-nyugdíjrendszerbe vagy nyugdíjpénztárba járulékot fizetett. A Közzszolgálati Törvényszék az F-109/10. sz., *AU kontra Bizottság* ügyben 2012. május 22-én hozott ítéletében kimondta, hogy önmagában az a tény, hogy az érdekelt a nemzeti nyugdíjrendszerbe való befizetés hiányában is folytatta a nyugdíjjogosultság megszerzését a saját országában, nem biztosít számára jogot a távozási díjra. Ugyanígy a nyugdíjjogosultság megalapozására szolgáló, lejárat előtt felmondható és a befizetett összeg visszatérítésével járó magánbiztosítás megkötése sem nyithatja meg a távozási díjra való jogosultságot, mivel a személyzeti szabályzat VIII. melléklete 12. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében e jogosultság csak azok számára nyílik meg, akiknek magánbiztosítása több feltételnek is megfelel, köztük pontosan az annak biztosítására vonatkozó feltételnek, hogy az érdekeltek nem részesülhetnek ilyen visszatérítésben.

A fent hivatkozott *Marcuccio kontra Bizottság* ügyben hozott ítéletben a Közzszolgálati Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a rokkantsági bizottság összehívásáról szóló határozatot meg kell különböztetni a bizottság összetételére vonatkozó egyedi határozatoktól, mivel az előbbi szükség esetén módosítani lehet. Így a rokkantsági bizottság egy vagy több tagjának egymást követő helyettesítése nem teszi a rokkantsági bizottság megbízatását automatikusan érvénytelenné. Emellett a rokkantsági bizottság új, az intézmény és az érintett tisztviselő képviselőjét ellátó tagjai nem veszítik el azon hatáskörüket, hogy közös megegyezéssel harmadik orvost jelöljenek ki, annak ellenére, hogy a Bíróság elnöke korábban már hivatalból kijelölte a harmadik orvost. E megoldást többek között az magyarázza, hogy az intézmény orvosának és az érintett tisztviselő orvosának azon lehetősége, hogy közös megegyezéssel harmadik orvost jelöljenek ki, lehetővé teszi olyan orvos kiválasztását, akinek orvosi ismeretei megfelelnek azon követelményeknek, amelyeket szükségesnek tartanak, és biztosítja a harmadik orvosba vetett bizalmukat.

Végül az állandó ítélkezési gyakorlat szerint – a kivételektől eltekintve – valamely új szabály azonnal alkalmazandó a később létrejövő helyzetekre, valamint a korábbi jogszabály hatálya alatt létrejött, de nem teljesen kialakult jogi helyzetek jövőbeni hatásaira. Az F-31/10. sz., *Guittet kontra Bizottság* ügyben 2012. június 13-án hozott ítéletében a Közzszolgálati Törvényszék a baleset és foglalkozási megbetegedés elleni biztosításra, pontosabban a fizikai és mentális rokkantsági értékelő táblázatra vonatkozóan kimondta, hogy a biztosított helyzete a sérülések stabilizálódásának időpontjában alakul ki teljesen. Ebből következően a Közzszolgálati Törvényszék megállapította, hogy a biztosítási szabályzat 30. cikke, amely előírja, hogy a balesetet szenvedett vagy foglalkozási megbetegedéssel érintett olyan biztosítottakra, akiknek sérülései e szabályzat hatálybalépése előtt stabilizálódtak, az e szabályzathoz mellékelte fizikai- és mentálisrokkantság-besorolási táblázatot

kell alkalmazni, ezen biztosítottakat illetően a korábbi biztosítási szabályzathoz csatolt fizikai és mentális rokkantsági értékelő táblázat hatálya alatt teljesen kialakult helyzetekre vonatkozik, így e cikk visszaható hatályt biztosít az új biztosítási szabályzat mellékletében szereplő táblázatnak. Ennek alapján a Közzszolgálati Törvénysszék emlékeztetett arra, hogy a jogbiztonság elvével ellentétes, hogy valamely uniós jogi aktus alkalmazhatóságának kezdő időpontja megelőzze annak hatálybalépését, leszámítva a kivételeket, amikor is ezt az elérni kívánt cél megkívánja, és az érintettek jogos bizalmát megfelelően figyelembe veszik. Az adott ügyben a Közzszolgálati Törvénysszék megállapította, hogy e feltételek nem teljesültek.

A fegyelmi felelősség rendszere

A személyzeti szabályzat IX. mellékletének 25. cikkében szerepel azon elv, amely szerint a „büntetőeljárások” időtartama alatt a fegyelmi eljárás szünetel, ha ezen eljárások ugyanazon cselekmények miatt indultak. Mivel a személyzeti szabályzat nem határozza meg a büntetőeljárás fogalmát, továbbá az uniós jogalkotónak e tekintetben a nemzeti jogra tett több kifejezett vagy hallgatolagos utalása alapján a Közzszolgálati Törvénysszék a fent hivatkozott *BG kontra Ombudsman* ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy a fogalomnak nem lehet önálló meghatározást kialakítani, hanem az említett 25. cikk alkalmazása során a tagállamok jogára kell hagyatkozni, közelebbről azon tagállamra, amelynek bűnüldöző hatóságai megállapítják hatáskörük fennállását a fegyelmi eljárás alá vont tisztviselőnek felrótt tények tekintetében.

Ugyanezen ítéletben a Közzszolgálati Törvénysszék rámutatott, hogy a Charta 47. cikkében szereplő hatékony bírói jogvédelem elve nem zárja ki, hogy először valamely igazgatási hatóság szabjon ki büntetést, feltéve azonban, hogy e hatóság határozatát utólag valamely teljes felülvizsgálati jogkörrel rendelkező igazságügyi szerv felülvizsgálja. A Közzszolgálati Törvénysszék emellett emlékeztetett arra, hogy valamely igazságügyi szervnek ahhoz, hogy teljes felülvizsgálati jogkörrel rendelkező igazságügyi szervnek minősüljön, többek között hatáskörrel kell rendelkeznie az elé tárt jogvita szempontjából releváns minden ténybeli és jogi kérdés megvizsgálására, amely fegyelmi büntetés esetén magában foglalja többek között a kötelezettségszegés és a büntetés közötti arányosság értékelését, és nem korlátozódik a nyilvánvaló mérlegelési hiba vagy a hatáskörrel való visszaélés ellenőrzésére.

Szerződésekkel kapcsolatos jogviták

A Közzszolgálati Törvénysszék az F-59/11. sz., *Sipos kontra OHIM* ügyben 2012. november 27-én hozott ítéletében megállapította, hogy a személyzeti szabályzat 1a. cikke (1) bekezdésének és az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 2–5. cikkének együttes olvasatából kitűnik, hogy az intézményeknél állandó beosztásba főszabály szerint tisztviselőket vesznek fel, és az ilyen beosztás csupán kivételesen tölthető be szerződéssel rendelkező alkalmazottakkal. Így, noha az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 2. cikkének b) pontjában kifejezetten szerepel, hogy állandó beosztás betölthető alkalmazottakkal, azonban e pont azt is kimondja, hogy ez csak ideiglenesen történhet. Továbbá az egyéb alkalmazottakra vonatkozó alkalmazási feltételek 8. cikkének második bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ideiglenes alkalmazottak munkaszerződése legfeljebb négy évre szólhat, és egy alkalommal, legfeljebb két évvel hosszabbítható meg. Ezen időszak végén ideiglenes alkalmazotti munkaviszonyuk kötelezően megszűnik, vagy úgy, hogy a munkaviszonyuk megszűnik, vagy úgy, hogy a személyzeti szabályzat feltételeivel összhangban tisztviselővé nevezik ki őket.

B – A Közszolgálati Törvényszék összetétele

(2012. január 1-jei protokolláris sorrend)

Balról jobbra:

R. Barents és I. Boruta, bírák; H. Kreppel, tanácselnök; S. Van Raepenbusch, elnök; M. I. Rofes i Pujol, tanácselnök; E. Perillo és K. Bradley bírák; W. Hakenberg, hivatalvezető.

1. A Közszolgálati Törvényszék tagjai

(hivatalba lépésük sorrendjében)

Sean Van Raepenbusch

Született 1956-ban; jogot végez (Brüsszeli Szabadegyetem, 1979); nemzetközi jogot végez (Brüsszel, 1980); a jogtudományok doktora (1989); a Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles jogi szolgálatának vezetője (1979–1984); tisztviselő az Európai Közösségek Bizottságánál (Szociális Főigazgatóság, 1984–1988); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1988–1994); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1994–2005); oktató a Charleroi-i Egyetemen (nemzetközi és európai szociális jog, 1989–1991), a Mons-Hainaut-i Egyetemen (európai jog, 1991–1997), a Liège-i Egyetemen (európai közszolgálati jog, 1989–1991); az Európai Unió intézményi joga, 1995–2005; európai szociális jog, 2004–2005) és 2006 óta a Brüsszeli Szabadegyetemen (az Európai Unió intézményi joga); számos európai szociális jogi és az Európai Unió intézményi jogával foglalkozó kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja; 2011. október 7-től a Közszolgálati Törvényszék elnöke.

Horstpeter Kreppel

Született 1945-ben; egyetemi tanulmányait Berlinben, Münchenben és Frankfurt am Mainban végezte (1966–1972), első államvizsga (1972); bírósági fogalmazó Frankfurt am Mainban (1972–1973 és 1974–1975); bruges-i Collège d'Europe (1973–1974); szakvizsga (Frankfurt am Main, 1976); a Szövetségi Munkaügyi Hivatal alkalmazottja és ügyvéd (1976); munkaügyi bíróságon bíró (Hessen tartomány, 1977–1993); a Frankfurt am Main-i Fachhochschule für Sozialarbeiten és a wiesbadeni Verwaltungsfachhochschulén tart előadásokat (1979–1990); nemzeti szakértő az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatánál (1993–1996 és 2001–2005); a Németországi Szövetségi Köztársaság nagykövetségén szociális ügyi attasé Madridban (1996–2001); bíró a Frankfurt am Main-i munkaügyi bíróságon (2005. február–szeptember); 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Irena Boruta

Született 1950-ben; jogi diploma a Wrocław-i Egyetemen (1972); jogi doktor (Łódź, 1982); ügyvéd a Lengyel Köztársaság Ügyvédi Kamarájában (1977 óta); vendégkutató (Paris X Egyetem, 1987–1988; Nantes-i Egyetem, 1993–1994); a „Solidarność” szakértője (1995–2000); munkajogi és európai szociális jogi professzor a Łódź-i Egyetemen (1997–1998 és 2001–2005), akkreditált professzor a Varsói Kereskedelmi Főiskolán (2002), munkajogi és társadalombiztosítási jogi professzor a varsói Kardinál Stefan Wyszyński Egyetemen (2002–2005); munkaügyi és szociális miniszterhelyettes (1998–2001); a Lengyel Köztársaság Európai Unióhoz való csatlakozásának tárgyalásaival megbízott tárgyalóbizottság tagja (1998–2001); a lengyel kormány képviselője a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetben (1998–2001); számos munkajogi és európai szociális jogi kiadvány szerzője; 2005. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Maria Isabel Rofes i Pujol

Született 1956-ban; jogi tanulmányok (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); nemzetközi kereskedelemre való szakosodás (Mexikó, 1983); európai integrációs tanulmányok (Barcelonai Kereskedelmi Kamara, 1985) és közösségi jogi tanulmányok (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); a Generalitat de Catalunya tisztviselője (az Ipari és Energiaügyi Minisztérium Jogi Szolgálatának tagja, 1984. áprilistól 1986. augusztusig); a barcelonai ügyvédi kamara tagja (1985–1987); az Európai Közösségek Bírósága Kutatási és Dokumentációs Osztályának tanácsosa, később főtanácsosa (1986–1994); jogi referens a Bíróságon (D. Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok kabinetjében 1995. januártól 2004. áprilisig, U. Lohmus bíró kabinetjében 2004. májustól 2009. augusztusig); előadásokat tart a közösségi perekről az Universitat Autònoma de Barcelona jogi karán (1993–2000); számos európai szociális jogi publikáció és előadás; a Községi Fajtaoltalmi Hivatal fellebbviteli tanácsának tagja (2006–2009); 2009. október 7-től a Közszolgálati Törvényszék bírása.

Ezio Perillo

Született 1950-ben; jogi doktor és a padovai ügyvédi kamara tagja; a Padovai Egyetem jogi karán polgári és összehasonlító jogi segédkutató majd kutató (1977–1982); közösségi jogot oktat a páрмаi Collegio Europeon (1990–1998), a Padovai Egyetem (1985–1987), a Maceratai Egyetem (1991–1994) és a Nápolyi Egyetem (1995) jogi karán, valamint a Milánói Egyetemen (2000–2001); a Pádúai Egyetem „Master in European Integration” tudományos bizottságának tagja; az Európai Közösségek Bíróságának tisztviselője a Könyvtári Igazgatóságon, valamint a Kutatási és Dokumentációs Igazgatóságon (1982–1984); G. Federico Mancini főtanácsnok jogi referense (1984–1988); Enrico Vincinek, az Európai Parlament főtitkárának jogi tanácsadója (1988–1993); továbbá ugyanezen intézménynél: osztályvezető a jogi szolgálaton (1995–1999); igazgató a jogalkotási koordinációs és egyeztetési, intézményközi kapcsolatok és kapcsolatok a nemzeti parlamentekkel igazgatóságon (1994–2004); igazgató a külkapcsolati igazgatóságon (2004–2006); igazgató a jogi szolgálat jogalkotási ügyek igazgatóságán (2006–2011); számos olasz polgári jogi és európai uniós jogi publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

René Barents

Született 1951-ben; jogot és közgazdaságtant végez (rotterdami Erasmus Egyetem, 1973); jogi doktor (Utrechti Egyetem, 1981); európai jogi és nemzetközi gazdasági jogi kutató (1973–1974), valamint európai jogi és gazdasági jogi docens az Utrechti Egyetem Európa Intézetében (1974–1979) és a Leideni Egyetemen (1979–1981); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1981–1986); majd az Európai Közösségek Bírósága személyzeti szabályzati jogok egységének vezetője (1986–1987); az Európai Közösségek Bizottsága jogi szolgálatának tagja (1987–1991); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1991–2000); az Európai Unió Bírósága Kutatási és Dokumentációs Igazgatóságán osztályvezető (2000–2009) és igazgató (2009–2011); európai jogi címzetes egyetemi tanár (1988–2003) és tiszteletbeli egyetemi tanár (2003 óta) a Maastrichti Egyetemen; tanácsadó a 's-hertogenboschi fellebbviteli bíróságon (1993–2011); a Holland Királyi Tudományos Akadémia tagja (1993 óta); számos európai jogi publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közszolgálati Törvényszék bírāja.

Kieran Bradley

Született 1957-ben; jogot végez (Trinity College, Dublin, 1975–1979); kutatási asszisztens Mary Robinson szenátor mellett (1978–1979 és 1980); „Pádraig Pearse” tanulmányi ösztöndíj a Collège d’Europe-ban (Bruges, 1979); posztgraduális uniós jogi tanulmányok a Collège d’Europe-ban (1979–1980); jogi LL.M. a Cambridge-i Egyetemen (1980–1981); gyakornok az Európai Parlamentnél (Luxembourg, 1981); tanácsos az Európai Parlament jogi bizottságának titkárságán (Luxembourg, 1981–1988); az Európai Parlament jogi szolgálatának tagja (Brüsszel, 1988–1995); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (1995–2000); európai jogi docens a Harvard Law Schoolban (2000); az Európai Parlament jogi szolgálatának tagja (2000–2003), később e szolgálatnál egységvezető (2003–2011), majd igazgató (2011); számos publikáció szerzője; 2011. október 6-tól a Közzszolgálati Törvénysszék bírāja.

Waltraud Hakenberg

Született 1955-ben; jogi tanulmányok Regensburgban és Genfben (1974–1979); első államvizsga (1979); közösségi jogi posztgraduális tanulmányok a bruges-i Collège d’Europe-ban (1979–1980); bírósági fogalmazó Regensburgban (1980–1983); jogi doktor (1982); szakvizsga (1983); ügyvéd Münchenben és Párizsban (1983–1989); az Európai Közösségek Bíróságának tisztviselője (1990–2005); jogi referens az Európai Közösségek Bíróságán (P. Jann bíró kabinetje, 1995–2005); több egyetemen tart előadásokat Németországban, Ausztriában, Svájcban és Oroszországban; a Saar-vidéki Egyetem tiszteletbeli professzora (1999 óta); több jogi bizottság, egyesület és tanács tagja; számos közösségi jogi és perjogi kiadvány szerzője; 2005. november 30-tól az Európai Közzszolgálati Törvénysszék hivatalvezetője.

2. A Közzszolgálati Törvénysszék összetételének változása 2012-ben

2012-ben nem történt változás a Közzszolgálati Törvénysszék összetételében.

3. Protokolláris sorrend

2012. január 1-jétől 2012. december 31-ig

S. VAN RAEPENBUSCH, a Közzszolgálati Törvényssék elnöke

H. KREPPEL, tanácselnök

M. I. ROFES i PUJOL, tanácselnök

I. BORUTA, bíró

E. PERILLO, bíró

R. BARENTS, bíró

K. BRADLEY, bíró

W. HAKENBERG, hivatalvezető

4. A Közzszolgálati Törvényssék korábbi tagjai

Heikki Kanninen (2005–2009)

Haris Tagaras (2005–2011)

Stéphane Gervasoni (2005–2011)

Elnök

Paul J. Mahoney (2005–2011)

C – A Közszolgálati Törvényszék igazságügyi statisztikái

A Közszolgálati Törvényszék tevékenysége általában

1. Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)

Érkezett ügyek

2. Az ügyeknek a főbb alperes intézmények szerinti százalékos megoszlása (2008–2012)
3. Az eljárás nyelve (2008–2012)

Befejezett ügyek

4. Ítéletek és végzések – ítélkező testület (2012)
5. A határozat tartalma (2012)
6. Ideiglenes intézkedések (2008–2012)
7. Az eljárások időtartama hónapokban (2012)

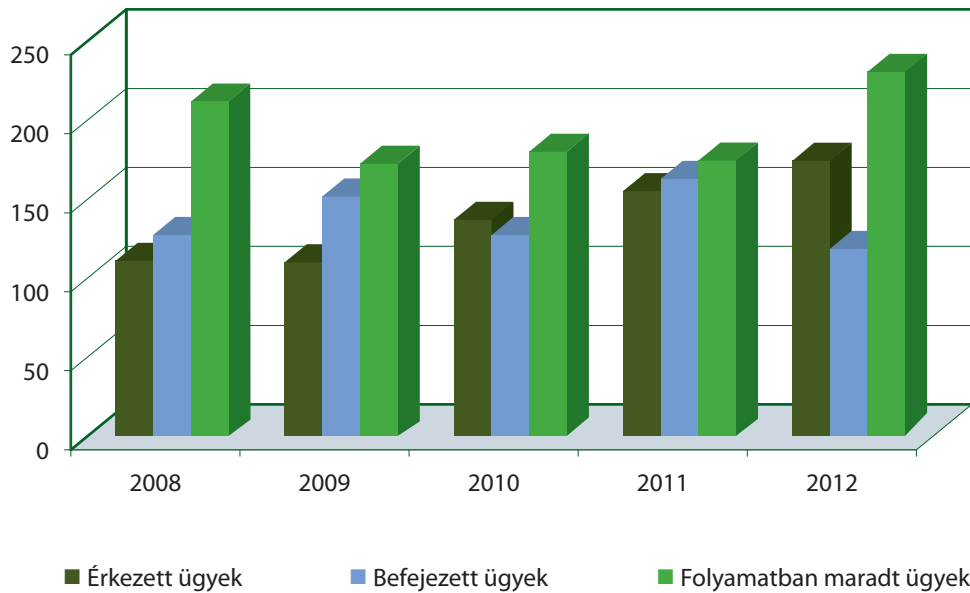
December 31-én folyamatban maradt ügyek

8. Ítélkező testület (2008–2012)
9. A felperesek száma (2012)

Vegyes tételek

10. A Közszolgálati Törvényszéknek a Törvényszék előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (2008–2012)
11. A Törvényszék előtti fellebbezések eredménye (2008–2012)

1. A Közzszolgálati Törvényszék tevékenysége általában – Érkezett, befejezett és folyamatban maradt ügyek (2008–2012)

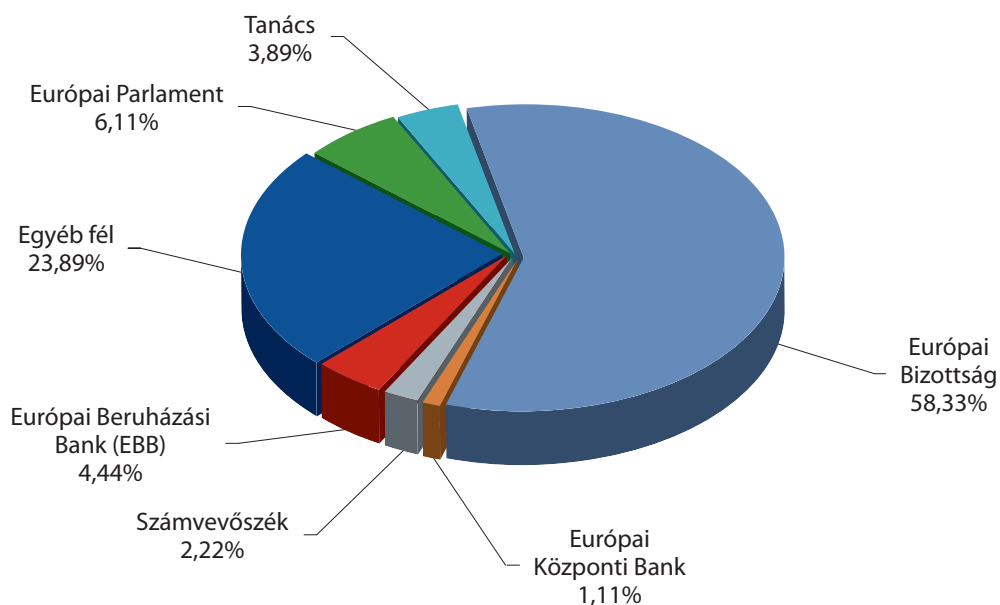
	2008	2009	2010	2011	2012
Érkezett ügyek	111	113	139	159	178
Befejezett ügyek	129	155	129	166	121
Folyamatban maradt ügyek	217	175	185	178	235 ¹

A számok (összesítő számok) az összes ügy számát jelölik, figyelmen kívül hagyva az összefüggés miatti egyesítéseket (egy ügyszám = egy ügy).

¹ Amelyből 25 ügyben felfüggesztették az eljárást.

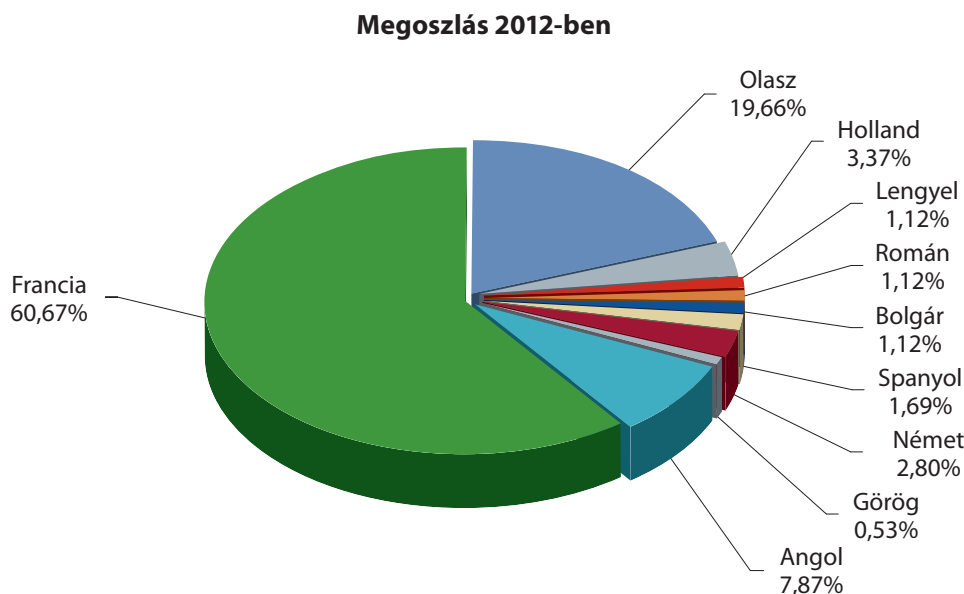
2. *Érkezett ügyek – Az ügyeknek a főbb alperes intézmény szerinti százalékos megoszslása (2008–2012)*

A 2012-ben érkezett ügyek százalékos megoszslása

	2008	2009	2010	2011	2012
Európai Parlament	14,41%	8,85%	9,35%	6,29%	6,11%
Tanács	4,50%	11,50%	6,47%	6,92%	3,89%
Európai Bizottság	54,95%	47,79%	58,99%	66,67%	58,33%
Az Európai Unió Bírósága		2,65%	5,04%	1,26%	
Európai Központi Bank	2,70%	4,42%	2,88%	2,52%	1,11%
Számvevősszék	5,41%	0,88%		0,63%	2,22%
Európai Beruházási Bank (EBB)	1,80%	0,88%	5,76%	4,32%	4,44%
Egyéb fél	16,21%	23,01%	11,51%	11,40%	23,89%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%

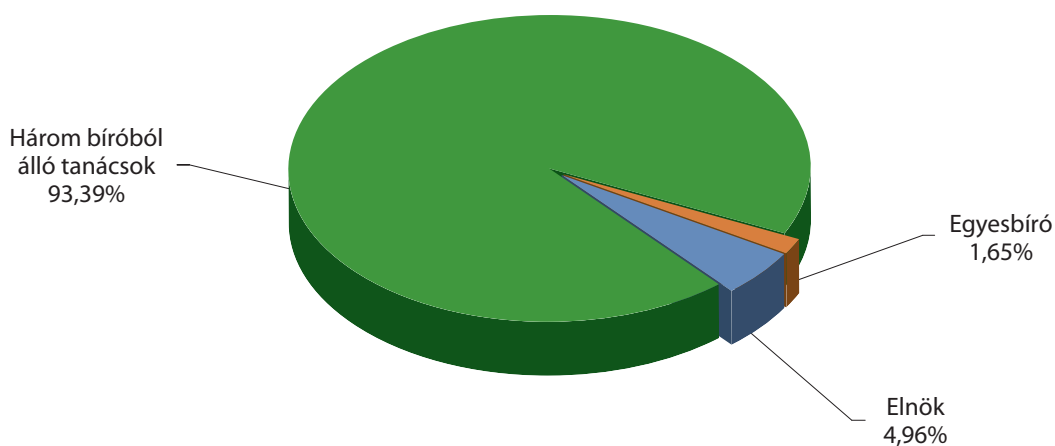
3. Érkezett ügyek – Az eljárás nyelve (2008–2012)

Az eljárás nyelve	2008	2009	2010	2011	2012
Bolgár					2
Spanyol	1	1	2	2	3
Cseh		1			
Német	10	9	6	10	5
Görög	3	3	2	4	1
Angol	5	8	9	23	14
Francia	73	63	105	87	108
Olasz	6	13	13	29	35
Litván	2				
Magyar	1			1	
Holland	8	15	2	1	6
Lengyel	1			1	2
Portugál	1				
Román					2
Szlovák				1	
Összesen	111	113	139	159	178

Az eljárás nyelve azt a nyelvet jelöli, amelyen a keresetet benyújtották, nem pedig a felperes anyanyelvét vagy állampolgárságát.

4. *Befejezett ügyek – Ítéletek és végzések – Ítélező testületek (2012)*

	Ítéletek	Egyezség nyomán az ügy törléséről rendelkező végzések ¹	Az eljárást befejező egyéb végzések	Összesen
Teljes ülés				
Három bíróból álló tanácsok			6	6
Egyesbíró	62	4	47	113
Elnök			2	2
Összesen	62	4	55	121

¹ 2012 során 18 további olyan ügygel foglalkozott a Közzszolgálati Törvényszék, amelyben a jogvitának az általa kezdeményezett egyezségkötéssel történő rendezése nem vezetett eredményre.

5. Befejezett ügyek – A határozat tartalma (2012)

	Ítéletek			Végzések				Összesen
	Teljes egészében elfogadhatónak nyilvánított keresetek	Részben elfogadhatónak nyilvánított keresetek	Teljes egészében elutasított, valamint okafogyottá vált keresetek	[Nyilvánvalóan] elfogadhatatlan vagy megalapozatlan keresetek/kérelmek	Az ítélező testület fellépése nyomán létrejött egyezségek	Törlés egyéb okból, okafogyottá válás vagy áttétel	Egészben vagy részben elfogadhatónak nyilvánított kérelmek (különleges eljárások)	
Beosztás/ Átsorolás	1		2			1		4
Versenyzvizsgák			13	3	1	5		22
Munkafeltételek/Szabadságok	1							1
Értékelés/Előléptetés		1	5	4	2	8		20
Nyugdíjak és rokkantsági ellátások		1	1	1		1		4
Fegyelmi eljárások			4					4
Felvétel/Kinevezés/Besorolási fokozatba sorolás	2	1	4	1	1	1		10
Díjazás és támogatások	1		5	2		2		10
Szociális biztonság/Foglalkozási megbetegedés/Balesetek		1	5	2		4		12
Alkalmazotti szerződés megszüntetése vagy meghosszabbításának mellőzése		2	4			1		7
Egyéb		1	7	7		7	5	27
Összesen	5	7	50	20	4	30	5	121

6. Ideiglenes intézkedés iránti ügyek (2008–2012)

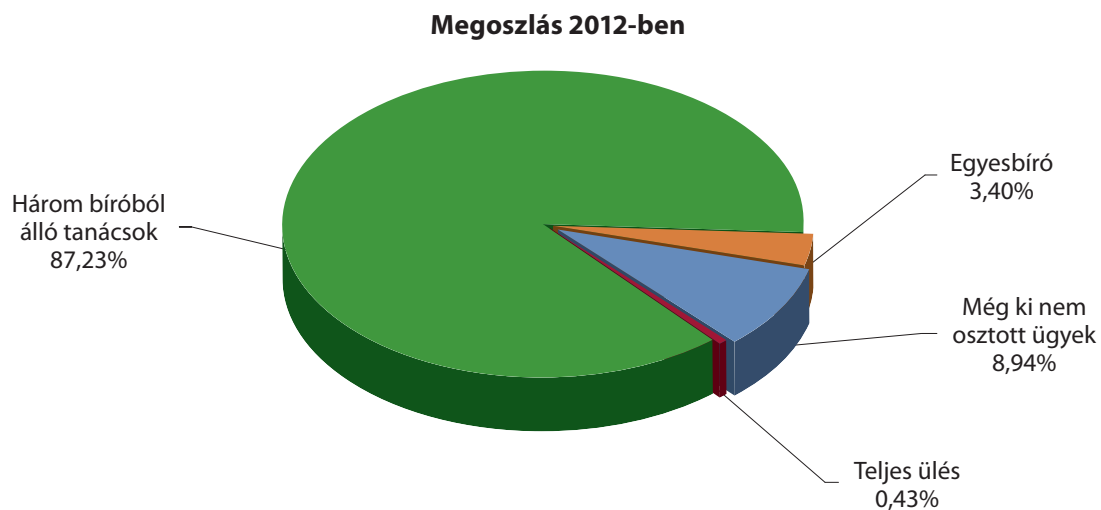
Ideiglenes intézkedés iránti befejezett ügyek		A határozat tartalma		
		Teljes vagy részleges elfogadás	Elutasítás	Törlés
2008	4		4	
2009	1	1		
2010	6		4	2
2011	7		4	3
2012	11		10	1
Összesen	29	1	22	6

7. Befejezett ügyek – Az eljárások időtartama hónapokban (2012)

Érkezett ügyek		Átlagos időtartam	
		Az eljárás teljes időtartama	Az eljárás időtartama, az esetleges felfüggesztés tartamát nem beleértve
Ítéletek	62	19,4	19,3
Végzések	59	12,3	10,1
Összesen	121	15,9	14,8

Az időtartam hónapokban és hónaptizedekben van megadva.

8. *December 31-én folyamatban maradt ügyek – Ítélező testületek (2008–2012)*

	2008	2009	2010	2011	2012
Teljes ülés	5	6	1		1
Elnök	2	1	1	1	
Három bíróból álló tanácsok	199	160	179	156	205
Egyesbíró				2	8
Még ki nem osztott ügyek	11	8	4	19	21
Összesen	217	175	185	178	235

9. **December 31-én folyamatban maradt ügyek – A felperesek száma**

A 2012-ben folyamatban maradt azon ügyek, amelyekben ügyenként a legnagyobb számú felperes vesz részt

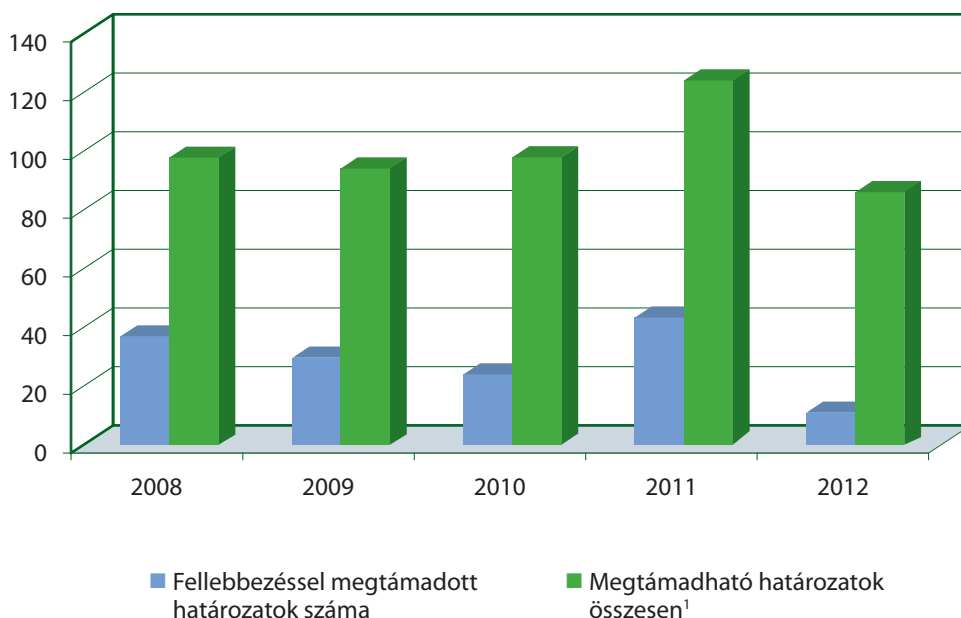
A felperesek száma	Területek
535 (2 ügy)	Személyzeti szabályzat – Díjazás – A tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak nyugdíjának és díjazásának éves kiigazítása – A személyzeti szabályzat 64., 65. és 65a. cikke, valamint XI. melléklete – A 2010. december 20-i 1239/2010/EU tanácsi rendelet – Korrekciók együttható – Isprába beosztott tisztviselők
169	Személyzeti szabályzat – Az EKB személyi állománya – A nyugdíjrendszer reformja
37 (26 ügy)	Személyzeti szabályzat – Nyugdíjak – A személyzeti szabályzat VIII. melléklete nyugdíjjogosultságok átvitelére vonatkozó 11. cikkének (2) és (3) bekezdése
33	Személyzeti szabályzat – EBB – Nyugdíjak – A nyugdíjrendszer reformja
25	Személyzeti szabályzat – Előléptetés – A 2010. és 2011. évi előléptetési időszak – Előléptetési küszöbök meghatározása
19	Személyzeti szabályzat – A Parlament személyzeti bizottsága – Választás – A választási eljárást érintő szabálytalanságok
16 (3 ügy)	Személyzeti szabályzat – Díjazás – Családi támogatások – Iskoláztatási támogatás – A biztosítás feltételei
13	Személyzeti szabályzat – Szerződéses alkalmazott – Ideiglenes alkalmazott – Alkalmazási feltételek – A szerződés tartama
10	Személyzeti szabályzat – Szerződéses alkalmazott – Ideiglenes alkalmazott – Alkalmazási feltételek – A szerződés tartama
10 (2 ügy)	Személyzeti szabályzat – Nyílt versenyvizsga – Az EPSO/AD/204/10 versenyvizsgára vonatkozó kiírás – A versenyvizsga következő szakaszába bocsátás megtagadása a képesítéseken alapuló kiválasztáson elért eredmény nyomán
10 (10 ügy)	Személyzeti szabályzat – Eljárási kérdések – A költségek megállapítása

A „személyzeti szabályzat” kifejezés alatt az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az Európai Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeket kell érteni.

A felperesek teljes száma az összes folyamatban maradt ügy viszonylatában (2008–2012)

	Felperesek összesen	Folyamatban maradt ügyek összesen
2008	1 161	217
2009	461	175
2010	812	185
2011	1 006	178
2012	1 086	235

10. Egyéb – A Közzszolgálati Törvényszéknek a Törvényszék előtt fellebbezéssel megtámadott határozatai (2008–2012)

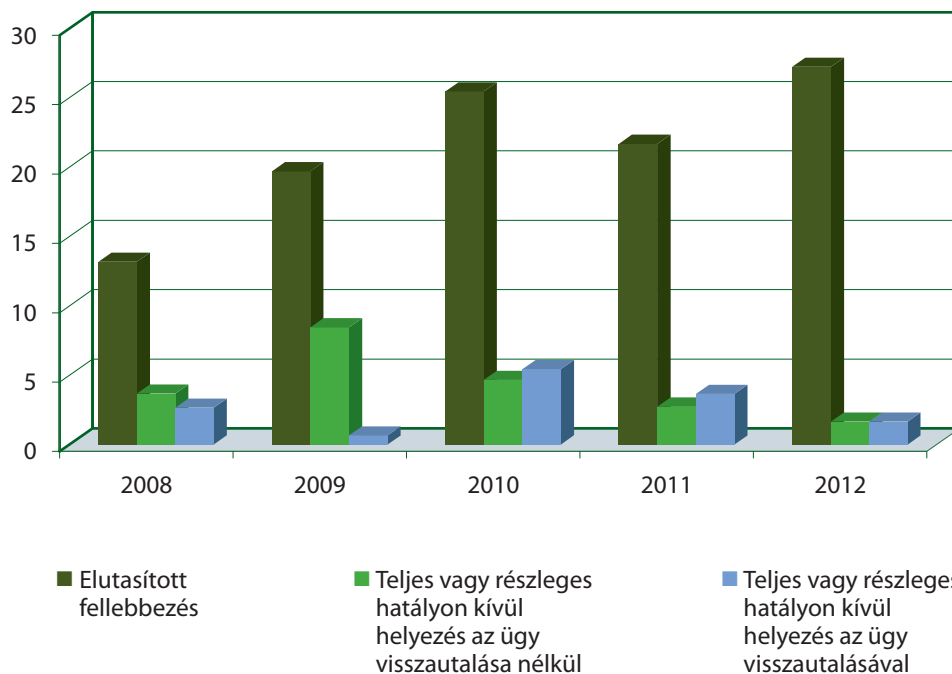

	Fellebbezéssel megtámadott határozatok száma	Megtámadható határozatok összesen ¹	A fellebbezéssel megtámadott határozatok százalékos aránya ²
2008	37	99	37,37%
2009	30	95	31,58%
2010	24	99	24,24%
2011	44	126	34,92%
2012	11	87	12,64%

¹ A tárgyév során kihirdetett vagy meghozott, a keresetet elfogadhatatlannak, nyilvánvalóan elfogadhatatlannak vagy nyilvánvalóan megalapozatlannak nyilvánító ítéletek és végzések, valamint ideiglenes intézkedés tárgyában hozott, okafogyottságot megállapító és beavatkozás engedélyezése iránti kérelmet elutasító végzések.

² E százalékos megoszlás az adott év vonatkozásában eltérhet a tárgyévben hozott, fellebbezéssel megtámadható határozatok számától, mivel a fellebbezési határidő egyik naptári évből átnyúlhat a másik naptári évbe.

11. Egyéb – A Törvényszék előtti fellebbezések eredménye (2008–2012)

	2008	2009	2010	2011	2012
Elutasított fellebbezés	14	21	27	23	29
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalása nélkül	4	9	4	3	2
Teljes vagy részleges hatályon kívül helyezés az ügy visszautalásával	3	1	6	4	2
Összesen	21	31	37	30	33

IV. fejezet

Találkozók és látogatások

A – Hivatalos látogatások és rendezvények a Bíróságon, a Törvényszéken és a Közzolgálati Törvényszéken 2012-ben

Bíróság

Január 12.	R. D. Iftimie, Románia luxemburgi nagykövete
Január 31.	J. Peumans, a flamand parlament elnöke, és a flamand parlament tagjainak küldöttsége
Február 6.	R. Montgomery, Írország Európai Unió melletti állandó képviselője
Február 9.	A Francia Köztársaság európai régióbeli nagykövetei regionális találkozájának küldöttsége
Február 9.	H. M. Szpunar, a Lengyel Köztársaság Külügyminisztériumának helyettes államtitkára
Február 9.	D. Reynders, a Belga Királyság miniszterelnök helyettese, valamint a külügyekért, a külkereskedelemért és az európai ügyekért felelős minisztere
Február 12–14.	Német nyelvű felsőbbbíróságok küldöttségei („Sechser Treffen”)
Február 16.	M. Němcová, a Cseh Köztársaság Parlamentje Képviselőházának elnöke
Február 16.	M. Schulz, az Európai Parlament elnöke
Február 27.	V. A. Chizhov, az Oroszországi Föderáció Európai Unió melletti nagykövete
Március 1.	D. Christofias, a Ciprusi Köztársaság elnöke
Március 5.	A. Dastis Quecedo, a Spanyol Királyság Európai Unió melletti állandó képviselője
Március 7.	A. Avello Díez del Corral, a Spanyol Királyság luxemburgi nagykövete
Március 14.	P. Kaukoranta, a Finn Köztársaság Külügyminisztériuma Jogi Szolgálatának főigazgatója
Március 22. és 23.	A Svéd Királyság Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságának küldöttsége
Március 29.	L. Teirlinck, a Belga Királyság luxemburgi nagykövete és J. F. Terral, a Francia Köztársaság luxemburgi nagykövete
Április 23. és 24.	A Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának küldöttsége
Április 23–25.	A Közép afrikai Gazdasági és Monetáris Közösség (CEMAC) Bíróságának, a Nyugat afrikai Államok Gazdasági Közössége (CEDEAO) Bíróságának, valamint a Nyugat afrikai Gazdasági és Monetáris Unió (UEMOA) Bíróságának küldöttségei
Április 27.	D. Teixeira de Abreu Fezas Vital, a Portugál Köztársaság Európai Unió melletti állandó képviselője
Május 3.	K. Massimov, a Kazah Köztársaság miniszterelnöke
Május 3.	X. Bettel, Luxembourg polgármestere
Május 14.	W. Hoyer, az Európai Beruházási Bank elnöke
Május 30.	S. Day O'Connor, az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának volt bírója
Június 6.	D. Gros, Metz polgármestere

Június 11.	D. Vaughan, az Európai Parlament Költségvetési Bizottságának előadója
Június 15. és 16.	Az Európai Unió Bírósága jogi referensei és volt jogi referensei baráti körének konferenciája
Június 25.	J. Birkemose Dán Királyság által kölcsönadott egyik festményének hivatalos átadási ünnepsége N. Wammen, a Dán Királyság európai ügyekért felelős minisztere jelenlétében
Június 25–27.	A Nyugat afrikai Államok Gazdasági Közössége (CEDEAO) Bíróságának küldöttsége
Július 11.	J. U. Hahn, Hessen tartomány miniszterelnök helyettese, valamint az igazságügyért, az integrációért és az európai ügyekért felelős minisztere (Németország)
Július 16.	O. Miljenić, a Horvát Köztársaság igazságügy minisztere, B. Hravatin a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnöke és S. Petrović, a Zágrábi Egyetem Jogtudományi Karának egyetemi tanára
Szeptember 14.	Az Európai Parlament ciprusi tagjai
Szeptember 24. és 25.	UK and Ireland Judicial and Academic Visit
Szeptember 25.	A. Seban, a Centre Pompidou elnöke
Október 2.	C. Gläser, a Németországi Szövetségi Köztársaság luxemburgi nagykövete
Október 8.	A P. Lindh-nek, a Bíróság volt tagjának szóló „Festschrift” átadása
Október 25.	F. Mulholland, Lord Advocate of Scotland
November 7.	Délkelet-európai magas rangú bírák küldöttsége
November 12. és 13.	6e Luxemburger Expertenforum zur Entwicklung des Unionsrechts
November 26.	Az Emberi Jogok Európai Bíróságának küldöttsége
November 30.	N. Stefanovic, a Szerb Köztársaság Nemzetgyűlésének elnöke
December 3. és 4.	Bírák és ügyészek fóruma
December 4.	A Bíróság fennállásának 60. évfordulója alkalmából nyomott emlékbélyegnek a Postes et télécommunications luxembourgeoise vállalat általi átadása
December 12.	M. Entin, az Oroszországi Föderáció luxemburgi nagykövete

Törvényszék

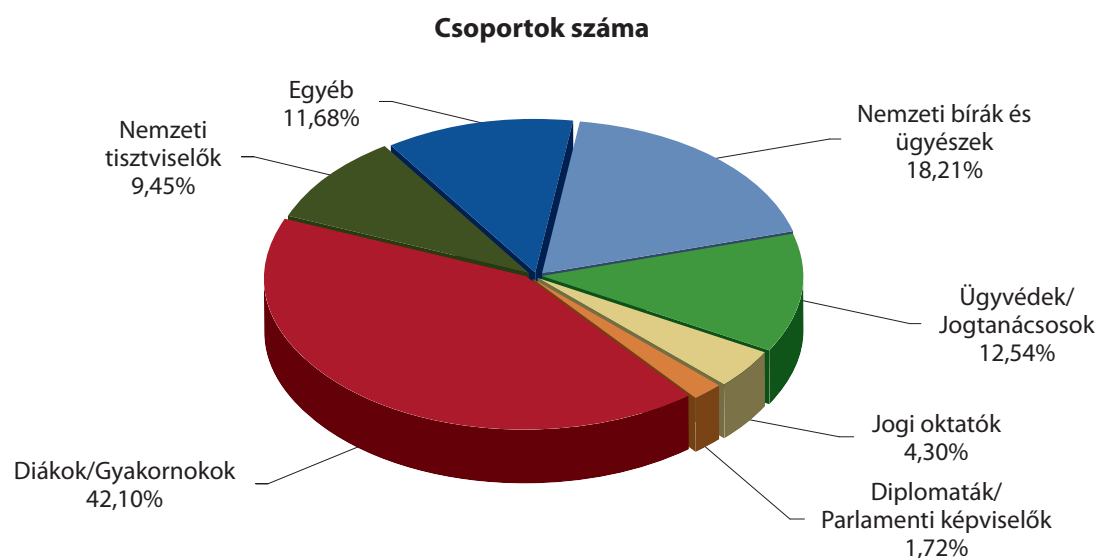
Január 24.	Az igazságszolgáltatás hatékonyságával foglalkozó belga küldöttség látogatása
Február 3.	A Luxemburgi Nagyhercegség Külügyminisztériuma küldöttségének látogatása
Május 11.	A Horvát Köztársaság Igazságügyi Minisztériuma küldöttségének látogatása
Június 6.	A „Public Law Discussion Forum” küldöttségének látogatása
Október 23.	A tagállamok, az EKSZ, valamint a Bizottság és a Tanács jogi szolgálatainak képviselőiben eljáró meghatalmazottakból álló „Groupe RELEX – Sanctions” látogatása

Közzolgálati Törvényszék

Szeptember 12.	M. de Sola Domingo, az Európai Bizottság közvetítőjének látogatása
Szeptember 26.	P. N. Diamandouros, európai ombudsman látogatása

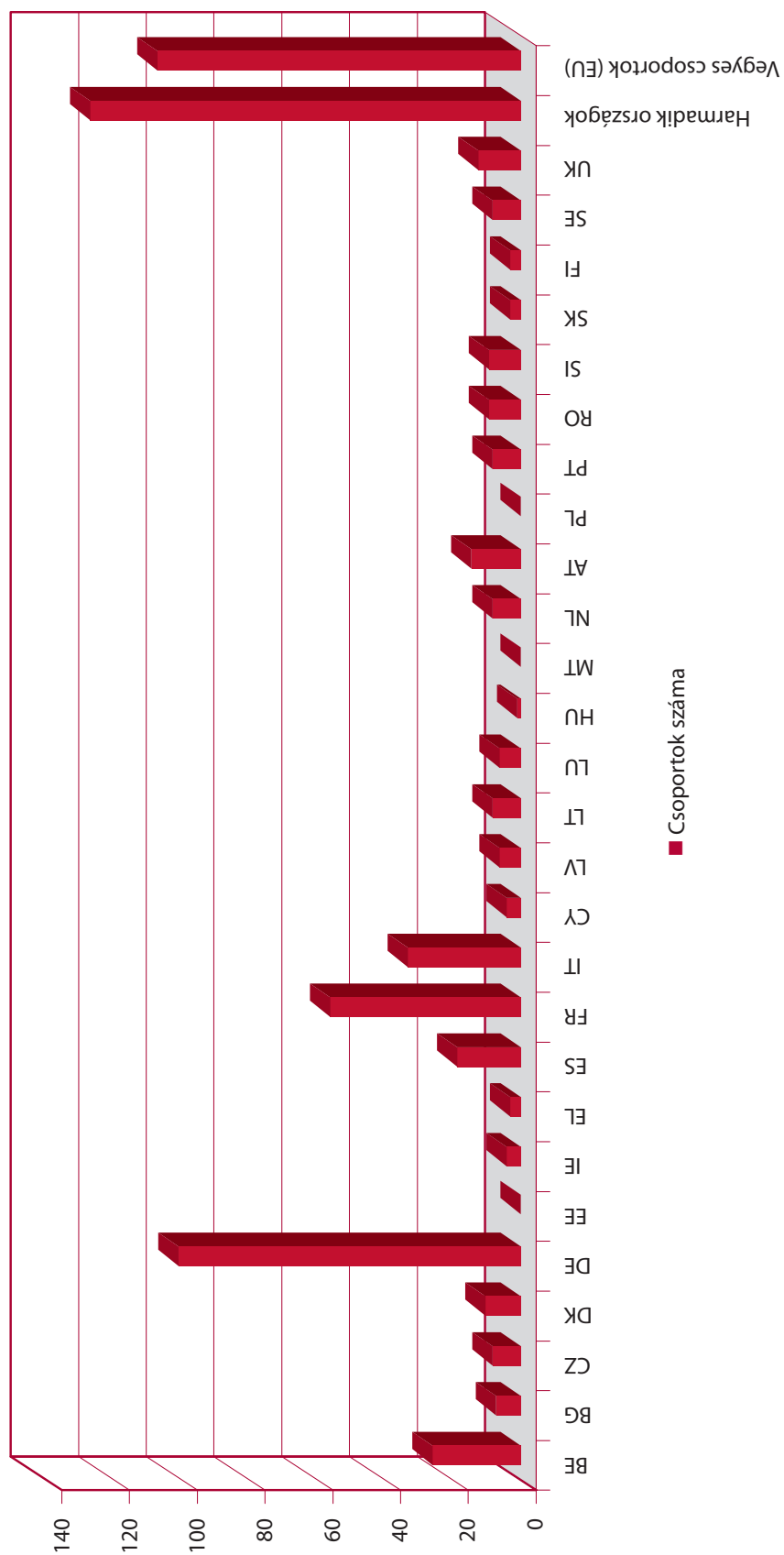
B – Tanulmányi látogatások

1. Csoportok típusai szerinti bontásban (2012)

	Nemzeti bírák és ügyészek	Ügyvédek/Jogtanácsosok	Jogi oktatók	Diplomaták/Parlamenti képviselők	Diákok/Gyakornokok	Nemzeti tisztviselők	Egyéb	Összesen
Csoportok száma	106	73	25	10	245	55	68	582

2. Tanulmányi látogatások – Tagállamok szerinti bontásban (2012)

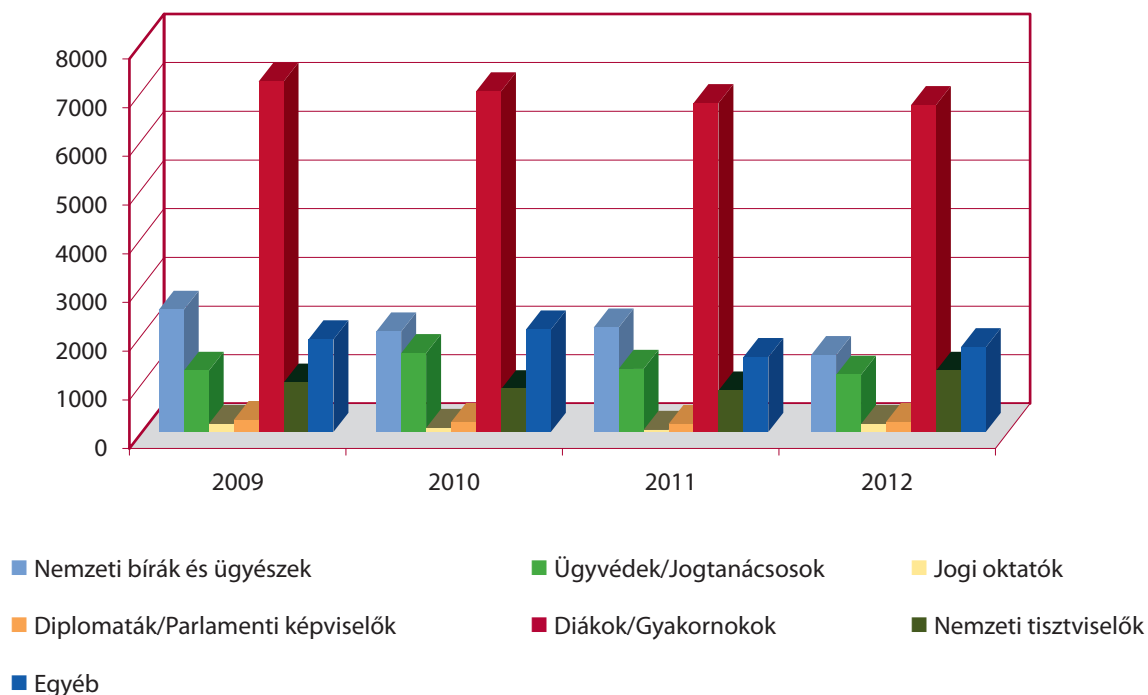

	Látogatók száma							Csoportok száma
	Nemzeti bírák és ügyészek	Ügyvédek/Jogtanácsosok	Jogi oktatók	Diplomatak/Parlamentari képviselők	Diákok/Gyakornokok	Nemzeti tisztviselők	Egyéb	Összesen
BE	12	72	28		628		84	824
BG	28	52				18	5	103
CZ	4				86	60		150
DK	75	50		13	51	16	23	228
DE	295	191		43	861	172	1 037	2 599
EE								
IE	4				45			49
EL	10				28			38
ES	25	95			132		10	262
FR	186			25	743	49	275	1 278
IT		20	18		390			428
CY	6				16			22
LV		3			15			18
LT	8				8			16
LU	14	15		19	55		12	115
HU					44			44
MT								
NL		24		40	109	11		184
AT	34	17		48	207		24	330
PL								
PT		48			145			193
RO	10	21			10	16		57
SI			5		128		32	165
SK					45			45
FI	24	6					20	50
SE	85	20	52		49			206
UK	36	32			46		9	123
Harmadik országok	436	73	79	33	1 169	96	98	815
Vegyes csoportok (EU)	246	434			1 556	793	89	3 118
Összesen	1 538	1 173	182	221	6 566	1 231	1 718	12 629
								582

3. Bírák és ügyészek fóruma (2012)

BE	6	DK	3	IE	2	FR	8	LV	3	HU	3	AT	3	RO	4	FI	3
BG	2	DE	8	EL	5	IT	3	LT	3	MT	1	PL	5	SI	2	SE	0
CZ	2	EE	1	ES	5	CY	2	LU	2	NL	7	PT	4	SK	3	UK	5
Összesen																	95

4. A látogatók számának és csoportjainak alakulása (2009–2012)

Látogatók száma

	Nemzeti bírák és ügyészek	Ügyvédek/Jogtanácsosok	Jogi oktatók	Diplomata/Parlamenti képviselők	Diákok/Gyakornokok	Nemzeti tisztviselők	Egyéb	Összesen
2009	2 463	1 219	156	262	7 053	1 016	1 854	14 023
2010	2 037	1 586	84	193	6 867	870	2 078	13 715
2011	2 087	1 288	47	146	6 607	830	1 507	12 512
2012	1 538	1 173	182	221	6 566	1 231	1 718	12 629

C – Ünnepélyes ülések

Május 14.	Az Európai Számvevőszék tagjainak részleges megújítása alkalmából tartott ünnepélyes ülés
Szeptember 17.	G. Berardis, a Törvényszék bírójának hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés
Október 8.	A Bíróság részleges megújítása, azaz J. N. Cunha Rodrigues tanácselnök, J. Mazák első főtanácsnok, valamint K. Schiemann és E. Cremona bírák megbízatásának megszűnése és távozása, J. L. da Cruz Vilaça bíró, M. Wathelet főtanácsnok és C. Vajda bíró hivatalba lépése alkalmából, illetve E. Buttigieg, a Törvényszék bírójának hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés
November 28.	V. Trstenjak főtanácsnok megbízatásának megszűnése és távozása, valamint N. Wahl, a Bíróság főtanácsnokának hivatalba lépése alkalmából tartott ünnepélyes ülés
December 4.	A Bíróság fennállásának 60. évfordulója alkalmából tartott ünnepélyes ülés

D – Látogatások és hivatalos rendezvényeken való részvételek

Bíróság

Január 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele az újévi jókívánságok átadására szolgáló ünnepségen Valettában, a Máltai Köztársaság elnökének meghívására
Január 3.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Belga Királyság Semmitőszéke által az újév alkalmából adott fogadáson, Brüsszelben
Január 9.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Francia Köztársaság Semmitőszékének ünnepélyes ülésén, Párizsban
Január 11.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Ő Királyi Fensége a Luxemburgi Nagyherceg által az újév alkalmából adott fogadáson, Luxembourgban
Január 12.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Németországi Szövetségi Köztársaság elnöke által adott újévi fogadáson, Berlinben
Január 19.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Belga Királyság Európai Unió melletti állandó képviselte által az újév alkalmából adott fogadáson, Brüsszelben
Január 20.	A Bíróság küldöttségének részvétele az R. Mellinghoffnak, a Szövetségi Adóügyi Bíróság elnökének hivatalba lépése alkalmából rendezett hivatalos ünnepségen, Münchenben
Január 24.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió dán elnöksége által rendezett vacsorán, Brüsszelben
Január 26.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Legfelsőbb Semmitőszék törvénykezési időszakának megnyitó ünnepségen, Rómában
Január 27.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Emberi Jogok Európai Bíróságának ünnepélyes ülésén és az általa rendezett „Comment assurer une plus grande implication des juridictions nationales dans le système de la Convention” című konferencián, Strasbourgban
Január 30.	A Bíróság küldöttségének részvétele, a G. Napolitanonak, az Olasz Köztársaság elnökének adományozott, a nemzetközi kapcsolatok tiszteletbeli doktora cím átadási ünnepségén, Bolognában, a Bolognai Egyetem meghívására
Február 8.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Rechtspolitischen Neujahrsempfang” - on Berlinben, a Németországi Szövetségi Köztársaság igazságügy miniszterének meghívására
Március 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele az S. Niinistönek, a Finn Köztársaság új elnökének hivatalba lépése alkalmából rendezett ünnepségen, Helsinkiben
Március 15. és 16.	A Bíróság küldöttségének részvétele a dán igazságügyi minisztérium által a dán elnökség alkalmából „The Practical Application of the EU Charter of Fundamental Rights” címmel rendezett konferencián, Koppenhágában
Március 22.	A Bíróság elnökének részvétele az „Europe après la crise” címmel a Holland Királyság királynőjének a Luxemburgi Egyetemre való hivatalos látogatása alkalmából rendezett kerekasztal beszélgetésen

Április 2–6.	A Bíróság küldöttségének hivatalos látogatása az Oroszországi Föderációban
Április 4.	A Bíróság küldöttségének részvétele a lengyel alkotmánybíróság általános értekezletén Varsóban, és „Les questions préjudicielles de la Cour constitutionnelle” címmel előadás tartása
Május 16–19.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Second Petersburg International Legal Forum”-on, Szentpéterváron
Május 16–20.	A Bíróság küldöttségének hivatalos látogatása Romániában
Május 17–19.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „The 9th Ibero American Conference on Constitutional Justice”-on, Cádizban
Május 22. és 23.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Bizottság Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósága, valamint a ciprusi pénzügyminisztérium által szervezett Fiscalis programban Nicosiában, és ott „Développements récents dans la jurisprudence de la Cour en matière de fiscalité directe à l’égard des citoyens” címmel előadás tartása
Május 30–június 2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a FIDE 25. kongresszusán, Tallinban
Június 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele a nemzeti ünnep alkalmából tartott rendezvényen Rómában, az Olasz Köztársaság elnökének meghívására
Június 25. és 26.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Államtanácsai és Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságai Szövetségének 23. konferenciáján, Madridban
Július 5.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Tanácsa ciprusi elnökségének megnyitó ünnepségén Limassolban, a Ciprusi Köztársaság elnökének meghívására
Július 24.	A Bíróság elnökének részvétele a Görög Köztársaság elnöke által a köztársaság visszaállításának évfordulója alkalmából adott fogadáson, Athénban
Szeptember 1–4.	A Bíróság küldöttségének hivatalos látogatása a Ciprusi Köztársaságban
Szeptember 4–7.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „16th Symposium of European Patent Judges”-on, Dublinban
Szeptember 21.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „69. Deutscher Juristentag”-on, Münchenben
Szeptember 28.	A Bíróság elnökének részvétele a European Law Institute konferenciáján Brüsszelben, és ott a záró előadás megtartása
Október 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele az „Opening of the Legal Year”-en, Londonban
Október 1.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Verfassungstag”-on, Bécsben
Október 2.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Ciprusi Köztársaság Versenyvédelmi Bizottsága által „Effective enforcement of the competition rules in the EU” címmel rendezett konferencián, Nicosiában
Október 3.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Tag der Deutschen Einheit” keretében rendezett ünnepségeken, Münchenben

Október 26.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Tagállamai Legfelsőbb Bíróságai elnökeinek hálózata által „Nomination des juges à la cour suprême, à la Cour de justice de l'Union européenne et à la Cour européenne des droits de l'homme” címmel rendezett 5. konferencián, Párizsban
November 9.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Emberi Jogok Európai Bíróságán „Roundtable discussion on leading asylum cases” című rendezvényen, Strasbourgban
November 15. és 16.	A Bíróság küldöttségének részvétele a „Fundamental rights in the EU; three years after Lisbon” című konferencián a bruges i Collège d'Europe ban, az Európai Unió Tanácsa ciprusi elnökségének meghívására, és ott „Fundamental rights in the EU – The Luxembourg perspective” címmel előadás tartása
November 23.	A Bíróság küldöttségének részvétele az Európai Unió Államtanácsainak és Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságainak Szövetsége által „Accès des citoyens à la justice et organisations juridictionnelles en matière d'environnement – Spécificités nationales et influences du droit de l'Union européenne” címmel rendezett konferencián, Brüsszelben
November 29.	A Bíróság küldöttségének részvétele a román nemzeti ünnep alkalmából tartott rendezvényen, Brüsszelben
December 6.	A Bíróság küldöttségének részvétele a függetlenség ünnepe alkalmából rendezett éves fogadáson Helsinkiben, a Finn Köztársaság elnökének meghívására
December 20.	A Bíróság küldöttségének részvétele a Szlovén Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából tartott fogadáson Ljubljanában, a szlovén alkotmánybíróság elnökének meghívására

Törvényszék

Február 8.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a szövetségi igazságügyi minisztérium által „Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2012” címmel tartott fogadáson, Berlinben
Március 8.	A Törvényszék küldöttségének részvétele az Egyesült Királyság luxemburgi nagykövetsége által az igazságügyi államtitkár látogatása alkalmából tartott rendezvényen
Május 22.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a „Queen's Royal Garden Party”-n, a Buckingham palotában
Május 27–29.	A Törvényszék küldöttségének hivatalos látogatása Vilniusban, a Litván Köztársaság elnökének meghívására
Május 30–június 2.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a FIDE 25. kongresszusán Tallinban, Észtországban
Június 23.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a luxemburgi nemzeti ünnep alkalmából tartott tedeum szentmisén, és azt követően a nagyhercegi palotában adott fogadáson
Július 8–10.	A Törvényszék küldöttségének szakmai látogatása a francia Államtanácsnál, Párizsban

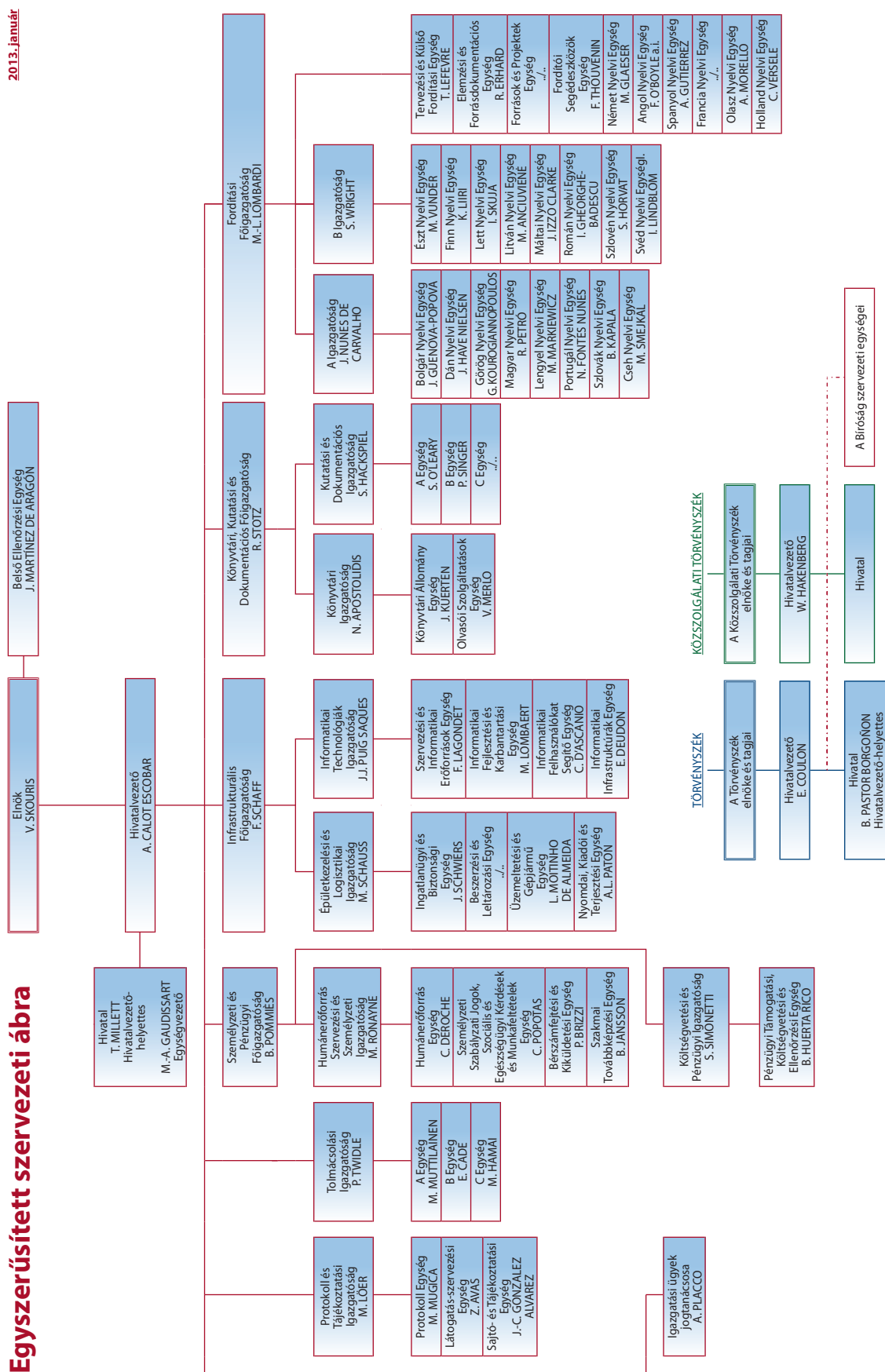
Október 1.	A Törvényszék küldöttségének részvétele az Osztrák Köztársaság alkotmánya elfogadásának 92. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen, Bécsben
Október 1.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a törvénykezési időszak megnyitó ünnepségén a Westminster Abbey-ben, Londonban
Október 3.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a Németországi Szövetségi Köztársaság elnöke által a nemzeti ünnep alkalmából adott fogadáson
Október 29–31.	A Törvényszék küldöttségének hivatalos látogatása Szófiában, a Bolgár Köztársaság elnökhelyettesének meghívására
December 6.	A Törvényszék küldöttségének részvétele a függetlenség ünnepe alkalmából rendezett hivatalos fogadáson Helsinkiben, a Finn Köztársaság elnökének meghívására
December 20.	A Törvényszék küldöttségének részvétele az alkotmányosság napján, a Szlovén Köztársaság Alkotmánybírósága elnökének meghívására

Közzolgálati Törvényszék

Október 29. és 30.	Látogatás az Olasz Köztársaság Államtanácsánál, Rómában
--------------------	---

Egyszerűsített szervezeti ábra

Az Európai Unió Bírósága

Éves jelentés 2012 – Az Európai Unió Bírósága, az Európai Unió Törvényszéke és az Európai Unió Közzolgálati Törvényszéke tevékenységének áttekintése

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala

2013 – 264 oldal – 21 × 29,7 cm

Katalógusszám: QD-AG-13-001-HU-C

ISBN 978-92-829-1271-3

doi:10.2862/86535

ISSN 1831-8509

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-829-1271-3

9 789282 912713

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- az EU-könyvesbolton (EU Bookshop) keresztül (<http://bookshop.europa.eu>),
- az Európai Unió képviselőin és küldöttségein keresztül.
A képviselők és küldöttségek elérhetőségeiről a <http://ec.europa.eu> weboldalon tájékozódhat, illetve a +352 2929-42758 faxszámon érdeklődhet.

Megvásárolható kiadványok:

- az EU-könyvesbolton keresztül (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetési kiadványok (az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* sorozatai, az *Európai Bírósági Határozatok Tára* stb.):

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnerein keresztül (http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

